

การพัฒนารูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี

ณัฐชา จันทร์ดา

คุชฎินพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

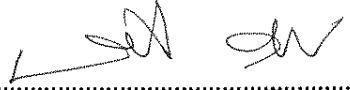
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

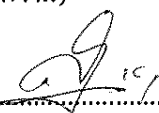
มิถุนายน 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมคุณวุฒินิพนธ์และคณะกรรมการสอบคุณวุฒินิพนธ์ ได้พิจารณา
 คุณวุฒินิพนธ์ของ ญัฐชา จันทร์ดา ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
 ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

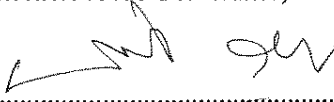
คณะกรรมการควบคุมคุณวุฒินิพนธ์

 อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
 (ดร.ชัยพนธ์ รุ่งงาม)

 อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุญา ชีระวนิชตระกูล)

คณะกรรมการสอบคุณวุฒินิพนธ์

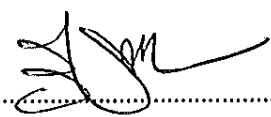

 ประธาน
 (รองศาสตราจารย์ ชัยพร มณีศรี)

 กรรมการ
 (ดร.ชัยพนธ์ รุ่งงาม)

 กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุญา ชีระวนิชตระกูล)

 กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปริญญา ทองสอน)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับคุณวุฒินิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
 ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
 (รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่12..... เดือนมิถุนายน..... พ.ศ. 2561

กิตติกรรมประกาศ

คุณฐิณีพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ปรับปรุง พัฒนาคุณฐิณีพนธ์ และให้กำลังใจผู้วิจัยเป็นอย่างดีจาก ดร.ชัยพนธ์ รัตงาม ประธานกรรมการควบคุมคุณฐิณีพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศญาญ ชีระวุฒิชตระกูล กรรมการที่ปรึกษาร่วมคุณฐิณีพนธ์ ที่ได้ให้แนวคิด ให้คำปรึกษาแนะนำ ทำให้งานวิจัยนี้มีความสมบูรณ์ และมีประโยชน์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ นายวรากร รื่นกมล ผู้อำนวยการ โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย และครูโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นายสมร ปาโท ผู้อำนวยการ โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย จังหวัดปทุมธานี ที่ให้ความอนุเคราะห์ให้ข้อมูลของผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) ในด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ขอขอบพระคุณ ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู อาจารย์พิเศษภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ดร.วิโรจน์ ชมภู ผู้อำนวยการ โรงเรียนสาธิต พิบูลบำเพ็ญ ดร.สุริสา บุญโชติศิริ อธิการบดี ผู้อำนวยการ โรงเรียนระยองวิทยาคม จังหวัดระยอง ดร.มนูญ เชื้อชาติ อธิการบดี ผู้อำนวยการ โรงเรียนพนัสพิทยาคม จังหวัดชลบุรี ดร.รุ่งทิพย์ พรหมศิริ ผู้อำนวยการ โรงเรียนชลบุรีสุขบท จังหวัดชลบุรี ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบ ความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย และนายอภิสิทธิ์ รื่นจิต อธิการบดี ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 นางสมพร กุฑาภรณ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 นายเรณูศักดิ์ คันทร ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 นายจาฤกณ ศรีวิริญ ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ดร.ธนภักดิ์ มงคลวงษ์ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3 ดร.ภาวิดา วงษ์แก้ว อธิการบดี ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3 นายชัญ ตระกูลสินทอง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ผู้ทรงคุณวุฒิในการดำเนินการ Focus group discussion ในงานวิจัยนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.ธวัชชัย อู่พานิช รองศึกษาธิการ ภาค 9 ที่เป็นผู้ชี้แนะให้ผู้วิจัยเข้าศึกษาระดับคุณฐิณีบัณฑิต และผู้ทรงคุณวุฒิอีกหลายท่านที่ไม่ได้เอ่ยนาม ผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง และนักวิชาการศึกษาทุกท่านที่ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์ข้อมูลในด้านต่าง ๆ ที่มีส่วนร่วมช่วยเหลือทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จได้ด้วยดี มีความสมบูรณ์ และมีประโยชน์มากยิ่งขึ้นผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ นาค ทิพย์ศรี ที่เป็นกำลังใจและให้คำสั่งสอนที่มีคุณค่าแก่ลูก และคุณแม่สนอง ทิพย์ศรี แม่ผู้อยู่บนฟ้าที่ให้อภัย และปลุกฝังความอดทนความพยายาม ขอบคุณนาวาเอกไสว จันทรค์ดา สามีผู้ผลักดันอยู่เบื้องหลัง คอยให้กำลังใจ สนับสนุน ส่งเสริม การศึกษาระดับคุณฐิณีบัณฑิต และการทำวิจัยในครั้งนี้จนสำเร็จ ขอคุณ นรต.ทักษิณไชย จันทรค์ดา นายปรมัตต์ จันทรค์ดา ลูกชายทั้งสอง ที่เป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยต้องก้าวไปข้างหน้าเสมอเพื่อความสำเร็จสูงสุดในชีวิต ณ วันนี้ และส่วนดีอันพึงเกิดจากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแก่ บิดา-มารดา คณาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน

ณัฐชา จันทรค์ดา

56820004: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; ปร.ด. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน/ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี

ณัฐชา จันทร์ดา: การพัฒนารูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี

(THE DEVELOPMENT OF INTERNAL ACADEMIC MODEL OF SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 18 CHONBURI PROVINCE)

คณะกรรมการควบคุมคุรุณิพนธ์: ชัยพจน์ รั้งงาม, Ph.D., สญาญู ชีระวิชิตระกูล, Ph.D. 394 หน้า. ปี พ.ศ. 2561.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ประชากร (ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี) ทำการศึกษายกร่างต้นแบบจากแบบสำรวจรายการ (Check list) แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) แนวคิด ทฤษฎี และการถอดบทเรียนโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best practice) ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เป็นเลิศ จำนวน 2 โรงเรียน และประเมินผลการใช้รูปแบบจากโรงเรียนที่ทำการทดลองใช้ “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” จำนวน 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนอุทกวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรีใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed methodology) โดยแบ่งการวิจัยเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา ฯ ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา ฯ ระยะที่ 3 การประเมินผลรูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา ฯ เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบประเมินการอบรมเชิงปฏิบัติการ ฯ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Modified priority needs index: PNI_{modified})

ผลการวิจัย พบว่า

1. ระดับความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ตามความเห็นของ

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโดยรวม พบว่า เมื่อเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ย 3 ด้าน จากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และ 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ

2. รูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา (คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD) มี 6 โมดูล ได้แก่ 1) Coaching and mentoring: ชี้แนะ สอนงาน 2) Budget: สนับสนุนงบประมาณ 3) Action: ปฏิบัติการ 4) Presentation: นำเสนอผลงาน 5) Assessment: ประเมินผลงาน 6) Dissemination: เผยแพร่ผลงาน ตามลำดับ

3. ผลจากการประเมินรูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ฯ (คู่มือ ฯ) ที่ได้จากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สอดคล้องและเป็นแนวทางเดียวกันในด้านความสำเร็จของการนำไปใช้ “มากที่สุด” นำไปสู่การปฏิบัติจริงได้ต่อไป

56820004: MAJOR: EDUCATION ADMINISTRATION; Ph.D. (EDUCATION ADMINISTRATION)

KEYWORDS: THE DEVELOPMENT OF SCHOOL SUPERVISION MODEL FOR SECONDARY-SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 18 CHONBURI PROVINCE

NATTACHA JHANDA: THE DEVELOPMENT OF INTERNAL ACADEMIC MODEL OF SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 18 CHONBURI PROVINCE. ADVISORY COMMITTEE: CHAIPOOT RAKNGAM, Ph.D., SADAYU TEERAVANITTRAKUL, Ph.D. 394 P. 2018.

The main purpose of this study was to develop the internal academic supervision model for schools under the Office of Secondary Educational Service Area 18 Chon Buri Province. The target population in this study were groups of schools administrators and teachers in schools under the Office of Secondary Educational Service Area 18 Chon Buri Province. The study drew up the model based on the data collected through a check list form, a questionnaire and an in-depth interview guide developed by the researcher as well as from the concepts, theories and lessons learned from 2 schools which have been regarded as best practice schools and quite famous for media and innovation technology development. In addition, based on the criteria set in the manual of this internal academic supervision model, the researcher evaluated the effectiveness of the model by collecting her data from Utok Wittayakom School implementing this model, Janda Model: CBAPAD. The mixed methodology was designed to divide this study into 3 phrases: Phrase 1 aims at investigating the needs for the internal academic supervision of the schools; Phrase 2 aims at drawing up the internal academic supervision model; and Phrase 3 aims at evaluating the effectiveness of the developed internal academic supervision model. The research data collection instruments consisted of a questionnaire, an in-depth interview guide and an operational training evaluation form. The statistics used for analyzing the data in this study include Mean (\bar{X}), Standard Deviation (SD), Frequency, Percentage), and the Modified Priority Needs Index: PNI_{modified})

This study reveals that

1. School administrators and teachers in schools under the Office of Secondary Educational Service Area 18 Chon Buri Province respectively rated for the needs of the internal academic supervision in three areas: 1) Media and educational innovation and technology development, 2) Student learning process development, and 3) the curriculum development.

2. The internal academic supervision model in the areas of media and educational innovation and technology, based on the manual of this internal academic supervision model, Janda Model: CBAPAD, consists of 6 modules: 1) Coaching and Mentoring, 2) Budget, 3) Action, 4) Presentation, 5) Assessment, and 6) Dissemination respectively.

3. The implementation of this internal academic supervision model collected through the interview and the returned questionnaire from participants in the school implementing this model uncovered the similar viewpoint highlighting 'the highest score' for the success of implementation and real practice of the model.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฒ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
คำถามเพื่อการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่จะได้รับ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.....	11
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ.....	15
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการนิเทศและการนิเทศภายใน.....	24
พลิกโฉมการนิเทศ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	53
ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21	58
ขอบข่ายการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียน.....	63
การประเมินความต้องการจำเป็น.....	84
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	91
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	102
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	104
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี.....	104

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	114
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย.....	114
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	115
ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก.....	156
ยกเว้น “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ใช้ชื่อว่า Janda model: CBAPAD”	177
การตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้.....	191
ผลการประเมินรูปแบบ หลังการทดลองใช้.....	206
5 สรุปผลวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	216
สรุปผลการวิจัย.....	217
อภิปรายผล.....	219
ข้อเสนอแนะ.....	226
บรรณานุกรม.....	228
ภาคผนวก.....	240
ภาคผนวก ก.....	241
ภาคผนวก ข.....	244
ภาคผนวก ค.....	253
ภาคผนวก ง.....	298
ภาคผนวก จ.....	380
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	394

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.....	12
2 การศึกษากระบวนการนิเทศภายใน จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
3 การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์และคุณนิตินิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับขอบข่ายงานวิชาการ.....	74
4 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการ จำเป็น.....	104
5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาด โรงเรียน (ผู้บริหารสถานศึกษา)	116
6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาด โรงเรียน (ครูผู้สอน)	116
7 สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี วิเคราะห์จากความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น ในภาพรวม ตามความเห็นของผู้บริหาร.....	117
8 สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี วิเคราะห์จากความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น ในภาพรวม ตามความเห็นของครูผู้สอน.....	118
9 สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี วิเคราะห์จากความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น ‘ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา.....	119
10 สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี วิเคราะห์จากความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น ‘ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา.....	121

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11 สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี วิเคราะห์จากความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น ‘ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ตามความเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา.....	123
12 สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี วิเคราะห์จากความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น ‘ ด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ตามความเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา.....	125
13 สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี วิเคราะห์จากความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น ในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามความเห็นของครูผู้สอน.....	127
14 สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี วิเคราะห์จากความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น ในด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ตามความเห็นของครูผู้สอน.....	129
15 สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี วิเคราะห์จากความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น ในด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ตามความเห็นของ ครูผู้สอน.....	131
16 สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี วิเคราะห์จากความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น ในด้าน การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ตามความเห็นของครูผู้สอน..	133

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
17 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวม ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา.....	135
18 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา.....	136
19 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการ เรียนรู้.....	138
20 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา.....	140
21 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน.....	142
22 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวม ตามความเห็นของครู.....	144
23 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ตามความเห็นของครู ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ตามความเห็นของครู ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้.....	145

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
24 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ตามความเห็นของครู ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อยู่.....	147
25 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ตามความเห็นของครู ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษา.....	149
26 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ตามความเห็นของครู ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอน ผลการเรียน.....	151
27 การจัดเรียงลำดับความสำคัญสภาพที่ควรจะเป็น (I) ในการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวม ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู.....	153
28 การจัดเรียงลำดับความสำคัญสภาพที่เป็นจริง (D) ในการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวม ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู.....	154
29 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นค่า PNI _{Modified} การนิเทศ งานวิชาการภายใน โรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมตามความเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา และครู.....	155
30 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รูปแบบการนิเทศของ Harris ร่วมกับข้อมูลจากแบบสอบถาม และข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อนำไปยกร่างเป็น “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา”	162

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
31	สรุปผลการประเมินความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ จากผู้ทรงคุณวุฒิ Focus group discussion “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา” Janda model: CBAPAD” 192
32	ปฏิทินการทดลองใช้ “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” ระยะเวลา 1 เดือน โรงเรียนอุทวิทยาคม ตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี..... 194
33	สรุปผลการประเมินการอบรมเชิงปฏิบัติการ “การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา” ของครูผู้เข้าร่วมวิจัย..... 198
34	สรุปผลการประเมินการเขียนโครงการของครูที่เข้าร่วมการวิจัย โดยผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และฝ่ายแผนงาน..... 199
35	ชื่อโครงการ ผู้ศึกษา และครูที่ปรึกษาโครงการ..... 202
36	ผลการประเมินการนำเสนอโครงการที่เกิดจาก “การฝึกปฏิบัติการสอน โดยโครงการ 8 ขั้นตอน” ของนักเรียนและครู..... 203
37	ผลการประเมินโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี จากการเขียนโครงการ ของงบประมาณใน โมดูลที่ 2..... 205
38	แหล่งที่ใช้เผยแพร่ผลงาน..... 206
39	ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม หลังการทดลองใช้คู่มือ ฯ ในระยะเวลา 1 เดือน..... 207
40	ข้อมูลค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม หลังการทดลองใช้คู่มือ ฯ ในระยะเวลา 1 เดือน..... 207

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบความคิดในการวิจัย.....	6
2	ความสัมพันธ์ระหว่างโมเดลเชิงทฤษฎีกับทฤษฎี.....	18
3	ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบเชิงปฏิบัติกับทฤษฎี.....	18
6	กรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21.....	59
7	การใช้ข้อมูลความต้องการจำเป็นในการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น	87
8	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ทั้ง 3 ระยะ.....	103

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การแก้ปัญหาคุณภาพการศึกษาไทย โดยเฉพาะการศึกษาระดับพื้นฐาน เป็นเรื่องที่ยากเย็นแสนเข็ญยิ่ง แม้จะมีความพยายามปฏิรูปการศึกษามากกว่า 10 ปี ตั้งแต่การปฏิรูปครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2542 จนมาถึงการปฏิรูปรอบที่สองเมื่อปี พ.ศ. 2552 ก็ยังไม่สามารถทำให้คุณภาพการศึกษาของประเทศดีขึ้นได้อย่างทั่วถึง ซึ่งสาเหตุหลักของปัญหาคุณภาพการศึกษาไทย คือ ระบบการศึกษาของไทย ในปัจจุบัน เป็นระบบที่ไม่เอื้อต่อการสร้างความรับผิดชอบ (Accountability) ทั้งในส่วนของ การทดสอบ การประเมินผล ของ โรงเรียนและครู และระบบการเงินเพื่อการศึกษา (Education finance) ความรับผิดชอบในความหมายนี้ คือ พันธะผูกพัน ในหน้าที่ของคนหรือองค์กรต่อเป้าหมายที่ได้รับมอบหมาย โดยมีระบบที่ผู้มอบหมายสามารถ ตรวจสอบและประเมินผลงาน เพื่อให้รางวัลหรือลงโทษผู้ที่ได้รับมอบหมายงาน สถานศึกษา จัดการศึกษาไม่มีคุณภาพ ก็ต้องรับผิดชอบต่อ รัฐและผู้ปกครอง ในขณะที่หากครูสอน หนังสือ ก็ต้องมีระบบการประเมินครูว่ามีคุณภาพหรือไม่มีคุณภาพ และครูต้องรับผิดชอบต่อคุณภาพของศิษย์ เป็นต้น โครงสร้างเวลาเรียนตามข้อบังคับของหลักสูตรมากเกินไป และตัวชี้วัดมีลักษณะอิงเนื้อหาค่อนข้างมากในหลายสาระการเรียนรู้ ซึ่งทำให้เนื้อหาในหลักสูตร มีลักษณะแยกส่วน และไม่สนับสนุนการพัฒนาทักษะเท่าที่ควร เมื่อหลักสูตรไม่สอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนจึงทำให้คุณภาพการศึกษาไม่เป็นไปตามเป้าหมาย (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนา ประเทศ, 2557)

ปัญหาของระบบการศึกษาไทย ไม่ได้เกิดจากการขาดแคลนทรัพยากร แต่เป็นปัญหา เรื่อง การใช้ทรัพยากรอย่างไม่มีประสิทธิภาพ กล่าวคือ ใช้ทรัพยากรมาก แต่ผลสัมฤทธิ์ต่ำ นอกจากนี้ ประเทศไทยยังประสบกับสภาพปัญหาด้านการศึกษาในปัจจุบันอีกหลายประการ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า โครงสร้างการบริหารการศึกษาของประเทศไทย เป็นแบบรวมศูนย์ ทำให้ การกำหนดนโยบายขาดการตรวจสอบและขาดความต่อเนื่อง การจัดสรรทรัพยากรสิ้นเปลือง ไปกับงานประจำ ค่าใช้จ่ายด้านบริหารไม่สามารถสร้างคุณภาพการเรียนรู้ถึงตัวผู้เรียนได้จริง ขาดกลไกในการติดตามการใช้งบประมาณ ไม่สามารถส่งเสริมการพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหาร สถานศึกษาและครู ไม่สามารถทำภารกิจ “สนับสนุน ส่งเสริม” ให้สถานศึกษามีอิสระ ในการพัฒนาการศึกษาให้เข้ากับบริบทและความต้องการของชุมชน ปัญหาการขาดครูเฉพาะสาขา

และเกินในบางสาขา มาตรฐานความรู้ ความสามารถ ในวิชาที่ตนสอน จิตสำนึกของความเป็นครูที่มี
 แนวโน้มลดลง โดยเฉพาะเรื่องความรับผิดชอบต่อนักเรียนและด้านจริยธรรม ถึงแม้ว่าในช่วง
 10 ปีที่ผ่านมา งบประมาณของกระทรวงศึกษาธิการ เพิ่มขึ้นมากกว่า 2 เท่า และอยู่ในระดับ
 ไม่น้อยกว่าประเทศอื่นในภูมิภาคเอเชีย รายได้ต่อเดือนของครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี
 และสอนอยู่ในโรงเรียนรัฐบาลก็เพิ่มสูงขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2546-2554 ซึ่งถือเป็นระดับรายได้ที่
 ไม่น้อยกว่าอาชีพอื่น แต่ในทางตรงกันข้าม ผลคะแนนการทดสอบมาตรฐานของนักเรียนไทย
 ทั้งในระดับประเทศ และระดับนานาชาติ กลับมีแนวโน้มลดต่ำลง (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนา
 ประเทศไทย, 2557, หน้า 3-5) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของ
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 18 เปรียบเทียบปีการศึกษา 2558 และ ปีการศึกษา 2559 ระดับ
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยลดลงในรายวิชา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และระดับมัธยมศึกษา
 ปีที่ 6 ในรายวิชา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และสังคมศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 มัธยมศึกษา เขต 18, 2560, หน้า 7-8)

การวิจัยของสถาบันวิจัย เพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ชื่อว่าระบบการประเมิน
 คุณภาพสถานศึกษา ควรใช้การประเมินคุณภาพภายในของ โรงเรียนเป็นหน่วยหลักในการประเมิน
 เพื่อพัฒนาคุณภาพ โดยสะท้อนให้เห็นจุดแข็งและจุดอ่อนของสถานศึกษาตามที่เป็นจริง แบบไม่มุ่ง
 ตัดสิน แต่มีบทบาทในการชี้ปัญหา เพื่อแก้ไขปรับปรุง แต่ในความเป็นจริงในปัจจุบันการประเมิน
 คุณภาพสถานศึกษา กระทำผ่านระบบการประเมินคุณภาพภายนอก ภายใต้การดูแลของสำนักงาน
 รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เป็นหลัก ระบบการประเมินคุณภาพ
 ภายนอก ดังกล่าว มีปัญหาหลายประการ ในปฏิบัติการจริง ตัวอย่างเช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 ของผู้เรียนมีน้ำหนักเพียงร้อยละ 20 ของคะแนนทั้งหมด และวัดจากสัดส่วนของนักเรียนที่ผ่าน
 จิตจำกัต่าง ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ผู้ประเมินมีปัญหาด้านคุณภาพ ความเป็นมืออาชีพ และ
 ทรัพยากรในการประเมินมีจำกัด ในขณะที่ต้องประเมินสถานศึกษา จำนวน 35,000 แห่ง ภายใน
 เวลา 5 ปี สำหรับการประเมินคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาเองก็ยังมีปัญหาในเชิงคุณภาพ โดย
 มุ่งกระทำเพื่อสนับสนุนระบบประเมินคุณภาพภายนอก มากกว่าจะเป็นไปเพื่อพัฒนาคุณภาพ
 การศึกษาในโรงเรียน (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2557, หน้า 18-19) สถานศึกษา
 จึงต้องมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐาน ให้สอดคล้องกับขอบข่ายงานที่สถานศึกษา
 ต้องรับผิดชอบ โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะจุดมุ่งหมายของ
 การบริหารวิชาการอยู่ที่การสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และมีคุณสมบัติ
 ตามที่หลักสูตรต้องการ งานวิชาการเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพและความสำเร็จของ โรงเรียน ความสำเร็จ
 ของโรงเรียนมักจะพิจารณาจากคุณภาพของผลผลิต คือ ตัวนักเรียน ดังนั้น คุณภาพของผลผลิต

จึงขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียน โดยใช้กระบวนการนิเทศ เข้ามาใช้ในการให้ความช่วยเหลือ หรือเสนอแนะการพัฒนางานวิชาการ จึงต้องให้ความสำคัญกับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพครูให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงของบุคคลในองค์กร ซึ่งจำเป็นต้องมีการปรับปรุงความรู้ ทักษะ และความต้องการในการปฏิบัติงาน รวมทั้ง เจตคติ ค่านิยมของแต่ละบุคคล การเปลี่ยนแปลงให้มีการทำงานเป็นทีม มีการร่วมมือกันทำงานอย่างมีเหตุผล มีการติดต่อสื่อสาร และมีแรงจูงใจให้เกิดการทำงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

จากเหตุผลข้างต้นที่ได้กล่าวถึง สภาพปัญหาการจัดการศึกษา ปัญหาเรื่องการประเมินคุณภาพการศึกษา และความสำคัญของงานวิชาการ ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะสร้างรูปแบบการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนขึ้น เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ซึ่งการนิเทศนับว่ามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาครู ให้สามารถปฏิบัติงานและจัดกิจกรรมการเรียนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ในสภาพปัจจุบันมีข้อจำกัดหลายประการที่ไม่สามารถปฏิบัติกรนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาได้ครบถ้วน เนื่องจากศึกษานิเทศก์มีน้อย และสถานศึกษาหลายแห่งมีบุคลากรที่จะทำหน้าที่นี้เทศ มีความรู้ ความสามารถ ในการจัดการเรียนรู้อยู่ได้เป็นอย่างดีมีไม่มากนัก การมีระบบการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา ทำให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการ ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา (สำนักงานคณะกรรมการอำนวยการศึกษา, 2556, หน้า 8)

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีความต้องการที่จะศึกษารูปแบบการนิเทศวิชาการในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี เป็นการสนองนโยบายการจัดการศึกษาของชาติ และหน่วยงานต้นสังกัดดังกล่าวข้างต้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี
3. เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี

คำถามเพื่อการวิจัย

1. สภาพปัญหาและความต้องการในการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี มีอะไรบ้าง
2. รูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ที่เหมาะสมกับสภาพปัญหา และความต้องการของการนิเทศงานวิชาการ ควรเป็นอย่างไร
3. ผลการใช้รูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับใด

ประโยชน์ที่จะได้รับ

การวิจัยการพัฒนารูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ คือ

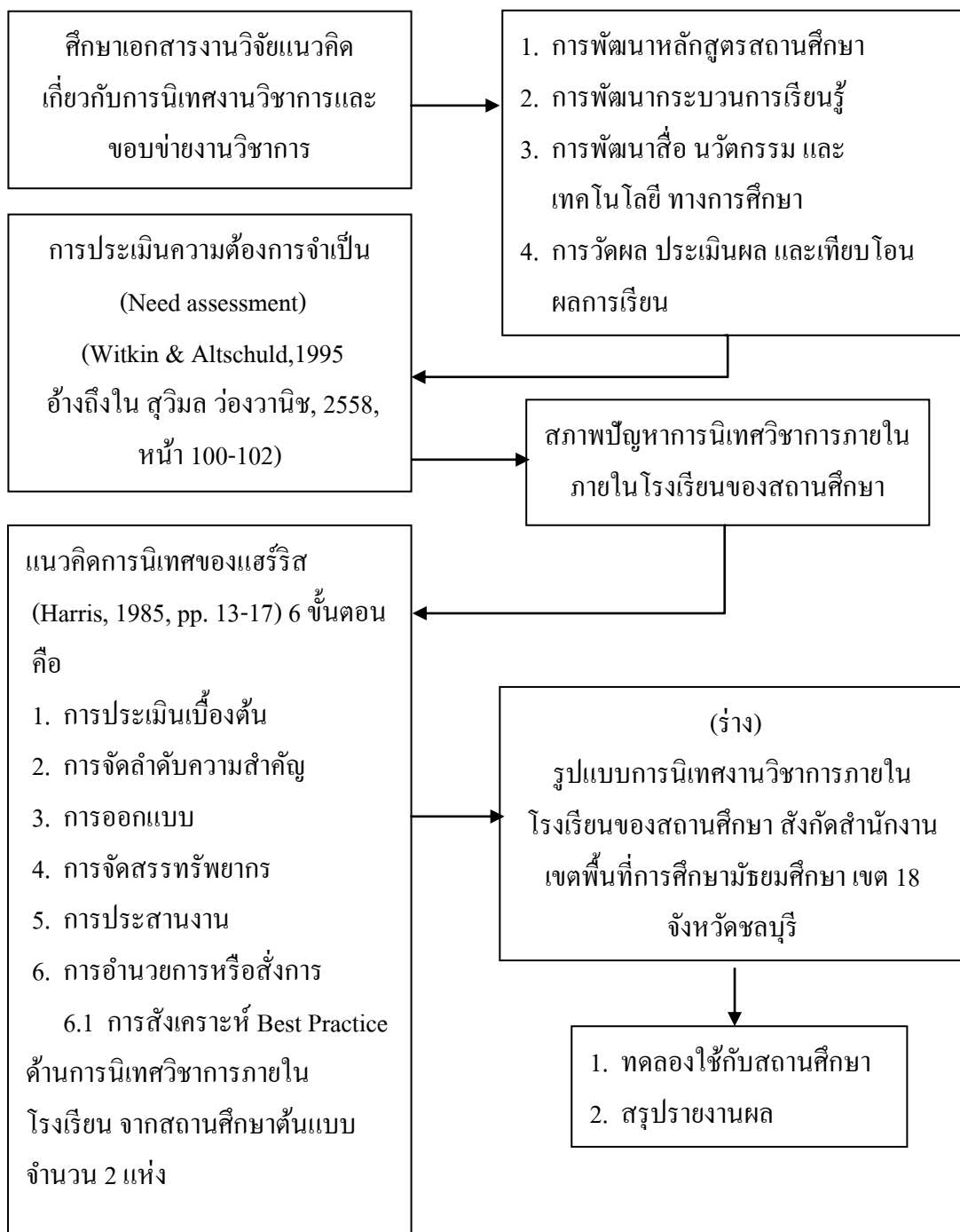
“รูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี” ใช้เป็นเครื่องมือในการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนสำหรับผู้นิเทศ เพื่อให้เกิดการพัฒนาในด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษารูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด เอกสาร และงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการและขอบข่ายงานวิชาการ ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 คือ การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ๆ การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ แก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การจัดทำ

ระเบียบและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา การคัดเลือกหนังสือแบบเรียน เพื่อใช้ในสถานศึกษา การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัย ที่มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการ ซึ่งผู้วิจัยได้แสดงเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไว้ในบทที่ 2 (หน้า 91) โดยผู้วิจัยเลือกด้านที่มีผู้ศึกษามากที่สุดมาเพียง 4 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การพัฒนา สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และ 4) การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน มาเป็นประเด็นในการศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ตามแนวคิดการสำรวจความต้องการจำเป็น (สุวิมล ว่องวานิช, 2546, หน้า 100-102) นำมาสร้างแบบสอบถาม เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการ นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความต้องการจำเป็นสร้างรูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน โดยใช้ข้อมูลจากแบบสอบถาม และแนวคิดเรื่องการนิเทศงานวิชาการของ Harris (1985, pp. 13-17) ซึ่งมีกระบวนการ 6 ขั้นตอน คือ 1) การประเมินเบื้องต้น 2) การจัดลำดับความสำคัญ 3) การออกแบบ 4) การจัดสรรทรัพยากร 5) การประสานงาน และ 6) การอำนวยความสะดวกหรือสิ่งการ และการสังเคราะห์ ผนวกรวมกับการสัมภาษณ์เชิงลึกโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) จำนวน 2 แห่ง มาเป็นกรอบในการร่างรูปแบบ “การนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี” ดังภาพที่ 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ต้องการศึกษาสภาพปัญหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการ ภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และ 4) การวัดผลประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในประเด็นคำถามที่เกี่ยวกับสภาพ ที่เป็นอยู่จริง และสภาพที่ควรจะเป็นเรื่องการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี นำประเด็นปัญหาที่สำคัญที่สุดใน 4 ด้าน มาจัดทำร่างรูปแบบเพื่อพัฒนา ฯ และประเมินร่างรูปแบบ ด้วยการทดลองใช้ในโรงเรียนนำร่อง 1 โรงเรียน

ขอบเขตในด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 31 คน และครู จำนวน 2,111 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ได้มาโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการใช้ ตารางของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 608-609) ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน ครู จำนวน 632 คน

ขอบเขตด้านพื้นที่ที่ศึกษา

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี จำนวน 30 โรงเรียน

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ด้วยการศึกษารูปแบบการนิเทศ งานวิชาการของสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best practice) โดยผู้วิจัยเลือกโรงเรียนที่ได้สถานศึกษา รางวัลพระราชทาน ระดับมัธยมศึกษา 2 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย จังหวัดปทุมธานี และ โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ระยะที่ 3 การประเมินผลรูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี โดยการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ในโรงเรียนนาร่อง จำนวน 1 โรงเรียน ด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) คือ โรงเรียนอุทกวิทยาคม ตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี กลุ่มทดลอง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน และครู จำนวน 9 คน

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ใช้สถานศึกษา จำนวน 30 โรงเรียน ดำเนินการช่วงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ดำเนินการช่วงเวลาเดือนกรกฎาคม ถึง เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2560

ระยะที่ 3 การประเมินผลรูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี โดยการทดลองใช้ในโรงเรียนนาร่อง คือ โรงเรียนอุทกวิทยาคม ตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ดำเนินการแต่วันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2561 ถึงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการ หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่จริง กับสภาพที่ควรจะเป็นเพื่อเรียงลำดับความสำคัญในการพัฒนา การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

2. รูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษา เขต 18 หมายถึง ตัวแบบ (Model) หรือรูปแบบที่แสดงให้เห็นถึงเนื้อหา จุดประสงค์ ขั้นตอน วิธีการ หรือกิจกรรมการดำเนินงานทุกอย่าง ในการพัฒนาการเรียนการสอน การจัดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การส่งเสริมงานด้านวิชาการ เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของรูปแบบ และเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

3. การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ ที่บุคลากรภายในโรงเรียนร่วมกันให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ หรือจัดทำขึ้นเพื่อพัฒนา ปรับปรุง การปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานวิชาการของครูและบุคลากรในโรงเรียนให้มีคุณภาพ โดยมีผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลสำคัญในการดำเนินการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ประกอบด้วย

3.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การจัดทำให้มีหรือส่งเสริมให้ครูศึกษา และทำความเข้าใจหลักสูตร และเอกสารที่เกี่ยวกับหลักสูตร เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ คู่มือครู การส่งเสริมให้ครูพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น การวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อนำไปใช้ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดทำมีการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดจากการใช้หลักสูตร การจัดทำมีการนิเทศ ติดตามและประเมินผล การใช้หลักสูตรภายในโรงเรียน

3.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคลการฝึกทักษะและกระบวนการคิดให้กับผู้เรียน การปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การเป็นผู้สร้างเสริมบรรยากาศในการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีการนิเทศติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้จัดให้ครูศึกษาคูงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนอื่น ๆ จัดประชุมครู เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดทางวิชาการ และเพื่อแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3.3 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการจัดหา การผลิต การพัฒนาสื่อ และเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอน การประสานความร่วมมือการใช้สื่อกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา จัดให้มีห้องสมุดเพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ การจัดสื่อให้เพียงพอกับความต้องการของครู และ ส่งเสริมให้ครูนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ผลิตสื่อการเรียนการสอน มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สนับสนุนให้ครูใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี ในการสอน

3.4 การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การศึกษา

ทำความเข้าใจระเบียบการวัดผล ประเมินผล ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ตามหลักการวัดผล ประเมินผล วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ และมีการสร้างเครื่องมือวัดผลที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานการมีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผลของครูผู้เรียน ผู้ปกครอง หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง การนำการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนมาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน และตัดสินผลการเรียน รวมทั้งนำผลที่ได้ไปเทียบเมื่อมีการย้าย หรือโอนไปต่างสถานศึกษา

4. โรงเรียนที่เป็น Best practice ด้านการนิเทศวิชาการภายในโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติหรือขั้นตอนปฏิบัติที่ดีในเรื่องการนิเทศภายใน ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ หรือนำไปสู่ความเป็นเลิศตามเป้าหมาย เป็นที่ยอมรับ และมีหลักฐานแสดงความสำเร็จปรากฏชัดเจน มีการสรุปวิธีปฏิบัติหรือขั้นตอนการปฏิบัติสามารถนำไปใช้ได้

5. การประเมินผลการใช้รูปแบบ หมายถึง ประเมินผลการใช้รูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ศึกษา เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นประโยชน์ในการสรุปกรอบแนวคิด และเป็นความรู้พื้นฐานในการดำเนินการวิจัย การสรุปและการอภิปรายผลการวิจัย ให้บรรลุจุดประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้ โดยนำเสนอสาระสำคัญในประเด็น ดังต่อไปนี้

1. การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการนิเทศภายใน
4. พลิกโฉมการนิเทศ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (21st Century skills)
6. ขอบข่ายการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
7. การประเมินความต้องการจำเป็น
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีภารกิจรับผิดชอบบริหารจัดการในเขตพื้นที่ 2 จังหวัด คือ จังหวัดชลบุรี ได้แก่ อำเภอเมืองชลบุรี อำเภอบ้านบึง อำเภอหนองใหญ่ อำเภอพนัสนิคม อำเภอพานทอง อำเภอป่าทอง อำเภอเกาะจันทร์ อำเภอสัตหีบ อำเภอบางละมุง อำเภอศรีราชา และอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดระยอง ได้แก่ อำเภอเมืองระยอง อำเภอแกลง อำเภอบ้านค่าย อำเภอบ้านฉาง อำเภอปลวกแดง อำเภอพนัสนิคม อำเภอวังจันทร์ และอำเภอเขาชะเมา

ที่ตั้งและอาณาเขต

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ตั้งที่เลขที่ 25/11 หมู่ 5 ตำบลอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี รหัสไปรษณีย์ 2000 เว็บไซต์ www.spm18.go.th

ทิศเหนือ ติดกับ จังหวัดฉะเชิงเทรา

ทิศใต้ ติดกับ จังหวัดระยอง

ทิศตะวันออก ติดกับ จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดระยอง

ทิศตะวันตก ติดกับ ชายฝั่งทะเลตะวันออกของอ่าวไทย

เขตพื้นที่รับผิดชอบ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 แบ่งการปกครองเป็น 2 จังหวัด คือ จังหวัดชลบุรี แบ่งเขตปกครองออกเป็น 11 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองชลบุรี อำเภอพนัสนิคม อำเภอพานทอง อำเภอบ้านบึง อำเภอศรีราชา อำเภอเกาะจันทร์ อำเภอบ่อทอง อำเภอหนองใหญ่ อำเภอบางละมุง อำเภอสัตหีบ และอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดระยอง แบ่งเขตปกครองออกเป็น 8 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอเขาชะเมา อำเภอบ้านฉาง อำเภอวังจันทร์ อำเภอปลวกแดง อำเภอแกลง อำเภอนิคมพัฒนา และอำเภอบ้านค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 (ชลบุรี-ระยอง) ปัจจุบัน นายสมศักดิ์ ทองเนียม ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราว ภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทั้งหมดจำนวน 50 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2558) มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราว ในสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทั้งหมดจำนวน 3,483 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2558 ทั้งนี้ รวมผู้ที่เกษียณ ในปี พ.ศ. 2557 ด้วย) มีโรงเรียนในสังกัดจังหวัดชลบุรี 31 โรงเรียน และจังหวัดระยอง 19 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 50 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 50 คน รองผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 158 คน ข้าราชการครู จำนวน 3,160 คน บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 10 คน พนักงานราชการ จำนวน 77 คน ลูกจ้างประจำ จำนวน 50 คน ลูกจ้างชั่วคราวจำนวน 304 คน

ตารางที่ 1 จำนวนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18, 2559)

ขนาดโรงเรียน	จำนวนนักเรียน (คน)	จังหวัดชลบุรี (โรงเรียน)
ขนาดเล็ก	นักเรียน 1-499 คน	8
ขนาดกลาง	นักเรียน 500-1,499 คน	10
ขนาดใหญ่	นักเรียน 1,500-2,499 คน	4
ขนาดใหญ่พิเศษ	นักเรียน 2,500 คนขึ้นไป	9
รวมโรงเรียนทั้งหมด		31

คุณภาพด้านการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำพื้นฐาน (O-NET) ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2558 จากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำพื้นฐาน (O-NET) ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าคะแนนเฉลี่ยทุกวิชาสูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ อยู่ที่ระดับ 40.43 จัดอยู่ในระดับที่ 8 ของประเทศ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำพื้นฐาน (O-NET) ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าคะแนนเฉลี่ยทุกวิชาสูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ อยู่ที่ระดับ 37.32 จัดอยู่ในระดับที่ 5 ของประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559, หน้า 1-8)

นโยบายการพัฒนาการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

วิสัยทัศน์

มุ่งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด ให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพระดับสากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย

ค่านิยมองค์กร

“ซื่อสัตย์ พร้อมบริการ สุภาพ มีคุณธรรม” ตัวย่อ “ISPM” (Integrity service mind polite morality)

พันธกิจ

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ
2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานในระดับชาติ และระดับสากล
3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรและค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
4. พัฒนาระบบการจัดการและการบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด

เป้าประสงค์

1. นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน มีการพัฒนาเหมาะสมตามวัย และมีคุณภาพ

2. ประชากรวัยเรียนทุกคน ทุกกลุ่ม ได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และเป็นธรรม
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา มีสมรรถนะ ทักษะที่เหมาะสม และมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่หน่วยงานและองค์กรอื่น ๆ ได้
5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม กระจายอำนาจและความรับผิดชอบสู่บุคลากรและสถานศึกษา เน้นการทำงานแบบบูรณาการ บนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล

ประเด็นยุทธศาสตร์

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาผู้เรียนทุกระดับชั้นให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือดูแลผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่ม ให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพ
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อการพัฒนาสมรรถนะทางการศึกษาของผู้เรียน
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารจัดการและการบริหารงานตามภารกิจของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ตามหลักธรรมาภิบาลอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง

ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ซึ่งเป็นประเด็นด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อการพัฒนาสมรรถนะทางการศึกษาของผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ได้กำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินการ โดยมีการส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาองค์ความรู้และทักษะในการสื่อสารเพื่อสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการจัดทำข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ (MOU: Memorandum of understanding) กับสถาบันอุดมศึกษา เพื่อความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการกำหนดช่องทางเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้และแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับนวัตกรรม สื่อ เทคโนโลยี เทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนต่าง ๆ เทคนิควิธีการวัดประเมินผล เทคนิควิธีการบริหารการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ การศึกษาวิจัยทางการศึกษา เพื่อให้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดให้มีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติการสอนแต่ละกลุ่มสาระ/ วิชา และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้สามารถนำความรู้

ประสบการณ์ ไปพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทำให้สามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาได้ตามเป้าหมาย ส่งเสริมให้มีระบบการนิเทศ ทั้งการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยผู้บริหารสถานศึกษาและครู และการนิเทศโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และส่งเสริม การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่าง ๆ การมีส่วนร่วมของชุมชนและการ ให้บริการแก่ชุมชน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18, 2559, หน้า 32-36)

จะเห็นได้ว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ให้ความสำคัญในการนิเทศ การศึกษา ทั้งการนิเทศภายในสถานศึกษา และจากหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถ ทำให้ยกระดับคุณภาพการศึกษาได้ตามเป้าหมาย

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ

ความหมายของรูปแบบ

พจนานุกรม Contemporary English (Longman, 1981, p. 887) ให้ความหมายคำว่า Model ไว้ 3 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ 1) Model ในความหมายว่าเป็นแบบย่อส่วนของของจริง ตรงกับความหมายในภาษาไทยว่า แบบจำลองของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น บ้านจำลองหรือเรือจำลอง เป็นต้น 2) Model ที่หมายถึง สิ่งของหรือคนที่เป็นต้นแบบ เช่น ครูต้นแบบ นักเดินแบบ หรือแม่แบบ ในการพิมพ์ภาพ เป็นต้น และ 3) แบบหรือรุ่นของผลิตภัณฑ์

ณัฐศักดิ์ จันทร์ผล (2552, หน้า 125) รูปแบบ หมายถึง โครงสร้างโปรแกรม แบบจำลอง หรือ ตัวแบบที่จำลองสภาพความเป็นจริงที่สร้างขึ้นจากการลดทอนเวลาและทะเลาะ พิจารณาว่า มีสิ่งใดบ้าง ที่จะต้องนำมาศึกษาเพื่อใช้ทดแทนแนวคิดหรือปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่ง โดยอธิบาย ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ของรูปแบบนั้น ๆ

บุญชม ศรีสะอาด (2552, หน้า 5) ให้ความหมายว่า รูปแบบ หมายถึง โครงสร้างที่แสดง ถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ หรือตัวแปรต่าง ๆ ผู้วิจัยสามารถใช้รูปแบบอธิบาย ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ หรือตัวแปรต่าง ๆ ที่มีในปรากฏการณ์ธรรมชาติหรือ ในระบบต่าง ๆ อธิบายลำดับขั้นตอนขององค์ประกอบหรือกิจกรรมในระบบ

Good (1959, p. 8) รวบรวมความหมายไว้ 4 ความหมาย คือ

1. หมายถึง แบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำ
2. หมายถึง ตัวอย่างเพื่อเลียนแบบ เช่น ตัวอย่างในการออกเสียง ตัวอย่างในการเป็น

ครูที่ดี

3. หมายถึง แผนภูมิ หรือรูปสามมิติซึ่งเป็นตัวแทนสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือหลักการ หรือแนวคิด

4. หมายถึง ชุดของปัจจัย หรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งรวมถึงตัวแปรประกอบ หรือสัญลักษณ์ทางระบบสังคม อาจจะเป็นแบบสูตรคณิตศาสตร์ หรือบรรยายเป็นภาษาก็ได้

Schwinn and Bardo (1982, p. 529) กล่าวถึง รูปแบบทางสังคมศาสตร์ไว้ว่าเป็น ชุดของข้อความ (A set of statement) ซึ่งนามธรรมเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่เราสนใจ เพื่อใช้ในการนิยามคุณลักษณะ หรือบรรยายคุณสมบัติของสิ่งนั้น ส่วน Stone and Wankel (1986, p. 256) รูปแบบเป็นการจำลองความจริงของปรากฏการณ์เพื่อช่วยให้เข้าใจปรากฏการณ์ที่ซับซ้อนได้ง่ายขึ้น และ Will (1968, p. 75 อ้างถึงใน สายใจ ประยูรสุข, 2551) กล่าวว่า รูปแบบเป็นการสร้างระบบทางความคิดเกี่ยวกับชุดประสบการณ์ โดยอาศัยหลักเหตุผลของระบบรูปนัย และมีจุดมุ่งหมายเพื่อการทำให้เกิดความกระจ่างชัดของนิยามความสัมพันธ์ และประพจน์ที่เกี่ยวข้อง จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง โครงสร้างที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ หรือตัวแปรต่าง ๆ เป็นการจำลองความจริงของปรากฏการณ์ เพื่อทำให้เราได้เข้าใจความสัมพันธ์ที่สลับซับซ้อนของปรากฏการณ์นั้น ๆ ได้ง่ายขึ้น และมีการพัฒนาอย่างเห็นได้ชัดเจน

ประเภทของรูปแบบ

นักวิชาการต่าง ๆ ได้แบ่งประเภทของรูปแบบไว้หลายลักษณะซึ่งแตกต่างกันไป เช่น Keeves (1988 cited in Sallis, 2002, pp. 561-565) ได้แบ่งประเภทของรูปแบบทางการศึกษา และสังคมศาสตร์ไว้ 4 ประเภท คือ

1. Analogue model เป็นรูปแบบที่ใช้การอุปมาอุปมัยเทียบเคียงปรากฏการณ์ ซึ่งเป็นรูปธรรม เพื่อสร้างความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เป็นนามธรรม

2. Semantic model เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิ หรือรูปภาพ เพื่อให้เห็นโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของปรากฏการณ์นั้น ๆ

3. Mathematical model เป็นรูปแบบที่ใช้สมการทางคณิตศาสตร์เป็นสื่อในการแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ รูปแบบประเภทนี้นิยมใช้กันทั้งในสาขาจิตวิทยาและศึกษาศาสตร์ รวมทั้งการบริหารการศึกษาด้วย

4. Causal model เป็นรูปแบบที่พัฒนามาจากเทคนิคที่เรียกว่า Path analysis และหลักการสร้าง Semantic model โดยการนำเอาตัวแปรต่าง ๆ มาสัมพันธ์กันเชิงเหตุ และผลที่เกิดขึ้น

Joyce and Weil (1986, pp. 106-108) ได้ศึกษาและจัดแบ่งประเภทของรูปแบบตามแนวคิดหลักการ หรือทฤษฎี ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบนั้น ๆ และได้แบ่งกลุ่มรูปแบบเอาไว้ 4 รูปแบบ คือ

1. Information-processing model เป็นรูปแบบการสอนที่ยึดหลักความสามารถในกระบวนการประมวลข้อมูล และแนวทางในการปรับปรุงวิธีการจัดการกับข้อมูลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. Personal model เป็นรูปแบบให้ความสำคัญกับปัจเจกบุคคลและการพัฒนาบุคคลเฉพาะราย โดยมุ่งเน้นกระบวนการที่แต่ละบุคคลจัดระบบและปฏิบัติต่อสรรพสิ่ง (Reality) ทั้งหลาย

3. Social interaction model เป็นรูปแบบที่ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและบุคคลต่อสังคม

4. Behavior model เป็นกลุ่มของรูปแบบที่ใช้องค์ความรู้ด้านพฤติกรรมศาสตร์ เป็นหลักในการพัฒนารูปแบบ จุดเน้นที่สำคัญ คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่สังเกตว่าการพัฒนาโครงสร้างทางจิตวิทยา และพฤติกรรมที่ไม่สามารถสังเกตได้

ทิสนา แคมมณี (2548, หน้า 220) ได้อธิบายประเภทของรูปแบบไว้ 5 รูปแบบตรงกันดังนี้

1. รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ (Analogue model) เป็นรูปแบบที่แสดงความคิดออกมาเปรียบระหว่างองค์ประกอบของรูปแบบกับองค์ประกอบที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดปัญหาที่กำลังศึกษาอยู่ รูปแบบลักษณะที่ใช้กันมากทางด้านวิทยาศาสตร์กายภาพ สังคมศาสตร์ และพฤติกรรมศาสตร์

2. รูปแบบเชิงภาษา (Semantic model) เป็นรูปแบบที่แสดงความคิดออกมาผ่านภาษาพูดและเขียน รูปแบบลักษณะนี้ใช้กันมากทางด้านศึกษาศาสตร์

3. รูปแบบเชิงแผนผัง (Schematic model) เป็นรูปแบบที่แสดงความคิดเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีกับโลกความเป็นจริงผ่านทางแผนผัง แผนภาพ ไดอะแกรม กราฟ เป็นต้น

4. รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ หรือสมการ ซึ่งส่วนมากจะเกิดขึ้นหลังจากใช้รูปแบบเชิงภาษาแล้ว

5. รูปแบบเชิงสาเหตุ (Causal model) เป็นรูปแบบที่แสดงความคิดผ่านออกทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ของสภาพการณ์ ปัญหาใด ๆ รูปแบบลักษณะนี้ใช้กันมากด้านศึกษาศาสตร์

จากลักษณะการแบ่งประเภทของรูปแบบของนักวิชาการต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่า การแบ่งประเภทของรูปแบบตามแนวคิดที่หนึ่งนั้น บอกให้ทราบถึงลักษณะการเขียน

รูปแบบว่ามีก็ลักษณะ ส่วนการแบ่งประเภทของรูปแบบในแบบที่สองและสามนั้นเป็นการแบ่งประเภทของรูปแบบตามแนวคิดพื้นฐานในการเสนอรูปแบบในการบรรยาย อธิบายปรากฏการณ์เป็นหลัก

ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบกับทฤษฎี

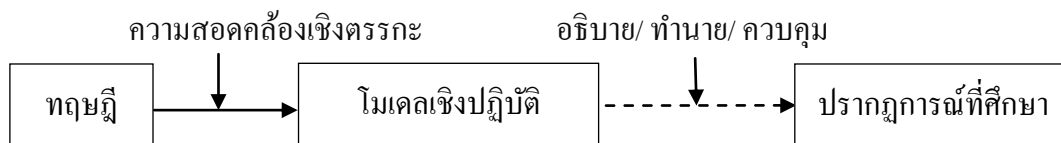
แม้ว่า รูปแบบหรือโมเดลเชิงแนวคิดจะแตกต่างจากทฤษฎีอยู่บ้าง แต่ก็มีความสัมพันธ์กัน ใน 2 ลักษณะ ดังนี้

1. โมเดลเชิงทฤษฎี (Theoretical model) คือ โมเดลหรือแบบจำลองที่สร้างขึ้นจากประสบการณ์ งานวิจัย หรือทฤษฎีที่มีอยู่แล้ว เพื่อหาข้อสรุปที่ใช้อธิบาย ทำนาย หรือควบคุมปรากฏการณ์ของเรื่องที่ศึกษา และเมื่อทดสอบโมเดลกับข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้แล้ว ถ้ามีความสอดคล้องกัน โมเดลก็น่าเชื่อถือ อันอาจนำไปสู่การสร้างทฤษฎีในเรื่องนั้น ดังนั้น โมเดลเชิงทฤษฎี จึงเป็นเพียงขั้นตอนหนึ่งของการสร้างทฤษฎีใหม่ ๆ เท่านั้น ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างโมเดลเชิงทฤษฎีกับทฤษฎี (สมาน อัสวภูมิ, 2551, หน้า 37-51)

2. โมเดลเชิงปฏิบัติ (Practical model) คือ โมเดลหรือแบบจำลองที่สร้างขึ้นจากทฤษฎีที่มีอยู่แล้ว เพื่อช่วยให้เข้าใจทฤษฎีได้ง่ายยิ่งขึ้น หรือเพื่อนำไปใช้อธิบาย ทำนายหรือควบคุมปรากฏการณ์ที่ศึกษา ดังนั้น โมเดลลักษณะนี้จึงเป็นเพียงแบบจำลองที่ได้จากการถ่ายทอดจากทฤษฎีไปสู่การปฏิบัตินั่นเอง ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบเชิงปฏิบัติกับทฤษฎี (สมาน อัสวภูมิ, 2551, หน้า 37-51)

องค์ประกอบของรูปแบบ

กลไกของรูปแบบเป็นองค์ประกอบของระบบงานที่มีความเป็นอิสระจากกันและกัน แต่ทำงานสัมพันธ์และพึ่งพาอาศัยกันในการทำงานตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ไม่ว่าจะป็นรูปแบบที่ครอบคลุมงานทั้งระบบองค์การหรืองานบางส่วนจากระบบองค์การก็ตาม ผู้ออกแบบไม่สามารถที่จะออกแบบองค์ประกอบย่อยจากระบบนั้น ๆ ได้ทั้งหมดเพราะจะมีรายละเอียดและความสลับซับซ้อนมากเกินไป ดังนั้น ในการออกแบบรูปแบบการบริหารจึงกำหนดเฉพาะองค์ประกอบสำคัญของระบบนั้น ๆ เท่านั้น โดยมีสมมติฐานว่าหากองค์ประกอบเหล่านั้นทำหน้าที่ตามทีออกแบบไว้แล้ว การดำเนินงานขององค์การจะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ก่อนข้างจะแน่นอน ข้อสำคัญผู้ออกแบบรูปแบบต้องอธิบายองค์ประกอบที่กำหนดไว้ให้ชัดเจนว่าองค์ประกอบนั้น ๆ คือ อะไร มีลักษณะอย่างไร ทำหน้าที่อะไร สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบย่อยอื่นอย่างไร และองค์ประกอบที่กำหนดขึ้นทั้งหมดทำหน้าที่รวมกันอย่างไรเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ไม่ว่านักออกแบบรูปแบบการบริหารจะมีวัตถุประสงค์อย่างไรและมีองค์ประกอบอย่างไรบ้าง องค์ประกอบของรูปแบบบริหารควรจะครอบคลุมลักษณะสำคัญของการบริหารในประเด็นต่อไป (สมาน อัสวภูมิ, 2551, หน้า 37-51)

1. องค์ประกอบการบริหารควรมีกลไกการตัดสินใจในการบริหาร หมายถึง ระบบข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ ระบบและรูปแบบการบริหารการในองค์การ
2. องค์ประกอบการบริหารควรมีกลไกการบริหารงานภายใน หมายถึง ระบบงานและระบบคนในองค์การ การไหลเวียนของงาน ขอบเขตอำนาจหน้าที่และความสัมพันธ์ของหน่วยงานย่อยในองค์การ และกระบวนการบริหารงานทั้งในระดับองค์การและหน่วยงานย่อยในองค์การ
3. องค์ประกอบการบริหารควรมีกลไกการบริหารความสัมพันธ์ภายนอก หมายถึง ระบบงาน อำนาจหน้าที่ของงานรับผิดชอบ กำหนดขอบเขตหน่วยงานและบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องกำหนดกระบวนการและวิธีการดำเนินงานความสัมพันธ์กับหน่วยงานและบุคคลภายนอก
4. องค์ประกอบการบริหารควรมีกลไกตรวจสอบผลการดำเนินงานและการปรับตัว หมายถึง ระบบงาน ระบบคน ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานรับผิดชอบ กระบวนการและวิธีดำเนินงานเพื่อการตรวจสอบผลการดำเนินงานขององค์การและดำเนินการแก้ไข เพื่อให้้องค์การมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น
5. องค์ประกอบการบริหารควรมีกลไกการบำรุงและพัฒนาทรัพยากรองค์การ หมายถึง ระบบและกระบวนการในการดำเนินงาน เพื่อการบำรุงและพัฒนาทรัพยากรองค์การโดยเฉพาะทรัพยากรเทคโนโลยีและทรัพยากรบุคคลขององค์การ

Keeves (1988, p. 560) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า รูปแบบที่ใช้ประโยชน์ได้ ควรจะมีข้อกำหนด 4 ประการ คือ

1. รูปแบบ ควรประกอบด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้าง (Structural relationship) มากกว่าความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันแบบรวม ๆ (Associative relationship)
2. รูปแบบ ควรใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้น ซึ่งสามารถถูกตรวจสอบได้โดยการสังเกต ซึ่งเป็นไปได้ที่จะทดสอบรูปแบบบนพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์ได้
3. รูปแบบ ควรจะต้องระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษา ดังนั้น นอกจากรูปแบบจะเป็นเครื่องมือในการพยากรณ์ได้ ควรใช้อธิบายปรากฏการณ์ได้ด้วย
4. รูปแบบ ควรจะเป็นเครื่องมือในการสร้างมโนทัศน์ใหม่ และสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรในลักษณะใหม่ ซึ่งเป็นการขยายในเรื่องที่กำลังศึกษา

ทิสนา เขมมณี (2548, หน้า 220) ได้กล่าวว่ารูปแบบโดยทั่วไปจะมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ 1) รูปแบบจะต้องนำไปสู่การทำนายผลที่ตามมาซึ่งสามารถทดสอบได้ 2) โครงสร้างของรูปแบบจะต้องประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ซึ่งสามารถใช้อธิบายปรากฏการณ์เรื่องนั้นได้ 3) รูปแบบจะต้องสามารถช่วยจินตนาการความคิดรวบยอด และความสัมพันธ์รวมทั้ง ช่วยขยายขอบเขตของการสืบเสาะความรู้ 4) รูปแบบจะประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างมากกว่าความสัมพันธ์เชิงเชื่อมโยง

Torsten and Postlethwaite (1994, pp. 38-65) ได้กล่าวว่า รูปแบบที่สมบูรณ์จะต้องประกอบด้วย 1) นำไปสู่การทำนายผลที่ตามมา ซึ่งสามารถสังเกตได้ 2) โครงสร้างของรูปแบบจะต้องปรากฏกลไกเชิงสาเหตุที่กำลังศึกษาและสามารถอธิบายเรื่องที่กำลังศึกษาได้ด้วย นอกจากนี้จะทำนายผลที่ตามมาได้แล้ว 3) รูปแบบจะต้องช่วยให้เกิดจินตนาการในการสร้างแนวความคิดรวบยอดและความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่กำลังศึกษาใหม่ ๆ ด้วย 4) รูปแบบจะต้องประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างมากกว่าความสัมพันธ์เชิงเชื่อมโยง

พัชรี ศรีสังข์ (2551, หน้า 90) ได้กล่าวว่า รูปแบบจะต้องมีการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบว่าเป็นไปตามที่ทำนายผลไว้หรือไม่ มีองค์ประกอบปัญหาและความจำเป็นของรูปแบบที่ชัดเจน เพื่ออธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ อธิบายปรากฏการณ์เรื่องนั้นหรือปรากฏกลไกเชิงสาเหตุที่กำลังศึกษา และอธิบายเรื่องที่กำลังศึกษามีองค์ประกอบผลที่เกิดจากใช้รูปแบบนี้จะช่วยสร้างความคิดรวบยอด ความสัมพันธ์ของสิ่งที่กำลังศึกษาและองค์ประกอบมีความสัมพันธ์ในเชิงโครงสร้างมากกว่าเชิงเชื่อมโยงเพื่อช่วยให้การสืบเสาะความรู้บรรลุผล

สรุปจากการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบ ทำให้ทราบว่า รูปแบบควรประกอบไปด้วย โครงสร้างและความสัมพันธ์ของโครงสร้างที่สามารถอธิบายเรื่องที่ศึกษาได้ และควรเป็นเครื่องมือ ในการสร้างมโนทัศน์ใหม่ ๆ

ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาารูปแบบ

มีผู้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาารูปแบบ ดังนี้

ชนกนารถ ชื่นเชย (2550, หน้า 72-79) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการศึกษา ต่อเนื่อง ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ และ สังเคราะห์รูปแบบการศึกษาต่อเนื่องสำหรับอุดมศึกษาเอกชน โดยศึกษาวิเคราะห์เอกสาร และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การนำข้อมูลจากการศึกษามาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อพัฒนาเป็นกรอบ ของรูปแบบในการจัดการศึกษาต่อเนื่องของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 3) การศึกษาความเหมาะสม และเป็นไปได้ โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาต่อเนื่องในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 19 คน โดย ใช้เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย และ 4) การตรวจสอบประสิทธิภาพและความเหมาะสมของรูปแบบ การจัดการศึกษาต่อเนื่องในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่พัฒนาขึ้นในขั้นตอนที่ 3 มาจัดทำเป็น แบบสอบถาม เพื่อนำไปใช้สำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเกี่ยวกับ ความเหมาะสมขององค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่อง หลังจากนั้นจึงกำหนด รูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่องจากองค์ประกอบที่พัฒนาขึ้น

พรจันทร์ พรศักดิ์กุล (2550, หน้า 163-175) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบกระบวนการ งบประมาณของ โรงเรียนที่บริหารงบประมาณแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยดำเนินการวิจัยเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณ โดยการวิเคราะห์เอกสาร และ ฐานข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต 2) การศึกษากระบวนการงบประมาณและการมีส่วนร่วมใน กระบวนการงบประมาณของสถานศึกษา ที่ดำเนินการในปัจจุบัน โดยสอบถามความคิดเห็น ของผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษาที่รับผิดชอบงานงบประมาณ วิเคราะห์เอกสารงบประมาณของ โรงเรียนและสอบถามความคิดเห็นของครูผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา 3) การจัดทำร่างรูปแบบ กระบวนการงบประมาณของโรงเรียนที่บริหารงบประมาณแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน 4) การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบ โดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 5) การปรับปรุงรูปแบบและนำเสนอรูปแบบกระบวนการงบประมาณของโรงเรียนที่บริหาร งบประมาณการใช้โรงเรียนเป็นฐาน

อัมพร พงษ์กึ่งสนานันท์ (2550, หน้า 108-122) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต โดยดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างรูปแบบ ประกอบด้วยการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (Modified delphi techniques) และ 2) การประเมินรูปแบบ ประกอบด้วย การประเมินรูปแบบเพื่อศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบ ไปปฏิบัติในสถานศึกษา และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการพัฒนารูปแบบ

จากการศึกษางานวิจัยข้างต้น ทำให้ทราบว่า การพัฒนารูปแบบต้องศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดข้อมูลพื้นฐานและนำมาเป็นกรอบในการสร้างรูปแบบ เมื่อได้ร่างรูปแบบ ก็ต้องมีการประเมินรูปแบบหรือตรวจสอบรูปแบบว่ามีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลหรือไม่อย่างไร

การทดสอบรูปแบบและการประเมินรูปแบบ

สุวิมล ว่องวานิช (2549, หน้า 54-56) ให้หลักการทดสอบรูปแบบไว้ใน 4 ลักษณะ

1. การทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินตามมาตรฐานที่กำหนด การประเมินที่พัฒนาโดย The joint committee on standards of educational evaluation ภายใต้การดำเนินงานของ Stufflebeam et al. ได้นำเสนอหลักการประเมินเพื่อเป็นบรรทัดฐานของกิจกรรมการตรวจสอบรูปแบบ ประกอบด้วยมาตรฐาน 4 ด้าน ดังนี้

1.1 มาตรฐาน ความเป็นไปได้ (Feasibility standards) เป็นการประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง

1.2 มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility standards) เป็นการประเมินการสนองต่อความต้องการของผู้ใช้รูปแบบ

1.3 มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety standards) เป็นการประเมินความเหมาะสมทั้งในด้านกฎหมายและศีลธรรมจรรยา

1.4 มาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy standards) เป็นการประเมินความน่าเชื่อถือ และได้สาระครอบคลุมครบถ้วนตามความต้องการอย่างแท้จริง

2. การทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ การทดสอบรูปแบบในบางเรื่องไม่สามารถกระทำได้โดยข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยการประเมินค่าพารามิเตอร์ของรูปแบบ หรือการดำเนินการทดสอบรูปแบบด้วยวิธีการทางสถิติ แต่งานวิจัยบางเรื่องนั้นต้องการความละเอียดอ่อน

มากกว่าได้ตัวเลขแล้วสรุป ซึ่ง Eisner (1976, pp. 192-193) ได้เสนอแนวคิดของการทดสอบ หรือ ประเมินรูปแบบโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีแนวคิด ดังนี้

2.1 การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จะเน้นการวิเคราะห์และวิจารณ์อย่างลึกซึ้งเฉพาะ ในประเด็นที่ถูกพิจารณา ซึ่งไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การตัดสินใจเสมอไป แต่อาจจะผสมผสานกับปัจจัยต่าง ๆ ในการพิจารณาเข้าด้วยกันตาม วิจารณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับข้อมูลคุณภาพ ประสิทธิภาพและ ความเหมาะสมของสิ่งที่จะทำการประเมิน

2.2 รูปแบบการประเมินที่เป็นความชำนาญเฉพาะทาง (Specialization) ในเรื่องที่จะประเมิน โดยพัฒนามาจากแบบการวิจารณ์งานศิลปะ (Art criticism) ที่มีความละเอียดอ่อนลึกซึ้ง และต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงมากมาเป็นผู้วินิจฉัย เนื่องจากการวัดคุณค่าที่ไม่อาจประเมิน ด้วยเครื่องวัดใด ๆ และต้องใช้ความรู้ความสามารถของผู้ประเมินอย่างแท้จริง แนวคิดนี้ได้นำมา ประยุกต์ใช้ในทางการศึกษาระดับสูงมากขึ้น ทั้งนี้เพราะเป็นองค์ความรู้เฉพาะสาขา ผู้ที่ศึกษา เรื่องนั้นจริง ๆ จึงจะทราบและเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ดังนั้น ในวงการศึกษานิยมนำรูปแบบนี้มาใช้ ในเรื่องที่ต้องการความลึกซึ้งและความเชี่ยวชาญเฉพาะ

2.3 รูปแบบที่ใช้ตัวบุคคล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมิน โดยให้ความ เชื่อถือว่าผู้ทรงคุณวุฒินั้นเที่ยงธรรม และมีคุณพินิจที่ดี ทั้งนี้มาตรฐานและเกณฑ์พิจารณา ต่าง ๆ นั้นจะเกิดขึ้นจากประสบการณ์และความชำนาญของผู้ทรงคุณวุฒินั่นเอง

2.4 รูปแบบที่ยอมให้มีความยืดหยุ่นในกระบวนการทำงานของผู้ทรงคุณวุฒิ ตามอรรถาธิบายและความถนัดของแต่ละคน นับตั้งแต่การกำหนดประเด็นสำคัญที่จะนำมาพิจารณา การบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการการเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผล การวินิจฉัยข้อมูล ตลอดจนวิธีการ นำเสนอ

3. การทดสอบรูปแบบโดยการสำรวจความคิดเห็นของบุคคลากรที่เกี่ยวข้อง มักจะใช้กับการ พัฒนารูปแบบโดยใช้เทคนิคเดลฟาย เมื่อผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบโดยใช้เทคนิคเดลฟายเสร็จสิ้น เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในรอบสุดท้ายมาจัดทำเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะ เป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) เพื่อนำไปสำรวจความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับ ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ

4. การทดสอบรูปแบบโดยการทดลองใช้รูปแบบการทดสอบรูปแบบ โดยการทดลองใช้ รูปแบบนี้ผู้วิจัยจะนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้จริงจังกับกลุ่มเป้าหมาย มีการดำเนินการ ตามกิจกรรมอย่างครบถ้วน

ศิริชัย กาญจนวาที (2550) ได้สรุปมาตรฐานของการประเมินสำหรับการประเมินเอกสาร และโครงการทางการศึกษา จัดเป็น 4 หมวด ดังนี้

1. มาตรฐานการใช้ประโยชน์ (Utility standard) เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันถึง ความเป็นประโยชน์ของผลการประเมิน ในการตอบสนองต่อความต้องการใช้สารสนเทศของ ผู้เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุม ทันเวลา และมีผลต่อการนำไปใช้
2. มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility standard) เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันถึง การประเมินที่มีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง เหมาะสมกับสถานการณ์ปฏิบัติได้ ยอมรับ ได้ ประหยัด
3. มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety standard) เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันว่า การประเมินได้ทำอย่างเหมาะสมตามกฎ ระเบียบ จรรยาบรรณ มีการคำนึงถึงสวัสดิภาพของ ผู้เกี่ยวข้องในการประเมินและผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการประเมิน
4. มาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy standard) เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันว่า การประเมินได้มีการใช้เทคนิคที่เหมาะสมเพื่อให้ได้ข้อสรุป ข้อค้นพบและสารสนเทศที่เพียงพอ สำหรับตัดสินใจคุณค่าของสิ่งที่ประเมิน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการนิเทศและการนิเทศภายใน

ความหมายของการนิเทศการศึกษา

ได้มีนักการศึกษาให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ ดังต่อไปนี้

Glickman (1981, p. 6) อธิบายความหมายของการนิเทศการศึกษา และการนิเทศ การเรียนการสอนว่า การนิเทศการศึกษาเป็นการนิเทศโดยทั่วไปเป็นเรื่องของงาน (Tasks) และ พันธกิจ (Functions) ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนทั่วไป ส่วนการนิเทศการเรียน การสอน (Instructional supervision) เป็นส่วนย่อยของการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการ ปรับปรุงงานและพันธกิจในชั้นเรียน และกิจกรรมที่ดำเนินการในโรงเรียน โดยทำงาน โดยตรงกับ ครู

Kaplan and Norton (2008, p. 8) กล่าวว่า การนิเทศเป็นงานช่วยเหลือผู้อื่น แม้ว่าจะมี ผู้ให้ความหมายว่า การนิเทศ คือ การบริหารจัดการคน ควบคุมจัดการให้คนทำงาน (Managing, organizing and directing) แต่โดยหลักแล้วการนิเทศ คือ การช่วย ด้วยการจัดบรรยากาศสนับสนุน แรงจูงใจ มนุษยสัมพันธ์ระหว่างผู้ปฏิบัติงานกับผู้บริหาร และความรู้สึกรับผิดชอบต่อความสำเร็จ ของงาน

Mcnamara (2008) ให้ความหมายของการนิเทศว่า คำนี้มีหลายความหมายหลายอย่าง แต่ความหมายที่เป็นทางการ คือ กิจกรรมที่ดำเนินการโดยผู้นิเทศ (Supervisors) เพื่อให้เกิดผลงานและความก้าวหน้าของบุคลากรที่ขึ้นตรงต่อผู้นิเทศ

Aggarwal (1967, p. 486) กล่าวว่า การนิเทศ (Supervision) คือ การพัฒนาหรือองงามการให้บริการทางเทคนิคจากผู้เชี่ยวชาญความร่วมมือและประสานงานซึ่งมีความหมาย โดยสรุป ดังนี้

S คือ การสนับสนุน (Support) การมีส่วนร่วม (Share) การบริการ (Service)

U คือ ความสามัคคี (Unity) ความเข้าใจ (Understanding) การยกฐานะ (Upgrading)

P คือ การวางแผน (Planning) การเลื่อนขั้น (Promotion) การแก้ปัญหา (Problem-solving)

E คือ การศึกษาหาความรู้ (Education) การประเมินผล (Evaluation) การทดลอง (Experiment)

R คือ การวิจัย (Research) การรายงาน (Report) การบันทึก (Record)

V คือ การเยี่ยมเยียน (Visiting) การรู้คุณค่า (Value) การมีคุณธรรม (Virtue)

I คือ การปรับปรุง (Improvement) การให้ข่าวสาร (Information) การอบรม (In-service training)

S คือ การปรับตนเอง (Self-adjustment) ความมั่นใจตนเอง (Selfconfidence) การรับผิดชอบตนเอง (Self-responsibility)

I คือ นวัตกรรม (Innovation) ความฉลาดรอบรู้ (Intelligence) ความสนใจ (Interest)

O คือ การสังเกต (Observation) การจัดรูปงาน (Organization) การตั้งจุดประสงค์ (Objective)

N คือ ความต้องการ (Needs) การประนีประนอม (Negotiation) ความจำเป็น (Necessity)

Glickman (2004, p. 6) กล่าวถึง การนิเทศการศึกษาว่า เป็นแนวคิดเกี่ยวกับงานและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการสอนในเรื่อง หลักสูตร การจัดครูเข้าสอน การจัดสื่อการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก การเตรียมและพัฒนาครู รวมทั้งการประเมินผล การเรียนการสอน

Harris (1985, pp. 10-12) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง สิ่งทีบุคลากรในโรงเรียนกระทำต่อบุคคลและสิ่งต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำรงไว้ หรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของโรงเรียนมุ่งให้กระบวนการสอนมีประสิทธิภาพต่อกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นสำคัญ

Burton and Bruckner (1955, p. 11) ได้ให้ความหมายของการนิเทศว่า คือ การให้บริการเกี่ยวกับความชำนาญทางเทคนิคด้านวิชาการในการเรียนการสอนและปรับปรุงสภาพการเรียนและความเจริญเติบโตของผู้เรียน

Good (1959) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ ความพยายามทุกชนิดของเจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษาในด้านการแนะนำครู หรือผู้อื่นที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการศึกษา ให้รู้วิธีการปรับปรุงการสอน หรือการให้การศึกษานิเทศ การศึกษาช่วยให้เกิดความงอกงามในวิชาชีพทางการศึกษา ช่วยพัฒนาครู ช่วยในการเลือกและปรับปรุงวัตถุประสงค์ทางการศึกษา ช่วยเลือกและปรับปรุงเนื้อหาการสอน ช่วยเลือกและปรับปรุงวิธีสอนและปรับปรุงการประเมินผลการสอน

Glickman (1985) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การนิเทศการศึกษาเป็นหน้าที่ของทางโรงเรียนที่ต้องปรับปรุงการสอน รวมทั้ง การให้ความช่วยเหลือโดยตรงกับครู การพัฒนาหลักสูตร การให้บริการเสริมวิชาการ การพัฒนากลุ่ม และให้การสนับสนุนให้ครูทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

เซอร์โต, ซามูเอล ซี. (2550, หน้า 3) ให้ความหมายของ การนิเทศว่า เป็นการบริหารจัดการ (Management) ระดับแรกในองค์การที่ดำเนินการทางบวกให้สมาชิกในองค์การทำงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การ โดยผู้นิเทศไม่ได้ลงมือทำงานเอง แต่ทำให้งานสำเร็จ โดยผู้อื่น

สุทธนู ศรีไสย์ (2549, หน้า 2) กล่าวถึง ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่าเป็นกระบวนการทางการศึกษาที่ทำให้การสอนของครูมีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยการช่วยเหลือครูผู้สอนโดยตรงให้มีการปรับปรุงการสอนด้วยตัวครูอย่างสม่ำเสมอ การพัฒนาหลักสูตร การให้บริการเสริมวิชาการ การพัฒนากลุ่ม และการค้นพบหรือสอบสวนข้อมูลเพื่อนำผลมาใช้ปรับปรุงการสอน

สุริย์มาส สุขกลี (2549, หน้า 16) ได้สรุปความหมายของการนิเทศการศึกษาว่าหมายถึง การดำเนินการร่วมกันของผู้บริหาร ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษา ทั้งในด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล และการจัดกิจกรรมเสริมอื่น ๆ

วัชร เล่าเรียนดี (2550, หน้า 3) ให้ความหมาย ของการนิเทศการศึกษาว่า หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้ให้การนิเทศหรือผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อที่จะพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อให้ได้มาซึ่งประสิทธิผลในการเรียนของนักเรียน

สันติ บุญภิรมย์ (2552, หน้า 204) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กิจกรรมหนึ่งในหลาย ๆ กิจกรรมของการบริหารการศึกษา ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงเงื่อนไขการเรียนรู้อุ้และความเจริญงอกงามของผู้เรียน โดยมุ่งให้ผู้สอนได้ปรับปรุงวิธีการสอน และจัดกิจกรรมอื่น ๆ ควบคู่ไปด้วย

ฉวีวรรณ พันวัน (2552, หน้า 9) สรุปไว้ว่าการนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการร่วมกันทางการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียน และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดแก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพตามจุดหมายของหลักสูตรจากความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนดังกล่าว

จากความหมายของการนิเทศการศึกษาดังกล่าวสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุน ช่วยเหลือ แนะนำ ให้คำปรึกษาพัฒนา แก้ปัญหา และปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้น บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ โดยปฏิบัติงานร่วมกันของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา

หลักการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายที่สำคัญเพื่อการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ ดังนั้น ผู้นิเทศต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการนิเทศการศึกษา ทั้งนี้ก็เพื่อจะดำเนินการนิเทศให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ จึงจำเป็นต้องมีหลักในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับหลักการนิเทศการศึกษา ดังนี้

วัชรมา เล่าเรียนดี (2550, หน้า 120) กล่าวถึง การนิเทศภายใน โรงเรียนว่าเป็นกระบวนการนิเทศการศึกษา และกิจกรรมต่าง ๆ ที่มุ่งพัฒนาการเรียนการสอนที่จัดดำเนินการในโรงเรียน โดยบุคลากรในโรงเรียนเป็นหลัก ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร โรงเรียน คณะครู และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนโดยตรง

Wiles and Lovell (1975, หน้า 6 อ้างถึงใน อภิรดี มนุษย์พันธ์, 2551, หน้า 9) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ การแนะนำซึ่งกันและกัน วางแผนร่วมกัน ปรึกษาหารือกัน เพื่อหาทางปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

ชาวิ มณีศรี (2542, หน้า 31-32) ได้สรุปแนวคิดของนักการศึกษาเกี่ยวกับหลักการนิเทศการศึกษาไว้ที่น่าสนใจว่า การนิเทศที่ดีต้องอยู่บนรากฐานประชาธิปไตย ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ใช้กระบวนการในการกระตุ้น ส่งเสริม สร้างสรรค์ บำรุงขวัญและกำลังใจในการทำงานของครูให้สูงขึ้น เพื่อความสำเร็จของงานตามวัตถุประสงค์ จะเห็นได้ว่า การนิเทศ

การศึกษาเป็นการทำงานร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับที่ สจด์ อุทรานันท์ (2530, หน้า 15-18) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของหลักการนิเทศการศึกษาไว้ 3 ประการ คือ

1. การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ

2. การนิเทศการศึกษา มีเป้าหมายอยู่ที่คุณภาพของนักเรียน แต่การดำเนินงานจะต้องผ่านตัวกลาง ครูและบุคลากรทางการศึกษา

3. การนิเทศการศึกษานั้นบรรยากาศแห่งความเป็นประชาธิปไตย

ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์ (2547, หน้า 2) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษา เป็นการช่วยให้ครูรู้จักแยกแยะและวิเคราะห์ปัญหา ซึ่งครูต้องการความช่วยเหลือจากการนิเทศ เพราะมีปัญหาจากการปฏิบัติงาน ดังนี้

1.1 ปัญหาการปรับปรุงวิธีการสอนที่ดี ทำให้เด็กมีความสนใจขียน

1.2 ปัญหาการทำงานเป็นหมู่คณะว่าจะทำอย่างไรจึงจะทำให้เด็กทุกคนทำงานร่วมกันได้

1.3 ปัญหาการจัดประสบการณ์ทางการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเด็กที่มีความแตกต่างกัน

1.4 ปัญหาการใช้แหล่งวิทยากรในท้องถิ่น

1.5 ปัญหาการประเมินผลการสอนของครู

2. การนิเทศการศึกษา คือ การช่วยให้ครูเกิดความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองในการแก้ปัญหา จะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของตนเอง

3. การนิเทศการศึกษาต้องช่วยเผยแพร่แนวคิดให้ชุมชนเข้าถึงแผนการศึกษาของโรงเรียน การนิเทศต้องช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2547, หน้า 56-65) กล่าวถึง หลักการนิเทศการศึกษา ไว้ว่า

1. การนิเทศการศึกษาต้องสัมพันธ์กับการบริหาร เป็นงานที่อยู่ได้ขอบข่ายของการบริหาร

2. การนิเทศการศึกษา ควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของปรัชญาและให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตในชุมชน

3. การนิเทศการศึกษา ควรเป็นวิทยาศาสตร์ เน้นการทดลอง การสังเกต การวินิจฉัย และความเชื่อถือได้ ควรใช้การค้นพบทางวิจัย ข้อทดสอบมาตรฐาน และการวิเคราะห์สถิติ

4. การนิเทศการศึกษา ควรเป็นประชาธิปไตย เน้นเรื่องความร่วมมือ ซึ่งทุกคนมีสิทธิ

ที่จะทำประโยชน์ให้ได้สิทธิในการร่วมมือ ในการเลือกอุปกรณ์และวิธีสอนเป็นสิทธิของทุกคน

5. การนิเทศการศึกษา ควรเป็นการสร้างสรรค์ ควรส่งเสริมให้ทุกคนแสดงออกได้อย่างเสรี โดยการเข้ามามีส่วนร่วมในการอภิปรายเพื่อแก้ไขปัญหา

6. การนิเทศการศึกษาควรเป็นวิชาชีพ คือ เป็นบริการอย่างหนึ่ง ก็เหมือนกับวิชาอื่น ๆ ซึ่งจะต้องประเมินตนเองอยู่เสมอในด้านเป้าหมายและจุดมุ่งหมาย

จากแนวคิดหลักการนิเทศการศึกษา ดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ โดยมีเป้าหมายที่คุณภาพนักเรียน การนิเทศควรอยู่บนพื้นฐานของประชาธิปไตย และวิธีทางวิทยาศาสตร์ อย่างสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้ทุกคนได้แสดงออก ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพัฒนา

ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน

นักวิชาการและนักการศึกษา ได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้หลายทัศนะ ดังนี้

กิติมา ปริดีดิลก (2545, หน้า 307) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการดำเนินงานที่ต้อง มีการประสานงานกันระหว่างบุคคลทั้ง 3 ฝ่าย คือ ผู้บริหาร ผู้ให้การนิเทศและผู้รับการนิเทศ บุคคลทั้ง 3 ฝ่าย จะต้องยอมรับซึ่งกันและกัน สนอง เคารพมาก และ

วิสิฐ วงศ์จิตราทรร (2546, หน้า 276 อ้างถึงใน วรณพพร สุขอนันต์, 2550) กล่าวว่า การนิเทศภายใน หมายถึง ความร่วมมือกันของบุคลากรภายในโรงเรียนในการที่ปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาการสอนของครู เพื่อให้การเรียนการสอนมีคุณภาพ

ชาวี มณีศรี (2548, หน้า 201) ให้ความหมายว่า การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นความร่วมมือกันของบุคลากรภายในโรงเรียน เพื่อปรับปรุงแก้ไขพัฒนาครูให้การสอนมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ

สังค อุทรานันท์ (2548, หน้า 118) ที่ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการทำงานของผู้บริหาร โรงเรียน เพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของนักเรียน

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2546, หน้า 118) ให้ความหมายว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับครู ในโรงเรียนในการปรับปรุงพัฒนาการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพ เพื่อส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพ ตามกรอบที่หลักสูตรกำหนด

Kragewski, Martin and Walden (1983, p. 97) ได้กล่าวถึงความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนว่า เป็นส่วนหนึ่งของการนิเทศการศึกษาที่ทำให้บุคลากรในโรงเรียนดำเนินการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครูให้เหมาะสมขึ้น เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้สูงขึ้น

นิตย์ ประจงแต่ง (2548, หน้า 17) ให้ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการการดำเนินงานที่เกิดจากความร่วมมือ ช่วยเหลือ สนับสนุนซึ่งกันและกันของผู้นิเทศ ซึ่ง หมายถึง ผู้บริหารกับครูในโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการทำงานของครู เพื่อให้จัดการเรียน การสอนของครูมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามวัตถุประสงค์และความหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้

ชัยยุทธ หิรัญวิบูลย์ (2549, หน้า 10) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน ในการพัฒนาการปฏิบัติงานของบุคลากร อันจะส่งผลต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพ สูงขึ้นตามความหมาย

วัชรรา เล่าเรียนดี (2550, หน้า 120) กล่าวถึง การนิเทศภายในโรงเรียนว่าเป็นกระบวนการ นิเทศการศึกษา และกิจกรรมต่าง ๆ ที่มุ่งพัฒนาการเรียนการสอนที่จัดดำเนินการในโรงเรียน โดยบุคลากรในโรงเรียนเป็นหลัก ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และบุคลากรอื่น ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน โดยตรง

ประกอบ เนื่อนสกุล (2551, หน้า 23) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้บริหารเป็นผู้นำในการดำเนินการ มีการวางแผน ควบคุม ตรวจสอบ เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันของบุคลากรในโรงเรียนทุกฝ่าย โดยใช้เทคนิคชี้แนะ กระตุ้น ชักชวน ส่งเสริม ช่วยเหลือ ให้ครูผู้สอนเกิดความกระตือรือร้นและใช้เทคนิคการสอนที่ตอบสนอง ความต้องการของนักเรียน ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ สร้างเสริมพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคมให้เต็มตามวัยและศักยภาพ ส่งผลต่อคุณภาพ การศึกษา โดยรวมทำให้ผลการศึกษาดีขึ้นหรือพัฒนาขึ้น

จากความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนดังกล่าว สรุปได้ว่า การนิเทศภายใน โรงเรียน หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ ที่บุคลากรภายในโรงเรียนร่วมกันจัดทำขึ้น เพื่อพัฒนา ปรับปรุงการปฏิบัติงานของครู บุคลากรในโรงเรียนให้มีคุณภาพ และพัฒนานักเรียน ให้มีคุณภาพ โดยมีผู้บริหารโรงเรียน เป็นบุคคลสำคัญในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน

ความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน

การศึกษาในปัจจุบัน มีความเปลี่ยนแปลงขึ้นหลายด้าน ทั้งหลักสูตร ครู การจัดการเรียน การสอน ซึ่งส่งผลให้การนิเทศภายในเป็นกระบวนการหนึ่งที่มีความสำคัญ ซึ่งมีผู้ให้ความสนใจ เกี่ยวกับความสำคัญของการนิเทศภายในสอดคล้องและแตกต่างกันออกไป ดังนี้

สังัด อุทรานันท์ (2548, หน้า 116-117) ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการจัดการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียนว่า เนื่องมาจากสภาวะปัจจุบันการนิเทศภายในโรงเรียนมีความสำคัญ และเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งขึ้นด้วยเหตุผล ดังนี้

1. ศึกษานิเทศก์โดยตำแหน่งมีจำนวนจำกัด จึงไม่สามารถสนองตอบความต้องการทางการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนต่าง ๆ ได้ทั่วถึง
2. สภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนแต่ละแห่งไม่เหมือนกัน จึงเป็นการยากที่ศึกษานิเทศก์ ซึ่งอยู่ภายนอกจะรู้สภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของโรงเรียนได้ การสนองตอบความต้องการจึงเป็นไปได้ยาก
3. สภาพปัจจุบันบุคลากรในโรงเรียนส่วนใหญ่มีความรู้ ความสามารถเพียงพอ และบางคนมีความชำนาญในเฉพาะสาขาวิชาอีกด้วย จึงสมควรจะใช้ทรัพยากรเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และยังเป็น การสร้างการยอมรับซึ่งกันและกันอีกด้วย
4. เป็นการสอดคล้องกับปรัชญา หลักการ และวิธีการของการนิเทศสมัยใหม่ที่สุด ซึ่งการนิเทศสมัยใหม่จะเกิดขึ้น โดยความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ต้องมีคนคอยชี้แนะให้ทำงานอยู่ตลอดเวลา

วิภาดา ธาราศิริสุทธิ (2550, หน้า 185) กล่าวถึงประโยชน์ของการนิเทศภายในไว้ ดังนี้

1. เป็นการช่วยเสริมกำลังของศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีจำนวนไม่เพียงพอที่จะนิเทศการศึกษาได้อย่างทั่วถึง
 2. การนิเทศโดยบุคคลในโรงเรียนเองนั้น ผู้นิเทศเป็นผู้ใกล้ชิดกับปัญหาที่มีอยู่ในโรงเรียน ย่อมมีความรู้ในปัญหาได้ดี และสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุดมากกว่าที่จะให้คนภายนอกมานิเทศ
 3. ผู้นิเทศในโรงเรียนมีความคุ้นเคยกับครูอยู่แล้ว ทำให้บรรยากาศในการนิเทศทำได้ อย่างเป็นกันเอง ไม่ต้องเสียเวลาสร้างความคุ้นเคยเหมือนกับศึกษานิเทศก์ หรือผู้บริหารการศึกษาจากภายนอกโรงเรียน
 4. ผู้นิเทศในโรงเรียนสามารถจะติดตามการปฏิบัติงานหรือผลงานนิเทศได้ตลอดเวลา เพราะอยู่ใกล้ชิดกัน และสามารถทำให้งานดำเนินไปถึงจุดมุ่งหมาย โดยไม่ขาดความต่อเนื่องกัน
- จากทัศนะดังกล่าว ทำให้ทราบว่า การนิเทศภายในโรงเรียนช่วยแก้ปัญหาเรื่องศึกษานิเทศก์ที่มีจำนวนไม่เพียงพอ อีกทั้ง การนิเทศภายในโรงเรียนผู้นิเทศเป็น คนภายในโรงเรียน จึงเป็นผู้ใกล้ชิดกับปัญหาทำให้การแก้ปัญหาตรงจุด และมีบรรยากาศที่เป็นกันเอง ผู้นิเทศสามารถติดตามผลการนิเทศได้ตลอดเวลา

หลักการนิเทศภายในโรงเรียน

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2546, หน้า 223) ได้ระบุหลักการสำคัญในการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนไว้ 10 ประการ ได้แก่

1. หาทางให้ครูรู้จักช่วยเหลือตนเองและพึ่งพาตนเองไม่ใช่คอยอาศัยและหวังพึ่งศึกษานิเทศก์เพียงอย่างเดียว
 2. ช่วยให้ครูมีความมั่นใจในตนเองสามารถที่จะวิเคราะห์และแยกแยะปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเองได้
 3. ต้องทราบความต้องการของคณะครูแล้ววางแผนนิเทศการศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการนั้น ๆ
 4. ศึกษาปัญหาต่าง ๆ ของคณะครูในโรงเรียนและทำความเข้าใจกับปัญหานั้น ๆ แล้วพิจารณาหาทางแก้ไข
 5. ควรแก้ไขปัญหาก็เกี่ยวกับการเรียนการสอนควรเปิดโอกาสให้คณะครูได้ใช้ความคิด และลงมือกระทำเองให้มากที่สุด
 6. รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของครูแล้วนำมาพิจารณาร่วมกัน
 7. หาทางให้โรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานใกล้เคียง มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
 8. จัดหาแหล่งวิทยากร สื่อการเรียน เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ และเอกสารตำรา คู่มือครู ให้แก่ครู
 9. ต้องยอมรับนับถือบุคลากรที่ร่วมงานในโรงเรียน และแสดงให้เห็นว่ามีความสำคัญอยู่ในโรงเรียน
 10. ส่งเสริมให้ครูแสดงกิจการและผลงานต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ชุมชนทราบอย่างสม่ำเสมอ ในแนวคิดที่คล้ายกันเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงาน
- สังด์ อุทรานันท์ (2548, หน้า 120-121) ได้ให้หลักการสำคัญสำหรับจัดการนิเทศภายในโรงเรียนว่า การนิเทศภายในจะสำเร็จได้ต้องอาศัยความร่วมมือจาก 3 ฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ ซึ่งทุกฝ่ายต้องตระหนักถึงความเข้าใจว่า การนิเทศภายในเป็นการพัฒนาเพื่อนร่วมงานให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานสูงขึ้น ต้องยอมรับให้เกียรติซึ่งกันและกัน และเข้าใจตรงกันว่าการนิเทศเกิดขึ้นจากความจำเป็นในการแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการในการยกระดับคุณภาพของการศึกษาของโรงเรียน นอกจากนี้ การสร้างเสริมกำลังใจโดยผู้บริหารสถานศึกษา จะส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลของการนิเทศภายในโรงเรียน
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2550, หน้า 185-186) กล่าวถึงหลักการนิเทศภายในสถานศึกษามีดังนี้
1. การนิเทศควรมีการบริหารเป็นระบบ และมีการวางแผนการดำเนินงานเป็น โครงการ
 2. การนิเทศต้องถือหลักการมีส่วนร่วมในการทำงาน คือ มีความเป็นประชาธิปไตย

เคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นความร่วมมือร่วมใจกัน
ในการดำเนินงาน เพื่อให้งานนั้นไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

3. การนิเทศเป็นงานสร้างสรรค์ เป็นการแสวงหาความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคล
ให้แต่ละบุคคลได้แสดงออก และพัฒนาความสามารถเหล่านั้นได้อย่างเต็มที่

4. การนิเทศเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน โดยให้ครูอาจารย์ได้เรียนรู้
ว่าปัญหาของตนเองเป็นอย่างไร จะหาวิธีแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างไร

5. การนิเทศเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ดีขึ้น สร้างความเข้าใจระหว่าง
กัน สร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีวิธีการทำงานที่ดี และความสามารถที่จะอยู่ร่วมกันได้

6. การนิเทศเป็นการสร้างความผูกพัน และความมั่นคงต่องานอาชีพ รวมทั้ง
ความเชื่อมั่นความสามารถของตนเอง เกิดความพึงพอใจในการทำงาน

7. การนิเทศเป็นการพัฒนาและส่งเสริมวิชาชีพครู ให้มีความรู้สีกภาคภูมิใจ ครู/ อาจารย์
เป็นอาชีพที่ต้องใช้ความรู้และความสามารถ และสามารถที่จะพัฒนาได้

จากทัศนะดังกล่าว สรุปได้เป็นหลักการสำคัญ ดังนี้ ประการแรก ผู้บริหาร โรงเรียน
จะต้องถือว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องนิเทศภายใน โรงเรียนของตนเอง ประการที่สอง การดำเนินการ
นิเทศภายใน โรงเรียนจะต้องเป็นการร่วมมือหรือยอมรับของบุคคลในโรงเรียนที่จะช่วยกันพัฒนา
ปรับปรุง แก้ไข ภายในบรรยากาศของความเป็นประชาธิปไตย มีการทำงานเป็นหมู่คณะ
ประการที่สาม การนิเทศภายใน โรงเรียนจะต้องเกิดขึ้นจากความต้องการแก้ไขปัญหา หรือ
ต้องการตอบสนอง ความต้องการของ โรงเรียนที่จะยกระดับคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียน
และประการสุดท้าย การนิเทศภายใน โรงเรียนจะต้องเป็นการส่งเสริม สนับสนุน และให้กำลังใจ
แก่บุคลากรใน โรงเรียนให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง และพร้อมจะเผยแพร่ผลงานวิชาการ เพื่อให้
บุคคลในหน่วยงานมีความรู้ ความสามารถสูงขึ้น

กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน

กระบวนการนิเทศการศึกษา หมายถึง แบบแผนการนิเทศการศึกษา ที่ลำดับขั้นตอนไว้
อย่างต่อเนื่อง อย่างมีระเบียบแบบแผน ช่วยให้การนิเทศประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

Harris (1985, pp. 13-17) แบ่งกระบวนการนิเทศเป็น 6 ขั้นตอนใหญ่ คือ

1. การประเมินสภาพการทำงาน (Assessing) เป็นการศึกษาสภาพการณ์ที่เป็นอยู่
เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดการเปลี่ยนแปลง มีขั้นตอนย่อย ดังนี้

- 1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาธรรมชาติและความสัมพันธ์ของสถานการณ์ต่าง ๆ
- 1.2 การสังเกตปรากฏการณ์รอบตัวโดยละเอียด
- 1.3 การทบทวนปรากฏการณ์รอบตัว

- 1.4 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงาน
2. การจำลำดับความสำคัญ (Prioritizing) เป็นการกำหนดความสำคัญของงาน โดยดำเนินการ ดังนี้
 - 2.1 กำหนดเป้าหมาย
 - 2.2 กำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะ
 - 2.3 กำหนดทางเลือก
 - 2.4 จัดลำดับความสำคัญของงาน
3. การออกแบบวิธีการทำงาน (Designing) เป็นการจัดระบบวางแผนการทำงาน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยดำเนินการ ดังนี้
 - 3.1 จัดความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ
 - 3.2 การนำทฤษฎีสู่การปฏิบัติ
 - 3.3 เตรียมการต่าง ๆ ให้พร้อมในการปฏิบัติงาน
 - 3.4 จัดระบบการทำงาน
 - 3.5 การกำหนดแผนในการทำงาน
4. การจัดสรรทรัพยากร (Allocating resources) เป็นการกำหนดทรัพยากรต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงาน โดยดำเนินการ ดังนี้
 - 4.1 กำหนดทรัพยากรตามความต้องการของหน่วยงานต่าง ๆ
 - 4.2 จัดสรรทรัพยากรให้หน่วยงานต่าง ๆ
 - 4.3 กำหนดทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับจุดมุ่งหมายเฉพาะ
 - 4.4 มอบหมายบุคคลให้ปฏิบัติงาน
5. การประสานงาน (Coordination) เป็นกระบวนการประสานการใช้ทรัพยากรทั้งบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และประสานแผนการทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยดำเนินการ ดังนี้
 - 5.1 ประสานการทำงานของฝ่ายต่าง ๆ
 - 5.2 สร้างความสามัคคีพร้อมเพรียงในการทำงาน
 - 5.3 ปรับการทำงานส่วนต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ
 - 5.4 ประสานแผนโดยกำหนดเวลาการทำงานแต่ละช่วงให้ชัดเจน
6. การอำนวยการ (Directing) เป็นการทำให้เกิดสภาพที่เหมาะสมในการดำเนินการตามแผนงานให้มากที่สุด โดยดำเนินการ ดังนี้

6.1 แต่งตั้งบุคลากร

6.2 กำหนดแนวทางหรือระเบียบปฏิบัติในการทำงาน

6.3 แนะนำการปฏิบัติงาน

6.4 ตัดสินใจเกี่ยวกับทางเลือกในการปฏิบัติงาน

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 232-235) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนในการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา สามารถสรุปได้ว่า การนิเทศจะประกอบด้วยบุคคล 2 กลุ่ม คือ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อร่วมกันทำงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ร่วมกัน โดยมีขั้นตอนในการนิเทศดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการนิเทศ เป็นขั้นตอนที่เป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุด ก่อนที่ผู้นิเทศจะดำเนินการนิเทศ ผู้นิเทศต้องทราบสภาพปัญหาและความต้องการของผู้รับการนิเทศ สภาพปัจจุบันเป็นสภาพที่เป็นจริงและกำลังเป็นอยู่ในปัจจุบัน ส่วนความต้องการ หมายถึง เป็นจุดสุดท้ายที่ต้องการจะไปถึงเป็นสภาพที่คาดหวังว่าจะเกิด

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนและการจัดทำโครงการนิเทศ การวางแผนตามลักษณะงานนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง วิธีการที่อาศัยหลักการและเหตุผลและข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาความต้องการของสถานศึกษาว่ามีความต้องการนิเทศในด้านใดบ้าง แล้วนำมาจัดทำแผนและโครงการต่อไป ในการวางแผนยังกำหนดวิธีการว่าจะทำอย่างไร โดยกำหนดเป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินงาน การดำเนินการนิเทศเป็นการนำแผนงานหรือโครงการไปปฏิบัติ เพื่อให้ได้ตามความต้องการหรือเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งจะมีรายละเอียดของแต่ละขั้นตอน ดังนี้

1. การให้ความรู้ในงานที่ปฏิบัติเป็นการให้ความรู้ความเข้าใจถึงสิ่งที่จะดำเนินการว่า จะต้องอาศัยความรู้ความสามารถอย่างไรบ้าง จะมีขั้นตอนในการดำเนินการอย่างไร และจะทำอย่างไรจึงจะทำให้ได้ผลงานออกมามีคุณภาพ เป็นความจำเป็นสำหรับการเริ่มการนิเทศที่จัดขึ้นใหม่ เพื่อจะได้สร้างความเข้าใจกันและทำให้การนิเทศนั้นได้ผล

2. การปฏิบัติงาน ประกอบด้วย การปฏิบัติงานที่ได้รับความร่วมมือจากผู้บริหาร ผู้ให้การนิเทศ และผู้รับการนิเทศ

3. การสร้างขวัญและกำลังใจ ผู้รับการนิเทศควรได้รับการเสริมกำลังใจ โดยเฉพาะจากฝ่ายบริหาร เพื่อให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและทำงานด้วยความพึงพอใจ การสร้างขวัญและกำลังใจ ควรปฏิบัติไปพร้อม ๆ กับการทำงานจึงจะได้ผล

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการนิเทศ การประเมินผลเป็นขั้นสุดท้ายในการ ดำเนินการ ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินผล ได้แก่ ผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหน้าที่ให้ทำการ ประเมินผล หลักการที่ใช้ในการประเมินผล ดังนี้

1. การประเมินผลต้องอาศัยข้อมูลที่น่าเชื่อถือ โดยการตั้งจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน การใช้ เครื่องมือและการรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสม รวมทั้ง การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เป็นที่ยอมรับของ ฝ่ายนิเทศ ครู/ อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา
2. การประเมินผลเป็นขั้นตอนหนึ่งของการนิเทศ ที่จำเป็นต้องทำเมื่อได้จัดทำโครงการ นิเทศแล้ว
3. การประเมินผลต้องอาศัยข้อมูลจากหลายฝ่าย ทั้งจากผู้บริหารผู้นิเทศและผู้รับ การนิเทศ
4. การประเมินผลสามารถทำได้ 2 ระยะ คือ การประเมินผลระหว่างโครงการ เพื่อจะได้ พิจารณาวิธีดำเนินการ เพื่อปรับปรุง โครงการ ส่วนการประเมินผลสรุปเป็นการประเมินผลเพื่อ การตัดสินใจถึงผลที่ได้รับจากโครงการ
5. การประเมินผลเป็นระบบ มี 3 ส่วน คือ
 - 5.1 การประเมินผลที่ปัจจัยนำเข้า ได้แก่การประเมินผลที่มุ่งตัวนักเรียน นักศึกษา เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน รวมทั้ง คุณสมบัติและความสามารถของครูผู้สอน
 - 5.2 การประเมินผลที่กระบวนการเป็นการประเมินขณะดำเนินการตามโครงการ เพื่อการปรับปรุง
 - 5.3 การประเมินผลผลิตเป็นการประเมินผลหลังจากดำเนินตามโครงการ แล้วพิจารณาผลที่ได้จากโครงการว่าบรรลุจุดมุ่งหมายตั้งไว้หรือไม่

จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย เกี่ยวกับการนิเทศและกระบวนการนิเทศภายใน โรงเรียน ผู้วิจัย พบว่า มีการนำหลักการกระบวนการนิเทศตามแนวคิดของ Harris (1985, pp. 13-17)

6 ขั้นตอน คือ 1) การประเมินเบื้องต้น 2) การจัดลำดับความสำคัญ 3) การออกแบบ 4) การจัดสรร ทรัพยากร 5) การประสานงาน และ 6) การอำนวยความสะดวกหรือสั่งการ และการสังเคราะห์ ไปใช้ใน งานวิจัยต่าง ๆ และผู้วิจัยมีความเห็นว่าขั้นตอนการนิเทศตามแนวคิดดังกล่าวมีลำดับเป็นขั้นตอน ที่ปฏิบัติได้จริง และมีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและกระบวนการวิจัยของผู้วิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการที่มีการประเมินความต้องการจำเป็น การจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา และการนำมาออกแบบเพื่อพัฒนาการนิเทศงานวิชาการ ในสถานศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำหลักการนิเทศของ Harris มาใช้ในการยกกร่างรูปแบบหรือคู่มือ

ในการนิเทศงานวิชาการ ฯ โดยทำการสังเคราะห์งานวิจัยที่มีการนำแนวคิดกระบวนการนิเทศของนักวิชาการมาใช้ในงานวิจัย ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การศึกษากระบวนการนิเทศภายใน จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัย	นักวิชาการ		สังกัด อุทรานันท์	ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์
	Glickman	Harris		
นทจร ชีรปัญญาภรณ์	✓			
รุจิรา สะเดา			✓	
พันธุ์ศักดิ์ เนื่อง ณ สุวรรณ		✓		
นารี เต่าสุวรรณ		✓		
กรกฤศ แหลมสุ				✓
รวม	1	2	1	1

กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน

กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จต้องอาศัยกิจกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษา และครู หรือบุคลากรทางการศึกษา ร่วมมือกันจัดทำขึ้น ซึ่ง สงัด อุทรานันท์ (2548, หน้า 91) ได้เสนอกิจกรรมการนิเทศการศึกษา โดยจัดแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. กิจกรรมที่ผู้นิเทศเป็นผู้ปฏิบัติ เช่น การบรรยาย การสาธิต การสังเกต การสอนในชั้น การสัมภาษณ์ การบันทึกข้อมูล การจัดทำเครื่องมือและข้อทดสอบการเขียน การวิเคราะห์ข้อมูล และการคิดคำนวณ

2. กิจกรรมที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศทำร่วมกัน ได้แก่ การประชุมชี้แจง และการอภิปราย

3. กิจกรรมสำหรับผู้รับการนิเทศประกอบด้วย การฟัง การดู การอ่าน อีกทั้ง การเยี่ยมชม การไปทัศนศึกษา บทบาทสมมติ การปฏิบัติตามคำแนะนำ

วีรสิทธิ์ กิตติพิเชษฐ์สรณ์ (2547, หน้า 111) ได้เสนอกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ได้แก่

1. การประชุม การประชุมเพื่อการนิเทศ แบ่งออกได้เป็น 5 รูปแบบ คือ

1.1 ประชุมสัมมนา เป็นการประชุมของคณะครู เพื่อศึกษาค้นคว้าหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง นำโดยผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามอบหมาย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อกำหนด ปัญหา สำรวจปัญหา ปรึกษาหารือ และแก้ปัญหา มีการแลกเปลี่ยนผลงานระหว่างบุคคลในกลุ่ม และมีการสรุปผลการสัมมนา เพื่อเผยแพร่ให้คณะครูทราบและเป็นแนวทางในการปฏิบัติร่วมกัน

1.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นการประชุมเพื่ออบรมครู ให้มีความรู้ความเข้าใจ ในการปฏิบัติงาน โดยแท้จริง รู้และเข้าใจในการแก้ปัญหาและปรับปรุงงานของตนเองให้ มีประสิทธิภาพ

1.3 การประชุมอภิปรายกลุ่ม หรือประชุมอภิปรายปัญหา เป็นการประชุมกลุ่ม มีจำนวนสมาชิกประมาณ 5-15 คน ร่วมกันอภิปรายในเรื่อง หรือหัวข้อที่ครูสนใจร่วมกัน อาจประชุมเป็นรูปแบบหรือนอกรูปแบบ อาจประชุมระหว่างเวลาอาหารกลางวันหรือเวลาว่าง เพื่อให้เกิดความเป็นกันเองและไม่มีพิธีการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจปัญหา การหาแนวทาง แก้ปัญหาและการสร้างกฎเกณฑ์ สร้างหลักการและวิธีการร่วมกัน โดยอาศัยความคิดจากสมาชิก ของที่ประชุมหลาย ๆ คน เพื่อสรุปเป็นมติของกลุ่มทั้งหมด

1.4 การประชุม อภิปราย ชักถาม เป็นการประชุมหลังจากผู้ทรงคุณวุฒิอภิปราย จบแล้ว และเปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีโอกาสอภิปรายซักถามอย่างอิสระและเปิดเผย โดยชักถาม เพื่อปรึกษาหารือ หรือแสดงความคิดเห็น เพื่อได้ข้อเท็จจริงเพิ่มเติมต่อที่ประชุมหรือต่อผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งการซักถามนี้ช่วยให้ผู้ฟังจัดปัญหาและข้อสงสัยที่ได้รับฟังจากผู้อภิปรายด้วย

1.5 การประชุมแบบระดมความคิด เป็นการประชุมที่เน้นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มากกว่าการปฏิบัติ โดยการให้สมาชิกของที่ประชุมแสดงความคิดเห็นในการแก้ปัญหาออกมา ให้มากที่สุด โดยไม่ต้องคำนึงถึงการนำไปปฏิบัติ การประชุมเพื่อระดมความคิด เป็นเทคนิค การประชุมที่นิยมใช้กันมากในการแสวงหาทางเลือกในการแก้ปัญหา ในการคิดหา ทางเลือก เพื่อรวบรวมคำตอบให้ได้มากที่สุด สมาชิกทุกคนออกความเห็นให้มากที่สุด ด้วยการเปิด โอกาส ให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี

2. การมอบหมายให้ศึกษาค้นคว้าจากตำรา ถือเป็นกรณีพิเศษทางอ้อม โดยมอบหมายให้ ศึกษาจากเอกสารการสอน คู่มือครู จากบทความ หรือจากตำรา เป็นต้น โดยผู้บริหารต้องชี้แนะ แหล่งค้นคว้าศึกษา และกำหนดหัวข้อให้ศึกษาโดยชัดเจน พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาทำการค้นคว้า และกำหนดวัน เวลา และวิธีรายงานผลด้วย โรงเรียนอาจจัดตั้งศูนย์วิชาการหรือศูนย์รวมเอกสาร หนังสือ คู่มือครู หลักสูตร กฎ ระเบียบ ตลอดจนเอกสารที่ได้จากการฝึกอบรมเพื่อให้ครูได้ศึกษา ค้นคว้า เช่น ห้องสมุด หรือมุมหนังสือเฉพาะสำหรับครู

3. การให้คำปรึกษาหารือ เป็นวิธีการนิเทศภายในโรงเรียนที่นำปัญหาการศึกษาอาจเป็นปัญหาส่วนตัวและปัญหาจากการปฏิบัติงาน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องให้คำปรึกษาหารือให้คำปรึกษาหารือ นอกจากจะเป็นการช่วยเหลือครูให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพยังเป็นการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับครู อีกทั้ง ยังเป็นการเพิ่มขวัญและกำลังใจแก่ครูอีกวิธีหนึ่ง

4. การสาธิตการสอน นำมาใช้ในกรณีโรงเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับการสอน หรือในกรณีเพื่อชี้แนะแนวการสอนวิธีใหม่ ๆ เพื่อให้ครูทราบ หรือประกอบการพิจารณานำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนั้น การสาธิตการสอนจึงไม่ใช่วิธีที่ดีที่สุดและผู้สาธิตไม่ใช่ผู้สอนที่ดีที่สุด หากเป็นเพียงต้นแบบเพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์แนวทางเลือกเท่านั้น ดังนั้น ผู้นิเทศจึงควรปรับและประยุกต์วิธีสอน พฤติกรรมการสอนจากผู้สาธิต นำมาดำเนินการให้สอดคล้องกับสภาพและพฤติกรรมของผู้สอน

5. การพาไปดูงาน การพาไปดูงานหรือเยี่ยมชม โรงเรียนอื่น ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในเฉพาะเรื่อง เช่น โรงเรียนดีเด่นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนดีเด่นการจัดกิจกรรมสหกรณ์ โรงเรียนดีเด่นในการจัดห้องสมุดโรงเรียน เป็นต้น เพื่อให้ครูได้รับประสบการณ์ตรงและนำมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียนในการพาครูไปศึกษาดูงาน ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องวางแผนโดยรอบคอบ กำหนดจุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ และกิจกรรมในการศึกษาดูงานให้ชัดเจน และแจ้งโครงการให้โรงเรียนหรือสถานศึกษาที่จะไปเยี่ยมชมรับทราบและติดต่อประสานงานในรายละเอียดให้ชัดเจนก่อนการเดินทางไปพอสมควร

6. การสนทนาทางวิชาการ เป็นการนิเทศอย่างหนึ่งที่ได้ง่าย สะดวก ประหยัด ระยะเวลาดำเนินการไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับความสะดวกเป็นสำคัญ ซึ่งอาจจะจัดในช่วงเวลาพักรับประทานอาหารกลางวัน ช่วงชั่วโมงว่างจากการสอนในห้องพักครู ช่วงเวลาหลังเลิกเรียน หรือจัดขึ้นเป็นทางการในเวลาราชการ

7. การบริการเอกสารทางวิชาการและเอกสารสนเทศต่าง ๆ เช่น หลักสูตร คู่มือครู แผนการสอน บทความทางวิชาการ และเอกสารเพื่อชี้แนะปัญหาต่าง ๆ ให้แก่ครู เพื่ออำนวยความสะดวกและเพิ่มพูนความรู้

8. การเยี่ยมชมเพื่อสังเกตการสอนของครู เป็นการนิเทศทางตรงที่ได้ผลดีมาก ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับการสาธิตการสอน การเยี่ยมชมอาจเยี่ยมชมในสายชั้นเดียวกัน หรือต่างระดับชั้น และเยี่ยมชมในโรงเรียนเดียวกันหรือต่างโรงเรียน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความสามารถความจำเป็นและความต้องการของครูเป็นสำคัญ

9. การจัดป้ายนิเทศ เพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการให้ข่าวสาร ข้อมูล

10. การส่งเสริมให้ครูเขียนบทความทางวิชาการ เป็นการช่วยให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ อันเป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของการนิเทศการศึกษาซึ่งเป็นการกระตุ้นให้ครูศึกษาค้นคว้า และพัฒนาการเรียนการสอน

11. การส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาต่อ เป็นการส่งเสริมให้ครูมีความเจริญก้าวหน้า เพราะเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ เพื่อเกิดประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการปฏิบัติงาน

12. การสังเกตการสอน เป็นการนิเทศที่มุ่งเน้นปรับปรุงพฤติกรรมการสอนของครูในห้องเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือครูให้พัฒนาพฤติกรรมการสอนให้มีประสิทธิภาพ

เทคนิคการนิเทศภายในโรงเรียน

วัชรรา เล่าเรียนดี (2550, หน้า 26-29) ได้นำเสนอเทคนิคการนิเทศ ดังนี้

1. เทคนิคการสอนแนะ (Coaching techniques) เป็นเทคนิคที่ใช้ในการพัฒนาบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการแนะนำหรือเรียนรู้จากผู้ชำนาญการ (Coach) ในลักษณะที่ได้รับคำแนะนำหรือเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับการปฏิบัติงาน/ หลักการสำคัญ

1.1 การเรียนรู้วิธีการทำงาน/ พัฒนางานจากผู้เชี่ยวชาญ

1.2 ลักษณะการเรียนรู้เป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน โดยมีผู้เชี่ยวชาญแนะนำอย่างใกล้ชิด

1.3 ผู้เป็น Coach หรือผู้เชี่ยวชาญ มีความเชี่ยวชาญเพียงพอที่จะเป็นผู้นำ

1.4 บรรยากาศของการ Coaching เป็นบรรยากาศของความเป็นกัลยาณมิตร
ขั้นตอน Coaching techniques มีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

C-Commitment หมายถึง การสร้างสัมพันธภาพที่กระหว่างผู้ที่ทำหน้าที่เป็น Coach และผู้ที่ได้รับการแนะนำ ซึ่งเป็นสัมพันธภาพที่สร้างความไว้วางใจ ความสบายใจ ยินดีร่วมในแนวทางของ Coaching techniques นับเป็นบทบาทสำคัญของ Coach ที่จะต้องดำเนินการ ดังนั้นควรดำเนินการ 1) ศึกษาข้อมูลของผู้ที่รับการแนะนำ เป็นต้นว่า จุดเด่น ผลงานเด่น ความชอบ อธิษาศัย จุดที่อ่อน จุดที่จะต้องปรับปรุง ข้อมูลต่าง ๆ ควรบันทึกไว้อย่างมีระบบที่เหมาะสม 2) นำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการสร้างสัมพันธภาพ ได้แก่ การชมเชย หรือ การสร้างบรรยากาศเพื่อการเชื่อมโยงไปสู่ขั้นตอนใหม่

Q-Question หมายถึง การถาม เน้นการถามในเชิงขอความคิดเห็น ไม่ให้ผู้ตอบจนมุม หรือเกิดความไม่สบายใจที่จะตอบคำถาม ซึ่งผู้เป็น Coach อาจจะต้องใช้ความเหมาะสมของผู้รับคำแนะนำ และสภาพปัญหา เช่น 1) คุณคิดว่าผลจะช่วยเหลืออะไรได้บ้าง 2) คุณคิดว่า มีวิธีการอะไรบ้างที่จะแก้ปัญหานี้ 3) คุณคิดว่า ถ้าใช้วิธีการนี้แล้วจะเกิดอะไรขึ้น 4) ทุกอย่างจะต้องมีข้อดี

และข้อจำกัด คุณคิดว่าวิธีนี้จะทำอะไรคือข้อดี อะไรคือข้อจำกัด 5) คุณคิดว่าข้อจำกัดนั้น ๆ จะมีทางแก้ไขหรือควรทำอย่างไร หรือจะหาทางออกอย่างไร ในสภาวะหรือสภาพเช่นนี้ 6) คุณคิดว่าถ้าคุณจะพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น มีอะไรบ้างที่เราควรจะทำ 7) ที่คุณคิดว่า “ไม่ดี/ ยังไม่ดี” คืออะไรบ้าง 8) คุณคิดว่า “มีอะไรบ้าง ที่คุณต้องการเสริม/ เพิ่มเติม” ฯลฯ

C-Correct หมายถึง การเสนอแนะแนวทางแก้ไข ในขั้นตอนนี้ ผู้เป็น Coach ควรให้ความสำคัญต่อขั้นตอนที่สืบเนื่องจากขั้น Question นำคำตอบของผู้รับคำแนะนำมาวิเคราะห์ และนำเสนอในส่วนที่ยังบกพร่อง และสังเคราะห์เป็นแนวทางปฏิบัติหรือการพัฒนางานในลักษณะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และในขั้นตอนนี้ควรกำหนดบทบาทในการปฏิบัติแต่ละเรื่องให้ชัดเจน เช่น เมื่อร่วมกันคัดเลือกใช้นวัตกรรมหรือแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ต้องวางแผนการใช้นวัตกรรมว่า ผู้ที่เป็น Coach และผู้รับคำแนะนำต่างมีบทบาทหน้าที่อย่างไร

D-Demonstrate หมายถึง การนำข้อเสนอ หรือแนวทางที่ตกลงกันไว้ในขั้นตอนของ C-Correct หรือแผนการใช้นวัตกรรม ซึ่งผู้รับคำแนะนำเป็นผู้ปฏิบัติ ผู้เป็น Coach เป็นผู้แนะนำอย่างใกล้ชิด บางครั้ง Coach อาจต้องสาธิต

เงื่อนไขที่จะทำให้ Coaching techniques ประสบผลสำเร็จ คือ

1. ผู้เป็น Coach ต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญ และเป็นผู้ที่รับคำแนะนำยอมรับ
2. มีความเหมาะสมกับการสอนแนะเป็นรายบุคคล หรือกลุ่มย่อย ๆ
3. ใช้ได้กับบุคลากรทุกกลุ่ม พัฒนาศึกษานิเทศก์ พัฒนาผู้บริหาร พัฒนาครู

การนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching techniques) เป็นเทคนิคหนึ่งที่สำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับครู อันจะเป็นตัวจักรสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ โดยมุ่งเน้นให้ครูมีความสามารถ มีผลการปฏิบัติงานที่ดีขึ้น และสถานศึกษามีความพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงเทคนิคการนิเทศแบบสอนแนะเป็นการสอนงานครู โดยผู้สอนงานอาจเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ผู้นิเทศภายในที่สามารถเป็นผู้สอนงานได้ ผู้ถูกสอนงานส่วนใหญ่เป็นครูที่อยู่ในสถานศึกษาเดียวกัน การนิเทศสอนงานจะเน้นไปที่การพัฒนาผลการปฏิบัติงาน และพัฒนาศักยภาพของครู Coaching เป็นการสื่อสารอย่างหนึ่งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา และครู เป็นการสื่อสารแบบสองทาง (Two way communication) ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูได้ร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว ที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนต่ำ ผู้เรียนออกกลางคัน สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่มีคุณภาพ ซึ่งการร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว ก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนงาน และผู้ถูกสอนงาน อย่างไรก็ตาม การที่จะ Coaching ได้ดีนั้น ต้องมีความพร้อมทั้งผู้สอนงานและผู้ถูกสอนงาน

2. เทคนิคการนิเทศแบบพาคิดพาทำ แม้ว่าปัจจุบันนี้ จะมีการเผยแพร่เทคนิคและวิธีการเรียนรู้ต่าง ๆ ครูผู้สอนมากมายวิธีการ แต่ครูผู้สอนส่วนหนึ่งก็ยังไม่อาจปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การสอนได้ เพราะยังเชื่อมั่นตามประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับมาตั้งแต่เดิม ความแม่นยำ ในการถ่ายทอดจึงเป็นไปตามที่ได้เรียนรู้ ดังนั้น การสนับสนุนให้ครูเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การเรียนการสอน จึงควรเป็นลักษณะที่ครูได้ปฏิบัติจริง แนวคิดในการพัฒนา ได้แก่

1. ครูต้องมีประสบการณ์การเรียนรู้แบบเดียวกับที่ครูจะนำไปจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน

2. ครูควรได้รับการสนับสนุน ช่วยเหลือให้สามารถสร้างทักษะการเรียนรู้จากการสอนของตนเอง

3. ครูควรได้รับโอกาสที่จะได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในและต่างพื้นที่ โดยการพาคิดพาทำ จากผู้นิเทศ

หลักการ

การพัฒนาแบบพาคิดพาทำ เป็นการพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมคิด อันประกอบด้วยศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร และเพื่อนครูด้วยกัน

1. การที่พัฒนางานได้ดี ต้องมีเพื่อนคู่คิดที่เป็นกัลยาณมิตร

2. การคิดร่วมกัน/ การทำงานร่วมกัน ทำให้การทำงานมีความสุข และประสบผลสำเร็จ

3. การทำงานที่ยาก ถ้ามีเพื่อนที่มีความชำนาญและมีความสามารถในการปฏิบัติงาน

จะทำให้งานประสบผลสำเร็จ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้รับการนิเทศ และผู้นิเทศ ตระหนักในความสำคัญของความเป็นกัลยาณมิตรต่อการทำงาน

2. เพื่อให้ผู้รับการนิเทศ มีความตระหนักในความสำคัญของการทำงานแบบพาคิดพาทำ

3. เพื่อพัฒนาบุคลากรให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ตรงตามเป้าหมาย

ขั้นตอนสำคัญ

1. สะท้อนความคิดสำคัญของผู้รับการนิเทศ และผู้นิเทศ เกี่ยวกับการนิเทศในปัจจุบัน โดยใช้กิจกรรมสืบประสบการณ์ สานความคาดหวัง ของผู้รับการนิเทศ และผู้นิเทศในด้านการนิเทศที่ผ่านมา วิเคราะห์จุดเหมือนและจุดต่างของความรู้สึกและความคาดหวังของแต่ละฝ่าย

2. ผู้รับการนิเทศ วิเคราะห์ลักษณะของการนิเทศว่า การนิเทศที่มีผลกระทบต่อความรู้สึกของผู้รับการนิเทศ และผู้นิเทศในเรื่องที่นิเทศแล้วมีความสุข หรือมีความทุกข์อย่างไร และประเมินความทุกข์/ สุข นั้น

3. ผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศระดมความคิดเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้นิเทศที่ดีว่าควรมีลักษณะอย่างไร

4. ผู้นิเทศเสนอคุณสมบัติพื้นฐานของกัลยาณมิตร 7 ประการ ซึ่งเป็นคุณสมบัติพื้นฐานตามภูมิปัญญาไทย

5. สร้างวิธีการนิเทศแบบกัลยาณมิตรร่วมกัน

6. ผู้นิเทศเสนอแนะให้ผู้รับการนิเทศวิเคราะห์ว่า มีสิ่งใดที่อยากจะพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น (โดยใช้คำถามกระตุ้น) เขียนลงบนกระดาษแผ่นใหญ่

7. ผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศเรียงลำดับความต้องการ/ จำเป็นของตนเอง และเลือกลำดับที่จะพัฒนาตนเอง เพียง 1-2 เรื่อง จัดทำเป็น โครงการงานของแต่ละคน (ผู้นิเทศเสนอแนวคิดในการทำโครงการและให้ผู้รับการนิเทศจัดทำโครงการเอง)

8. ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศวางแผน กำหนดวิธีการ/ ระยะเวลา การพัฒนาร่วมกัน

9. ผู้นิเทศเตรียมการพัฒนา และดำเนินการพัฒนาผู้รับการนิเทศเป็นระยะ ๆ ตามที่กำหนด โดยให้ผู้รับการนิเทศนำไปปฏิบัติและกลับมาสะท้อนความคิด นำเสนอผลการทำงาน วิเคราะห์อุปสรรค/ ปัญหา และวางแผนร่วมกัน แก้ปัญหาและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จนครบตามกระบวนการพัฒนาที่วางแผนไว้

10. ผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศจัดทำแฟ้มสะสมงาน เพื่อดูการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

11. ผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศ สร้างการดำเนินการร่วมกันเป็นระยะ ๆ เพื่อปรับปรุงแก้ไข ชื่นชมผลงานร่วมกัน

12. ผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศ หาเวทีในการเสนอผลงานเพื่อเผยแพร่ต่อไป
เงื่อนงำ

1. ผู้นิเทศสมควรเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ เป็นที่ยอมรับ

2. สามารถใช้เทคนิคนี้ทั้งรายบุคคลและกลุ่มย่อย

3. เทคนิคพาคิดพาทำ สามารถใช้ได้กับศึกษานิเทศก์และครู

3. เทคนิคการนิเทศแบบกัลยาณมิตร รูปแบบกัลยาณมิตรนิเทศ กรอบความคิดพื้นฐานกรอบความคิดพื้นฐานของกัลยาณมิตรนิเทศ คือหลักธรรมความเป็นกัลยาณมิตร 7 ประการ ในที่นี้มุ่งเอาประเภทครู หรือพี่เลี้ยงเป็นสำคัญ ได้แก่

3.1 ปิโย น่ารัก ในฐานะเป็นที่สบายใจและสนิทสนม ชวนให้ออกเข้าไปปรึกษา
ได้ตาม

3.2 ครู นำเคารพ ในฐานะประพฤติสมควรแก่ฐานะ ให้ความรู้ลึกอบอุ่มใจ
เป็นที่ฟังได้และปลอดภัย

3.3 ภาวนิโย นำเจริญใจหรือน่ายก่อง ในฐานะทรงคุณ คือความรู้ และภูมิปัญญา
แท้จริง ทั้งเป็นผู้ฝึกอบรมและปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ ควรเอาอย่าง ทำให้ระลึกและเอ๋ยอ้างด้วย
ความซาบซึ้งภูมิใจ

3.4 วตฺตา จ ฐักฺกพฺผา ใ้ได้ผล ฐักฺกจีเญงให้เข้าใจ รู้ว่าเมื่อไรควรพูดอะไร อย่างไร
คอยให้คำแนะนำ ว่ากล่าวตักเตือน เป็นที่ปรึกษาที่ดี

3.5 วจนฺกุข โม อคฺทนตอถอยคํ่า คือ พร้อมที่จะรับฟังคำปรึกษา ซักถาม คำเสนอแนะ
วิพากษ์วิจารณ์ อคฺทน ฟังได้ไม่เบื้อไม่จุ่นเฉียว

3.6 คมฺภีรญฺจกถกฺตฺตา แดงเรื่องล้าลึกได้ สามารถอธิบายเรื่องยุ่งยาก ซับซ้อน
ให้เข้าใจ และให้เรียนรู้เรื่องราวที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นไป

3.7 โน จฏฐานเ น โยชเย ไม่ชักนำในฐานะ คือ ไม่แนะนำในเรื่องเหลวไหล
หรือชักจูงไปในทางเสื่อมเสีย

จะเห็นได้ว่า กัลยาณมิตรธรรม 7 นี้ มุ่งเน้น ความปลอดโปร่งใจ ไม่มีบีบคั้น เน้น
ความมีน้ำใจ ช่วยเหลือเกื้อกูล สร้างความเข้าใจ กระจ่างแจ้ง แนะนำแนวทางที่ถูกต้องด้วยการยอมรับ
นับถือซึ่งกันและกัน

4. เทคนิคการนิเทศแบบระบบพี่เลี้ยงและการให้คำปรึกษา (Mentoring)

Mentoring หมายถึง พี่เลี้ยงที่เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ เป็นที่ยอมรับ ที่สามารถ
ให้คำปรึกษาและแนะนำช่วยเหลือครู ให้พัฒนาศักยภาพสูงขึ้น เพื่อสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ได้อย่างมีคุณภาพ พี่เลี้ยง หรือ Mentor จะดูแลครู ดังนั้น ครูจะได้รับการดูแลจากพี่เลี้ยง เรียกว่า
Mentee บางองค์กรจะเรียก ระบบพี่เลี้ยง หรือ Mentoring system นี้ว่า Buddy system เป็นระบบ
ที่พี่จะต้องดูแลเอาใจใส่สนองคอยให้ความช่วยเหลือ และให้คำปรึกษา แนะนำ เมื่อ Mentee มีปัญหา
สถานศึกษาสามารถกำหนดให้มีระบบการเป็นพี่เลี้ยงให้กับครูที่เข้ามาทำงานใหม่ ผู้เป็น Mentor
จะเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ผู้นิเทศภายใน ครูต้นแบบ หรือบุคลากรทางการศึกษา ที่มี
ความเชี่ยวชาญในการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดการศึกษา ทั้งนี้
คุณสมบัติหลักที่สำคัญที่บุคคลที่เป็น Mentor ที่ทำหน้าที่พี่เลี้ยงให้แก่ครูใหม่นั้น จะต้องเป็นบุคคล
ที่มีทัศนคติ หรือความคิดในเชิงบวก (Positive thinking) มีความประพฤติดี สามารถปฏิบัติตนให้
เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ Mentee ได้ บทบาทและหน้าที่ที่สำคัญของ Mentor ได้แก่ การถ่ายทอดความรู้

และประสบการณ์ต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาให้แก่ครูใหม่ได้รับรู้ รวมถึง จะต้องเป็นผู้ให้คำปรึกษา และชี้แนะแนวทางในการปฏิบัติตนเพื่อปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมองค์กร และการตรวจสอบและติดตามผลการให้ความรู้ ความเข้าใจกับครูใหม่ด้วย

Mentoring นอกจากจะใช้กับครูบรรจุใหม่แล้ว ยังสามารถนำวิธีการนี้มาใช้กับครูที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษา โดยคุณลักษณะของผู้ที่เป็น Mentee ในสถานศึกษาควรมีคุณลักษณะสำคัญดังต่อไปนี้

คุณลักษณะของ Mentor ที่ดี ควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีความสัมพันธ์ที่ดี (Interpersonal skills)
2. การมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น (Influence skills)
3. การตระหนักถึงผลสำเร็จในการทำงานของผู้อื่น (Recognized other's accomplishment)
4. การมีทักษะของการบังคับบัญชาที่ดี (Supervisory skills)
5. มีความรู้ในสายวิชาชีพหรือสายงานของตน (Technical knowledge)

บทบาทหน้าที่ของ Mentor ในสถานศึกษาที่พัฒนาไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ปฏิบัติงานทุกคนต้องเรียนรู้ไปพร้อมกันเป็นทีม การนำ Mentoring แบบกลุ่มมาใช้ในการพัฒนาบุคคลในองค์กร จึงมีความเหมาะสมอย่างยิ่ง โดย Mentoring หรือ Learning leader จะมีบทบาทและหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. Guide mentor จะเป็นผู้แนะแนวแก่กลุ่ม Mentee ในการระมัดระวังอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานที่จะสร้างปัญหาและอุปสรรคต่อการทำงานที่ทำให้ไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดได้ จะไม่เป็นผู้ตัดสินใจเลือกทางให้ แต่จะช่วยให้กลุ่ม Mentee มองเห็นภาพของสถานศึกษาในอนาคต เพื่อให้กลุ่ม Mentee กลับไปทบทวนการปฏิบัติที่ผ่านมาจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ว่าเขาได้ใช้ทักษะ วิธีการ และพฤติกรรมที่ดีหรือไม่คืออย่างไร นอกจากนั้น Mentor จะตั้งคำถามที่กระตุ้นให้กลุ่ม Mentee หาคำตอบที่จะทำให้กลุ่มสามารถมองเห็นกลยุทธ์ และเทคนิคใหม่ที่จะนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานการณืต่าง ๆ ได้ ดังนั้น การเรียนรู้ของ Mentee ทุกคนจะเป็นพื้นฐาน ไปสู่การสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา ไม่ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเองเท่านั้น แต่จะเรียนรู้จาก Mentor และจากประสบการณ์ของ Mentee คนอื่น ๆ ในกลุ่ม

2. Ally mentor เป็นพันธมิตรที่คอยให้ข้อมูลแก่ Mentee แต่ละคนในกลุ่ม Mentee เกี่ยวกับจุดอ่อน จุดแข็งของ Mentee แต่ละคน โดยวิธีการให้ Mentee เล่าถึงปัญหาของตน Mentor จะฟังอย่างตั้งใจ เห็นอกเห็นใจ และให้ข้อมูลความเห็นทั้งด้านดีและด้านไม่ดีอย่างตรงไปตรงมา และเป็นมิตร

3. Catalyst mentor เป็นผู้กระตุ้นให้กลุ่ม Mentee มองภาพวิสัยทัศน์และอนาคตของสถานศึกษาว่าจะไปทิศทางใดในอนาคต สถานศึกษาถึงจะดี พันธกิจ เป้าหมาย และกลยุทธ์ จะมีการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา

4. Savvy insider mentor เป็นผู้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการจัดการศึกษา ทำให้มีแนวทางในการจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ และสามารถให้แนวทางแก่กลุ่ม Mentee ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ และจะเป็นผู้ทำหน้าที่เชื่อมโยง Mentee กับบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาและเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ที่จะสามารถช่วยให้ Mentee เกิดการเรียนรู้ในการปฏิบัติงานได้

5. Advocate ในขณะที่กลุ่ม Mentee เกิดการเรียนรู้ขึ้น สมาชิกจะเริ่มมองเห็นว่า ตนเองสามารถผลักดันความเจริญก้าวหน้าและแผนพัฒนาความก้าวหน้าด้วยตนเอง Mentor จะทำหน้าที่ช่วยให้ Mentee ได้มีโอกาสแสดงความสามารถให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ (Visibility) เช่น เมื่อ Mentee เสนอโครงการปฏิบัติงานที่เห็นว่าดี ก็พยายามผลักดันให้โครงการนั้นได้รับอนุมัติให้ดำเนินการได้ เพื่อ Mentee จะได้มีโอกาสแสดงความรู้ ความสามารถ (อัญชลี ธรรมะวิธิกุล, 2552)

อัมพร วัฒนนิรันตร์ (2546, หน้า 77) กล่าวถึง เทคนิคการนิเทศภายในโรงเรียนหลากหลายวิธี ได้แก่

1. เทคนิคการประชุม เป็นการนิเทศเชิงพัฒนา ผู้รับการนิเทศได้รับความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการปฏิบัติงาน เน้นให้ผู้เข้าประชุมมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะด้านทฤษฎี และด้านปฏิบัติอย่างแท้จริง โดยนำไปพัฒนาให้มีคุณภาพมากขึ้น

2. เทคนิคการสังเกต เป็นการนิเทศเชิงแก้ไข ผู้รับการนิเทศจะมีทักษะและเจตคติที่ดีในการสอน ซึ่งเป็นการจัดให้บุคคลหนึ่งที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเรียนการสอนมาสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูในขณะที่ทำการสอน เพื่อให้ครูสามารถปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพ โดยใช้ข้อมูลย้อนกลับจากการสังเกตการสอน

3. เทคนิคการให้คำปรึกษาแนะนำ เป็นการนิเทศรายบุคคล เน้นให้ผู้รับการนิเทศได้รับความรู้ความเข้าใจ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน เพื่อช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานก้าวไปถึงจุดหมายปลายทาง

4. เทคนิคมนุษยสัมพันธ์ เป็นเรื่องของผู้นิเทศต้องทำงานร่วมกับครู ผู้นิเทศต้องรู้และเข้าใจเรื่องมนุษยสัมพันธ์และเสริมสร้างให้เกิดขึ้นในตนเอง เพราะเป็นการทำงานร่วมกันกับผู้อื่นอย่างมีความสุข เกิดความรักใคร่เชื่อถือ ศรัทธา ไว้วางใจซึ่งกันและกัน ร่วมมือร่วมใจทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

5. เทคนิคกระบวนการกลุ่ม เป็นเทคนิคที่สำคัญอีกเทคนิคหนึ่ง เพราะการทำงานจะสำเร็จและได้ผลดีนั้น ต้องมาจากความคิดและร่วมกันปฏิบัติงานของบุคคลหลายฝ่าย การนิเทศ

ปัจจุบันจึงนิเทศเป็นกลุ่มมากกว่านิเทศเป็นรายบุคคล ผู้นิเทศจะทำงานได้ดีหรือล้มเหลวขึ้นอยู่กับความสามารถที่จะดำเนินการนิเทศเป็นกระบวนการกลุ่มหรือทีม ทั้งนี้เพราะการนิเทศจะดำเนินการไปได้ดีถ้ากลุ่มและทีมงานมีประสิทธิภาพ

6. เทคนิคเสนอแนะ เป็นการใช้แทนคำ สั่ง แนะนำให้ทราบถึงความจำเป็นในการดำเนินการนิเทศ

7. เทคนิคสาธิต เป็นการนิเทศเชิงพัฒนา ผู้รับการนิเทศได้รับความรู้และประสบการณ์ในการสอนเพิ่มขึ้น การสาธิตการสอนเป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้ดูได้เห็นการดำเนินการคล้ายสถานการณ์จริง นำประโยชน์จากการชมสาธิตไปปรับปรุงการเรียนการสอน และพัฒนาตนเอง และเป็นการเสริมแรงผู้สาธิตการสอนให้ปรับปรุงตนเองให้มากยิ่งขึ้น และเพื่อสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้สาธิตการสอน

8. เทคนิคชวนพาที เป็นเทคนิคที่เป็นการสนทนาในหลักการและวิชาการให้ในสิ่งที่ขาดเป็นการชวนให้พูด ชวนให้คิด ชวนให้ทำงาน

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2550, หน้า 187-188) กล่าวถึง การนิเทศภายในสถานศึกษาสามารถทำได้หลายรูปแบบ รวมทั้ง สามารถผสมผสานแต่ละรูปแบบเข้าด้วยกัน แต่จะใช้รูปแบบใดเมื่อใดนั้น ควรคำนึงความเหมาะสมกับสภาพปัญหาของสถานศึกษาเป็นสำคัญ วิธีการที่สถานศึกษาสามารถนำมาใช้ มี ดังนี้

1. การเชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้ ซึ่งสามารถจัดเป็นการบรรยายที่เน้นการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจของวิทยากรไปสู่ครู/ อาจารย์ การให้ความรู้ของวิทยากรสามารถทำได้หลายวิธี ได้แก่

1.1 การบรรยายโดยวิทยากรคนเดียวมาบรรยาย โดยมีครู/ อาจารย์เป็นผู้รับฟัง การเชิญวิทยากรที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิได้รับการยอมรับและให้ความสนใจจากครู/ อาจารย์ ซึ่งอาจจะจัดเป็นกลุ่มใหญ่หรือเล็กก็ได้ เป็นกิจกรรมที่สามารถจัดได้โดยสะดวกและเปลืองค่าใช้จ่ายน้อย

1.2 การบรรยายโดยวิทยากรหลายคน วิทยากรจะมาเป็นทีม แต่ละคนจะมีความเชี่ยวชาญในเรื่องของตน การบรรยายโดยวิทยากรหลายคนช่วยให้บรรยายน่าสนใจ และสามารถช่วยกันพูดช่วยกันเสริม ลักษณะนี้คล้ายกับการจัดสัมมนา หรือจัดแบบซิมโปเซียม (Symposium) มีการอภิปรายประกอบด้วย

1.3 การบรรยายโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ เป็นการบรรยายโดยใช้สื่อการสอน เช่น แผ่นใส สไลด์ แผนภูมิ ประกอบการบรรยาย สื่อการสอนเป็นสิ่งเร้าที่น่าสนใจ และทำให้ผู้รับการนิเทศมีความเข้าใจในเรื่องที่บรรยายได้มากขึ้น

2. การเชิญสถานประกอบการ โรงงานอุตสาหกรรม และบริษัท ห้างร้านมาสาธิต อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ในการเรียนการสอนปัจจุบัน โดยเฉพาะด้านวิชาชีพ การอาชีวศึกษาต้องการ เครื่องมือและอุปกรณ์ในการฝึกมาก การสาธิตจึงเป็นเทคนิควิธีที่ให้ความรู้ ที่มุ่งให้ผู้นิเทศได้เห็น การดำเนินการกระบวนการทำงานของอุปกรณ์เครื่องมือที่คล้ายกับสถานการณ์จริง แต่ควรจะเป็นกลุ่มขนาดเล็ก และใช้วิธีการอื่นควบคู่กันไป

3. การไปศึกษาดูงานตามหน่วยงาน เช่น สถานศึกษา สถานประกอบการ และโรงงาน อุตสาหกรรม การออกภาคสนาม (Field trip) นี้ เป็นเทคนิควิธีที่ต้องเดินทางออกจากสถานศึกษา ไปยังแหล่งอื่น เพื่อศึกษาดูงานในด้านที่สัมพันธ์กับงานของครูอาจารย์ เช่น การเยี่ยมชมสถานศึกษา การเยี่ยมชมสถานประกอบการและ โรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งหน่วยงานอื่นจะพานำชมสถานที่สาธิต อุปกรณ์ เครื่องมือ ชี๊แจง บรรยาย หรือจักฉายแผ่นใส สไลด์ ประกอบการบรรยายแล้วแต่หน่วยงาน นั้น จะนำเสนอให้ชม การไปทัศนศึกษาดูงานเป็นที่นิยมของครูอาจารย์ เพราะเป็นประสบการณ์ ตรง และได้พักผ่อนจากการเดินทาง

4. สถานศึกษาจัดแหล่งและบริการทางวิชาการ เช่น การจัดห้องสมุดอาชีพ นิทรรศการ ตลาดนัดแรงงาน เป็นต้น เป็นเทคนิควิธีที่เป็นการส่งเสริมทางด้านวิชาการให้กับครู/ อาจารย์

5. การสนทนาทางวิชาการเป็นการจัดประชุมสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ โดยการ จัดกิจกรรมที่มีหัวข้อ อาจจะจัดเป็นครั้งคราวตามแต่ความสะดวกของสถานศึกษา การสนทนาทาง วิชาการนี้สามารถเชิญวิทยากร ทั้งจากภายนอกหรือวิทยากรภายในสถานศึกษา

6. การสาธิตการสอน เป็นการแสดงที่อาจจะจำลองสถานการณ์จริง หรือที่เรียกว่า บทบาทสมมติ (Role playing) โดยการกำหนดสถานการณ์ขึ้น แล้วให้ผู้ทำกิจกรรมตอบสนอง หรือลองปฏิบัติไปตามที่ควรจะเป็นในการนำไปใช้ในการนิเทศ จะเป็นการนำเอาปัญหาที่เกิดขึ้น กับครูมาเป็นตัวกำหนด ให้ผู้ทำกิจกรรมสมมติตัวเองว่า ถ้าอยู่ในสถานการณ์นั้นเขาจะอย่างไร ซึ่งจะ เป็นลักษณะสาธิตการสอนในแต่ละเรื่อง เช่น วิธีนำเข้าสู่บทเรียน การตั้งคำถาม การสร้าง กำลังใจให้ผู้เรียน เป็นต้น

7. การประชุม การประชุมสัมมนาที่ใช้ในการนิเทศมีหลายลักษณะ เช่น การประชุม ชี๊แจงจากฝ่ายบริหารสถานศึกษา การประชุมกลุ่มย่อยในงานการประชุมเฉพาะกิจ การประชุมระดม สมอง ตลอดจนการประชุมสัมมนา

8. การสังเกตการณ์สอนในชั้นเรียน เป็นเทคนิควิธีที่ทำการสังเกตการสอนใน สถานการณ์จริงของครูอาจารย์ เพื่อวิเคราะห์สภาพการปฏิบัติงานของครูอาจารย์เหล่านั้น การสังเกต ภายในห้องเรียนจะช่วยให้ทราบจุดดีหรือจุดอ่อนของการสอน เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการนิเทศได้

การสังเกต การสอนต้องได้รับความยินยอม และพร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา การสอน

กล่าวโดยสรุป กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน มีจุดมุ่งหมายการปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือ ส่งเสริม พัฒนา คุณภาพของ ครู การเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การเลือกกิจกรรม การนิเทศจึงมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับการนิเทศ ปัจจุบันการนิเทศการศึกษา มีทั้งการนิเทศจากบุคลากรภายนอกโรงเรียนและบุคลากรภายในโรงเรียน ซึ่งได้แก่ ผู้บริหาร คณะครูที่ได้รับการแต่งตั้ง ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญที่โรงเรียนเชิญมาเป็นวิทยากร บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนประกอบด้วย ด้านผู้นำการจัดการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการสอน ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านการสร้างขวัญกำลังใจ ซึ่งแต่ละบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนนำไปใช้ได้ผลที่แตกต่างกัน ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะผู้นิเทศภายในสามารถ จะเลือกหรือนำไปปรับใช้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการนิเทศการศึกษา

บทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศ

วัชร่า เล่าเรียนดี (2550, หน้า 8) กล่าวว่า ผู้นิเทศหรือผู้ทำหน้าที่นิเทศมีบทบาทและ ภาระหน้าที่หลายอย่าง ถึงแม้ว่างานในหน้าที่หลักคือ การช่วยเหลือแนะนำส่งเสริมการพัฒนา คุณภาพการศึกษาและคุณภาพการสอน แต่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพการสอน ต้องเกี่ยวข้องกับงาน องค์ประกอบต่าง ๆ หลายด้าน และบุคลากรหลายฝ่าย จึงมีนักการศึกษา กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศไว้ต่าง ๆ กัน ที่สำคัญ เช่น Oliva and Pawlas (2001, p. 576) ได้กำหนดบทบาทผู้นิเทศไว้ 4 ประการ คือ

1. บทบาทผู้ประสานงาน (Coordinator) ซึ่งคอยประสานโปรแกรมต่าง ๆ ในแต่ละ ระดับและช่วยครูให้ตระหนักถึงปัญหาของกันและกัน
2. บทบาทที่ปรึกษา (Consultant) เป็นที่ปรึกษาให้แก่ครูเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ที่ต้องการคำแนะนำ
3. บทบาทผู้นำกลุ่ม (Group leader) เป็นผู้ที่รู้วิธีที่จะทำงานร่วมกับกลุ่มให้ประสบ ผลสำเร็จ และทำให้กลุ่มทำงานให้สำเร็จ
4. บทบาทผู้ประเมิน (Evaluator) เป็นผู้ที่ช่วยครูประเมินผลการสอน ประเมินหลักสูตร และประเมินตัวเอง

นอกจากนั้น ผู้นิเทศยังต้องเป็นผู้ที่ทำหน้าที่อื่น ๆ อีก ดังนี้คือ

1. เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน คือ เป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับเทคนิควิธีสอนอย่างน้อย วิธีที่ดีที่สุดหนึ่งวิธี

2. เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร คือ เป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและวิธีปรับปรุงหลักสูตร
3. เป็นผู้สื่อสาร สื่อความหมาย คือ เป็นผู้ที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ กับความคิดเห็นของครูและเป็นผู้นำที่ดี
4. เป็นผู้จัดการ คือ เป็นผู้ที่มีทักษะในการคิด โปรแกรมต่าง ๆ ที่มีประโยชน์สำหรับครู
5. เป็นผู้คอยกระตุ้น คือ เป็นผู้ที่คอยแนะนำความคิดเห็นให้ครูได้พิจารณา
6. เป็นผู้จัดการในการช่วยบรรจุครูใหม่ คือ เป็นผู้ที่รับผิดชอบในการช่วยเหลือครูบรรจุใหม่ที่ไม่คุ้นเคยกับโรงเรียนและชุมชน
7. เป็นนักประชาสัมพันธ์กับชุมชน คือ เป็นผู้เผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ
8. เป็นนักวิจัย เป็นผู้ที่นำผลการวิจัยมาให้ครูใช้และดำเนินการวิจัย โดยเฉพาะการวิจัยเชิงปฏิบัติการ
9. เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง คือ เป็นตัวเร่งหรือตัวนำการเปลี่ยนแปลงโดยการช่วยให้ครูมีการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงพัฒนา
10. เป็นครูต้นแบบ คือ เป็นผู้ที่สามารถสาธิตวิธีสอนที่มีประสิทธิภาพแก่ครู และสามารถสอนและแนะนำครูได้

สรุปได้ว่า ผู้นิเทศมีบทบาทหน้าที่ทั้งการช่วยเหลือสนับสนุนครูในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตร รวมทั้ง เป็นผู้ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ชุมชนกับโรงเรียน เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา เป็นผู้ร่วมงาน เป็นต้นแบบ และเป็นที่ปรึกษาให้แก่ครูในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนและหลักสูตร

รูปแบบของการนิเทศภายในโรงเรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 34-358) ได้กล่าวถึง รูปแบบการนิเทศ สามารถแบ่งได้โดยยึดลักษณะเด่นของการนิเทศเป็นหลัก 2 ลักษณะ คือ

1. การนิเทศที่เน้นการให้คำแนะนำ (Tractive supervision) เป็นการนิเทศที่นิเทศเป็นผู้ให้คำแนะนำ เช่น การปฐมนิเทศ การจัดการฝึกอบรม การประชุม เพื่อกำหนดนโยบายและให้ความคิด ในเรื่องนโยบายการทำงานของผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหาร โรงเรียนก็เป็นรูปแบบการนิเทศที่เน้นการให้คำแนะนำ
2. การนิเทศที่เน้นการให้เกิดการไหวตัว (Dynamic supervision) เป็นการนิเทศที่ผู้นิเทศกระตุ้นเร่งเร้า ส่งเสริมให้ครูเกิดความคิด และนำความคิดนั้น ไปปฏิบัติ การนิเทศในลักษณะนี้เพิ่งถึงที่ตัวครู เพื่อให้ครูได้ใช้ความรู้ สติปัญญา และประสบการณ์มาใช้ในการปรับปรุงการสอน

Tanner and Tanner (1998) ได้แบ่งรูปแบบการนิเทศตามลักษณะของปรัชญา และลักษณะของผู้นิเทศเป็น 4 รูปแบบ คือ

1. การนิเทศแบบตรวจตรา (Inspection supervision) เป็นการนิเทศแบบดั้งเดิม การนิเทศแบบนี้ผู้นิเทศทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจดูแลการปฏิบัติงานของโรงเรียนแต่ละแห่ง ว่าเป็นไปตามกฎระเบียบที่วางไว้ หรือมอบหมายไว้หรือไม่ เช่น การสอนเป็นไปตามหลักสูตรที่กำหนดหรือไม่ วิธีสอนเหมาะสมหรือไม่ เมื่อตรวจแล้วก็ได้มีการชี้แจง ให้ครูแก้ไขข้อบกพร่อง และข้อผิดพลาดต่าง ๆ การชี้แนะทางปฏิบัติแก่ครู ถือเป็น การนิเทศแบบนี้

2. การนิเทศแบบให้ผลผลิต (Supervision ad production) การนิเทศลักษณะนี้เปรียบเสมือน โรงเรียนเป็นแหล่งผลิต และครูก็คือลูกจ้างที่จะต้องสร้างผลผลิตหรือผลงานให้กับโรงเรียน โดยพิจารณาผลผลิต คือ คุณภาพของนักเรียนเป็นหลัก การผลิตจึงต้องเน้นที่ประสิทธิผล และประสิทธิภาพการนิเทศแบบให้ผลผลิตบางครั้งก็เรียกว่า เป็นการนิเทศแบบวิทยาศาสตร์ เป็นการนำวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการนิเทศ โดยการพิจารณาจากผลผลิตของการนิเทศเป็นหลัก ผู้นิเทศจำเป็นต้องมีหน้าที่หลายอย่าง ที่จะทำให้การนิเทศแบบวิทยาศาสตร์บรรลุเป้าหมาย การปฏิบัติงานของครู ว่าเป็นไปตามที่วางวัตถุประสงค์ไว้หรือไม่ ผู้นิเทศต้องมีความรู้และได้รับการฝึกหัดมาอย่างดี โดยสามารถนำครูในด้านการปรับปรุงการเรียนการสอน การจัดระบบงาน และการทำงานอย่างมีระบบและมีระเบียบ

3. การนิเทศแบบคลินิก (Clinical supervision) คำว่า คลินิกเป็นการยืมคำจากการแพทย์มาใช้ ซึ่งหมายถึง การรักษาคอนไซ์ และการดูแลโดยการให้ยาและรักษาด้วยวิธีการรักษาการนิเทศแบบคลินิกนี้ (Sergiovanni & Starratt, 1983) ได้ให้ความหมายว่า เป็นระบบการออกแบบในห้องเรียน เพื่อช่วยครูในด้านการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการเรียนการสอน

4. การนิเทศเพื่อพัฒนา (Developmental supervision) การนิเทศแบบนี้มองครูในฐานะเป็นผู้แก้ปัญหาและการนิเทศมุ่งที่กระบวนการเพื่อแก้ปัญหา (Glickman, 1981) ได้ให้แนวความคิดของการนิเทศเพื่อพัฒนา โดยมองที่ตัวแปรที่ครูและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยเขาแบ่งวิธีการของการนิเทศเพื่อพัฒนาเป็น 3 วิธี

4.1 การนิเทศมุ่งวิธีนำ (Directive approach) ผู้นิเทศก็เป็นผู้นำ ครูที่มีความสามารถต่ำ และยังขาดประสบการณ์

4.2 การนิเทศมุ่งวิธีไม่นำ (Nondirective approach) วิธีนี้จะใช้เมื่อครูมีคุณภาพสูง มีประสบการณ์และมีความสามารถ

4.3 การนิเทศมุ่งวิธีให้ความร่วมมือ (Nondirective approach) วิธีการที่ผู้นิเทศใช้เมื่อคุณภาพของครู มีลักษณะผสมผสานระหว่างสองแบบข้างต้น

ภาววิชา ธาราศรีสุทธี (2550, หน้า182-183) กล่าวถึง รูปแบบของการนิเทศภายในโรงเรียน ได้แก่

1. การนิเทศแบบตรวจตรา (Inspection supervision) คือ การตรวจการสอนของครูว่า เข้าทำการสอนตามตารางสอน แม้ว่าวิธีการนี้จะไม่ส่งเสริมให้ครูริเริ่ม แต่ก็จำเป็นต้องใช้สำหรับผู้บริหาร โดยถือเป็นกิจวัตรประจำวัน หรือผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หรือหัวหน้าหมวดวิชาที่ผู้บริหาร มอบหมาย ทั้งนี้ เพื่อเดินดูการปฏิบัติการสอนตามหน้าที่ของครูที่ควรปฏิบัติ แต่ไม่ควรเป็นเรื่องของการจับผิด ผู้ตรวจตราจะต้องเข้าใจ อ่านเกมการสอนหรือกิจกรรมการเรียนการสอน ออก เพื่อทราบว่านั่นเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งให้เด็กผู้เรียนเกิดอะไร ได้อะไร (ประสบการณ์เรียนรู้)

2. การนิเทศแบบปล่อยปละละเลย (Laissez faire supervision) การปล่อยให้ครูปฏิบัติตามที่เห็นสมควร ใครถนัดอย่างไรก็ว่าไป ถือว่าเป็นเสรีภาพของครูซึ่งคืออยู่แล้ว มักจะเกิดความผิดพลาด (บกพร่อง) สอน โดยวิธีบอก (ไม่ใช่การสอน) จด คัดลอก จำ แต่ปราศจากความเข้าใจ การวิเคราะห์ สรุปเรื่อง การเรียนการสอนจึงได้ผลน้อย เด็กเองก็ไม่ได้วิธีการเรียนรู้ ทักษะ และการใฝ่หาความรู้ แบบนี้ไม่น่าใช้

3. การนิเทศแบบบังคับ (Coercive supervision) โดยการบังคับสั่งการให้เปลี่ยนแปลง การสอน ว่าจะต้องสอนอย่างนั้นอย่างนี้ รูปแบบในการดำเนินการสอนมักจะเข้มงวด การใช้ กำหนดการสอนตายตัว จะไม่ได้ตรวจสอบได้ง่าย ไม่ต้องใช้วิธีการและเทคนิคการนิเทศแต่อย่างใด การให้ครูใช้กำหนดการสอนอย่างเคร่งครัด ว่าคาบที่เท่านั้น ต้องสอนเรื่องนั้นกิจกรรมนั้น น่าจะเป็นความผิดพลาดคลาดเคลื่อนในแวดวงการศึกษาอีกอย่างหนึ่ง

4. การนิเทศแบบฝึกอบรมและแนะแนว (Supervision as training and guidance) เป็นการเลือกรูปแบบวิธีการสอนมาให้การอบรม เพื่อให้ครูได้แนวปฏิบัติการสอนตามแนวที่วางไว้ เมื่อติดตามผลพบข้อขัดแย้งหรือข้อบกพร่อง ก็ให้การแนะนำแก้ไขข้อขัดข้องนั้น ๆ แม้การนิเทศแบบนี้จะมีส่วนบกพร่องที่จะทำให้อุบัติการณ์ความริเริ่มที่จะค้นคว้าวิธีการใหม่ก็ตาม ส่วนดีก็คงอยู่ที่ ได้พยายามให้ความรู้ การฝึกปฏิบัติว่าวิธีการใหม่ ๆ ที่เป็นผลของการค้นคว้าทดลองแล้วย่อมเกิด ประโยชน์แก่ครูผู้สอนในความรู้และวิธีการใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น เป็นทางแห่งการพัฒนาบุคลากร ทางหนึ่ง

5. การนิเทศแบบเสริมสร้างความเป็นผู้นำในสังคมประชาธิปไตย (Supervision ad democratic professional leadership) เป็นการนิเทศที่ใช้วิธีการสอดคล้องกับการดำรงชีวิต และระบอบสังคมประชาธิปไตย เพราะส่งเสริมให้มีการเคารพในศักดิ์ศรีของมนุษย์ ดำเนินการตามที่

กลุ่มมีมติ ส่งเสริมความร่วมมือกันทำงาน ดำเนินการแก้ปัญหาตามวิธีการวิทยาศาสตร์ การส่งเสริมความถนัดในการทำงานของบุคคล และเสริมสร้างความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

จากการนิเทศการศึกษาทั้ง 5 แบบนี้ แบบที่ 4 และ 5 น่าจะเป็นการนิเทศที่ได้ผลดี ในส่วนของแบบที่ 1 แบบตรวจตรา ใช้ในบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนเท่านั้น และแบบที่ให้คุณค่าต่ำคงได้แก่ แบบที่ 2 และ 3 (สอดคล้องกับการบริหารงานแบบปล่อยปละละเลยและเผด็จการ) และเชื่อว่าการนิเทศแบบประชาธิปไตยเป็นวิธีการที่ดีที่สุด เพราะสอดคล้องกับธรรมชาติ และความต้องการของมนุษย์มากที่สุด

พลิกโฉมการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

“การนิเทศงานทางวิชาการภายในสถานศึกษา” เป็นการดำเนินงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลภายในสถานศึกษาเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และ/หรือครูที่มีความรู้ ความสามารถ/ประสบการณ์ นับว่า จะเป็นสิ่งที่จะก่อให้เกิดผลดีต่อการศึกษาหลายประการ คือ

1. เป็นการเสริมกำลังการนิเทศการศึกษาอย่างทั่วถึง
2. เป็นการแก้ปัญหาได้ตรงจุด
3. บรรยากาศของการนิเทศ จะเป็นบรรยากาศของความรัก ความสมัครสมานสามัคคี
4. การติดตามผลการนิเทศ จะกระทำได้อย่างต่อเนื่อง ไม่ขาดระยะ

“ข้อความดังกล่าวข้างต้นเป็นพระราชดำรัส สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในพิธีเปิดการสัมมนาผู้ผลิตนวัตกรรมทางการศึกษา อันเกิดจากการนิเทศงานวิชาการ ในโรงเรียน ครั้งที่ 3 ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย วันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2536”

นิเทศอย่างไร? จึงจะมีประสิทธิภาพ

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ได้เสนอ “ทิศทางการนิเทศการจัดการศึกษาในปัจจุบันและอนาคต” เป็นแนวทางสำหรับให้ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการในสถานศึกษา ใช้เป็นแนวทางในการนิเทศการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในปัจจุบันสถานศึกษาหลาย ๆ แห่ง มีบุคลากรในสังกัดจำนวนหนึ่งที่มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างดี รวมทั้ง เป็นผู้รู้และเข้าใจในสภาพปัจจุบันปัญหา ความต้องการของครูในสถานศึกษาและชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มีความใกล้ชิดครู รู้ถึงจุดเด่นและจุดด้อยของครูได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ในระบบการนิเทศการศึกษาที่เหมาะสมก็คือ “การนิเทศภายในสถานศึกษา” ซึ่งสถานศึกษาสามารถ

ดำเนินการได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องและตลอดเวลา มี 5 ขั้นตอนต่อไปนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3, 2560)

ขั้นตอนที่ 1 สํารวจสภาพปัจจุบัน/ ปัญหา และความต้องการในการนิเทศภายในของสถานศึกษาในด้านการจัดการเรียนการสอน และดำเนินการ ดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการสํารวจสภาพปัจจุบัน/ ปัญหา และความต้องการในการนิเทศภายในของสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน
2. สํารวจสภาพปัจจุบัน/ ปัญหา และความต้องการในการนิเทศภายในของสถานศึกษา จากผลการเรียนรายวิชา ผลการสอบ O-NET, NT, LAS ความต้องการของครูและนักเรียน เป็นต้น
3. ระบุสภาพปัญหา โดยจำแนกตามครูผู้สอน และรายวิชา
4. หาสาเหตุของปัญหาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. วิเคราะห์ สรุปสาเหตุของปัญหา/ ความต้องการ

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดทางเลือกและวางแผน

1. แต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนและจัดทำโครงการ
2. กำหนดทางเลือกและวางแผนการนิเทศ
3. จัดทำโครงการนิเทศภายในสถานศึกษา
 - 3.1 กำหนดกลุ่มเป้าหมาย
 - 3.2 กำหนดวัตถุประสงค์
 - 3.3 กำหนดวิธีการ/ ขั้นตอนการดำเนินงาน
 - 3.4 จัดทำปฏิทินการนิเทศ

ขั้นตอนที่ 3 ปฏิบัติการนิเทศ

1. แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการจัดการเรียนการสอน
2. ประชุมชี้แจงผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง

อื่น ๆ

3. ดำเนินการนิเทศการจัดการเรียนการสอน
4. บันทึกการนิเทศ

ขั้นตอนที่ 4 ติดตามและประเมินผลการนิเทศ

1. แต่งตั้งและกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการนิเทศ
2. ประชุมคณะกรรมการ ฯ ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผลการนิเทศ

3. จัดทำปฏิทินการทำงาน
4. จัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามประเมินผลการนิเทศ
5. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. สรุปผลในแต่ละขั้นตอนตามแผนงาน/ โครงการ
ขั้นตอนที่ 5 รายงานผลการนิเทศและการนำไปใช้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการรายงานผลการนิเทศ
2. รวบรวมข้อมูลตั้งแต่ ขั้นตอนที่ 1-4
3. วิเคราะห์และประมวลผล
4. จัดทำรายงานผล และเผยแพร่ผลการนิเทศ

การจัดการศึกษาหรือการจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ครูจะต้องมีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานสูงตามมาตรฐานหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาชาติ โรงเรียนมีศักยภาพในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และการยกระดับโรงเรียนชั้นนำของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีความพร้อมสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล (World-class standard school) ซึ่งบุคลากรทุก ๆ ฝ่ายจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อให้เป็นโรงเรียนที่มีระบบการพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษา แหล่งเรียนรู้ สภาพแวดล้อม หลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนสามารถแสดงถึงการพัฒนาตนเองก้าวไกลตามความต้องการจนถึงระดับสากล

ทิศทางการนิเทศการสอนในปัจจุบันและอนาคต

การนิเทศการสอนในปัจจุบัน มีลักษณะ ดังนี้

1. เน้นการนิเทศภายในโรงเรียน โดยบุคลากรในโรงเรียนร่วมกันปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของตนเองให้มากยิ่งขึ้น โดยผู้นิเทศจากภายนอกจะเป็นเพียงผู้ประสานงาน
2. กระบวนการนิเทศการสอนในโรงเรียน มีการดำเนินการที่เป็นระบบ และมีขั้นตอนที่ชัดเจน มีโครงการย่อย ๆ เพื่อการปรับปรุง/ พัฒนา
3. มีการนิเทศภายในโรงเรียน ที่ครูร่วมกันนิเทศกันเองโดยใช้เทคนิคการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer coaching supervision) แบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ (Collaborative professional development) หรือการนิเทศแบบคลินิก (Clinical supervision)

กล่าวโดยสรุป: เกือบทุกประเด็นมีการดำเนินการในปัจจุบัน มีจุดเน้นสำคัญอยู่ที่ “การนิเทศภายในโรงเรียน” และเป็นการนิเทศเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน โดยใช้

เทคนิควิธีที่หลากหลาย เน้นความร่วมมือกันระหว่างบุคลากรในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์ ในการพัฒนาการศึกษามากยิ่งขึ้น

ทิศทางการนิเทศการสอนในอนาคต

จากการปฏิรูปการศึกษา นโยบายการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 การประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ผลจากการวิจัยด้านการพัฒนาและการเรียนการสอน ศาสตร์ทางด้านการนิเทศ พบว่าการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนในปัจจุบันและอนาคต จะมีความจำเป็นมากขึ้น สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

1. การนิเทศการสอน มุ่งเน้นใน 3 มิติ คือ (Oliva & Pawlas, 2001)
 - 1.1 พัฒนาการสอน (Instruction development)
 - 1.2 พัฒนาหลักสูตร (Curriculum development)
 - 1.3 พัฒนาทีมงาน และพัฒนาให้เป็นผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพ (Staff development/ Professional development)
2. มุ่งเน้นการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนโดยตรง ซึ่งจะเป็นการนิเทศในลักษณะเป็นรายบุคคล และรายกลุ่มที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของครูและโรงเรียน
3. ผู้นิเทศการสอนจะต้องมุ่งเน้นการปฏิบัติงาน เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งจะต้องมีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู มีการประชุมระหว่างครูและผู้นิเทศอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพที่ส่งผลถึงผู้เรียน โดยตรง
4. ผู้นิเทศต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนเกี่ยวกับยุทธวิธีที่เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้
5. ผู้นิเทศจะต้องอยู่ในฐานะผู้เชี่ยวชาญเป็นพิเศษ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตร เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ เทคนิควิธีการนิเทศการจัดการเรียนรู้ การวิจัยในชั้นเรียน การสื่อสาร/ สื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพ การวัดประเมินผลการเรียนรู้ และด้านการใช้เทคโนโลยี/ นวัตกรรมใหม่ ๆ
6. การนิเทศการสอนโดยตรงที่มีวัตถุประสงค์ชัดเจน จะมีความสำคัญและจำเป็นมากขึ้น ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการนิเทศ ดังนั้น จะต้องมิตักษะด้านการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รวมทั้งด้านเทคนิคและทักษะในการนิเทศการสอนด้วย
7. ครูจะมีอิสระมีสิทธิในหน้าที่มากขึ้น โดยการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อพัฒนาการศึกษาในโรงเรียนและในอนาคต

8. การนิเทศที่ดำเนินการภายในโรงเรียน โดยการนิเทศภายในโรงเรียนจะมีความจำเป็น และแพร่หลายมากขึ้น (School-based supervision) ซึ่งโรงเรียนจะเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ในทุกด้าน

9. เพื่อนร่วมงาน ครูที่มีประสบการณ์ ครูต้นแบบ และครูพี่เลี้ยง จะมีส่วนสำคัญ ในการช่วยเหลือครูให้ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนภายในโรงเรียนมากขึ้น

10. ผู้นิเทศและครู จะใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน มากขึ้น

11. ผู้นิเทศต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญมากขึ้น ในด้านการวิจัย โดยเฉพาะ “การวิจัย ในชั้นเรียน” และมีความรอบรู้ผลการวิจัยต่างหลักสูตร การสอนและการพัฒนาบุคลากรมากยิ่งขึ้น

12. การประเมินผลสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ของครู การปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ จะเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด

13. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษา และมีบทบาท หน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุนการปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุป: วิธีการนิเทศการศึกษา จะมีการดำเนินการใน 3 ลักษณะ คือ

1. การนิเทศด้วยตนเอง คือ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจะมีการปฏิสัมพันธ์ต่อกันโดยตรง ส่วนด้านเทคนิคและทักษะการนิเทศ เช่น การประชุมการอบรมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนา การสาธิต ฯลฯ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม

2. การนิเทศทางไกล เป็นการนิเทศโดยใช้สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ สิ่งตีพิมพ์ผ่านรายการ วิทยุ โทรทัศน์ วัสดุทัศน สไลด์ ภาพยนตร์ ฯลฯ

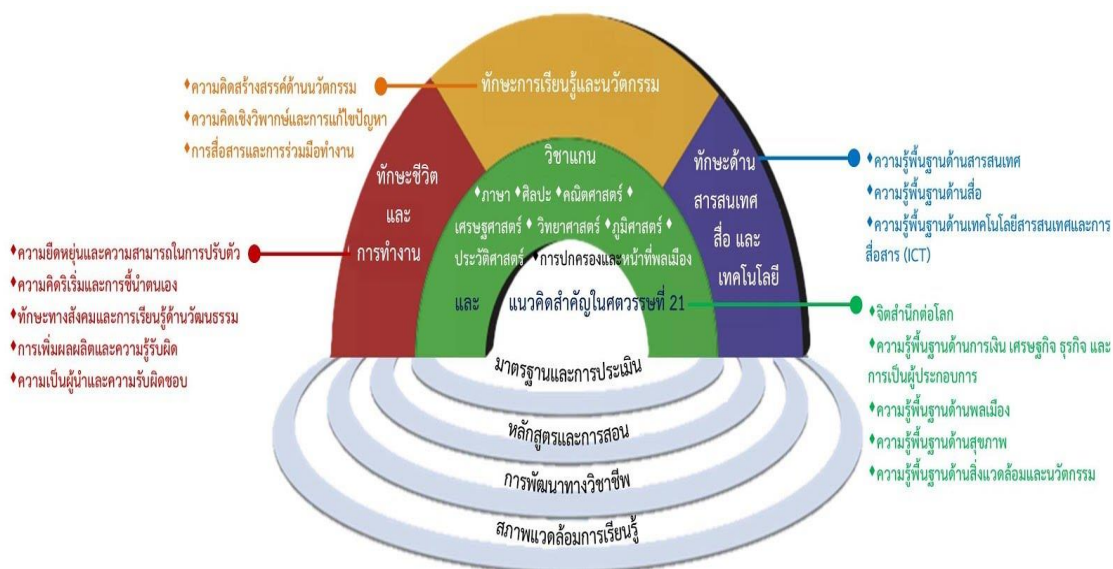
3. การนิเทศผ่านคนกลาง เช่น ผู้นิเทศที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระ การเรียนรู้และให้บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษ เป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือครูในโรงเรียน ของตนเองต่อไป

ดังนั้น การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการในการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศ กับผู้รับการนิเทศ เป็นความพยายามที่จะให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ เกี่ยวกับการปรับปรุง การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนของครูให้ดีขึ้น โดยกระบวนการนิเทศการศึกษา หมายถึง การให้ความรู้ การติดตามให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ปรับปรุง และส่งเสริมให้ครูพัฒนาด้านต่าง ๆ อย่างเต็มที่ รวมถึง การสร้างเสริมขวัญและกำลังใจ และการประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา เพื่อที่จะเอาความสามารถของครูออกมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง อันจะส่งผลต่อคุณภาพการเรียนการสอน ความเจริญก้าวหน้าของผู้เรียน สถานศึกษา และระบบการศึกษา การนิเทศการศึกษา จะต้อง

ตั้งอยู่บนหลักแห่งความเป็นประชาธิปไตย หลักของการมีส่วนร่วมในการนิเทศระหว่างผู้นิเทศกับ ผู้รับการนิเทศ หลักของการปฏิบัติงานการนิเทศที่มีแผนและกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง หลักของความเป็นผู้นำและมีมนุษยสัมพันธ์ในการนิเทศ โดยมีเป้าหมายสุดท้ายอยู่ที่คุณภาพของ ผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งในการนิเทศการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมการนิเทศ การศึกษามาใช้ในการนิเทศการจัดการเรียนการสอนได้ โดยอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรภายใน สถานศึกษา ที่มีบทบาทเป็นผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ ซึ่ง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รอง ฯ ฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระ และครูผู้รับการนิเทศ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การนิเทศงานวิชาการในสถานศึกษาควรมีความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการจัดการศึกษาใน สมัยใหม่ เช่น รูปแบบการนิเทศ เทคนิคการนิเทศ และทักษะในศตวรรษที่ 21

ทักษะในศตวรรษที่ 21 (21st Century skills)

ทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ที่ทุกคนจะต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต คือ การเรียนรู้ 3R x 7C ทักษะการเรียนรู้ 3R คือ Reading (อ่านออก), (W) Riting (เขียน ได้), และ (A) Rithematics (คิดเลขเป็น) ส่วนทักษะการเรียนรู้ 7C ประกอบด้วย Critical thinking and problem solving (ทักษะ ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา) Creativity and innovation (ทักษะด้าน การสร้างสรรค์และนวัตกรรม) Cross-cultural understanding (ทักษะด้านความเข้าใจความต่าง วัฒนธรรม ต่างกระบวนการทัศน์) Collaboration, teamwork and leadership (ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ) Communications, information, and media literacy (ทักษะด้าน การสื่อสารสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ) Computing and ICT literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร) และ Career and learning skills (ทักษะอาชีพ และ ทักษะการเรียนรู้) กรอบแนวคิดด้านการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นความร่วมมือของหลายฝ่าย ได้แก่ องค์กร ด้านการศึกษา ภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน โดยเนื้อหาสาระของกรอบความคิดนี้ มองว่า นักเรียนพันธุ์ใหม่จะต้องเป็นผู้ที่มีทักษะที่เรียกว่า “ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21” ซึ่งสามารถ แบ่งได้ กว้าง ๆ เป็น 3 ด้าน คือ ทักษะชีวิตและการ ทำงาน ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และ ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี (วิจารณ์ พานิช, 2555, หน้า 15) ดังภาพ

ภาพที่ 4 กรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (ทักษะแห่งศตวรรษที่ +21, ม.ป.ป.)

การเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ต้องยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางหลักสูตรและการประเมินผลมีความครอบคลุม เป็นสหวิทยาการ คำนึงถึงบริบทที่เป็นจริง นักเรียนมีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการตั้งแต่ต้นจนจบ มีการสร้างบรรยากาศปลอดภัยให้กับนักเรียนไม่เฉพาะความร่วมมือ แต่หมายถึง การอภิปรายและการสะท้อนผลการประเมินด้วย ใช้กระบวนการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานและแบบร่วมมือ รวมทั้งใช้เครื่องมือเทคโนโลยีเพื่อให้บรรลุผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง และจะต้องใช้หลากหลายสไตล์การเรียนรู้ที่แตกต่างกันตามความแตกต่างของผู้เรียน (วิโรจน์ สารรัตน์, 2556, หน้า 24) สอดคล้องกับ วิจารณ์ พานิช (2555, หน้า 16-21) ได้กล่าวไว้ว่าทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 สาระวิชาที่มีความสำคัญแต่ไม่เพียงพอสำหรับการเรียนรู้เพื่อมีชีวิตในโลกยุคศตวรรษที่ 21 ปัจจุบันการเรียนรู้สาระวิชา (Content หรือ Subject matter) ควรเป็นการเรียนจากการค้นคว้าเองของศิษย์ โดยครูช่วยแนะนำและช่วยออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้

กระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

การเรียนรู้ที่แท้จริงอยู่ในโลกจริงหรือชีวิตจริง การเรียนวิชาในห้องเรียนยังเป็นการเรียนแบบสมมติ “ดังนั้น ครูเพื่อศิษย์จึงต้องออกแบบการเรียนรู้ให้ศิษย์” ได้เรียนในสภาพที่ใกล้เคียงชีวิตจริงที่สุด ครูเพื่อศิษย์ต้องเปลี่ยนเป้าหมายการเรียนรู้ของศิษย์จากเน้นเรียนวิชาเพื่อได้ความรู้ให้เลยไปสู่การพัฒนาทักษะที่สำคัญต่อชีวิตในยุคใหม่ ย้ำว่าการเรียนรู้ยุคใหม่ ต้องเรียนให้เกิด

ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ซึ่งหน้าที่ของครูเพื่อศิษย์จึงต้องเปลี่ยนจากเน้น “สอน” หรือสั่งสอนไปทำหน้าที่จุดประกายความสนใจใฝ่รู้ (Inspire) แก่ศิษย์ ให้ศิษย์ได้เรียนจากการลงมือปฏิบัติ (Learning by doing) และศิษย์ยังออกแบบทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 นี้ จากการลงมือปฏิบัติของตนเป็นทีมร่วมกับเพื่อนนักเรียน เน้นการออกแบบทักษะในการเรียนรู้ และค้นคว้าหาความรู้มากกว่าตัวความรู้ ครูเพื่อศิษย์ต้องเปลี่ยนแนวทางการทำงานจากทำโดดเดี่ยวคนเดียวเป็นทำงานและเรียนรู้จากการทำหน้าที่ครูเป็นทีม

เขาวเรศ ภักดีจิตร (2557) ให้แนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไว้ 3 ลักษณะ คือ

1. กระบวนการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ มีลักษณะ ดังนี้

1.1 การเรียนรู้ผ่านการทำงาน (Work-based learning) การเรียนรู้แบบนี้เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดพัฒนาการทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้เนื้อหาสาระ การฝึกปฏิบัติจริง ฝึกฝนทักษะทางสังคม ทักษะชีวิต ทักษะวิชาชีพการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง โดยสถาบันการศึกษามักร่วมมือกับแหล่งงานในชุมชน รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน ตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดเนื้อหากิจกรรม และวิธีการประเมิน

1.2 การเรียนรู้ผ่านโครงการ (Project-based learning) การเรียนรู้ด้วยโครงการเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญรูปแบบหนึ่ง ที่เป็นการให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในลักษณะของการศึกษา ตำราว่า ทดลอง ประดิษฐ์คิดค้น โดยครูเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ให้ความรู้ (Teacher) เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) หรือผู้ให้คำแนะนำ (Guide) ทำหน้าที่ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีม กระตุ้น แนะนำ และให้คำปรึกษา เพื่อให้โครงการสำเร็จลุล่วง ประโยชน์ของการเรียนรู้ด้วยโครงการ สิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนรู้ด้วย PBL จึงมีใช้ตัวความรู้ (Knowledge) หรือวิธีการหาความรู้ (Searching) แต่เป็นทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning and innovation skills) ทักษะชีวิตและประกอบอาชีพ (Life and career skills) ทักษะด้านข้อมูลข่าวสาร การสื่อสารและเทคโนโลยี (Information media and technology skills) การออกแบบโครงการที่ดีจะกระตุ้นให้เกิดการค้นคว้าอย่างกระตือรือร้นและผู้เรียนจะได้ฝึกการใช้ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และแก้ปัญหา (Critical thinking and problem solving) ทักษะการสื่อสาร (Communicating) และทักษะการสร้างความร่วมมือ (Collaboration) ประโยชน์ที่ได้สำหรับครูที่นอกจากจะเป็นการพัฒนาคุณภาพด้านวิชาชีพแล้ว ยังช่วยให้เกิดการ ทำงานแบบร่วมมือกับเพื่อนครูด้วยกัน รวมทั้ง โอกาสที่จะได้สร้างสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนด้วย

1.3 การเรียนรู้ผ่านกิจกรรม (Activity-based learning) ในการยึดหลักการให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง “Child centered” การเรียน โดยการปฏิบัติจริง Learning by doing และปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และแก้ปัญหาได้ Doing by learning จึงถูกนำมาใช้อย่างจริงจังในการปฏิรูปการศึกษาของไทย การเรียนรู้ชนิดนี้เอง ที่มีผู้ตั้งฉายาว่า “สอนแต่น้อย ให้เรียนมาก ๆ Teach less..learn more” การเรียนแบบ Learning by doing นั้นใช้ “กิจกรรม Activity” เป็นหลักในการเรียนการสอน โดยการ “ปฏิบัติจริง Doing” ในเนื้อหาทุกขั้นตอนของการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทุกคนในกลุ่มเป็นผู้ปฏิบัติ คุณครูเป็นที่เลี้ยงและเทรนเนอร์ แต่กิจกรรมที่นำมาใช้นี้ต้องมีประสิทธิภาพในการเรียนรู้เนื้อหานั้น ๆ มีจุดมุ่งหมาย สนุก และน่าสนใจ ไม่ซ้ำซากจนก่อให้เกิดความเบื่อหน่าย ดังนั้น คุณครูจึงเป็น “นักออกแบบกิจกรรม Activity designer” มีอาชีพ ที่สามารถ “มองเห็นภาพกิจกรรม” ได้ทันที

1.4 การเรียนรู้ผ่านการแก้ปัญหา (Problem-based learning) เป็นรูปแบบการเรียนอีกรูปแบบหนึ่งที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และรู้จักการทำงานร่วมกันเป็นทีมของผู้เรียน โดยผู้สอนมีส่วนร่วมน้อยแต่ก็ทำหน้าที่สอนมากที่สุด กระบวนการการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จะจัดผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย ขนาดประมาณ 8-10 คน โดยมีครูหรือผู้สอนประจำกลุ่ม 1 คน ทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนการเรียน (Facilitator)

1.5 การเรียนรู้ผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือวิธีวิจัย (Research-based learning) การเรียนรู้ที่เน้นการวิจัยถือได้ว่าเป็นหัวใจของบัณฑิตศึกษา เพราะเป็นการเรียนที่เน้นการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนโดยตรง เป็นการพัฒนาระบวนการแสวงหาความรู้ และการทดสอบความสามารถทางการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน

2. กระบวนการเรียนรู้ผ่านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ เพราะการสื่อสารเป็นกระบวนการส่งหรือถ่ายทอดเรื่องราว ข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ เหตุการณ์ต่าง ๆ จากผู้สอนยังไปผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ด้วยการฝึกทักษะในการฟังอย่างลึกซึ้ง (Deep listening) โดยใช้เทคนิคสุนทรียสนทนา (Dialogue) ฝึกการเป็นผู้ฟังที่ดี ฟังผู้อื่นพูดอย่างตั้งใจ ฟังให้มาก พูดให้น้อยลง ไม่พูดแทรกขณะอีกฝ่ายกำลังพูด ทำให้ฟังและได้ยินมากขึ้น การฝึกทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค Communities of practice หรือ CoP ซึ่งเป็นการดึงความรู้ที่อยู่ในตัวบุคคลออกมา เพื่อแลกเปลี่ยนและทำให้เกิดการเรียนรู้ การฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม, เรียนรู้แบบกลุ่ม ปฏิบัติงานกลุ่ม เป็นวิธีสอนที่ครอบคลุมหมายให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ร่วมมือกันศึกษาค้นคว้าหาวิธีการแก้ปัญหาหรือปฏิบัติกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัด หรือความสนใจ เป็นการฝึกให้นักเรียนทำงานร่วมกันตามวิธีแห่งประชาธิปไตย การฝึกทักษะการใช้เทคโนโลยี การสื่อสาร ใช้เทคโนโลยีเพื่อวิจัย จัดระบบ ประเมิน และสื่อสารสารสนเทศ ใช้เครื่องมือสื่อสาร

เชื่อมโยงเครือข่าย (คอมพิวเตอร์ เครื่องเล่นมีเดีย ฯลฯ) และ Social network อย่างถูกต้อง เหมาะสม เพื่อเข้าถึง (Access) จัดการ (Manage) ผสมผสาน (Integrate) ประเมิน (Evaluate) และสร้าง (Create) สารสนเทศ เพื่อทำหน้าที่ในเศรษฐกิจฐานความรู้ปฏิบัติตามคุณธรรมและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

3. การเรียนรู้แบบขั้นบันได (IS) กระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุผลตามที่คาดหวังนั้น มีมากมายหลายวิธี กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบขั้นบันได 5 ขั้น ก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ น่าสนใจ ที่ครูสามารถนำไปปรับใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามบริบทและธรรมชาติของวิชา โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากการศึกษา พบว่า ทักษะในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญต่อการพัฒนาวิชาการของ โรงเรียนเนื่องจากการนิเทศงานวิชาการภายในสถานศึกษาคือการนิเทศ กิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ ที่บุคลากรภายในโรงเรียนร่วมกันให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ หรือจัดทำขึ้นเพื่อพัฒนา ปรับปรุง การปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานวิชาการของครูและบุคลากรในโรงเรียนให้มีคุณภาพ ดังนั้น การเรียนรู้ ทักษะในศตวรรษที่ 21 จึงส่งผลต่อการนิเทศงานวิชาการภายในสถานศึกษาในทางปฏิบัติ และมีความจำเป็นที่ครูต้องศึกษาให้เข้าใจเพื่อนำไปปรับใช้

ทักษะของครูในศตวรรษที่ 21

Simmons (n.d.) กล่าวถึงทักษะสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นศตวรรษที่เข้าถึงสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ได้อย่างง่าย เป็นศตวรรษที่ต้องการอะไรมากกว่าการเข้าใจทฤษฎีเบื้องต้นทางการศึกษา และการจัดชั้นเรียน แต่ครูต้องทำงานร่วมมือกับคนอื่นเพื่อนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาสู่ ห้องเรียน และเตรียมนักเรียนออกสู่โลกกว้าง ใน 7 ทักษะ คือ การบริหารห้องเรียน (Classroom management) การทำให้บทเรียนมีความสอดคล้องกับชีวิตจริง (Making content relevant) การคิดเชิงวิพากษ์ (Critical thinking) ทักษะทางเทคโนโลยี (Technology) ความเป็นสากล (Globalization) ความร่วมมือ (Collaboration) การพัฒนาทางวิชาชีพ (Professional development)

WordPress.com (2011) เขียนว่าการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทัศน์ใหม่ทางการศึกษา ในปัจจุบัน มีอิทธิพลจากเทคโนโลยีใหม่ ๆ อินเทอร์เน็ต เครื่องมือเว็บ 2.0 และเครือข่ายสังคมออนไลน์ ทำให้ต้องการครูที่เปลี่ยนแปลงจากการเป็นผู้กระจายความรู้ไปเป็นผู้ประพันธ์การเรียนรู้ ช่วยนักเรียนเปลี่ยนสารสนเทศเป็นความรู้ และเปลี่ยนความรู้เป็นภูมิปัญญาโดยเน้นทักษะความร่วมมือเป็นทีม (Collaboration) การคิดเชิงวิพากษ์ (Critical thinking) การนำเสนอ (Oral communication) การเขียน (Written communication) การใช้เทคโนโลยี (Technology) ความเป็นพลเมืองที่ดี (Citizenship) การเรียนรู้ในอาชีพ (Learn about careers) การมีเนื้อความรู้ (Content)

Wallace (n.d.) กล่าวว่า นักเรียนในปัจจุบันอยู่ในสังคมที่มีสื่ออ้อมตัว มีความเป็นโลกเดียวกัน มีความหลากหลาย มีการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษา ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา เว็บบ 2.0 มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงแนวการสอนของครูและแนวการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนั้น ครูในศตวรรษที่ 21 จึงควรพัฒนาทักษะที่สร้างความเข้มแข็งให้กับอนาคตของนักเรียน โดยต้องพัฒนาสมรรถนะทางเทคโนโลยี และศาสตร์การสอนของตนเองอย่างต่อเนื่อง และนำมาใช้เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่กระทำด้วยตนเอง (Active learning) มีความร่วมมือ และทำงานโดยยึดปัญหาเป็นฐาน ทดแทนการเรียนรู้แบบรอรับ (Passive learning) ยึดครูเป็นศูนย์กลาง และการท่องจำคำรา

ขอบข่ายการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน

งานวิชาการถือเป็นงานหลักของโรงเรียน และมีความสำคัญมากที่สุดในการบริหารโรงเรียน เพราะเกี่ยวข้องกับการดำเนินการเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเกี่ยวข้องกับบุคลากรทุกคนในโรงเรียน ดังนั้น ในการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญ รวมทั้ง เข้าใจในขอบข่ายของงานวิชาการ ดังนี้

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

กัญญนัช แยมประยูร (2549, หน้า 15) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง การพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลดี บรรลุวัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

แดง นิ่มอนงค์ (2549, หน้า 20) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนประกอบด้วย งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การจัดหาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การส่งเสริมงานด้านวิชาการเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพต่อไป

ปิยนุช ทองพรม (2550, หน้า 17) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน ประกอบด้วย งานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การจัดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การจัดส่งเสริมด้านวิชาการ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน รวมทั้ง การวัดผลการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2550, หน้า 3) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงาน หรือการดำเนินงานทุกชนิดในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด โรงเรียนในฐานะเป็นหน่วยปฏิบัติการที่มีหน้าที่ และ

ภารกิจโดยตรงในการจัดการศึกษา มีหน้าที่พัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถ นำไปใช้ในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีคุณค่า และมีศักดิ์ศรี

ชาตมังกร เสนอคำมี (2550, หน้า 14) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระหว่างครูกับนักเรียน เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ งานวิชาการนับเป็นงานที่มีความสำคัญในการบริหารงานโรงเรียน แต่การที่โรงเรียนจะสามารถทำหน้าที่ด้านนี้ได้อย่างสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อผู้บริหารให้ความสำคัญแก่งานวิชาการ และเข้าใจขอบเขตการบริหารงานวิชาการเป็นอย่างดี

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2548, หน้า 29) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารหรือกิจกรรมการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลให้ดีขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 2) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน การจัดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การส่งเสริมงานด้านวิชาการ ตลอดจนการประเมินผลการสอนให้ดีขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ดังนั้น การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนตามที่ผู้วิจัยได้กล่าวถึง จึงหมายถึง การนิเทศกระบวนการหรือกิจกรรมการดำเนินงานทุกอย่าง ที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน การจัดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การส่งเสริมงานด้านวิชาการ ตลอดจนการประเมินผลการสอนให้ดีขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญในการจัดระบบงานให้รัดกุม และมีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความสำคัญของงานวิชาการ ไว้ดังนี้

พรชัย ภาพันธุ์ (2550, หน้า 39) ได้กล่าวว่า งานวิชาการเป็นภารกิจหลักโดยมีงานอื่น ๆ สนับสนุนงานวิชาการ โดยให้สถานศึกษาดำเนินงานวิชาการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ภารกิจด้านวิชาการ ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน และสถาบันอื่น ๆ

ชาลินี ฉายรัตน์ (2550, หน้า 18) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการจัดเป็นงานหลักหรือภารกิจหลักของสถานศึกษา ที่เป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียน ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการวัดผล การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

นิรชร มีสุขใจ (2550, หน้า 10) ได้กล่าวว่า งานวิชาการมีความสำคัญสูงสุดจึงเป็นหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องทุกระดับที่จะต้องสนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือครูผู้สอนทางด้านวิชาการทุกด้าน งานวิชาการจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล ครูจะต้องมีความเข้าใจ มีความสามารถเป็นอย่างดี

รัตนา อนันตชาติ (2550, หน้า 14) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา เป็นงานที่สำคัญที่สุด ใช้เวลาในการบริหารงานมากที่สุด ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการเป็นอันดับแรก และถือว่าผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลสำคัญที่จะดำเนินงานวิชาการให้เป็นไปอย่างราบรื่น

ภาวดี ธาราศรีสุทธิ (2550, หน้า 4) ได้กล่าวว่า งานวิชาการมีความสำคัญ คือ เป็นงานหลักหรือหัวใจของสถานศึกษา ในการจัดการศึกษา ผลงานทางวิชาการที่ผ่านการประเมินแล้วอย่างถูกต้อง จะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จของการบริหารจัดการทางด้านวิชาการของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี

หลักในการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการจะต้องมีหลักการและวิธีการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหาร ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงหลักในการบริหารงานวิชาการดังต่อไปนี้

ธีระ รุญเจริญ (2544, หน้า 28) ได้สรุปลักษณะเด่นในการบริหารตามแนวปฏิรูปการศึกษา ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ไว้ว่า

1. เป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วม/ การบริหาร โดยองค์กรค้ำคนบุคคล
2. เป็นการบริหารที่เน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน
3. เป็นการบริหารที่ใช้บุคลากรมืออาชีพ
4. เป็นการบริหารที่ต้องการมีการตรวจสอบและประเมินมาตรฐาน

5. เป็นการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM)
6. เป็นการบริหารที่เน้นการกระจายอำนาจ
7. เป็นการบริหารที่ต้องอาศัยองค์ความรู้วิชาชีพมากขึ้น
8. เป็นการบริหารที่เน้นความทัดเทียมกัน
9. เน้นคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพมากขึ้น
10. เป็นการบริหารที่ต้องประกันคุณภาพให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

จากลักษณะการบริหารที่สำคัญตามแนวปฏิรูปการศึกษาจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารให้เป็นไปตามแนวทางปฏิรูป ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความรู้ความสามารถ ศักยภาพ ความเป็นผู้นำ และการมีวิสัยทัศน์ในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 9) ได้กล่าวถึง หลักการบริหารการศึกษาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

1. มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาที่ชัดเจน ผู้บริหารต้องเข้าใจถึงเป้าหมายของสถานศึกษาว่าเป็นไปในทิศทางใด จึงจะจัดงาน จัดคน จัดวัสดุอุปกรณ์ ได้เหมาะสม
2. ต้องมีเทคนิควิธีการในการบริหารงาน การบริหารงานทุกประเภทย่อมต้องมีเทคนิควิธีการ ขั้นตอน และกระบวนการ งานที่ควรจะมีระบบ มีความรอบคอบจึงทำให้งานดำเนินไปด้วยดี
3. มีการประเมินผล เมื่อได้ดำเนินกิจกรรมใด ควรจะได้มีการประเมินผลและติดตามผล เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงงานได้ดียิ่งขึ้น การทำงานที่ขาดการประเมินผลจะไม่ช่วยในการพัฒนาสถานศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550, หน้า 26) ได้กล่าวถึง หลักการบริหารงานวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต้องอาศัยหลักการและวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1. ยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชน และสังคมอย่างแท้จริง โดยมีผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วม
2. มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด
3. มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ รวมทั้ง สร้างเครือข่ายและแหล่งเรียนรู้
4. มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยการจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดการหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และสามารถตรวจสอบคุณภาพการศึกษาได้ทุกช่วงชั้น

5. มุ่งส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายและร่วมมือ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัดและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

Francis (1978, p. 1192 อ้างถึงใน รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ, 2548, หน้า 32) กล่าวถึงหลักการบริหารวิชาการมีหลักการบริหาร ดังนี้

1. หลักแห่งประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การได้มีผลผลิตเพิ่มขึ้น โดยไม่เพิ่มการลงทุน นั่นคือ ผู้เรียนสามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตรโดยไม่ออกกลางคัน เรียนเกินเวลา และช้ากว่ากำหนด

2. หลักแห่งประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ผลที่ได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ นั่นคือ ผู้เรียนมีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถ ทักษะคุณภาพ และการจัดการได้

การบริหารจัดการของสถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ให้บริการการศึกษาแก่ประชาชน และเป็นสถานศึกษาของรัฐ จึงต้องนำหลักทั่วด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ในการจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งซึ่งเรียกว่าธรรมาภิบาล มาบูรณาการให้เข้ากับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ การบริหารงานวิชาการ ต้องมีหลักธรรมาภิบาล คือ

หลักความคุ้มค่า คือ การได้ผลผลิตคุ้มค่าแก่การลงทุน นั่นคือ ผู้เรียนสามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตร ไม่ลาออกกลางคัน เรียนเกินเวลา และช้ากว่ากำหนด

หลักนิติธรรม หมายถึง ความถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ ทุกคนต้องปฏิบัติเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

สรุปได้ว่า การบริหารวิชาการต้องยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยมีผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด รวมทั้ง เป็นเครือข่ายและแหล่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

กระบวนการบริหารงานวิชาการ

กระบวนการบริหารงานวิชาการ เป็นองค์ประกอบหนึ่งของรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ซึ่งนักวิชาการได้กล่าวถึงกระบวนการของการบริหารงานวิชาการ ไว้ ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 3-4) ระบุขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วยงานต่อไปนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ
2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน

3. การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน

4. การวัดและประเมินผล

ซุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2546, หน้า 37-39) กล่าวถึง กระบวนการบริหารงานวิชาการไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. **ขั้นวางแผน (Planning)** เป็นขั้นเตรียมการ โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ สภาพปัญหาและความต้องการ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั่วไป รวมทั้ง วิเคราะห์ความเป็นไปได้ แล้วจึงหาทางเลือกที่ดีที่สุด กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ จัดแผนงาน โครงการ จัดกิจกรรมที่นำไปสู่การปฏิบัติ การวางแผนวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ต่าง ๆ การวิเคราะห์จุดเด่นหรือจุดแข็ง หากจุดอ่อนหรือสิ่งที่ต้องปรับปรุง การวิเคราะห์โอกาส และการจัดการเชิงรุก รวมทั้ง สิ่งที่ยังเป็นอุปสรรคต่าง ๆ

2. **ขั้นการจัดองค์การ (Organizing)** ในสายงานวิชาการ มีการจัดองค์การและระบบโครงสร้าง โดยที่ผู้บริหารมอบความรับผิดชอบให้กับผู้ช่วยหรือรองผู้บริหารให้ทำหน้าที่บริหารงานวิชาการ และแบ่งงานไปตามลักษณะงานในแต่ละกลุ่มวิชา อย่างไรก็ตาม การบริหารงานวิชาการจะต้องมีคณะกรรมการหรือสภาวิชาการ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยงานภายในดูแล ควบคุม ส่งเสริม ให้การปฏิบัติงานวิชาการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. **ขั้นดำเนินการ (Processing)** เป็นขั้นดำเนินงานตามแผนและโครงการหรือกิจกรรมที่วางไว้ตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายในขั้นของการวางแผนและการจัดองค์การ ผู้บริหารมีหน้าที่คอยกำกับ ให้คำปรึกษา ติดตาม ประเมิน ให้ขวัญกำลังใจ ส่งเสริมให้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดกิจกรรมให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการ และผู้บริหารจะทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศภายในตามกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

4. **ขั้นนิเทศภายใน (Supervising)** ในการบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการนิเทศภายใน ซึ่งผู้บริหารต้องควบคุม กำกับ ติดตาม ประเมินผล พร้อมทั้งให้ขวัญกำลังใจและกระตุ้นให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารทำกิจกรรมร่วมกับครูผู้สอนหรือผู้ปฏิบัติการนิเทศภายใน รวมถึง การนิเทศด้านหลักสูตรและการสอน โดยพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพสูงขึ้น และเป้าหมายที่ต้องการคือคุณภาพของผลผลิตนั่นเอง

เพชริน สงค์ประเสริฐ (2550, หน้า 61) กล่าวว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการเป็นองค์ประกอบหนึ่งของรูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรจะใช้หลักวิทยาศาสตร์และหลักวิชาการ โดยใช้วิธีแก้ปัญหาเชิงระบบภายใต้ความเชื่อว่ามีมนุษย์ทุกคนพัฒนาได้โดยใช้ระบบ PDCA ของเดมมิ่ง (Deming) คือ บุคลากรทุกคนร่วมวางแผน (Plan) ร่วมปฏิบัติ (Do) ร่วมตรวจสอบ (Check) และร่วมปรับปรุง

พัฒนา (Action) รวมถึง การใช้เทคนิคเชิงบูรณาการกับกระบวนการดังกล่าว โดยส่งเสริมการทำงานเป็นทีม สร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร รวมถึง พยายามให้บุคลากรปฏิบัติงานให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงในด้านปฏิรูปการเรียนรู้ หลักสูตร และระบบการบริหาร นอกจากนี้ผู้บริหารควรเปิดใจให้กว้างมีวิสัยทัศน์ต่อการเปลี่ยนแปลง โดยยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีวิสัยทัศน์ในเรื่องการจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สามารถแก้ปัญหาโดยใช้ วิจารณ์ญาณภายใต้ข้อมูล ความมีเหตุผล และใช้วิธีปรึกษาหารือร่วมกับทีมงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหาข้อยุติร่วมกัน

สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการเริ่มต้นจาก การวางแผนเตรียมการ การจัดทำโครงสร้างขององค์กร การดำเนินการตามแผน และการควบคุม กำกับ ติดตามและประเมินผลงาน

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารต้องเข้าใจขอบข่ายงานวิชาการ เพื่อที่จะบริหารงานวิชาการได้ครอบคลุมยิ่งขึ้น นักวิชาการได้กล่าวถึงขอบข่ายงานวิชาการไว้ ดังนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546, หน้า 111) ให้ขอบข่ายงานวิชาการไว้ ดังนี้

1. หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. การจัดการเรียนการสอน
3. งานนิเทศภายใน
4. งานวัดและประเมินผลการศึกษา
5. การประกันคุณภาพ

ขอบข่ายและภารกิจการงานวิชาการตามที่ได้กำหนดในกฎกระทรวงศึกษาธิการ

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 29)

1. การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผลประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา

10. การแนะแนว

11. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ๆ

14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงาน

สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

16. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

17. การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

คู่มือการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 9-37) ได้แบ่งขอบข่ายและภารกิจการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

1. การสร้างและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดทำสาระท้องถิ่น

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

3. การวัดผล ประเมินผล และงานทะเบียน เทียบโอนผลการเรียน

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา

6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

7. การพัฒนางานห้องสมุด

8. การนิเทศการศึกษา

9. งานแนะแนว

10. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

11. งานพัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 สาระ

12. งานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานการวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับงานวิชาการและการศึกษาความต้องการจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการต่าง ๆ ดังนี้

พิศมัย แก้วแสงใส (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาความต้องการการนิเทศงานวิชาการของครูผู้สอนในโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 ใน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลประเมินผลเพื่อเปรียบเทียบความต้องการของครู พบว่า ครูผู้สอนมีความต้องการ

การนิเทศงานวิชาการ โดยรวมอยู่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ระดับปานกลาง เกือบทุกด้านยกเว้นด้านการวัดผลประเมินผลอยู่ในระดับมาก

กาญจนา จันทะพันธ์ (2554, บทคัดย่อ) ศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร และการนำไปใช้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดผล และประเมินผล พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน

ภารดี หินขาว (2555, บทคัดย่อ) ศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูและ แนวทางพัฒนาการนิเทศการสอน ภายในโรงเรียน โปธิสัมพันธ์พิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 18 ใน 4 ด้าน คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผล พบว่า ความต้องการโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ณรงค์ ผิวอ่อน (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาความต้องการการนิเทศงานวิชาการภายใน สถานศึกษาของครู โรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยา ใน 5 ด้าน คือ การจัดการและพัฒนาบุคลากร การพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผล ประเมินผล พบว่า ครูโรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยา มีความต้องการการนิเทศงานวิชาการ ในระดับมากทุกรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล การพัฒนาหลักสูตร การจัดการและพัฒนาบุคลากร สื่อการเรียนการสอน ตามลำดับ

สายใจ ประยูรสุข (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาความต้องการจำเป็นการนิเทศการเรียน การสอนของครูผู้สอนในโรงเรียนยานนาวาศิวทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานครเขต 1 ใน 5 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านวัดผลประเมินผล ด้านพัฒนาบุคลากรทางการสอน พบว่า ครูมีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับมาก พิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับ มากที่สุด คือด้านการวัดผลประเมินผล ในระดับมาก เรียงจากลำดับ ดังนี้ ด้านการจัดการเรียน การสอนด้านพัฒนาบุคลากรทางการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาหลักสูตร ตามลำดับ

ฤทัยทิพย์ ไชยวงศ์ต (2556, บทคัดย่อ) ศึกษาการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามภาวะ

งานบริหารวิชาการตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ คือ 1) การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดผลประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ๆ 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 17) การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูมีความเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ โดยรวมในระดับมาก

แจ่มใส กรมรินทร์ (2556, บทคัดย่อ) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ใน 12 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาองค์กรอื่น ๆ การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

เบญญา พรหมเพชร (2555, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการนิเทศงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ใน 3 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล การเรียนการสอน พบว่า ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ข้อเสนอแนะในการนิเทศงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 โดยจำแนกเป็นรายด้านคือ 1) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ควรจัดอบรมบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ จัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และมีการติดตามการนำหลักสูตรไปใช้อย่างต่อเนื่อง 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน

ควรให้คำแนะนำแก่ครูในการจัดการเรียนการสอน จัดอบรมศึกษาดูงานให้กับบุคลากร ส่งเสริมการจัดทำและจัดหาสื่อ-วัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอกับความต้องการของครูในโรงเรียน 3) ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ควรติดตามดูแลการวัดผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงและให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่มีมาตรฐาน

จากข้อมูลข้างต้นที่ผู้วิจัยศึกษา ทำให้ทราบขอบข่ายงานวิชาการ จากการพิจารณาขอบข่ายของงานวิชาการ พบว่า มีความคล้ายคลึงกันหลายในแต่ละหน่วยงาน ผู้วิจัยจึงทำการสังเคราะห์ขอบข่ายงานวิชาการจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ มากำหนดภารกิจและขอบข่ายงานวิชาการที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการนิเทศภายในหน่วยงาน จากการสังเคราะห์ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์และคู่มือวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับขอบข่ายงานวิชาการ

ผู้วิจัย	ขอบข่ายงานวิชาการ															
	การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	การวางแผนงานด้านวิชาการ	การพัฒนากระบวนการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้	การพัฒนาหลักสูตร	การวัดผล ประเมิน และเทียบโอน ๑	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ ๑	การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	การนิเทศการศึกษา	การแนะแนว	การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพ	ส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางการ	ประสานความร่วมมือกับองค์กรอื่น	ส่งเสริม สนับสนุนวิชาการ แก่ครอบครัว ชุมชน ๑	ทำระเบียบแบบแนวปฏิบัติด้านวิชาการ	คัดเลือกหนังสือและแบบเรียน	การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี
พิสมัย แก้วแสงใส			✓	✓	✓											✓
กาญจนา จันทะพันธ์			✓	✓	✓											✓
การดี หินขาว			✓	✓	✓											✓
ณรงค์ ผิวอ่อน			✓	✓	✓											✓
สายใจ ประยูรสุข			✓	✓	✓											✓
ฤทัยทิพย์ ไชยวงศ์คต	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
เบญจจา พรหมเพชร			✓	✓	✓											
แจ่มใส กรมรินทร์			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓
	1	1	8	8	8	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	7

จากการสังเคราะห์งานวิจัย พบว่า มีการศึกษาเกี่ยวกับขอบข่ายงานวิชาการในโรงเรียนมากที่สุด จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะศึกษาขอบข่ายงานวิชาการ จำนวน 4 ด้าน ดังที่กล่าวมาเป็นข้อมูลในการพัฒนา มีรายละเอียด ดังนี้

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา ที่เป็นเครื่องบ่งชี้ว่า เยาวชนไทยในอนาคตควรจะเป็นพลเมืองอย่างไรที่สังคมไทยต้องการ และสามารถดำเนินชีวิตของตนเองได้ อย่างมีความสุข ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตรและการสอน จะทำให้การจัดการศึกษาดำเนินไปด้วยดี ทั้งแก่ตัวผู้เรียนเอง และช่วยให้ครูได้มีทิศทางและสิ่งกำหนดในการสอน มีนักวิชาการได้กล่าวถึงการพัฒนหลักสูตรไว้หลายทัศนะ ดังนี้

จันทรานี สงวนนาม (2545, หน้า 146) ได้กล่าวถึง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องศึกษาสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรซึ่งเป็นองค์ความรู้เดิม ที่ต้องนำมาจัดให้เป็นระบบ และมีกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นรายวิชาและช่วงชั้น โดยการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งสถานศึกษาจะต้องจัดสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของชุมชนและสังคม ตลอดจนต้องคำนึงถึงความพร้อมและภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการจัดทำคำอธิบายรายวิชาตามหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตจริงในชุมชน แทนการเรียนรู้จริงจากสิ่งที่ไกลตัว สาระการเรียนรู้ มีทั้งสิ้น 8 กลุ่มสาระ ที่สถานศึกษาจะต้องใช้เป็นหลักเพื่อเสริมสร้างพื้นฐานการคิดการเรียนรู้และการแก้ปัญหา ตลอดจนการเสริมสร้างความเป็นมนุษยสัมพันธ์พื้นฐานในการคิดการทำงาน และการพัฒนาตนเอง

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 32-41) ได้กล่าวถึง การพัฒนาหลักสูตรว่า การพัฒนาหลักสูตรควรจะต้องเกี่ยวกับคำถาม 4 ประการ คือ

1. วัตถุประสงค์ใดที่สถานศึกษาควรจัดให้กับผู้เรียน
2. ประสพการณ์ใดที่สถานศึกษาจะจัดให้เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
3. ประสพการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ จะจัดให้มีระบบระเบียบอย่างมีประสิทธิภาพ

ได้อย่างไร

4. จะมีเกณฑ์ใดตัดสินได้ว่าจุดมุ่งหมายต่าง ๆ เหล่านี้บรรลุแล้ว และควรมีจุดเน้นของการพัฒนาหลักสูตร 2 ข้อ คือ

4.1 การเน้นบทบาทของผู้เรียนในกระบวนการเรียน และต้องให้ผู้เรียนมีการพัฒนาหลักสูตรด้วย

4.2 การเน้นการสอนความรู้รวบยอดนั้น ควรจะรวมถึงความรู้ ซึ่งผู้เรียนได้รับจากนอกโรงเรียนด้วย ถ้าสิ่งนั้นมีความสัมพันธ์กับหลักสูตรที่เด็กได้เรียนอยู่

สิทธิศักดิ์ จุลศิริพงษ์ (2545, หน้า 10) กล่าวถึง การพัฒนาหลักสูตรว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้อยู่เดิมให้ได้ผลดียิ่งขึ้นทั้งในด้านการกำหนดจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาวิชา การเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล ตลอดจนปัจจัยเกี่ยวเนื่องต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อให้หลักสูตรบรรลุจุดมุ่งหมายอันใหม่ที่วางไว้

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2545, หน้า 84) ได้กล่าวถึง การพัฒนาหลักสูตรว่า การพัฒนาหลักสูตรจะต้องให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น สามารถกระทำได้หลายแนวทาง เช่น การปรับกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตรเดิมและกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น การปรับลดหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหาบางเรื่องให้เป็นเรื่องราวของท้องถิ่น จัดทำคำอธิบายรายวิชาหรือสร้างรายวิชาใหม่เพิ่มเติม ปรับปรุง และเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับท้องถิ่น โดยสื่อที่ใช้ควรสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 34) ได้กล่าวถึง แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 7 ประการ คือ

1. ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สาระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหา และความต้องการของสังคม ชุมชน ท้องถิ่น
2. วิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสถานภาพสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายรวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยพยายามบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม
4. นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบริหารจัดการการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม
5. นิเทศการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
6. ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร

7. ปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไข หลักสูตรสถานศึกษาที่มีอยู่แล้ว หรือจัดทำขึ้นมาใหม่ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม สภาพปัญหา ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น โดยให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์จัดทำ โครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ มีการบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระ การเรียนรู้เดียวกันและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความเหมาะสม มีการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน การนิเทศการใช้หลักสูตร ติดตามประเมินผล รวมทั้ง ปรับปรุงพัฒนา หลักสูตร ตามความเหมาะสม

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ชนาธิป พรกุล (2544, หน้า 46-48) ได้กล่าวถึง กระบวนการเรียนรู้ว่า กระบวนการ เรียนรู้หรือการจัดการสอนและกิจกรรมทางการศึกษาทุกวิชา ทุกกิจกรรม จะต้องมียุทธศาสตร์ ดังนี้

1. จัดกิจกรรมและเนื้อหาของการเรียน ให้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจ ของผู้เรียน ซึ่งแตกต่างกันให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ บางเรื่องอาจจัดให้เรียนเป็นรายบุคคล บางเรื่องจัดเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ตามความถนัดและความสนใจ
2. ฝึกกระบวนการคิด การจัดการ การแก้ปัญหา อาจทำได้โดย กิจกรรมต่าง ๆ เช่น การถามตอบ การวิเคราะห์แยกแยะ การจัดกลุ่ม การสังเคราะห์ การสรุปประเด็น การวางแผน การลงมือปฏิบัติ การทดลอง การสังเกต การบันทึกผล การรายงานผล เป็นต้น
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ฝึกปฏิบัติให้คิดเป็น และทำได้ ด้วยตนเอง อาจจัดเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มตามความเหมาะสม แต่ต้องให้ทุกคนได้คิด ตัดสินใจ และปฏิบัติจริง
4. ผสมผสานความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างสมดุลได้สัดส่วน ปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม และ สร้างนิสัยดีงาม ควบคู่กันไปกับการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ทุกวิชา
5. จัดบรรยากาศและกิจกรรมการเรียนการสอน สื่ออุปกรณ์และสิ่งแวดล้อม ที่ เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนและผู้สอนเกิดการเรียนรู้ไปพร้อมกัน กล่าวโดยสรุป คือ ทั้งผู้เรียนและผู้สอน ต่างก็ได้รับความรู้เพิ่มเติม
6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ที่มีการร่วมมือและประสานสัมพันธ์ กับบิดามารดา ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

จันทร์านี สงวนนาม (2545, หน้า 146-147) ได้ให้ความหมายของการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ไว้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งในส่วน ที่เกี่ยวข้องกับวิธีการเรียนการสอนของผู้เรียนและวิธีการสอนของครู ซึ่งครูจะต้องสอนยึดผู้เรียน

เป็นสิ่งสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์และศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ควบคุมดูแล เป็นการฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักวิธีคิด วิธีการดำเนินชีวิต และมีทักษะในการเผชิญปัญหาต่าง ๆ จึงมีหลักและแนวปฏิบัติ ดังนี้คือ

1. เน้นการเรียนการสอนตามสภาพจริง
2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ ได้แสดงความคิดอย่างอิสระ สามารถสรุปและสร้างองค์ความรู้ใหม่ขึ้นได้จากข้อมูลที่มี
3. นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติ ครูเป็นเพียงแหล่งข้อมูลจากหลาย ๆ แหล่งและเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน
4. เน้นการปฏิบัติที่ควบคู่ไปกับหลักการและทฤษฎี
5. เน้นวิธีการสอนจากการเรียนรู้หลาย ๆ รูปแบบ
6. ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดมากกว่าการค้นหาคำตอบที่ตายตัว เพียงคำตอบเดียว

7. ถือว่ากระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญมากกว่าเนื้อหาเพื่อให้ผู้เรียนมีข้อมูล เพียงพอที่จะสร้างองค์ความรู้ใหม่

8. ใช้กระบวนการกลุ่มในการเรียนรู้ร่วมกันและเรียนรู้ด้วยตนเอง
- กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 34-35) ได้กล่าวถึง การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ไว้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีแนวทางการปฏิบัติ 4 ประการ คือ
1. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ
 2. ส่งเสริมให้ครู จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการการเผชิญ สถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และการปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการอ่าน และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกัน ปลุกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหา สาระกิจกรรม ทั้งนี้โดยจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อกระบวนการ จัดการเรียนรู้ และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น มามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม
 3. จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่น นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันหรือแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

4. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549, หน้า 14) กล่าวถึงการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ใช้วิธีการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
 2. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม โดยจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียนตลอดจนผู้ที่มีความสามารถพิเศษ และผู้ที่มีความบกพร่องหรือด้อยโอกาส
 3. ส่งเสริมกิจกรรมรักการอ่านและใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง โดยการผสมผสานความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกัน
 4. ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม
 5. ส่งเสริมการจัดบรรยากาศ การใช้สื่อเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้
 6. นำภูมิปัญญาท้องถิ่นและประสานความร่วมมือเครือข่ายผู้ปกครอง
- สรุปได้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่วางแผน และดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ ร่วมกัน เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ตลอดทั้งจัดสภาพแวดล้อม ให้มีบรรยากาศเป็นแหล่งเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม เน้นการปลูกฝังความรู้คุณธรรมโดยจัดให้มีการตรวจสอบความรู้พื้นฐานจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ฝึกการคิดและเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ตลอดทั้ง พัฒนาครูผู้สอนให้มีทักษะในการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่ส่งเสริมสนับสนุนในการบริหารงานวิชาการให้ประสบผลสำเร็จ บรรลุตามวัตถุประสงค์ เพราะการเรียนการสอนที่ดีมีคุณภาพ ต้องมีสื่อการเรียนการสอนจึงช่วยครูและนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการได้สะดวก

จันทรานี สงวนนาม (2545, หน้า 147) ได้กล่าวถึง สื่อการเรียนรู้ว่า ผู้บริหารจะต้องจัดให้สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอน เพราะสื่อเป็นสิ่งที่ช่วยให้ครูและนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนได้สะดวกยิ่งขึ้น สื่อที่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครูผู้สอน เช่น เอกสารหลักสูตร คู่มือครู บันทึกการสอน นอกจากนี้ แหล่งการเรียนรู้ทุกรูปแบบ เครือข่ายการเรียนรู้ที่สามารถให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สื่อการเรียนรู้เป็นส่วนประกอบสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนของครูดำเนินไปด้วยดี ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีตามกระบวนการต่าง ๆ ที่หลักสูตรต้องการ

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545, หน้า 16) ได้กล่าวถึง แนวทางการพัฒนาใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไว้ 2 ประการ คือ

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผลิต พัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการศึกษา
2. จัดหาจัดทำสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้กับครูและนักเรียนอย่างเพียงพอ และหลากหลาย

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 36) ได้ให้แนวทางการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไว้ 5 ประการ คือ

1. ศึกษาวิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการสอน และการบริหารงานวิชาการ
2. ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน
3. จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานด้านวิชาการ
4. ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ๆ

5. การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549, หน้า 33) กล่าวถึงขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษา สำรวจ วิเคราะห์สภาพปัญหา การจัดหา การเลือก การใช้และการประเมินคุณภาพสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อใช้ในการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สำหรับเด็กปกติและเด็กพิการเรียนร่วม
2. จัดหาสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างหลากหลาย เพื่อใช้ในการเรียนการสอน และพัฒนางานด้านวิชาการ
3. เลือกใช้สื่อเทคโนโลยีที่ผ่านการประเมินคุณภาพทางวิชาการจากคณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือกระทรวงศึกษาธิการแล้ว โดยดำเนินการคัดเลือกในรูปของคณะกรรมการและประเมินการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ
4. ส่งเสริมสนับสนุนให้พัฒนาครู เพื่อผลิตพัฒนาสื่อนวัตกรรมการเรียน การสอนรวมทั้ง ประเมินคุณภาพสื่อเพื่อเลือกใช้ประกอบการเรียนการสอน
5. จัดให้มีศูนย์สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในสถานศึกษา

6. ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนา และแลกเปลี่ยนการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ทันสมัย สำหรับใช้จัดการเรียนการสอนและพัฒนางาน ด้านวิชาการ กับสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา ผู้ปกครอง องค์กรในท้องถิ่น รวมทั้ง หน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ

7. กำกับ ติดตาม ประเมินผล การผลิต จัดหา และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

8. เผยแพร่สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ที่ครูผลิตและพัฒนาให้ สถาบันการศึกษา ทั้งภายในและภายนอกเขตพื้นที่การศึกษา ได้ใช้ประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และการพัฒนาวิชาชีพครู

สรุปได้ว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การจัดหา ผลิต การใช้ การเก็บรักษา การประเมินผล เพื่อพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ตลอดทั้ง การจัดห้องสมุดให้ได้มาตรฐาน มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ครู ผู้สอนใช้วัสดุและสื่อ ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อีกทั้ง ประสานความร่วมมือการผลิตการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ ๆ กับสถานศึกษา ครอบครัว บุคลากร องค์กร หน่วยงาน หรือสถาบันอื่น ๆ

ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

การวัดผลประเมินผล เป็นกระบวนการที่สำคัญกระบวนการหนึ่งของการจัดการศึกษา เพราะเหตุว่าทำให้ทราบถึงการจัดการเรียนการสอนว่า มีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ทั้งยังแสดงถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนว่าบรรลุจุดประสงค์ของบทเรียนรายวิชานั้น ๆ หรือไม่ โดยทั่วไปแล้วครูสามารถวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนได้หลายแบบ อาทิ การทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม การปฏิบัติงานของนักเรียน ซึ่งแสดงถึงความสามารถของนักเรียน การวัดผลประเมินผล ต้องกระทำอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อครูได้มีโอกาสรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น มีนักวิชาการได้กล่าวถึงการวัดผลประเมินผลไว้หลายทัศนะ ดังนี้

จันทรานี สงวนนาม (2545, หน้า 148-150) ได้กล่าวถึง การวัดผลและประเมินผลว่า การวัดผลและประเมินการเรียนรู เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยตรวจสอบคุณภาพของผู้เรียน ว่าผู้เรียน มีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือไม่เพียงใด ช่วยให้ผู้รู้รู้ข้อบกพร่อง หรือ ความก้าวหน้าของผู้เรียน ทำให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และวิธีการแก้ปัญหา หรือพัฒนา ให้เหมาะสมได้ การประเมินผลการเรียนรู้สามารถทำได้ 3 ระดับ คือ

1. การประเมินผลระดับชั้นเรียน เป็นหน้าที่สำคัญของครู ผู้สอนจะต้องประเมินผู้เรียน ในแต่ละรายวิชา เพื่อบอกผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้วิธีการที่หลากหลายและควรทำอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กันไปกับกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. การประเมินผลระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้เป็นรายชั้นปี และช่วงชั้นของสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นที่ไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อนำผลการประเมินไปพิจารณาตัดสินการเลื่อนช่วงชั้น กรณีที่ผู้เรียนไม่สามารถสอบผ่านมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่าง ๆ สถานศึกษาจะต้องจัดให้มีการสอนซ่อมเสริม และจัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ด้วย

3. การประเมินระดับชาติ สถานศึกษาจะต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในปี สุดท้ายของแต่ละช่วงชั้น ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมินระดับชาติ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สำคัญ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาต่างประเทศ ข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและคุณภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 166) ได้ให้ความหมายของการวัดผลและประเมินผลไว้ว่า การวัดผล หมายถึง เป็นกระบวนการที่กำหนดจำนวนตัวเลขให้กับวัตถุสิ่งของหรือบุคคล ตามความมุ่งหมายและเปรียบเทียบลักษณะความแตกต่างที่ปรากฏอยู่ในสิ่งที่จะวัดนั้น ๆ ส่วนการประเมินผล หมายถึง เป็นการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพ คุณค่าความจริง และการกระทำ บางทีขึ้นอยู่กับวัดเพียงอย่างเดียว เช่น คะแนนสอบ แต่โดยทั่วไปจะเป็นการรวมการวัดหลาย ๆ ทาง โดยอาศัยข้อมูลหรือรายละเอียดจากการสังเกต การตรวจผลงาน การสัมภาษณ์ หรือการทดสอบประกอบการพิจารณา

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 35) ได้กล่าวถึง แนวทางในการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนไว้ 5 ประการ คือ

1. กำหนดระเบียบแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา
2. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
3. ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง จากกระบวนการปฏิบัติและผลงาน
4. จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการ และอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด
5. พัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549, หน้า 15-22) กล่าวถึง การวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดระเบียบวัดและประเมินผล โดยแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำระเบียบวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย
2. ภารกิจการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ดำเนินการโดยมีการประเมินผลก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงพื้นฐานของผู้เรียน ประเมินผลระหว่างเรียนและหลังเรียน เพื่อนำผลไปตัดสินผลการเรียน เลือกรูปแบบการประเมิน เครื่องมือการประเมินอย่างหลากหลาย เน้นการประเมินตามสภาพจริง มีการตัดสินผลการเรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด จัดการเรียนรู้ซ่อมเสริม และเรียนซ้ำ มีการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียน และผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลการประเมินและตัดสินผลการเรียน ตลอดจนการเตรียมตัวผู้เรียนให้มีความพร้อมที่จะรับการประเมินคุณภาพระดับชาติ
3. การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล โดยการจัดอบรมพัฒนาการจัดสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล และดำเนินการจัดสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้และสภาพผู้เรียน มีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล ตลอดจนการพัฒนาปรับปรุงเครื่องมือวัดและประเมินผล
4. การเทียบโอนผลการเรียน ดำเนินการโดยการแต่งตั้งคณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียน จัดทำมาตรฐาน กรอบและเกณฑ์การประเมินเพื่อการเทียบโอนผลการเรียน จัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลสร้างเครื่องมือแบบฟอร์มต่าง ๆ ในการดำเนินการเทียบโอน จัดและดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐาน และประกาศผลการเทียบโอนผลการเรียน
5. การตัดสินและอนุมัติผลการเรียน ดำเนินการโดยตรวจสอบผลการเรียนของผู้เรียนที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามเกณฑ์การจบของสถานศึกษา จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ขอจบ เสนอต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ เพื่อความเห็นชอบ ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำเอกสารของผู้จบการศึกษา ผู้บริหารอนุมัติผลการเรียน และจัดส่งเอกสารให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
6. การออกเอกสารแสดงผลการจบการศึกษา ดำเนินการจัดทำเอกสารประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สรุปได้ว่า การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง กระบวนการทดสอบความรู้ความสามารถของนักเรียนแล้วนำผลที่ได้จากการวัด มาตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือพฤติกรรม แล้วสรุปคุณลักษณะเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทำให้ผู้บริหารสามารถ

นำข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจในการปรับปรุงและช่วยเหลือครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และยังสามารถนำผลที่ได้ไปเทียบเมื่อมีการย้ายหรือโอนไปต่างสถานศึกษา

การประเมินความต้องการและความจำเป็น

ความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น

การวางแผนการทำงานจะต้องเริ่มที่การประเมินบริบท เพื่อให้เข้าใจสภาพที่เป็นอยู่ของหน่วยงาน และรู้ความต้องการของหน่วยงานว่า จำเป็นต้องได้รับการสนองตอบในด้านใด การดำเนินงานดังกล่าว จำเป็นต้องมีเครื่องมือที่ใช้ในการทำงาน ด้วยเหตุนี้จึงมีการพัฒนาวิธีการวิจัย ประเมินความต้องการจำเป็น (Needs assessment research) เพื่อช่วยวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางการแก้ไข แสดงบทบาทของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นที่มีต่อการ วางแผนและพัฒนาองค์กร เริ่มจากการกำหนดจุดเริ่มต้นและจุดปลายทาง กิจกรรมการวางแผนและพัฒนาองค์กรจึงมีสองส่วน คือ กิจกรรมการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น และกิจกรรมการบริหารจัดการ ทั้งสองกิจกรรมมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน กิจกรรมส่วนแรก คือ การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น เป็นการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็น และกำหนดวิธีการดำเนินงาน ให้บรรลุเป้าหมายซึ่ง หมายถึง การวิเคราะห์ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะทำให้สามารถบรรลุเป้าหมายขององค์กร กิจกรรมส่วนที่สอง คือ การบริหารจัดการ ตั้งแต่กำหนดเป้าหมาย การวางแผน การนำสู่การปฏิบัติ และการประเมินผล (Klimes, 1977, pp. 60-64)

จะเห็นว่าสภาพที่ควรจะเป็น จะถูกนำมาใช้ในการกำหนดเป้าหมายการทำงาน และทางเลือกที่กำหนดไว้จากการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น จะถูกนำมาใช้ในขั้นการวางแผนงาน การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นจึงมีความสำคัญต่อการวางแผนและพัฒนาองค์กร

การวางแผนงานหรือโครงการโดยมิได้คำนึงถึงความต้องการจำเป็นในระดับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลต่าง ๆ และหาแนวทางปรับความต้องการจำเป็นย่อมจะก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติและปัญหาอื่น ๆ ตามมาอย่างไม่สิ้นสุด โดยเฉพาะ โครงการทางด้านบริการสังคม การละเลยต่อความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมาย อาจเป็นเหตุให้โครงการนั้นขาดความร่วมมือและไม่บรรลุวัตถุประสงค์ หรือให้บริการไม่ตรงกับความต้องการจำเป็น หรือไม่ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย ทำให้เกิดความล่าช้าหรือสูญเสียทรัพยากรไปโดยเปล่าประโยชน์ ในบริบทของโรงเรียนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นทำให้สามารถระบุสิ่งที่จำเป็นของผู้เรียน ซึ่งนำมาใช้ในการออกแบบพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ซึ่งให้เห็นจุดอ่อนของผู้เรียน ระบุจุดอ่อนที่ครูควรได้รับการพัฒนา ซึ่งทิศทางที่โรงเรียนต้องพัฒนาในอนาคต และยังใช้ประโยชน์ในการเสาะแสวงหาวิธีการพัฒนาผู้เรียนที่คาดว่าจะผลกระทบบตามมาที่เหมาะสมที่สุด (Suarez, 1990 อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช, 2549,

หน้า 28)

สรุปได้ว่า พัฒนาการของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเป็นกิจกรรมหนึ่งของการประเมิน ช่วยให้การวางแผนและการพัฒนาองค์กรมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะในการวางแผนกลยุทธ์ ซึ่งต้องการข้อมูลที่ชี้สภาพองค์กรและทิศทางที่ควรพัฒนาอย่างแม่นยำ ทำให้การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นยิ่งมีความสำคัญมากขึ้นในกระบวนการพัฒนางาน หรือองค์กร เพราะจำเป็นต้องมีการวิจัยประเมินผลในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน เพื่อให้มีข้อมูลหลักฐานรองรับการตัดสินใจที่หนักแน่น

เมื่อก้าวถึงความต้องการจำเป็น (Needs) คนทั่วไปมักนึกถึงทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เสนอโดย Maslow ซึ่งเป็นเจ้าของความคิดที่มีชื่อเสียงเกี่ยวกับลำดับขั้นของความต้องการจำเป็นของมนุษย์ (Maslow's hierarchy of needs pyramid) แต่ถ้าพูดถึงความต้องการจำเป็นในศาสตร์ของการประเมิน นอกจากจะใช้มุมมองตามแนวจิตวิทยาของ Maslow แล้วยังต้องใช้มุมมองตามหลักวิชาอื่นด้วย ในบทนี้ผู้เขียนนำเสนอนิยามและความหมายของคำว่า “ความต้องการจำเป็น” และการจัดประเภทของนิยามซึ่งส่งผลต่อการออกแบบการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น

นิยามและความหมายของความต้องการจำเป็น

ผู้วิจัยได้รวบรวมความหมายของความต้องการจำเป็นจาก หนังสือ เอกสารงานวิชาการ และผลงานวิจัยได้ ดังนี้

Guba and Lincoln (1982) ความต้องการจำเป็น หมายถึง ผลต่างระหว่างสภาพที่ควรจะเป็นกับสภาพที่เป็นอยู่จริง และจะเป็นความต้องการจำเป็นต่อเมื่อสิ่งที่ได้รับนั้นก่อให้เกิดประโยชน์ และหากไม่ได้รับการตอบสนองก็จะเป็นทุกข์

Witkin (1984) ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็น

Stufflebeam and other (1985, pp. 6-7) ความต้องการจำเป็น หมายถึง สิ่งที่เป็นต้องได้รับการตอบสนองหรือก่อให้เกิดประโยชน์เมื่อได้รับการตอบสนอง โดยจำแนกมุมมองความแตกต่าง เป็น 4 มุมมอง คือ 1) มุมมองความแตกต่าง เป็นความต้องการจำเป็นของความแตกต่างระหว่างการกระทำหรือผลการปฏิบัติงานที่ต้องการ กับการกระทำหรือผลปฏิบัติงานที่สังเกตได้จากการปฏิบัติจริง 2) มุมมองของความเป็นประชาธิปไตย เป็นความต้องการจำเป็นของความปรารถนาหรือความต้องการของคนส่วนใหญ่ ที่อ้างอิงเชื่อถือได้ 3) มุมมองของการวิเคราะห์ เป็นความต้องการจำเป็นของสารสนเทศของสิ่งใดสิ่งหนึ่งในหน่วยงานที่บุคลากรที่มีความสามารถลงความเห็นว่ามีผลสำคัญ 4) มุมมองของการวินิจฉัย เป็นความต้องการจำเป็นของสิ่งที่บุคคลได้

พิจารณาว่ามีความบกพร่องขาดหายไปและพิสูจน์ได้ว่าสิ่งที่ขาดหายไปมีความสำคัญก่อให้เกิดความเสียหายต่อหน่วยงาน

Barrow and Milburn (1990, pp. 222-224) ความต้องการจำเป็น หมายถึง บางสิ่งบางอย่างที่ขาดแคลน หรืออาจไม่ขาดแคลนแต่จำเป็นสำหรับวัตถุประสงค์บางอย่าง

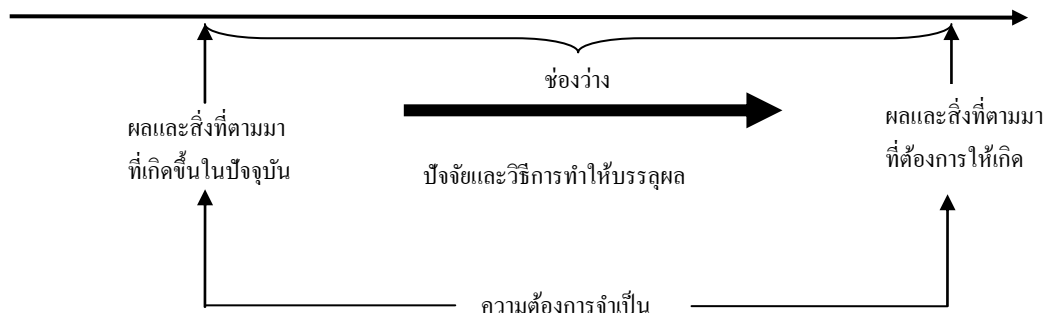
Kaufman and English (1981, p. 47) ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความขัดแย้งระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและสิ่งที่ปรารถนาจะเกิดขึ้นหรือต้องการให้เกิดขึ้น

สุวิมล ว่องวานิช (2558, หน้า 33-36) ได้สังเคราะห์และจัดประเภทของความหมายเป็นในมุมมองทางจิตวิทยาและทางการประเมิน ดังนี้ มุมมองทางจิตวิทยาตามทฤษฎีความต้องการจำเป็นของ Abraham Maslow ได้ทำการทดลองกับลิงและพบว่าความต้องการมี 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับพื้นฐานถึงระดับสูงและมนุษย์จะตอบสนองความต้องการระดับพื้นฐานก่อน เมื่อความต้องการจำเป็นระดับพื้นฐานได้รับการตอบสนองความต้องการจำเป็นนั้นจะหายไปและเกิดความต้องการในระดับสูงขึ้นแทน แต่หากความต้องการจำเป็นในระดับพื้นฐานยังไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการในขั้นที่สูงขึ้นจะมีความสำคัญน้อยกว่าขั้นพื้นฐาน ในมุมมองทางการประเมิน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ความแตกต่างหรือความคลาดแคลน (Discrepancy) และประโยชน์ที่ได้รับ (Benefits)

สรุปจากการศึกษาได้ว่า ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความแตกต่างระหว่างผลการปฏิบัติงานที่ต้องการ กับผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นจริง ที่เกิดจากการวิเคราะห์ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น (Needs assessment)

Kaufman Rojas and Mayer (1993) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่ใช้เพื่อระบุช่องว่างระหว่างผลที่เกิดขึ้นในปัจจุบันกับที่ปรารถนาจะให้เกิด แล้วจัดลำดับความสำคัญของช่องว่างดังกล่าว จากนั้นเลือกช่องว่างที่สำคัญที่สุดมาเป็นประเด็นที่ต้องดำเนินการต่อไป ผลการประเมินความต้องการจำเป็นทำให้ทราบว่ามีความต้องการอะไรบ้างที่สำคัญที่สุดที่ต้องเติมให้เต็มหรือขจัดออกตามความคิดนี้ การประเมินความต้องการจำเป็นจะให้ข้อมูลทั้งตัว “ความต้องการจำเป็น” และวิธีการแก้ไขหรือขจัดปัญหา หรือสนองความต้องการจำเป็น

ภาพที่ 5 การใช้ข้อมูลความต้องการจำเป็นในการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น

(Kaufman, Rojas & Mayer, 1993, p. 5)

Reviere (1996, p. 6) ให้ความหมายการประเมินความต้องการจำเป็นว่าเป็นกระบวนการที่มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบสำหรับการคัดเลือกหรือวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายและการดำเนินโครงการทุกขั้นตอน ผลการประเมินใช้ได้เฉพาะกลุ่มประชากรแต่มีความเป็นระบบบนฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์และเน้นที่ผลลัพธ์

Gilmore and Campbell (1996) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นกระบวนการวางแผนเพื่อชี้ถึงความต้องการจำเป็นของคนหรือกลุ่มคน โดยการรวบรวมความต้องการจำเป็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องแล้วพิจารณาความต้องการจำเป็นที่มีความสัมพันธ์กันรวมทั้งเป็นความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญ และเหมาะสม

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2546, หน้า 6) ให้ความหมาย การประเมินความต้องการจำเป็นว่าหมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ควรจะเป็นและสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน หากมีความขัดแย้งระหว่างความแตกต่างที่พบก็จะชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้น

สุวิมล ว่องวานิช (2546, หน้า 14) ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นว่าเป็นกระบวนการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพในปัจจุบัน กับสภาพที่ควรจะเป็น ที่มีระบบเพื่อจัดลำดับความสำคัญก่อนหลัง โดยเป็นการระบุความต้องการจำเป็น พิจารณาตัดสินใจความขัดแย้งตรวจสอบสภาพทั่วไปตามธรรมชาติและสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น และจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไข การจัดสรรงบประมาณ การจัดทำแผนการดำเนินงานขององค์กร

สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการอย่างเป็นระบบ ที่วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่จริงกับสภาพที่ควรจะเป็นเพื่อเรียงลำดับความสำคัญ

หลักการของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวานิช (2549, หน้า 80-82) สรุปประเภทของการวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็น อยู่บนพื้นฐานหลักการ 2 ประการคือ หลักความแตกต่าง (Discrepancy) และหลักความสำคัญ (Importance) ดังนี้

1. หลักความแตกต่าง (Discrepancy) ความแตกต่างไม่ใช่จะบ่งบอกความต้องการจำเป็นเสมอไปขึ้นอยู่กับกำหนดระดับความสำคัญของเป้าหมายที่พึงประสงค์ หากกำหนดไว้สูงมาก ความแตกต่างนั้นก็อาจไม่ใช่ความต้องการจำเป็น เพราะฉะนั้นในการวิจัยประเมินความต้องการต้องมี กำหนดเป้าหมายให้อยู่ในระดับต่ำสุดที่จะขาดแคลนไม่ได้ มิฉะนั้นจะเกิดผลเสียหาย

2. หลักความสำคัญ (Importance) ซึ่งหมายความว่า สิ่งที่เป็นความต้องการจำเป็นต้องมีความสำคัญมาก ต้องได้รับการตอบสนอง และความต้องการจำเป็นนั้น ต้องได้รับการจัดลำดับความสำคัญ (Needs prioritization) โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ในกิจกรรมการระบุความต้องการจำเป็น (Needs indentification) หรือกิจกรรมการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น (Needs solution) จึงต้องจัดลำดับความต้องการจำเป็นที่สำคัญที่สุด

เมื่ออิงหลักการทั้งสองหลักการในการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น กระบวนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น จึงประกอบด้วยขั้นตอน 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาสิ่งที่มุ่งหวัง (What should be)
2. การศึกษาสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน (What is)
3. การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 และข้อ 2 และจัดลำดับความสำคัญของผลที่เกิดขึ้น เพื่อกำหนดเป็นความต้องการจำเป็น
4. การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความแตกต่างในข้อ 3 และจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น
5. การศึกษาและกำหนดแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นที่วิเคราะห์ได้จากข้อ 4

อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ นอกจากนักวิจัยต้องใช้หลักการทั้งสองหลักที่นำเสนอแล้วยังต้องคำนึงถึงประเด็นสำคัญที่ส่งผลต่อการกำหนดขั้นตอนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น ได้แก่ การกำหนดขอบเขตของการวิจัย ระดับของความต้อการจำเป็น ประเภทของความต้อการ

จำเป็น และการกำหนดแนวคิดที่ใช้ในการแปลความหมายเกี่ยวกับผลการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นที่ได้รับ

ขอบเขตของการวิจัย (Scope of needs assessment research) การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นสามารถกำหนดขอบเขตได้หลายแบบ คือ กำหนดขอบเขตเฉพาะการระบุความต้องการจำเป็น (Needs identification) แล้วนำผลการวิจัยไปเผยแพร่ กำหนดขอบเขตเฉพาะการกำหนดสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น (Needs analysis) กำหนดขอบเขตเฉพาะการเลือกวิธีการแก้ไขปัญหาหรือกำหนดขอบเขตการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ (Complete needs assessment) เพื่อให้ได้คำตอบเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น สาเหตุของความต้องการจำเป็น และวิธีการแก้ไขปัญหาก็ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น

ระดับของความต้องการจำเป็น (Level of needs assessment research) นักวิจัยต้องกำหนดระดับของความต้องการจำเป็นว่าต้องการให้ได้ความต้องการจำเป็นระดับจุลภาค (Micro level) ระดับมหภาค (Macro level) หรือระดับเมกะ (Mega level) การกำหนดระดับของความต้องการจำเป็นจะช่วยให้การออกแบบการเก็บข้อมูลว่าจะได้ผลการวิจัยเป็นความต้องการจำเป็นเต็ม (ปัจจัยและกระบวนการ) ความต้องการจำเป็นด้านผลผลิต ด้านผลิตผล หรือด้านผลลัพธ์

ประเภทของความต้องการจำเป็น (Type of needs assessment research) การจัดการประเภทของความต้องการจำเป็นสามารถจำแนกได้หลายแบบ เช่น การจัดตามวิธีการเก็บข้อมูล ทำให้ได้ความต้องการจำเป็นตามการรับรู้ ความต้องการจำเป็นที่แท้จริง หรือการจัดประเภทตามเนื้อหาสาระ เช่น ความต้องการจำเป็นด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการประเมิน ด้านการวิจัย

การแปลความหมายของผลการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น (Interpretation of needs assessment research results) วิธีการตีความผลการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นมี 2 วิธีหลัก คือ การแปลผลตามแนวคิดปรนัยนิยม (Objective approach) และการแปลผลตามแนวการตีความ (Interpretive approach) นักวิจัยต้องกำหนดแนวคิดที่ใช้ในการแปลความหมายของการวิจัยที่เหมาะสมกับบริบทของสิ่งที่ศึกษา ในช่วงแรกของการประเมินความต้องการจำเป็น กระบวนการดำเนินงานสิ้นสุดลงแก่การระบุความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่ได้ ผลการประเมินความต้องการจำเป็นแบบนี้ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับหน่วยงาน หลังจากมีการจัดลำดับความต้องการจำเป็นเรียบร้อยแล้ว ก็นำความต้องการจำเป็นนั้นมาวิเคราะห์หาสาเหตุหรือปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาดังกล่าว นักวิจัยเห็นว่าข้อมูลแค่สาเหตุของความ ต้องการจำเป็นยังไม่เพียงพอต่อการตัดสินใจ จึงมีการดำเนินกิจกรรมต่อไปนี้ คือ การศึกษาทางเลือกในการจัดการกับสาเหตุของปัญหา และกำหนดทางเลือกที่เหมาะสมเพื่อนำไปปฏิบัติ

การประเมินความต้องการจำเป็นที่ให้ข้อมูลครบถ้วนเบ็ดเสร็จแบบนี้ จึงทำให้เกิดแนวคิด การประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์แบบ (Comprehensive needs assessment) หรือ ความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ (Complete needs assessment) (Witkin & Altschuld, 1998; RSSIC, 1998) การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์จึงประกอบด้วยกิจกรรม 3 ส่วน ได้แก่ การระบุความต้องการจำเป็น (Needs identification) เพื่อสำรวจความต้องการจำเป็นที่เกิดขึ้น ทั้งหมดในองค์กร การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs analysis) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่นำไปสู่ การเกิดความต้องการนั้น ๆ และการกำหนดแนวทางการแก้ไข (Needs solution) เพื่อขจัดปัญหาที่ เกิดจากความต้องการจำเป็นให้หมดไป โดยมีการประเมินขั้นสูงสุดที่ว่าทางเลือกใดที่สมควร นำไปปฏิบัติมากที่สุด ผลการวิจัยในทุกขั้นตอนจะให้ข้อมูลที่รองรับการตัดสินใจของผู้บริหาร

Region II RSSIC (Northeastern regional school support and improvement center) (RSSIC, 1998) ได้จัดทำเอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาโรงเรียนโดยใช้การประเมิน ความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ (Comprehensive needs assessment) โดยมีกิจกรรม การดำเนินงานที่แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. การระบุความต้องการจำเป็น (Needs Identification) มีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัจจุบันของโรงเรียนในทุกส่วนก่อนนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง การวางแผนจำเป็นต้องมีข้อมูล เกี่ยวกับโรงเรียน (School profile) หลังจากได้รับรู้ข้อมูล โรงเรียนแล้ว จึงนำข้อมูลนั้นมาใช้ระบุ ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น มีการเก็บข้อมูลวิจัยและการออกแบบ โครงการ
2. กระบวนการค้นหาสาเหตุและวิธีการแก้ไข (Needs analysis) เป็นการวิจัยเพื่อค้นหา แนวทางการแก้ไขและทรัพยากรที่ใช้เพื่อตอบสนองความต้องการจำเป็นที่ได้รับจากการศึกษา ในช่วงแรก โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิ องค์กรในชุมชน การศึกษาเอกสาร และการระดมความคิด การสำรวจโครงการต่าง ๆ ที่ประสบความสำเร็จและ แนวคิดเกี่ยวกับทางเลือกต่าง ๆ กิจกรรมในขั้นตอนนี้ ได้แก่ การศึกษาเหตุผลรองรับความต้องการ จำเป็นที่มีการจัดลำดับความสำคัญ การศึกษาทางเลือกจากการวิจัย และการเลือกวิธีการแก้ปัญหา ที่เหมาะสมที่สุดสำหรับบริบทของโรงเรียน
3. การออกแบบโครงการพัฒนาโรงเรียนจากทางเลือกที่กำหนด (Needs solution) ขั้นตอนนี้ มีการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา และเกิดความต้องการจำเป็นเพื่อกำหนดยุทธวิธี ที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมกับบริบท มีการออกแบบการพัฒนาตามทางเลือก ได้แก่ การเรียน เป้าหมายของการพัฒนา การระบุการเปลี่ยนแปลงหรือองค์ประกอบของโครงการ ซึ่งช่วยให้โรงเรียนบรรลุเป้าหมาย และการกำหนดตารางการทำงานเพื่อนำแผนไปปฏิบัติ

จากการศึกษาสรุปได้ว่าหลักการวิจัยเพื่อประเมินความต้องการจำเป็นควรมีการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน เริ่มจากการสำรวจสภาพปัญหาความต้องการจำเป็น นำมาจัดเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อยสุด เพื่อระบุความต้องการจำเป็นที่สำคัญที่สุด นำมาหาสาเหตุและการแก้ไข โดยผู้วิจัยต้องคำนึงถึงระดับของความต้องการจำเป็น และประเภทของความต้องการจำเป็นของสิ่งที่ค้นพบ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

กมล สุทธาวาส (2546) ศึกษา เรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดน่าน ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา และครูสายผู้สอนต่อรูปแบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดน่าน ทั้ง 7 ด้าน คือ ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอน ด้านการนิเทศงานวิชาการ ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านระบบการวัดผลและประเมินผลการเรียน ผู้บริหาร โรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชา มีความเห็น ว่าสามารถปฏิบัติได้ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ส่วนครูสายผู้สอน มีความคิดเห็น ว่า สามารถปฏิบัติได้ในระดับปานกลางทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน 2) เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา และครูสายผู้สอนต่อรูปแบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดน่าน พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียน และหัวหน้าหมวดวิชา มีความคิดเห็นแตกต่างจากครูสายผู้สอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 7 ด้าน ส่วนผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าหมวดวิชามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 3 ด้าน คือ การวางแผนงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านระบบการวัดและการประเมินผลการเรียน

ปรีชา ทองรส (2549) ได้ทำการศึกษาสภาพและความต้องการการนิเทศภายในของครู ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการการนิเทศภายในของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยศึกษาจากประชากร คือ ครูผู้สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำนวน 111 คน พบว่า สภาพนิเทศภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับ คือ การนิเทศด้านการวัดและประเมินผลการนิเทศด้านหลักสูตร การนิเทศด้านกิจกรรมการเรียนการสอน การนิเทศด้านเทคนิคและวิธีการนิเทศ และการนิเทศด้านสื่อการเรียนการสอน สำหรับความต้องการการนิเทศภายในของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับ คือ การนิเทศด้านสื่อ

การเรียนการสอน การนิเทศด้านการวัดและประเมินผล การนิเทศด้านเทคนิคและวิธีการนิเทศ การนิเทศด้านหลักสูตร การนิเทศด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

พิชัย อุ่นแสง (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่องกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ทำการศึกษากระบวนการนิเทศภายใน 5 ขั้นตอน ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กำหนด โดยการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้บริหาร โรงเรียน 97 คน ครูผู้สอน 254 คน ผลของการศึกษา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าการดำเนินการตามกระบวนการนิเทศภายในอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ขั้นตอน การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ และอยู่ในระดับปานกลาง คือ การปฏิบัติการนิเทศภายใน การวางแผนและกำหนดทางเลือก การประเมินผล และรายงานผล ทางเลือก การปฏิบัติการนิเทศ การสร้างสื่อเครื่องมือพัฒนาการนิเทศ การประเมินผลและรายงานผล และปัญหาที่พบ คือ บุคลากร ไม่เพียงพอ ขาดงบประมาณที่เพียงพอ ผู้บริหารมีภารกิจมาก ไม่ปฏิบัติตามแผนการนิเทศและไม่ต่อเนื่อง

จิราภรณ์ ธนาลัย (2549) ได้ศึกษาการนิเทศงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 306 คน ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการการนิเทศงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามสถานภาพการปฏิบัติงาน พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ และด้านการส่งเสริมให้ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามระดับการจัดการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นต่อความต้องการการนิเทศงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อื่นๆ ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการส่งเสริมให้ชุมชนเข้มแข็งทางวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ความคิดเห็นต่อความต้องการการนิเทศงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อื่นๆ ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการส่งเสริมให้ชุมชนเข้มแข็งทางวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พยุงศรี วังโส (2549) ได้วิจัยเรื่อง ความต้องการการนิเทศงานวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา กิ่งอำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์สอนและขนาดโรงเรียน มีกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนประถมศึกษา กิ่งอำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 จำนวน 116 คน พบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษา กิ่งอำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 มีความต้องการการนิเทศงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการวัดผลประเมินผล เมื่อเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศงานวิชาการ โดยจำแนกตามประสบการณ์สอน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน

สกนธ์ สระแก้ว (2550) ได้วิจัยเกี่ยวกับการศึกษาการใช้เทคนิคการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคนิคการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมรายเทคนิค และรายชื่ออยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบการใช้เทคนิคการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายเทคนิค พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เทคนิคภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการให้คำปรึกษาหารือแตกต่างกันกับครูผู้สอน และผลการเปรียบเทียบการใช้เทคนิคการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่เปิดทำการสอน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่ดำรงตำแหน่งในสถานศึกษาที่เปิดทำการสอนในระดับช่วงชั้นที่ 1-2 (หรือ 3) และผู้บริหารสถานศึกษาที่ดำรงตำแหน่งในสถานศึกษาที่เปิดทำการสอนในระดับช่วงชั้นที่ 3-4 ใช้เทคนิคการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายเทคนิคทุกเทคนิคไม่แตกต่างกัน

วรรณพร สุขอนันต์ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการนิเทศภายในสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการนิเทศภายในที่เหมาะสมกับสถานศึกษาขนาดเล็ก ควรประกอบด้วยปัจจัยการดำเนินการ 8 ปัจจัย ที่มีความสำคัญต่อการนิเทศภายใน ได้แก่ 1) การวางแผนกลยุทธ์ 2) เทคนิคการนิเทศ 3) บทบาท หน้าที่ 4) การประเมินผล 5) การสร้างเครือข่าย 6) การพัฒนา 7) สื่อและเครื่องมือนิเทศ และ 8) มนุษยสัมพันธ์

ณรงค์ ผิวอ่อน (2550) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความต้องการนิเทศงานวิชาการภายในสถานศึกษาของครู โรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา ใน 5 ด้าน ด้านการจัดการและพัฒนานุเคราะห์ด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

จำแนกตามประสบการณ์และลักษณะการสอน กลุ่มตัวอย่าง ข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จำนวน 234 คน ผลการศึกษา พบว่า ครูโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา มีความต้องการการนิเทศงานวิชาการ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การจัดกิจกรรมการสอน การวัดและประเมินผล ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการ และพัฒนาบุคลากร สื่อการเรียนการสอน ส่วนการเปรียบเทียบความต้องการทางการนิเทศ จำแนกตามประสบการณ์และจำแนกตามลักษณะการสอน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

มนตรี สิริทัตสุนทร (2560) ได้ศึกษาความต้องการการนิเทศภายในของครู โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง จำแนกตามประสบการณ์การทำงานและช่วงชั้นที่สอน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนสังกัดเทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง จำนวน 151 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า (t-test) ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการการนิเทศภายในของครู โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่าครูที่มีประสบการณ์มาก โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อจำแนกตามช่วงชั้นที่สอน พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นันทกร คัมภีร์พงศ์ (2551) ทักษะการนิเทศของผู้ทำหน้าที่นิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริม สนับสนุนให้รองผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้าสายชั้น และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้ง ครูภายในโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครราชสีมาให้มีการพัฒนาทักษะในการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้นำให้มากขึ้น โดยจัดให้มีการอบรม/สัมมนา/ดูงาน และศึกษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัย เพื่อให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเกิดเจตคติและเข้าใจเข้าใจในงานนิเทศ เพื่อจะได้นำมาใช้ในการปฏิบัติงานพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุน ให้รองผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้าสายชั้น และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับทักษะด้านการประเมินผล ซึ่งมีความจำเป็นในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยจัดให้มีการประชุม/อบรม/สัมมนา และศึกษาด้วยตนเองจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัย เพื่อจะได้นำมาใช้ในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สวัสดิ์ เชนกัลยา (2550) ได้วิจัยการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ผลการวิจัย พบว่า สภาพการดำเนินงาน

นิเทศภายในโรงเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษานครนายก โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ขั้นตอนการ ดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียน 4 ขั้นตอน อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ขั้นที่ 3 การดำเนินการนิเทศ ขั้นที่ 2 การวางแผนการนิเทศ ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของสถานศึกษา และขั้นที่ 4 การประเมินผลการนิเทศ ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบ การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า การดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียน ตามขั้นตอนการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ทั้ง 4 ขั้นตอน คือ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของสถานศึกษา การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศของสถานศึกษาขนาดใหญ่ และสถานศึกษาขนาดเล็ก ทั้งโดยรวมและรายด้านนั้น ไม่แตกต่างกัน

รังสรรค์ คุ้มตระกูล (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการนิเทศภายในของครูผู้สอน อำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 ตามแนวคิดของกลิกแมน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2550 จำนวน 124 คน ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการในการนิเทศ ภายในของครูโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ความต้องการในการนิเทศภายในของครู จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงาน วุฒิการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นัยนา ลีดี (2552) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความต้องการการนิเทศภายในของครูระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนเอกชน อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามประสบการณ์ของครู โรงเรียน เอกชน กลุ่มตัวอย่างครูเอกชน อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำนวน 166 คน พบว่า ความต้องการ การนิเทศภายในของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบกับความต้องการการนิเทศภายในของครูระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนเอกชน อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ตามประสบการณ์ของครูประถมศึกษาใน โรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

กนกวรรณ ลือพีช (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและความคาดหวัง การนิเทศด้านวิชาการของครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ใน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่าง ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 186 คน ผลการวิจัย พบว่า ครูผู้สอนระดับ มัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีสภาพการนิเทศด้านวิชาการ โดยรวมและ

รายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และความคาดหวังด้านวิชาการ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

วีรพล สถิตสุข (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการการนิเทศงานวิชาการของครูผู้สอนโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองอำเภอบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ในขอบข่ายของงานวิชาการ คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนรู้ ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ ใช้กลุ่มประชากร คือ ครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองอำเภอบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำนวน 50 คน ซึ่งผลการวิจัย พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อจำแนกตามระดับการจัดการศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนระดับปฐมวัยมีความต้องการการนิเทศมากกว่าครูผู้สอนระดับช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 ช่วงชั้นที่ 3 และครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 2 มีความต้องการการนิเทศมากกว่าครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 3 และครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 3 มีความต้องการการนิเทศมากกว่าครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 1

ภาณุวัฒน์ กมล (2554) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านแล้วเรียงอันดับจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้และด้านการวัดผลและประเมินผล 2) การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี จำแนกตามประสบการณ์โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แจ่มใส กรรมรินทร์ (2556) ศึกษา เรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารงาน

วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า จำแนกคุณลักษณะโดยรวม และรายด้านแตกต่างกันในทุกด้าน 3) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า จำแนกตามประสบการณ์ การบริหารงานเมื่อเปรียบเทียบ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

ฤทัยทิพย์ ไชยวงศ์ (2556) การดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม ผลการวิจัย พบว่า 1) ผู้บริหาร ครูวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม เขต 2 มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ผลการศึกษาคำแนะนำการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม กรณีรายด้าน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการคัดเลือก หนังสือและแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านการแนะแนวด้านการส่งเสริมชุมชน ให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการและการดำเนินงานในด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ย ต่ำที่สุด คือ ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ 3) ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม จำแนกตามสถานภาพ โดยรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า ด้านการนิเทศการศึกษาด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและ มาตรฐานการศึกษาและด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและ องค์กรอื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านที่เหลือ ไม่พบแตกต่างกัน 4) ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม จำแนกตามพื้นที่การศึกษา โดยรวม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันทุกด้านอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิรัชกร บัวน้อย (2556) การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลใน โรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ก่อนการพัฒนาระบบ โดยภาพรวม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และมีปัญหาการดำเนินงาน

อยู่ในระดับปานกลาง 2) ระบบการบริหารงานวิชาการที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 19 องค์ประกอบ ใน 4 ด้าน ดังนี้ ด้านปัจจัยนำเข้ามี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สมรรถนะของครู ลักษณะของนักเรียน การจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ และการได้รับทรัพยากร ด้านกระบวนการมี 8 องค์ประกอบ ซึ่งแต่ละองค์ประกอบเป็นหน่วยระบบย่อย (Subsystem unit) และเป็นหน่วยทำงาน (Work unit) ของระบบการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาและการจัดกระบวนการเรียนรู้การวัดผลประเมินและเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศการศึกษาและการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านผลผลิตมี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ความเข้าใจในหลักสูตร ความสามารถในการใช้สื่อเทคโนโลยีทางการสอนและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครู และความพึงพอใจของครูและผู้บริหาร และด้านข้อมูลป้อนกลับมี 2 องค์ประกอบ ได้แก่ การรายงานผลและข้อเสนอแนะ และการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ 3) การนำระบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา ผลปรากฏว่า 3.1) นักเรียนมีผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติ (O-NET) สูงขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงขึ้นใน 7 รายวิชา และมีค่าเฉลี่ยของคะแนน 8 กลุ่มสาระสูงกว่าระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสูงกว่าระดับประเทศ และเลื่อนจากลำดับที่ 30 สุดท้ายของอำเภอมาเป็นลำดับที่ 2 และนักเรียนร้อยละ 100 มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 3.2) ครูมีความเข้าใจในหลักสูตรและแกนกลางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีความสามารถในการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการสอน และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพิ่มเติมมากขึ้น 3.3) ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อการนำระบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยชี้ว่า ระบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเป็นระบบที่มีความเหมาะสมที่มีประสิทธิภาพ สมควรนำไปใช้เพื่อยกระดับคุณภาพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาให้สูงขึ้น และยังช่วยให้ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมมากขึ้น

ระเบียบ วิเศษรัมย์ (2556) ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัญหาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2) ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์สอน และขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่น้อยสำคัญทางสถิติ 3) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ได้แก่ ควรจัดอบรมครูในโรงเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เทคนิค การสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร แนวทางการดำเนินการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และควรสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ครอบคลุม สำรวจความต้องการและจัดหาสื่ออุปกรณ์ให้เหมาะสม และจัดทำแผนปฏิบัติการและกำหนดปฏิทินการนิเทศภายใน อีกทั้ง มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน

รุ่งโรจน์ แก้วอุไร และศรัณยู หมั่นเดช (2557) 8 ขั้นตอนการเรียนรู้แบบโครงงานร่วมกับโซเชียลมีเดีย เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (บทคัดย่อ) การเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่เหมาะสมสำหรับการเรียนในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติตามความสนใจของนักเรียน มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างแพร่หลาย เครื่องมือหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน คือ โซเชียลมีเดีย (Social media) การเรียนรู้แบบโครงงานร่วมกับโซเชียลมีเดียจะเริ่มจากการเตรียมความพร้อมของครู นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ และโครงสร้างพื้นฐานของโรงเรียน จากนั้นนักเรียนเลือกปัญหาที่จะศึกษา โดยมีครูเป็นผู้จัดประกายและให้คำปรึกษา นักเรียนและครูร่วมกันวางแผนการจัดทำโครงงานในรูปแบบของแผนปฏิบัติการหรือเค้าโครงของโครงงาน โดยกำหนดวัตถุประสงค์ สมมติฐาน ขอบเขตการศึกษา ละเอียดการศึกษา ศึกษาหลักการ ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง ลงมือปฏิบัติตามแผน โดยเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล ค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม เขียนรายงาน เผยแพร่ผลงานสู่สาธารณะ และประเมินโครงงาน ซึ่งในแต่ละขั้นตอนนักเรียนสามารถเลือกใช้โซเชียลมีเดียที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของนักเรียนในยุคใหม่ของการเรียนรู้แบบโครงงานร่วมกับโซเชียลมีเดีย จะช่วยพัฒนาสมรรถนะและทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งแนวทาง/ ขั้นตอนในการจัดการเรียนแบบโครงงานร่วมกับโซเชียลมีเดีย 8 ขั้นตอน ได้แก่ 1) เตรียมความพร้อม 2) เลือกปัญหาที่จะศึกษา 3) วางแผนการทำโครงงาน 4) ลงมือปฏิบัติตามแผน 5) ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม 6) เขียนรายงาน 7) นำเสนอผลงานและเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณะ และ 8) ประเมินผลการทำโครงงาน

อรัญญา ตุ่มวิจิตร (2557) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนปลวกแดงพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนปลวกแดงพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนปลวกแดงพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านงานหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร และด้านงานวิจัยในชั้นเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3) การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนปลวกแดงพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์สอน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านงานวิจัยในชั้นเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

Rabideau (1993, p. 1623) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความพึงพอใจของครูในการนิเทศการสอนและตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของครู ผลการวิจัย พบว่า การนิเทศการสอนมีความหมายต่อนักการศึกษา มีประโยชน์ต่อการให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงการนิเทศการสอน โดยตรงและเป็นประโยชน์ต่อผู้กำหนดนโยบายทั้งในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยรวมไปถึงผู้บริหารโรงเรียนต่าง ๆ ด้วย

Dew (1994, p. 2815) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาททางความรู้ในกระบวนการนิเทศ จุดมุ่งหมายของการศึกษา เป็นการศึกษาทัศนะของครูเกี่ยวกับความรู้ในการนิเทศการสอน โดยอาศัยข้อมูลจากแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ครูผู้สอนในโรงเรียนนอกเมืองรัฐแมรี่แลนด์ จำนวน 120 คน ผลการวิจัย พบว่า 1) ครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนและมีวุฒิทางการศึกษาเห็นว่า ความรู้ในการนิเทศการสอนเป็นสิ่งจำเป็น 2) ความเห็นของครูเกี่ยวกับความรู้ด้านการนิเทศการสอนมีความจำเป็นและมีการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากวิธีการปฏิบัติการนิเทศความรู้และการนิเทศมีความจำเป็น 3) ครูที่มีวุฒิสายต่าง ๆ และสำเร็จการศึกษาจากสาขานั้น ๆ มีความเห็นว่าศึกษานิเทศก์ควรมีความรู้ในเรื่องการพัฒนาเด็กพอ ๆ กับความรู้ในเนื้อหาการนิเทศการสอน 4) ครูที่มีประสบการณ์เห็นว่าศึกษานิเทศก์ควรมีความรู้ในเรื่องที่นิเทศคนที่เป็นครูใหม่ต้องมีความสามารถในการปกครองชั้นเรียนซึ่งสิ่งนี้มีความจำเป็นอย่างยิ่ง

William (1994, p. 2425-A) ได้ทำการวิจัยเรื่องกลยุทธ์การใช้การนิเทศภายในโรงเรียนและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคลากรในโรงเรียน โดยศึกษาจากครู ผู้บริหาร และประธานสหภาพครูในกลุ่มโรงเรียน K-12 ในเมืองขนาดใหญ่ของรัฐแคลิฟอร์เนีย ได้รวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสำรวจประมาณค่าจากผู้บริหารโรงเรียน 159 คน คณะครู 195 คน จากโรงเรียน 11 แห่ง ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารและครู ขาดความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีต่อกันในเรื่องการนิเทศภายในโรงเรียน ครูผู้สอนมีความเห็นว่าผู้บริหารไม่ค่อยมีการสังเกตการณ์และเยี่ยมชม

ห้องเรียนอยู่เป็นประจำ ผู้บริหารโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญและรับผิดชอบกับการนิเทศภายใน โรงเรียนเท่ากับการจัดการด้านอื่น ๆ และผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า ควรลดคนวัตรกรรมในการนิเทศภายในที่ซับซ้อนลง ควรมีการยืดหยุ่นและพัฒนากลยุทธ์ในการนิเทศภายในเพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคลากรในโรงเรียน

Chao (1994, pp, 12-17) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การแสดงความคิดเห็นรูปแบบการจัดการสำหรับการนิเทศการสอน พบว่า รูปแบบการแนะนำที่มีคุณภาพในการนิเทศการสอน คือ การบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งมีผลคะแนนอยู่ในระดับมาก

Anello (1996, p. 2941-A) ได้ทำการวิจัย เรื่อง พฤติกรรมและทัศนคติของครูและครูใหญ่ ที่มีต่อประสิทธิภาพการนิเทศ จุดมุ่งหมายในการนิเทศเรื่องนี้ เพื่อต้องการศึกษาพฤติกรรมและเจตคติของครูและครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาใน Spring field รัฐแมสซาชูเซตส์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารรับรู้ (Perceived) ว่าตนเองสามารถทำการนิเทศภายในโรงเรียนของตนเองได้เป็นอย่างดี ส่วนครูที่ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างจริงจังมากขึ้นในการนิเทศภายในโรงเรียน โดยครูก็รู้สึกพอใจในการนิเทศภายในที่ครูได้รับด้วย

Moore (2000) ก็ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสำนักงานกลาง จำนวน 7 คน เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศกับการประเมินของผู้บริหารโรงเรียนผลการศึกษา พบว่าผู้บริหารสำนักงานกลางรับรู้ว่าการนิเทศเป็นกระบวนการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเชื่อว่าจะช่วยให้ครูมีการพัฒนาและเจริญก้าวหน้าในงานที่รับผิดชอบ โดยผู้บริหารเห็นว่าการประเมินเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพเท่าเทียมกับการประเมินผล นอกจากนี้ ผู้นิเทศและผู้บริหารโรงเรียนได้มีการทบทวนเครื่องมือการประเมินผลในช่วงที่มีการประชุมกลางปีและปลายปีการศึกษา

Speace (2003) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาผลของการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการที่มีต่อการปฏิบัติการในชั้นเรียนและผู้เกี่ยวข้อง ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหาร ใน โรงเรียนแถบตะวันออกเฉียงเหนือของสหรัฐอเมริกา จำนวน 4 โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนระดับมัธยมปลาย 1 โรงเรียน ระดับมัธยมต้น 1 โรงเรียน และระดับประถมศึกษา 2 โรงเรียน พบว่า การนิเทศแบบหลากหลายวิธีการสามารถมีผลทางบวกกับการปฏิบัติการในชั้นเรียนและผู้เกี่ยวข้องได้ หากประกอบด้วยกระบวนการสำคัญ คือ 1) การกำหนดเป้าหมายและการปฏิบัติ 2) การเพิ่มความช่วยเหลือทางด้านการบริหารให้กับเป้าหมายและแนวทางที่ครูเลือก และ 3) การให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ข้อมูลการวิจัยยังระบุว่า การนิเทศแบบหลากหลายวิธีการมีจุดแข็ง ทั้งในด้านตัวเลือกของเป้าหมายและแนวทางด้านความยืดหยุ่น และด้านศักยภาพของการมีส่วนร่วม

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน เป็นกิจกรรมที่ทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ และเพิ่มพลังการปฏิบัติงานให้แก่ครู

ให้ครูก้าวหน้าในวิชาชีพ อันเป็นผลให้การศึกษาของเด็กก้าวหน้า ดังนั้น ผู้ทำหน้าที่นี้เทศจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการนิเทศภายใน โรงเรียน ควรที่จะศึกษาและนำไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน คุณภาพของบุคลากร คุณภาพของให้ดีขึ้น และมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของชุมชน

บทที่ 3

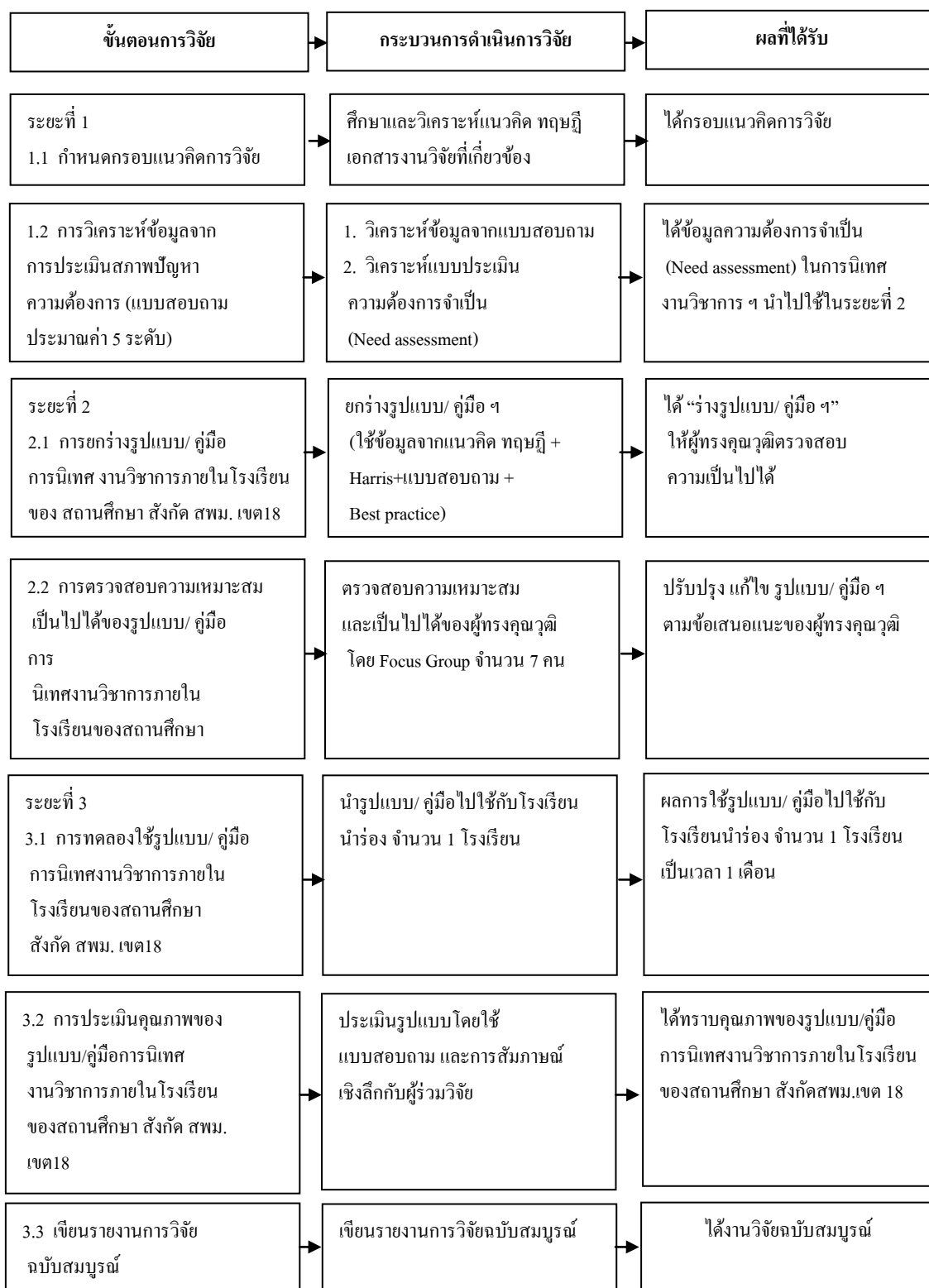
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่องการพัฒนารูปแบบนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาความต้องการการนิเทศงานวิชาการ เพื่อนำมาพัฒนารูปแบบการนิเทศงาน วิชาการและประเมินผลการใช้รูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ และรูปแบบการนิเทศ การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การวิจัยผสมผสาน (Mixed methodology) คือ ใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็น (Needs assessment research) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ในการศึกษาวิธีการหรือกระบวนการที่เป็นเลิศ (Best practice) โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ มีผลการดำเนินการด้านสื่อวัตกรรม และเทคโนโลยีที่เป็นเลิศ (Best practice) ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยไว้ 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี

ระยะที่ 3 การประเมินผลรูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ วิจัย ทั้ง 3 ระยะ สรุปได้ดังภาพ

ภาพที่ 6 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ทั้ง 3 ระยะ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 31 คน และครู จำนวน 2,111 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี, 2559)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ได้มาโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากการใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 608-609) ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดโรงเรียนเป็น 3 กลุ่ม ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี, 2559)

ขนาดโรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู
ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ	13	1,482	12	305
ขนาดกลาง	10	459	10	210
ขนาดเล็ก	8	168	8	117
รวม	31	2,111	30	632

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี
ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี

การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ใช้สถานศึกษาจำนวน 30 โรงเรียน ดำเนินการช่วงเดือนพฤษภาคม 2560 มี 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการและขอบข่ายงานวิชาการ ตามพระราชบัญญัติระเบียบการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 เพื่อกำหนดเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถามใน 4 ด้าน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และ 4) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และการประเมินความจำเป็น (Need assessment) เพื่อนำมาสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี

เครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ เป็นแบบสอบถาม จำนวน 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหาร และชุดที่ 2 สำหรับครู แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลขนาดของโรงเรียน เป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนใน 4 ด้าน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 4) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็น กับผู้บริหาร และครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์การตอบแบบสอบถามมีค่าระดับคะแนน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง สภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็น ระดับ มากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง สภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็น ระดับ มาก

คะแนน 3 หมายถึง สภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็น ระดับ ปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง สภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็น ระดับ น้อย

คะแนน 1 หมายถึง สภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็น ระดับ น้อยที่สุด

ขั้นที่ 2 นำแบบสอบถามเพื่อการวิจัยที่ผ่านการพิจารณาจากที่ปรึกษาเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบพิจารณาและให้ความเห็นความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity)

ของข้อคำถามในแบบสอบถามเพื่อการวิจัย แล้วนำผลการตรวจพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องด้วยเทคนิค IOC โดยกำหนดเกณฑ์ประเมินไว้ที่ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543, หน้า 249) โดยมีรายนามผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1. ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู	อาจารย์พิเศษภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. ดร.วิโรจน์ ชมภู	ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ
3. ดร.สุริสา บุญโชติหิรัญ	ผู้อำนวยการโรงเรียนระยองวิทยาคม จังหวัดระยอง
4. ดร.มณูญ เชื้อชาติ	อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนพนัสพิทยาคม จังหวัดชลบุรี
5. ดร.รุ่งทิพย์ พรหมศิริ	ผู้อำนวยการโรงเรียนชลบุรีสุขบท จังหวัดชลบุรี

โดยพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม (Index of item-objective congruence: IOC) โดยให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

ถ้าข้อคำถามสอดคล้องตรงจุดประสงค์	ได้	+1 คะแนน
ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์หรือไม่	ได้	0 คะแนน
ถ้าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์	ได้	-1 คะแนน

หลังจากนั้นหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการสอบถาม

โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

N แทน จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

เกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถาม

1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5-1.00 คัดเลือกไว้ใช้ได้
2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

ผลการพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม (Index of item-objective congruence: IOC) ของแบบสอบถามชุดที่ 1 (สำหรับผู้บริหาร) และชุดที่ 2 (สำหรับครู) ข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC มากกว่า 0.5 ทุกข้อ

นำแบบสอบถามเพื่อการวิจัยไปทดลองใช้ (Try out) กับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ที่ไม่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด แล้วนำข้อมูลมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ

ผลการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ดังนี้

แบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหาร ประเด็นสภาพที่เป็นจริง ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.97 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) อยู่ระหว่าง 0.10-0.90 ประเด็นสภาพที่ควรจะเป็น ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.98 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) อยู่ระหว่าง 0.17-0.94

แบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับครู ประเด็นสภาพที่เป็นจริง ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.97 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) อยู่ระหว่าง 0.16-0.91 ประเด็นสภาพที่ควรจะเป็น ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.98 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) อยู่ระหว่าง 0.10-0.94

ขั้นที่ 3 ดำเนินการส่งแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี

ประชากร คือ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 31 คน และครู จำนวน 2,111 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ได้มาโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 608-609) ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัย ได้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ผู้บริหารจำนวน 30 คน ครูจำนวน 632 คน คือ 1) โรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 12 คน ครู จำนวน 305 คน 2) โรงเรียนขนาดกลาง ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 10 คน ครู จำนวน 210 คน 3) โรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 8 คน ครู จำนวน 117 คน

ขั้นที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ
จำเป็น แบ่งเป็น

1. ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ทำการวิเคราะห์ โดยใช้ค่าร้อยละ
2. การศึกษาความต้องการจำเป็นของการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จาก
แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ทั้งสองสภาพ คือ
สภาพที่เป็นจริง กับสภาพที่ควรจะเป็น เป็นรายชื่อ และรายด้าน ใช้เกณฑ์การวัดระดับสภาพ
ที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็นในการนิเทศงานวิชาการ ตามหลักการของ บุญชม ศรีสะอาด
(2553, หน้า 82-83) ดังนี้

5	หมายถึง มีระดับความต้องการจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการในระดับ
มากที่สุด
4	หมายถึง มีระดับความต้องการจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการในระดับมาก
3	หมายถึง มีระดับความต้องการจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการในระดับ
ปานกลาง
2	หมายถึง มีระดับความต้องการจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการในระดับน้อย
1	หมายถึง มีระดับความต้องการจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการในระดับ
น้อยที่สุด

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยกำหนดเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

4.51-5.00	หมายถึง มีสภาพความต้องการจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการ
ในระดับ มากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง มีสภาพความต้องการจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการ
ในระดับ มาก
2.51-3.50	หมายถึง มีสภาพความต้องการจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการ
ในระดับ ปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง มีสภาพความต้องการจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการ
ในระดับ น้อย
1.00-1.51	หมายถึง มีสภาพความต้องการจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการ
ในระดับ น้อยที่สุด

3. ดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Modified priority needs
index: PNI_{Modified}) ซึ่ง นงลักษณ์ วิรัชชัยและสุวิมล ว่องวานิช (สุวิมล ว่องวานิช, 2549, หน้า 279)

ได้ปรับสูตรการคำนวณมาจากดัชนี PNI โดยการหาค่าผลต่างจากสภาพที่ควรจะเป็น (I) และค่าสภาพที่เป็นจริง (D) ด้วยค่า สภาพที่เป็นจริง เพื่อถ่วงน้ำหนักก่อนที่จะนำมาจัดเรียงลำดับความสำคัญ โดยมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$PNI_{\text{Modified}} = \frac{I - D}{D}$$

เมื่อ PNI_{Modified} หมายถึง ดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญ
(Priority needs index) ต้องการจำเป็น
I (Importance) หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็น
D (Degree of success) หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี (คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD) ดำเนินการช่วงเวลาเดือนกรกฎาคม ถึง เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2560 มี 3 ชั้น คือ

ชั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และรูปแบบการนิเทศตามแนวคิดของ Harris (1985, pp. 13-17) ซึ่ง 6 ขั้นตอน คือ 1) การประเมินเบื้องต้น 2) การจัดลำดับความสำคัญ 3) การออกแบบ 4) การจัดสรรทรัพยากร 5) การประสานงาน และ 6) การอำนวยความสะดวกหรือสั่งการและการสังเคราะห์ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าขั้นตอนการนิเทศตามแนวคิดดังกล่าวมีลำดับเป็นขั้นตอนที่ปฏิบัติได้จริง และมีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและกระบวนการวิจัยของผู้วิจัย เรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการที่มีการประเมินความต้องการจำเป็นการจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา และการนำมาออกแบบเพื่อพัฒนาการนิเทศงานวิชาการในสถานศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำหลักการนิเทศของ Harris มาใช้ในการยกักร่างรูปแบบหรือคู่มือในการนิเทศงานวิชาการ ๑ นำแนวคิดในหกขั้นตอนมาสังเคราะห์กับการสัมภาษณ์การบริหารงานเกี่ยวกับสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ศึกษาบริบทการนิเทศงานวิชาการ ของสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best practice) โดยผู้วิจัยเลือกโรงเรียนที่ได้รับรางวัลสถานศึกษา รางวัลพระราชทาน ระดับมัธยมศึกษา เนื่องจากสถานศึกษาที่จะได้รับรางวัลพระราชทานต้องได้รับการประเมินอย่างเป็นระบบ ผ่านการประเมินจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เข้าสู่ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีการประเมินในด้านการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ มีหัวข้อในการประเมิน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การจัดกระบวนการ

เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) การพัฒนาระบบการวัดผลและประเมินผล 4) การผลิต การใช้ การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ 5) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 6) การพัฒนาแหล่ง เรียนรู้ จากขั้นตอนกระบวนการและการประเมิน โรงเรียนพระราชทาน โรงเรียนที่ได้รับรางวัล สามารถนำมาเป็นแบบอย่างของสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best practice) ได้

กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนที่ได้สถานศึกษารางวัลพระราชทาน ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย จังหวัดปทุมธานี โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เครื่องมือที่ใช้ แบบตารางการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึก การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับ รูปแบบการนิเทศภายในและแนวคิด ทฤษฎี รูปแบบกระบวนการนิเทศงานวิชาการ ของ Harris และ โรงเรียนต้นแบบ นำมาเป็นโครงร่างของรูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน “ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD”

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบรูปแบบ โดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) โดยผู้ทรงคุณวุฒิทางการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน จำนวน 7 คน ประกอบด้วย

1. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน โดยกำหนดคุณสมบัติ ผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

- 1.1 เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป
- 1.2 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาในสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ไม่ต่ำกว่า 5 ปี

- 1.3 รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ มี ดังนี้
 - 1.3.1 นายอภิสิทธิ์ รื่นจิต อธิการผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
 - 1.3.2 นางสมพร ฤทธาภรณ์ รองอธิการผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

2. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการนิเทศการศึกษา จำนวน 2 คน โดยกำหนดคุณสมบัติผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

- 2.1 เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป
- 2.2 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่ต่ำกว่า 5 ปี

- 2.3 รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้
 - 2.3.1 นายเริงศักดิ์ คันสร ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ

- 2.3.2 นายจาตุภณ ศรีวิรัช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

3. ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นครูผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา จำนวน 1 คน
โดยกำหนดคุณสมบัติผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

- 3.1 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการสอนมาไม่ต่ำกว่า 10 ปี
3.2 มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
3.3 รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

นายชัชฎ ตระกูลสินทอง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบางละมุง
อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

4. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา จำนวน 2 คน โดยกำหนดคุณสมบัติ
ผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

- 4.1 เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป
4.2 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการผลิตสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา
4.3 รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

- 4.3.1 ดร.ชนกฤตย์ มงคลวงษ์ อดีตผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม
และประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี
เขต 3
4.3.2 ดร.ภาวิตา วงษ์แก้ว อดีตผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ
เพื่อการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี
เขต 3

เครื่องมือ แบบประเมินความเหมาะสมเป็นไปได้ของกลุ่มมือการนิเทศงานวิชาการภายใน
โรงเรียน “ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD”
เพื่อประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อเครื่องมือ ว่ามีความเหมาะสมในการนำไปใช้ วิเคราะห์
ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

3 = คู่มือมีความเหมาะสมในระดับมาก

2 = คู่มือมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

1 = คู่มือมีความเหมาะสมในระดับน้อย

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยกำหนดเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

2.01-3.00 หมายถึง คู่มือมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในระดั้มาก

1.01-2.00 หมายถึง คู่มือมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในระดั้มานกลาง

0.01-1.00 หมายถึง คู่มือมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในระดั้น้อย

ขั้นที่ 3 การปรับปรุงรูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนตามที่คุณผู้ทรงคุณวุฒิ
แนะนำ

ระยะที่ 3 การประเมินผลโดยการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี (คู่มือ
การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
Janda model: CBAPAD) โดยทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive
selection) คือ โรงเรียนอุทกวิทยาคม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ระยะเวลา 1 เดือน แบ่งเป็น 3 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 การเตรียมการก่อนการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
โดยผู้วิจัยประชุมชี้แจงครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการนิเทศงานวิชาการ เพื่อชี้แจง
ทำความเข้าใจ และเปิดโอกาสให้ซักถามให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในเรื่อง วัตถุประสงค์
สาระสำคัญของแต่ละโมดูล และการวัดผลประเมินผล คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
“ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD”

ขั้นที่ 2 ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบ โดยใช้คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
“ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” โดยใช้
ระยะเวลา 1 เดือน มีกิจกรรม 6 กิจกรรม ดังนี้

1. Coaching and mentoring: ชี้แนะ สอนงาน

2. Budget: สนับสนุนงบประมาณ

3. Action: ปฏิบัติการ

4. Presentation: การนำเสนอผลงาน

5. Assessment: การประเมินผลงาน

6. Disseminate: การเผยแพร่ผลงาน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร 1 คนและครู จำนวน 9 คน

เครื่องมือ “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี

ขั้นที่ 3 การประเมินคุณภาพของคู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน “ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” ด้วยการ ใช้แบบสอบถามระดับความสำเร็จ ที่เกิดขึ้น และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สอบถามระดับขั้นตอนความสำเร็จที่เกิดขึ้น ภายหลังจากใช้คู่มือ ฯ โดยผู้วิจัยขอความร่วมมือครูให้ตอบแบบสอบถามระดับความสำเร็จที่เกิดขึ้น และให้สัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนา “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน “ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” โดยมีค่าคะแนนระดับประโยชน์ที่ได้รับ ดังนี้

ระดับคะแนน 5	หมายถึง ความสำเร็จที่เกิดขึ้นระดับ มากที่สุด
ระดับคะแนน 4	หมายถึง ความสำเร็จที่เกิดขึ้นระดับ มาก
ระดับคะแนน 3	หมายถึง ความสำเร็จที่เกิดขึ้นระดับ ปานกลาง
ระดับคะแนน 2	หมายถึง ความสำเร็จที่เกิดขึ้นระดับ น้อย
ระดับคะแนน 1	หมายถึง ความสำเร็จที่เกิดขึ้นระดับ น้อยที่สุด

เครื่องมือ คือ

1. แบบสอบถามระดับความสำเร็จที่เกิดขึ้นหลังการใช้คู่มือ ฯ
2. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) หลังการใช้คู่มือ ฯ

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: SD) และวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยใช้สถิติแบบพรรณนา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาความต้องการการนิเทศงานวิชาการ เพื่อนำมาพัฒนารูปแบบการนิเทศงานวิชาการและประเมินผลการใช้รูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ใน 4 ด้าน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และ 4) การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน เป็นการวิจัยผสมผสาน (Mixed methodology) คือ ใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็น (Needs assessment research) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ในการศึกษาวิธีการหรือกระบวนการที่เป็นเลิศ (Best practice) โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ มีผลการดำเนินการด้านสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่เป็นเลิศ (Best practice) ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยไว้ 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี

ระยะที่ 3 การประเมินผลรูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูลได้ตรงกัน ผู้วิจัยจึงนำเสนอสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ ดังนี้

n	หมายถึง จำนวนประชากรในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	หมายถึง ค่าเฉลี่ย
SD	หมายถึง ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
$PNI_{Modified}$	หมายถึง ดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญต้องการ จำเป็น
I (Importance)	หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็น
D (Degree of success)	หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการและขอบข่ายงานวิชาการ ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ผู้วิจัยได้นำขอบข่ายงานวิชาการมาทำการสังเคราะห์โดยนำเสนอวิธีการสังเคราะห์ กำหนดเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัญหาความต้องการจำเป็นของการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ใน 4 ด้าน คือ

1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และ 4) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามการศึกษาสภาพปัญหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ใน 4 ด้าน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และ 4) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ใช้สถานศึกษาจำนวน 30 โรงเรียน ด้วยแบบสอบถามจำนวน 2 ชุด ชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และชุดที่ 2 สำหรับครู ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเป็น 2 ตอน ดังนี้

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งเป็น กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา และครู โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ดังตารางที่ 7 และตารางที่ 8

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดโรงเรียน
(ผู้บริหารสถานศึกษา)

ขนาดโรงเรียน	ผู้บริหาร	
	จำนวน	ร้อยละ
ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ	12	40
ขนาดกลาง	10	33.3
ขนาดเล็ก	8	26.7
รวม	30	100

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดโรงเรียน (ผู้บริหารสถานศึกษา) ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี เป็นขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40 ขนาดกลาง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 และขนาดเล็ก จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดโรงเรียน (ครูผู้สอน)

ขนาดโรงเรียน	ครู	
	จำนวน	ร้อยละ
ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ	305	48.26
ขนาดกลาง	210	33.23
ขนาดเล็ก	117	18.51
รวม	632	100

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดโรงเรียน (ครูผู้สอน) ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี เป็นขนาดใหญ่

และใหญ่พิเศษ จำนวน 305 คน คิดเป็นร้อยละ 48.26 ขนาดกลาง จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 33.23 และขนาดเล็ก จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 18.51

2.2 วิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี จากความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นในภาพรวม ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา (แบบสอบถามชุดที่ 1) และ ตามความเห็นของครูผู้สอน (แบบสอบถามชุดที่ 2) ดังตารางที่ 7 และตารางที่ 8

ตารางที่ 7 สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี วิเคราะห์จากความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นในภาพรวม ตามความเห็นของผู้บริหาร

การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน	สภาพที่ควรจะเป็น		สภาพที่เป็นจริง	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.92	0.11	3.39	0.13
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.96	0.09	4.02	0.13
3. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา	4.98	0.11	3.74	0.12
4. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอน ผลการเรียน	4.98	0.11	3.87	0.16

จากตารางที่ 7 สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี วิเคราะห์จากความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นในภาพรวม ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า สภาพที่เป็นจริงมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าสภาพที่ควรจะเป็นในทุกด้าน

ตารางที่ 8 สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี วิเคราะห์จากความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นในภาพรวม ตามความเห็นของครูผู้สอน

การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน	สภาพที่ควรจะเป็น		สภาพที่เป็นจริง	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.81	0.11	4.08	0.09
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.94	0.20	4.12	0.10
3. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา	4.98	0.08	3.50	0.08
4. ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียน	4.88	0.06	4.16	0.06

จากตารางที่ 8 สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี วิเคราะห์จากความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นในภาพรวม ตามความเห็นของครูผู้สอน พบว่า สภาพที่เป็นจริงมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าสภาพที่ควรจะเป็นในทุกด้าน

2.3 วิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี จากความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น ในแต่ละด้าน ทั้ง 4 ด้าน ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา (แบบสอบถามชุดที่ 1) และตามความเห็นของครูผู้สอน (แบบสอบถามชุดที่ 2) ดังตารางที่ 9-ตารางที่ 16

ตารางที่ 9 สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี วิเคราะห์จาก
ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น ในด้าน
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน	สภาพที่ควรจะเป็น		สภาพที่เป็นจริง	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
ด้านการพัฒนาหลักสูตร				
1. โรงเรียนมีการจัดการอบรม หรือสร้างความรู้ความเข้าใจที่ดีให้แก่ครู ในการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	5.00	0.00	3.81	0.75
2. โรงเรียนมีเอกสารประกอบหลักสูตรให้ครูอย่างเพียงพอ เช่น คู่มือครู หนังสือเรียน	4.94	0.25	4.16	0.64
3. โรงเรียนจัดกิจกรรมหรือสร้างความรู้ความเข้าใจให้ครูได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ และคู่มือต่าง ๆ	4.94	0.25	3.94	0.68
4. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดทำเอกสารประกอบการสอนรายวิชาต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับหลักสูตร	4.87	0.34	4.16	0.64
5. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตร	4.90	0.30	4.03	0.55
6. โรงเรียนให้ความรู้แก่ครูในการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น	4.94	0.25	4.03	0.66
7. โรงเรียนจัดอบรมหรือส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	4.87	0.34	4.16	0.37
8. โรงเรียนมีการอบรมหรือสร้างความรู้ความเข้าใจ	4.30	0.30	4.03	0.75

ในการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อจัดทำแผน

การจัดการเรียนรู้ให้ครู

9. โรงเรียนมีการจัดประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดจากการใช้หลักสูตร	4.90	0.30	3.84	0.58
--	------	------	------	------

ตารางที่ 9 (ต่อ)

การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน	สภาพที่ควรจะเป็น		สภาพที่เป็นจริง	
	\bar{x}	SD	\bar{x}	SD
10. โรงเรียนให้ความรู้แก่ครูในการประเมินผลการใช้หลักสูตร	4.94	0.25	3.97	0.75
11. โรงเรียนมีการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือให้ครูสามารถประเมินผลการใช้หลักสูตรได้ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์	4.94	0.25	3.87	0.56
12. โรงเรียนมีการติดตามช่วยเหลือให้ครูสามารถนำผลการประเมินผลการใช้หลักสูตร ไปใช้พัฒนาหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.90	0.30	4.03	0.75
13. โรงเรียนมีการประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูเพื่อนำผลการประเมินหลักสูตรไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร	5.00	0.00	3.55	0.93
14. โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม	4.84	0.37	3.71	0.59
15. โรงเรียนมีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง	4.90	0.30	3.52	0.57
16. โรงเรียนมีการนิเทศการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	4.97	0.18	3.81	0.75
17. โรงเรียนมีการปรับปรุงหลักสูตร สถานศึกษาให้ทันสมัยและเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.87	0.34	4.23	0.43

รวม	4.92	0.11	3.93	0.13
-----	------	------	------	------

จากตารางที่ 9 สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี วิเคราะห์จากความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น ในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า สภาพที่เป็นจริงมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าสภาพที่ควรจะเป็นในทุกข้อ

ตารางที่ 10 สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี วิเคราะห์จากความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น ในด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน	สภาพที่ควรจะเป็น		สภาพที่เป็นจริง	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้				
1. โรงเรียนมีการส่งเสริมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมเนื้อหาหลักสูตรและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.94	0.25	4.16	0.69
2. โรงเรียนส่งเสริมให้มีการจัดกระบวนการการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึง ความแตกต่างของผู้เรียน	4.97	0.18	3.97	0.48
3. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนการสอน โดยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์ การแก้ปัญหา และเรียนรู้จากประสบการณ์จริง	5.00	0.00	4.03	0.60
4. โรงเรียนส่งเสริมให้มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับหลักสูตร	4.97	0.18	3.87	0.62
5. โรงเรียนให้คำแนะนำในการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ	4.97	0.18	4.10	0.65

ผู้เรียน				
6. โรงเรียนมีการจัดอบรมเรื่องการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้กับครู	4.97	0.18	4.06	0.44

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน	สภาพที่ควรจะเป็น		สภาพที่เป็นจริง	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
7. โรงเรียนมีการพัฒนาครูให้มีทักษะในการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	5.00	0.00	4.30	0.55
8. โรงเรียนจัดให้มีการศึกษาดูงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู	4.90	0.30	3.90	0.75
9. โรงเรียนมีการจัดประชุม สัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ระหว่างครูในกลุ่มสาระ	4.97	0.18	3.90	0.75
10. โรงเรียนมีการจัดการประชุมสัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดในการแก้ปัญหา การเรียนการสอนให้แก่ครู	4.94	0.25	4.10	0.30
11. โรงเรียนมีการนิเทศการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศแบบกัลยาณมิตร	4.97	0.18	4.10	0.60
รวม	4.96	0.09	4.02	0.13

จากตารางที่ 10 สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี วิเคราะห์จากความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น ในด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า สภาพที่เป็นจริงมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าสภาพที่ควรจะเป็นในทุกข้อ

ตารางที่ 11 สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี วิเคราะห์จาก ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น ในด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน	สภาพที่ควรจะเป็น		สภาพที่เป็นจริง	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา				
1. โรงเรียนสนับสนุนให้มีการจัดหา และผลิตสื่อ การจัดการเรียนการสอนที่ สอดคล้องกับหลักสูตร และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	5.00	0.00	3.87	0.68
2. โรงเรียนมีการจัดอบรมเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน ให้กับครู เช่น การผลิตสื่อ การใช้ การบำรุงรักษา มีการสนับสนุนการผลิตและงบประมาณการผลิตสื่อ	4.90	0.30	3.39	0.67
3. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการเรียนการสอน	5.00	0.00	3.97	0.41
4. โรงเรียนมีการประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อ จัดการเรียนการสอนกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุติธรรมและหน่วยงานอื่น ๆ	4.97	0.18	3.19	0.75
5. โรงเรียนมีการแนะนำและส่งเสริมให้ครูมีการใช้ แหล่งเรียนในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน	4.97	0.18	3.48	0.51
6. โรงเรียนมีการประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู	5.00	0.00	3.77	0.43

7. โรงเรียนมีการพัฒนาครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร	5.00	0.00	3.74	0.63
8. โรงเรียนมีการสนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการจัดการเรียนรู้	4.97	0.18	4.19	0.70

ตารางที่ 11 (ต่อ)

การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน	สภาพที่ควรจะเป็น		สภาพที่เป็นจริง	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
9. โรงเรียนมีการติดตามการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	5.00	0.00	3.61	0.62
10. โรงเรียนจัดบรรยากาศในห้องสมุดเหมาะแก่การเรียนรู้	4.97	0.18	4.13	0.56
รวม	4.98	0.11	3.74	0.12

จากตารางที่ 11 สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี วิเคราะห์จากความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น ในด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าสภาพที่เป็นจริง มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าสภาพที่ควรจะเป็นในทุกข้อ

ตารางที่ 12 สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี วิเคราะห์จาก ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น ในด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ตามความเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา

การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน	สภาพที่ควรจะเป็น		สภาพที่เป็นจริง	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน				
1. โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบ และ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียนของโรงเรียน	5.00	0.00	3.94	0.89
2. โรงเรียนมีการชี้แจงทำความเข้าใจแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนแก่ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน	5.00	0.00	3.90	0.75
3. โรงเรียนชี้แจง แนะนำ ควบคุมให้ครูวัดผล และ ประเมินผลให้ครอบคลุมแต่ละสาระ การเรียนรู้และ สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา	5.00	0.00	4.06	0.51
4. โรงเรียนจัดให้มีเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล และ ประเมินผลการเรียนแต่ละกลุ่มสาระ อย่างเพียงพอ	4.97	0.18	4.00	0.63
5. โรงเรียนมีการจัดตั้งคณะกรรมการ เพื่อประเมินผล การเรียน การสร้างข้อสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ	5.00	0.00	3.52	0.72
6. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และ ประเมินผลการเรียนการสอน โดยใช้ วิธีการ ประเมินผลที่หลากหลายครอบคลุมจุดประสงค์ การเรียนรู้	4.97	0.18	4.10	0.54

7. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูพัฒนาเครื่องมือ วัสดุ ประเมินผลให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน	5.00	0.00	3.90	0.70
8. โรงเรียนจัดให้มีการประชุมปฏิบัติการ ปรับปรุงพัฒนา เครื่องมือการวัดผลประเมินผลให้กับครู	4.97	0.18	3.58	0.92

ตารางที่ 12 (ต่อ)

การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน	สภาพที่ควรจะเป็น		สภาพที่เป็นจริง	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
9. โรงเรียนจัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนด	4.94	0.25	3.87	0.72
10. โรงเรียนมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน อย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ	4.94	0.25	4.03	0.48
11. โรงเรียนมีการรายงานผลการประเมินผล การเรียนให้ ผู้เกี่ยวข้องทราบ	5.00	0.00	4.00	0.52
12. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมินผล การเรียนรู้มาเป็นข้อมูลในการพัฒนาการเรียนการสอน ของครู	5.00	0.00	3.5	0.89
รวม	4.98	0.11	3.87	0.16

จากตารางที่ 12 สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี วิเคราะห์จากความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น ในด้าน การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า สภาพที่เป็นจริง มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าสภาพที่ควรจะเป็นในทุกข้อ

ตารางที่ 13 สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี วิเคราะห์จาก ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามความเห็นของครูผู้สอน

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	สภาพที่ควรจะเป็น		สภาพที่เป็นจริง	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา				
1. ท่านได้รับการอบรม หรือการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ดี ในการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.89	0.32	3.76	0.82
2. ท่านได้รับเอกสารประกอบหลักสูตรอย่างเพียงพอ เช่น คู่มือครู หนังสือเรียน	4.96	0.23	4.45	0.76
3. ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับเอกสารหลักสูตร เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ และคู่มือต่าง ๆ	4.93	0.35	3.71	0.96
4. ท่านมีการจัดทำเอกสารประกอบการสอนรายวิชา ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับหลักสูตร	4.72	0.46	4.47	0.75
5. ท่านนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยในการจัดทำและ พัฒนาหลักสูตร	4.93	0.29	3.89	0.84
6. ท่านมีความสามารถจัดทำแผนการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นได้	4.79	0.42	4.55	0.76
7. ท่านมีความสามารถจัดทำแผนการเรียนรู้ที่สอดคล้อง กับความต้องการของผู้เรียนได้	4.63	0.52	4.00	0.77
8. ท่านมีความรู้ ความเข้าใจในการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	4.96	0.21	4.54	0.75
9. โรงเรียนมีการจัดประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการใช้ หลักสูตร เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดจากการใช้หลักสูตร	4.86	0.40	3.32	0.96

10. ท่านมีความรู้ในการประเมินผลการใช้หลักสูตร	4.65	0.50	4.31	0.77
11. ท่านมีความสามารถที่จะประเมินผลการใช้หลักสูตร ได้ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์	4.45	0.53	3.64	0.91

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	สภาพที่ควรจะเป็น		สภาพที่เป็นจริง	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
12. ท่านมีความสามารถนำผลการประเมินผลการใช้ หลักสูตร ไปใช้พัฒนาหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.72	0.46	4.41	0.76
13. ผู้บริหารสถานศึกษามีการประชุมวางแผนร่วมกันกับ ท่าน เพื่อนำผลการประเมินหลักสูตรไปใช้ในการ การพัฒนาหลักสูตร	4.89	0.37	3.89	0.82
14. โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดย บูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้ เดียวกันและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตาม ความเหมาะสม	4.80	0.41	4.51	0.81
15. โรงเรียนมีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร อย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง	4.91	0.34	3.88	0.81
16. โรงเรียนมีการนิเทศการใช้หลักสูตรสถานศึกษา อย่างสม่ำเสมอ	4.97	0.18	4.54	0.73
17. โรงเรียนมีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้ ทันสมัยและเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา อย่างต่อเนื่อง	4.77	0.42	3.55	1.03
ค่าเฉลี่ยรวม	4.81	0.11	4.08	0.09

จากตารางที่ 13 สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายใน
โรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี
วิเคราะห์จากความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น ในด้าน

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามความเห็นของครูผู้สอน พบว่า สภาพที่เป็นจริงมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า สภาพที่ควรจะเป็นในทุกข้อ

ตารางที่ 14 สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี วิเคราะห์จากความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นในด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ตามความเห็นของครูผู้สอน

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	สภาพที่ควรจะเป็น		สภาพที่เป็นจริง	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้				
1. ท่านจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมเนื้อหาหลักสูตร และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.99	0.08	4.50	0.72
2. ท่านจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน	4.99	0.10	3.61	0.87
3. ท่านมีการจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์ การแก้ปัญหาและเรียนรู้จากประสบการณ์จริง	4.99	0.08	4.46	0.75
4. ท่านมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่เน้นการปลูกฝัง คุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่สอดคล้องกับหลักสูตรให้กับผู้เรียน	4.92	0.27	3.67	0.88
5. ท่านได้รับคำแนะนำในการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนจากฝ่ายบริหาร	5.00	0.00	4.47	0.75
6. ฝ่ายบริหารจัดการจัดอบรมเรื่องการจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้ให้กับครู	4.88	0.32	3.94	0.90
7. ท่านได้รับการพัฒนาให้มีทักษะในการจัดกระบวนการ	4.88	0.32	4.43	0.79

การเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร				
8. ท่านได้รับโอกาสให้ไปศึกษาดูงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในต่างโรงเรียน	4.96	0.19	3.70	0.08

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	สภาพที่ควรจะเป็น		สภาพที่เป็นจริง	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
9. ท่านได้เข้าประชุมสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ระหว่างครูในกลุ่มสาระ	4.90	0.30	4.42	0.79
10. ท่านได้เข้าประชุมสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนให้แก่ครู	4.82	0.38	3.76	0.82
11. โรงเรียนมีการนิเทศการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศแบบกัลยาณมิตร	5.00	0.00	4.42	0.80
รวม	4.94	0.20	4.12	0.10

จากตารางที่ 14 สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี วิเคราะห์จากความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น ในด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ตามความเห็นของครูผู้สอน พบว่า สภาพที่เป็นจริงมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าสภาพที่ควรจะเป็นในทุกข้อ

ตารางที่ 15 สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี วิเคราะห์จากความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นในด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ตามความเห็นของครูผู้สอน

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	สภาพที่ควรจะเป็น		สภาพที่เป็นจริง	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา				
1. ท่านได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียนในการจัดหาและผลิต สื่อการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	5.00	0.00	3.60	0.54
2. ท่านได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน เช่น การผลิตสื่อการใช้ การบำรุงรักษา มีการสนับสนุนการผลิต และงบประมาณการผลิตสื่อที่โรงเรียนจัดให้	4.98	0.14	3.21	0.63
3. ท่านได้รับการส่งเสริมจากโรงเรียนให้ใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการเรียนการสอน	4.98	0.14	3.64	0.52
4. โรงเรียนของท่านมีการประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหาพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อจัดการเรียนการสอนกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร และหน่วยงานอื่น ๆ	4.96	0.19	3.30	0.66
5. โรงเรียนของท่านมีการแนะนำ และส่งเสริมให้ครูมีการใช้แหล่งเรียนในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน	4.98	0.14	3.57	0.62

6. โรงเรียนของท่านมีการประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียน การสอน	4.94	0.23	3.31	0.76
7. โรงเรียนของท่านมีการพัฒนาครูในการผลิตสื่อ การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร	4.98	0.15	3.53	0.57

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	สภาพที่ควรจะเป็น		สภาพที่เป็นจริง	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
8. โรงเรียนของท่านมีการสนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยี สมัยใหม่ในการจัดการเรียนรู้	5.00	0.00	3.70	0.47
9. โรงเรียนของท่านมีการติดตามการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาของครู	4.97	0.16	3.50	0.57
10. โรงเรียนของท่านมีการจัดบรรยากาศในห้องสมุด ให้เหมาะแก่การเรียนรู้	5.00	0.00	3.66	0.55
รวม	4.98	0.08	3.50	0.08

จากตารางที่ 15 สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายใน
โรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี
วิเคราะห์จากความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น ในด้าน
การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ตามความเห็นของครูผู้สอน พบว่า สภาพที่
เป็นจริงมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าสภาพที่ควรจะเป็นในทุกข้อ

ตารางที่ 16 สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี วิเคราะห์จาก ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นในด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ตามความเห็นของครูผู้สอน

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	สภาพที่ควรจะเป็น		สภาพที่เป็นจริง	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน				
1. โรงเรียนของท่านมีการกำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนของโรงเรียน.....	4.93	0.25	4.17	0.82
2. โรงเรียนของท่านมีการชี้แจงทำความเข้าใจแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนแก่ครู ผู้ปกครองและนักเรียน	4.95	0.22	4.54	0.78
3. โรงเรียนชี้แจง แนะนำ ควบคุมให้ครูวัดผล และประเมินผลให้ครอบคลุมแต่ละสาระการเรียนรู้และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา	4.87	0.35	4.16	0.77
4. โรงเรียนจัดให้มีเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล และประเมินผลการเรียนแต่ละกลุ่มสาระอย่างเพียงพอ	4.87	0.34	4.54	0.84
5. โรงเรียนมีการจัดตั้งคณะกรรมการ เพื่อประเมินผล การเรียน การสร้างข้อสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ	4.84	0.36	3.76	0.92
6. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน โดยใช้ วิธีการประเมินผลที่หลากหลายครอบคลุมจุดประสงค์ การเรียนรู้	4.87	0.33	4.44	0.84

7. โรงเรียนส่งเสริมให้พัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเมินผลให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน	4.78	0.42	3.65	0.93
8. โรงเรียนจัดให้มีการประชุมปฏิบัติการปรับปรุงพัฒนา เครื่องมือการวัดผล ประเมินให้ได้มาตรฐาน	4.84	0.37	3.59	0.98

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา	สภาพที่ควรจะเป็น		สภาพที่เป็นจริง	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
9. โรงเรียนจัดให้มีการเทียบโอนความรู้ทักษะประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่นตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด	4.86	0.35	3.81	0.82
10. โรงเรียนมีการนิเทศ กำกับ ติดตามการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ	4.94	0.23	4.46	0.83
11. โรงเรียนมีการรายงานผลการประเมินผลการเรียนให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ	4.90	0.30	4.43	0.84
12. มีการนำผลการประเมินผลการเรียนรู้อย่างเป็นข้อมูลในการพัฒนาการเรียนการสอนของครู	4.92	0.27	4.41	0.82
รวม	4.88	0.06	4.16	0.06

จากตารางที่ 16 สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี วิเคราะห์จากความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นในด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ตามความเห็นของครูผู้สอน พบว่า สภาพที่เป็นจริงมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าสภาพที่ควรจะเป็นในทุกข้อ

2.4 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี โดยนำข้อมูลมาจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ในการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี โดยวิธี

ดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Modified priority needs index: $PNI_{Modified}$) มีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$PNI_{Modified} = \frac{I - D}{D}$$

เมื่อ $PNI_{Modified}$ หมายถึง ดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญ
(Priority needs index) ต้องการจำเป็น

I (Importance) หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็น

D (Degree of Success) หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง

ผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ดังนี้

2.4.1 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการ
ภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 18
จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา (แบบสอบถามชุดที่ 1)
โดยภาพรวม ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายใน
โรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 18
จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวม ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน	I	D	$\frac{I - D}{D}$	ลำดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.92	3.93	0.25	3
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.96	4.02	0.23	2
3. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษา	4.98	3.74	0.33	1
4. ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียน	4.98	3.87	0.29	4

จากตารางที่ 17 แสดงผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวม พบว่า ค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.33-0.29 โดยด้านที่ พบว่า มีค่า เมื่อ $PNI_{Modified}$ สูงสุด มีความสำคัญเป็น ลำดับที่ 1 คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ลำดับที่ 2 คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ลำดับที่ 3 คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ลำดับที่ 4 คือ ด้านการวัดผลประเมินผล และ เทียบโอนผลการเรียน

2.4.2 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการ ภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัด ชลบุรี รายด้านตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา (แบบสอบถามชุดที่ 1) ดังตารางที่ 18-21

ตารางที่ 18 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	I	D	$\frac{I-D}{D}$	ลำดับ
1. โรงเรียนมีการจัดอบรม หรือการสร้างความเข้าใจที่ดี ให้แก่ครูในการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	5.00	3.81	0.31	3
2. โรงเรียนมีเอกสารประกอบหลักสูตรให้ครูอย่าง เพียงพอ เช่น คู่มือครู หนังสือเรียน	4.94	4.16	0.19	14
3. โรงเรียนจัดกิจกรรม หรือสร้าง ความเข้าใจให้ครูได้ ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร เช่น แผนการจัด การเรียนรู้ และคู่มือต่าง ๆ	4.94	3.94	0.25	8
4. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดทำเอกสารประกอบการสอน รายวิชาต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับหลักสูตร	4.87	4.16	0.17	15
5. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยใน การจัดทำ และพัฒนาหลักสูตร	4.90	4.03	0.22	11
6. โรงเรียนให้ความรู้แก่ครูในการจัดทำแผนการเรียนรู้	4.94	4.03	0.22	9

ที่มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น				
7. โรงเรียนจัดอบรม หรือส่งเสริมให้ครูจัดทำ แผนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	4.87	4.16	0.17	15

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	I	D	$\frac{I-D}{D}$	ลำดับ
8. โรงเรียนมีการอบรม หรือสร้างความเข้าใจใน การวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อจัดทำแผนการจัด การเรียนรู้ให้ครู	4.90	4.03	0.22	11
9. โรงเรียนมีการจัดประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการใช้ หลักสูตร เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดจากการใช้หลักสูตร	4.90	3.84	0.28	6
10. โรงเรียนให้ความรู้แก่ครูในการประเมินผลการใช้ หลักสูตร	4.94	3.97	0.24	10
11. โรงเรียนมีการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือให้ครูสามารถ ประเมินผลการใช้หลักสูตร ได้ถูกต้องครบถ้วน สมบูรณ์	4.94	3.87	0.28	7
12. โรงเรียนมีการติดตาม ช่วยเหลือให้ครูสามารถ นำผล การประเมินผลการใช้หลักสูตร ไปใช้ พัฒนาหลักสูตร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.90	4.03	0.22	11
13. โรงเรียนมีการประชุมวางแผนร่วมกันระหว่าง ผู้บริหารและครู เพื่อนำผลการประเมินหลักสูตร ไปใช้ ในการพัฒนาหลักสูตร	5.00	3.55	0.41	1
14. โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการ เนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน และ ระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม	4.84	3.71	0.30	5
15. โรงเรียนมีการติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตร อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	4.90	3.52	0.39	2
16. โรงเรียนมีการนิเทศการใช้หลักสูตรสถานศึกษา อย่างสม่ำเสมอ	4.97	3.81	0.31	4
17. โรงเรียนมีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัย	4.87	4.23	0.15	17

และเหมาะสมบริบทของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ค่าเฉลี่ยรวม	4.92	3.93	0.25
--------------	------	------	------

จากตารางที่ 18 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา (แบบสอบถามชุดที่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.41-0.15 โดยข้อที่ พบว่า มีค่า เมื่อ $PNI_{Modified}$ สูงสุด มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 คือ โรงเรียนมีการประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครู เพื่อนำผลการประเมินหลักสูตรไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ลำดับที่ 2 คือ โรงเรียนมีการติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ลำดับที่ 3 คือ โรงเรียนมีการจัดอบรม หรือการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ดีให้แก่ครูในการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และลำดับสุดท้าย คือ โรงเรียนมีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัย และเหมาะสมบริบทของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 19 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	I	D	$\frac{I-D}{D}$	ลำดับ
1. โรงเรียนมีการส่งเสริมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมเนื้อหาหลักสูตรและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.94	4.16	0.19	11
2. โรงเรียนส่งเสริมให้มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน	4.97	3.97	0.25	3
3. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนการสอน โดยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์การแก้ปัญหา และเรียนรู้จากประสบการณ์จริง	5.00	4.03	0.24	4

4. โรงเรียนส่งเสริมให้มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับหลักสูตร	4.97	3.87	0.28	1
---	------	------	------	---

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	I	D	$\frac{I-D}{D}$	ลำดับ
5. โรงเรียนให้คำแนะนำในการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.97	4.10	0.21	7
6. โรงเรียนมีการจัดอบรมเรื่องการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้กับครู	4.97	4.06	0.22	6
7. โรงเรียนมีการพัฒนาครูให้มีทักษะในการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	5.00	4.03	0.24	4
8. โรงเรียนจัดให้มีการศึกษาดูงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู	4.90	3.90	0.26	2
9. โรงเรียนมีการจัดประชุมสัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ระหว่างครูในกลุ่มสาระ	4.97	3.90	0.20	9
10. โรงเรียนมีการจัดการประชุมสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนให้แก่ครู	4.94	4.10	0.20	9
11. โรงเรียนมีการนิเทศการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศแบบกัลยาณมิตร	4.97	4.10	0.21	7
ค่าเฉลี่ยรวม	4.96	4.02	0.23	

จากตารางที่ 19 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา (แบบสอบถามชุดที่ 1) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า ค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.28-0.19 โดยข้อที่ พบว่า มีค่า เมื่อ $PNI_{Modified}$

สูงสุดมีความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 คือ โรงเรียนส่งเสริมให้มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับหลักสูตร ลำดับที่ 2 คือ โรงเรียนมีการจัดประชุมสัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ระหว่างครูในกลุ่มสาระ ลำดับที่ 3 คือ โรงเรียนจัดให้มีการศึกษาดูงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู และลำดับสุดท้าย คือ โรงเรียนมีการส่งเสริมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมเนื้อหาหลักสูตรและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตารางที่ 20 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาลิขิตนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ด้านการพัฒนาลิขิตนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา	I	D	$\frac{I-D}{D}$	ลำดับ
1. โรงเรียนสนับสนุนให้มีการจัดหาและผลิตสื่อการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	5.00	3.87	0.29	7
2. โรงเรียนมีการจัดอบรมเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนให้กับครู เช่น การผลิตสื่อ การใช้การบำรุงรักษา มีการสนับสนุนการผลิตและงบประมาณการผลิตสื่อ	4.90	3.39	0.45	2
3. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้ลิขิตนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการเรียนการสอน	5.00	3.97	0.26	8
4. โรงเรียนมีการประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาลิขิต นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการสอน กับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร และหน่วยงานอื่น ๆ	4.97	3.19	0.56	1
5. โรงเรียนมีการแนะนำและส่งเสริมให้ครู มีการใช้แหล่งเรียนในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน	4.97	3.48	0.43	3
6. โรงเรียนมีการประเมินผลการใช้ลิขิตนวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู	5.00	3.77	0.32	6

7. โรงเรียนมีการพัฒนาครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับหลักสูตร.....	5.00	3.74	0.34	5
---	------	------	------	---

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา	I	D	$\frac{I-D}{D}$	ลำดับ
8. โรงเรียนมีการสนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ในการจัดการเรียนรู้	4.97	4.19	0.18	10
9. โรงเรียนมีการติดตามการใช้สื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	5.00	3.61	0.38	4
10. โรงเรียนจัดบรรยากาศในห้องสมุดเหมาะแก่การเรียนรู้	4.97	4.13	0.20	9
รวม	4.98	3.74	0.33	

จากตารางที่ 20 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา (แบบสอบถามชุดที่ 1) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา พบว่า ค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.56-0.18 โดยข้อที่ พบว่า มีค่า เมื่อ $PNI_{Modified}$ สูงสุด มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 คือ โรงเรียนมีการประสานความร่วมมือในการผลิต จัดทำ พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อจัดการเรียนการสอนกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร และหน่วยงานอื่น ๆ ลำดับที่ 2 คือ โรงเรียนมีการจัดอบรมเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนให้กับครู เช่น การผลิตสื่อ การใช้ การบำรุงรักษา มีการสนับสนุนการผลิต และงบประมาณการผลิตสื่อ ลำดับที่ 3 คือ โรงเรียนมีการแนะนำและส่งเสริมให้ครูมีการใช้แหล่งเรียนในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน และลำดับสุดท้ายคือ โรงเรียนมีการสนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการจัดการเรียนรู้

ตารางที่ 21 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายใน
โรงเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
จังหวัดชลบุรี ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผล
และเทียบโอนผลการเรียน

ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	I	D	$\frac{I-D}{D}$	ลำดับ
1. โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนของโรงเรียน	5.00	3.94	0.27	7
2. โรงเรียนมีการชี้แจงทำความเข้าใจแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนแก่ครู ผู้ปกครองและนักเรียน	5.00	3.90	0.28	4
3. โรงเรียนชี้แจง แนะนำ ควบคุมให้ครูวัดผล และ ประเมินผลให้ครอบคลุมแต่ละสาระการเรียนรู้ และ สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา	5.00	4.06	0.23	10
4. โรงเรียนจัดให้มีเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลและ ประเมินผลการเรียนแต่ละกลุ่มสาระอย่างเพียงพอ	4.97	4.00	0.24	9
5. โรงเรียนมีการจัดตั้งคณะกรรมการ เพื่อประเมินผล การเรียน การสร้างข้อสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ	5.00	3.52	0.42	1
6. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอน โดยใช้วิธีการประเมินผลที่ หลากหลายครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้	4.97	4.10	0.21	12
7. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูพัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเมินผลให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน	5.00	3.90	0.28	4
8. โรงเรียนจัดให้มีการประชุมปฏิบัติการปรับปรุงพัฒนา เครื่องมือการวัดผลประเมินผลให้กับครู	4.97	3.58	0.39	3
9. โรงเรียนจัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ	4.94	3.87	0.28	6

ประสบการณ์ และผลการเรียนจาก สถานศึกษาอื่น
ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด.....

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	I	D	$\frac{I-D}{D}$	ลำดับ
10. โรงเรียนมีการนิเทศ กำกับ ติดตามการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ	4.94	4.03	0.22	11
11. โรงเรียนมีการรายงานผลการประเมินผลการเรียนให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ	5.00	4.00	0.25	8
12. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมินผลการเรียนรู้ มาเป็นข้อมูลในการพัฒนาการเรียนการสอนของครู	5.00	3.55	0.41	2
รวม	5.00	3.55	0.29	

จากตารางที่ 21 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา (แบบสอบถามชุดที่ 1) ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน พบว่า ค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.42-0.22 โดยข้อที่ พบว่า มีค่า เมื่อ $PNI_{Modified}$ สูงสุด มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 คือ โรงเรียนมีการจัดตั้ง คณะกรรมการ เพื่อประเมินผลการเรียน การสร้างข้อสอบ และวิเคราะห์ข้อสอบ ลำดับที่ 2 คือ โรงเรียนส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมินผลการเรียนรู้มาเป็นข้อมูลในการพัฒนาการเรียนการสอนของครู ลำดับที่ 3 คือ โรงเรียนจัดให้มีการประชุมปฏิบัติการ ปรับปรุง พัฒนา เครื่องมือการวัดผล ประเมินให้กับครู และลำดับสุดท้าย คือ โรงเรียนมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ

2.4.3 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวม ตามความเห็นของครู ดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายใน
โรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวม ตามความเห็นของครู

ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน	I	D	$\frac{I-D}{D}$	ลำดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.81	4.08	0.18	3
2. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้	4.94	4.12	0.20	2
3. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษา	4.98	3.50	0.42	1
4. ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผล การเรียนรู้	4.88	4.16	0.17	4

จากตารางที่ 21 แสดงผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ตามความเห็นของครูโดยรวม พบว่า ค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.17-0.42 โดยด้านที่พบว่า มีค่า เมื่อ $PNI_{Modified}$ สูงสุด มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ลำดับที่ 2 คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ลำดับที่ 3 คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ลำดับที่ 4 คือ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

2.4.4 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ราชด้านตามความเห็นของตามความเห็นของครูผู้สอน (แบบสอบถามชุดที่ 2) ดังตารางที่ 23-26

ตารางที่ 23 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายใน
โรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
จังหวัดชลบุรี ตามความเห็นของครู ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	I	D	$\frac{I-D}{D}$	ลำดับ
1. ท่านได้รับการอบรม หรือการสร้างความเข้าใจที่ดี ในการพัฒนาหลักสูตร ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.89	3.76	0.30	4
2. ท่านได้รับเอกสารประกอบหลักสูตรอย่างเพียงพอ เช่น คู่มือครู หนังสือเรียน	4.96	4.45	0.11	10
3. ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับเอกสารหลักสูตร เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ และคู่มือต่าง ๆ	4.93	3.71	0.33	3
4. ท่านมีการจัดทำเอกสารประกอบการสอนรายวิชาต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับหลักสูตร	4.72	4.47	0.05	16
5. ท่านนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยในการจัดทำ และพัฒนา หลักสูตร	4.93	3.89	0.27	5
6. ท่านมีความสามารถจัดทำแผนการเรียนรู้ที่มี ความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น ได้	4.79	4.55	0.05	17
7. ท่านมีความสามารถจัดทำแผนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียนได้	4.63	4.00	0.16	9
8. ท่านมีความรู้ ความเข้าใจในการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	4.96	4.54	0.09	12
9. โรงเรียนมีการจัดประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดจากการใช้หลักสูตร	4.86	3.32	0.46	1
10. ท่านมีความรู้ในการประเมินผลการใช้หลักสูตร	4.65	4.31	0.08	13
11. ท่านมีความสามารถที่จะประเมินผลการใช้หลักสูตร ได้ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์	4.45	3.64	0.20	8
12. ท่านมีความสามารถนำผลการประเมินผลการใช้หลักสูตร ไปใช้พัฒนาหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.72	4.41	0.07	14

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	I	D	$\frac{I-D}{D}$	ลำดับ
13. ผู้บริหารสถานศึกษามีการประชุมวางแผนร่วมกันกับ ท่าน เพื่อนำผลการประเมินหลักสูตรไปใช้ในการพัฒนา หลักสูตร	4.89	3.89	0.26	7
14. โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการ เนื้อหาสาระ ทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน และ ระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม	4.80	4.51	0.06	15
15. โรงเรียนมีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	4.91	3.88	0.27	5
16. โรงเรียนมีการนิเทศการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่าง สม่ำเสมอ	4.97	4.54	0.10	11
17. โรงเรียนมีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัย และเหมาะสมบริบทของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.77	3.55	0.35	2
รวม	4.81	4.08	0.18	

จากตารางที่ 23 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ตามความเห็นของครู ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.46-0.05 โดยข้อที่ พบว่า มีค่า เมื่อ $PNI_{Modified}$ สูงสุด มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 คือ โรงเรียนมีการจัดประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดจากการใช้หลักสูตร ลำดับที่ 2 คือ โรงเรียนมีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัย และเหมาะสมบริบทของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ลำดับที่ 3 คือ ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับเอกสารหลักสูตร เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ และคู่มือต่าง ๆ และลำดับสุดท้าย คือ ท่านมีความสามารถจัดทำแผนการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น ได้

ตารางที่ 24 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายใน
โรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
จังหวัดชลบุรี ตามความเห็นของครู ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้

ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้	I	D	$\frac{I-D}{D}$	ลำดับ
1. ท่านจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมเนื้อหา หลักสูตร และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.99	4.50	0.11	9
2. ท่านจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างของ ผู้เรียน	4.99	3.61	0.38	1
3. ท่านมีการจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยให้นักเรียน ได้ฝึกทักษะ กระบวนการคิดการเผชิญสถานการณ์ การแก้ปัญหา และเรียนรู้จากประสบการณ์จริง	4.99	4.46	0.12	7
4. ท่านมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่เน้นการปลูกฝัง คุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่สอดคล้องกับหลักสูตรให้กับผู้เรียน	4.92	3.67	0.34	3
5. ท่านได้รับคำแนะนำในการจัดสภาพแวดล้อมและ บรรยากาศ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ ผู้เรียนจากฝ่ายบริหาร	5.00	4.47	0.12	8
6. ฝ่ายบริหารจัดการจัดอบรมเรื่องการจัดทำแผน การจัดการเรียนรู้ให้กับครู	4.88	3.94	0.24	5
7. ท่านได้รับการพัฒนาให้มีทักษะในการจัดกระบวนการ เรียนการสอน ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.88	4.43	0.10	10
8. ท่านได้รับโอกาสให้ไปศึกษาดูงานการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนในต่างโรงเรียน	4.96	3.70	0.34	2
9. ท่านได้เข้าประชุมสัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ระหว่างครู ในกลุ่มสาระ	4.90	4.42	0.11	11

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	I	D	$\frac{I-D}{D}$	ลำดับ
10. ท่านได้เข้าประชุมสัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนให้แก่ครู	4.82	3.76	0.28	4
11. โรงเรียนมีการนิเทศการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศแบบกัลยาณมิตร	5.00	4.42	0.13	6
ค่าเฉลี่ยรวม	4.94	4.12	0.20	

จากตารางที่ 24 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ตามความเห็นของครู ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า ค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.38-0.11 โดยข้อที่ พบว่า มีค่า เมื่อ $PNI_{Modified}$ สูงสุด มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 คือ ท่านจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด ของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน ลำดับที่ 2 คือ ท่านได้รับโอกาสให้ไปศึกษาดูงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในต่าง โรงเรียน ลำดับที่ 3 คือ ท่านมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับหลักสูตรให้กับผู้เรียน และลำดับสุดท้าย คือ ท่านได้เข้าประชุมสัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ระหว่างครูในกลุ่มสาระ

ตารางที่ 25 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายใน
โรงเรียนของสถานศึกษาดังกล่าวสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
จังหวัดชลบุรี ตามความเห็นของครู ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี
ทางการศึกษา

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา	I	D	$\frac{I-D}{D}$	ลำดับ
1. ท่านได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียนในการจัดหา และผลิต สื่อการจัดการเรียนการสอน ที่สอดคล้องกับหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	5.00	3.60	0.39	7
2. ท่านได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน เช่น การผลิตสื่อการใช้ การบำรุงรักษา มีการสนับสนุนการผลิต และงบประมาณการผลิตสื่อที่โรงเรียนจัดให้	4.98	3.21	0.55	1
3. ท่านได้รับการส่งเสริมจากโรงเรียนให้ใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการเรียนการสอน	4.98	3.64	0.37	8
4. โรงเรียนของท่านมีการประสานความร่วมมือในการผลิตจัดหา พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการสอนกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุติธรรม และหน่วยงานอื่น ๆ	4.96	3.30	0.50	2
5. โรงเรียนของท่านมีการแนะนำ และส่งเสริมให้ครูมีการใช้แหล่งเรียนในท้องถิ่น มาใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน	4.98	3.57	0.39	6
6. โรงเรียนของท่านมีการประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการสอน	4.94	3.31	0.49	3
7. โรงเรียนของท่านมีการพัฒนาครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร.....	4.98	3.53	0.41	5
8. โรงเรียนของท่านมีการสนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการจัดการเรียนรู้	5.00	3.70	0.35	10
9. โรงเรียนของท่านมีการติดตามการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาของครู	4.97	3.50	0.42	4

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา	I	D	$\frac{I-D}{D}$	ลำดับ
10. โรงเรียนของท่านมีการจัดบรรยากาศในห้องสมุดให้ เหมาะแก่การเรียนรู้	5.00	3.66	0.37	9
รวม	4.98	3.50	0.42	

จากตารางที่ 25 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ตามความเห็นของครู ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา พบว่า ค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.55-0.35 โดยข้อที่ พบว่า มีค่า เมื่อ $PNI_{Modified}$ สูงสุด มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 คือ ท่านได้เข้ารับการจัดอบรมเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน เช่น การผลิตสื่อ การใช้ การบำรุงรักษา มีการสนับสนุนการผลิต และงบประมาณการผลิตสื่อที่โรงเรียนจัดให้ ลำดับที่ 2 คือ โรงเรียนของท่านมีการประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อจัดการเรียนการสอนกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร และหน่วยงานอื่น ๆ ลำดับที่ 3 คือ โรงเรียนของท่านมีการประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอน และลำดับสุดท้าย คือ โรงเรียนของท่าน มีการสนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการจัดการเรียนรู้

ตารางที่ 26 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายใน
โรงเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
จังหวัดชลบุรี ตามความเห็นของครู ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผล
การเรียนรู้

ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	I	D	$\frac{I-D}{D}$	ลำดับ
1. โรงเรียนของท่านมีการกำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอน ผลการเรียนของโรงเรียน	4.93	4.17	0.18	5
2. โรงเรียนของท่านมีการชี้แจงทำความเข้าใจ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอน ผลการเรียนแก่ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน	4.95	4.54	0.09	11
3. โรงเรียนชี้แจง แนะนำ ควบคุมให้ครูวัดผล และ ประเมินผลให้ครอบคลุมแต่ละสาระการเรียนรู้และ สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา	4.87	4.16	0.17	7
4. โรงเรียนจัดให้มีเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล และ ประเมินผลการเรียนแต่ละกลุ่มสาระอย่างเพียงพอ	4.87	4.54	0.07	12
5. โรงเรียนมีการจัดตั้งคณะกรรมการ เพื่อประเมินผล การเรียนรู้ การสร้างข้อสอบ และวิเคราะห์ข้อสอบ	4.84	3.76	0.29	3
6. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผล การเรียนการสอน โดยใช้วิธีการประเมินผลที่ หลากหลายครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้	4.87	4.44	0.10	10
7. โรงเรียนส่งเสริมให้พัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเมินผล ให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน	4.78	3.65	0.31	2
8. โรงเรียนจัดให้มีการประชุมปฏิบัติการ ปรับปรุงพัฒนา เครื่องมือการวัดผล ประเมินผล ให้ได้มาตรฐาน	4.84	3.59	0.35	1
9. โรงเรียนจัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียน จากสถานศึกษาอื่น ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด	4.86	3.81	0.27	4

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	I	D	$\frac{I-D}{D}$	ลำดับ
10. โรงเรียนมีการนิเทศ กำกับ ติดตามการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอน ผลการเรียนอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ	4.94	4.46	0.11	8
11. โรงเรียนมีการรายงานผลการประเมินผลการเรียน ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ	4.90	4.43	0.11	8
12. โรงเรียนมีการนำผลการประเมินผลการเรียนรู มาเป็น ข้อมูลในการพัฒนาการเรียนการสอนของครู	4.92	4.41	0.12	6
รวม	4.88	4.16	0.17	

จากตารางที่ 26 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ตามความเห็นของครู ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน พบว่า ค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.35-0.09 โดยข้อที่ พบว่า มีค่า เมื่อ $PNI_{Modified}$ สูงสุด มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 คือ โรงเรียนจัดให้มีการประชุมปฏิบัติการ ปรับปรุง พัฒนา เครื่องมือ การวัดผลประเมินให้ได้มาตรฐาน ลำดับที่ 2 คือ โรงเรียนส่งเสริมให้พัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเมินผล ให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน ลำดับที่ 3 คือ โรงเรียนมีการจัดตั้งคณะกรรมการ เพื่อประเมินผลการเรียน การสร้างข้อสอบ และวิเคราะห์ข้อสอบ และลำดับสุดท้าย คือ โรงเรียนของท่านมีการชี้แจงทำความเข้าใจแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนแก่ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน

2.4.5 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของสภาพที่ควรจะเป็น (I) และสภาพที่เป็นจริง (D) ในการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู ดังตารางที่ 27-28

ตารางที่ 27 การจัดเรียงลำดับความสำคัญสภาพที่ควรจะเป็น (I) ในการนิเทศงานวิชาการภายใน
โรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวม ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู

การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร ฯ	ครู	ค่าเฉลี่ย I
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.92	4.81	4.87
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.96	4.94	4.95
3. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษา	4.98	4.98	4.98
4. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	4.98	4.88	4.93

จากตารางที่ 27 แสดงการจัดเรียงลำดับความสำคัญสภาพที่ควรจะเป็น (I) ในการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู พบว่า สภาพที่ควรจะเป็นเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ลำดับที่ 1 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ลำดับที่ 2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ลำดับที่ 3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ลำดับที่ 4 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ตารางที่ 28 การจัดเรียงลำดับความสำคัญสภาพที่เป็นจริง (D) ในการนิเทศงานวิชาการภายใน
โรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวม ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู

การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน	ผู้อำนวยการ	ครู	ค่าเฉลี่ย D
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.93	4.08	4.01
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.02	4.12	4.07
3. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษา	3.74	3.50	3.62
4. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	3.87	4.16	4.02

จากตารางที่ 28 การจัดเรียงลำดับความสำคัญสภาพที่เป็นจริง (D) ในการนิเทศงาน
วิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวม ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู พบว่า สภาพที่เป็นจริง
เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ลำดับที่ 1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ลำดับที่ 2
ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ลำดับที่ 3 ด้านการพัฒนาหลักสูตร
สถานศึกษา ลำดับที่ 4 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

2.4.6 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นค่า PNI_{Modified}

การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู
ดังตารางที่ 29

ตารางที่ 29 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นค่า $PNI_{Modified}$ การนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู

การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน	I	D	$\frac{I-D}{D}$	ลำดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.87	4.01	0.21	4
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.95	4.07	0.22	2
3. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.98	3.62	0.38	1
4. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	4.93	4.02	0.23	2

จากตารางที่ 29 แสดงผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู โดยรวม พบว่าค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.38-0.21 โดยด้านที่ พบว่า มีค่า เมื่อ $PNI_{Modified}$ สูงสุด มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ลำดับที่ 2 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ลำดับที่ 3 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ลำดับที่ 4 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ผู้วิจัยนำข้อสรุปที่ได้การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู โดยรวม โดยเลือกด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็น $PNI_{Modified}$ มากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ไปออกแบบขกร่าง “คู่มืองานนิเทศวิชาการภายในโรงเรียน ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา”

ระยะที่ 2 การขกร่าง “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี” (คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD) ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. การยกร่างคู่มือ ฯ โดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ค้นพบจากระยะที่ 1 การเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา มาวิเคราะห์ร่วมกับแนวคิดรูปแบบการนิเทศของ Harris (1985, pp. 13-17) 6 ขั้นตอน คือ 1) การประเมินเบื้องต้น 2) การจัดลำดับความสำคัญ 3) การออกแบบ 4) การจัดสรรทรัพยากร 5) การประสานงาน 6) การอำนวยความสะดวก หรือสิ่งการ และข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ที่ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) การสอบถามผู้เกี่ยวข้อง (ผู้เชี่ยวชาญ) เพื่อถอดประสบการณ์ของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา จำนวน 2 โรงเรียน เป็นสถานศึกษาที่ได้สถานศึกษารางวัลพระราชทาน ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

การสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง (ผู้เชี่ยวชาญ) เพื่อถอดประสบการณ์ของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา จำนวน 2 โรงเรียน

สรุปการสอบถามผู้เกี่ยวข้อง (ถอดประสบการณ์) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เพื่อถอดประสบการณ์ของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา จำนวน 2 โรงเรียน เป็นสถานศึกษาที่ได้สถานศึกษารางวัลพระราชทาน ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ดังนี้

ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1 นายสมร ปาโท ผู้อำนวยการ โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

วันที่สัมภาษณ์: วันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2560

สถานที่สัมภาษณ์: โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

“...ท่านมีความเห็น หรือแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนอย่างไร และแนวคิดในการนิเทศด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา อย่างไร...”

ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1 ได้ให้ความเห็น หรือแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนอย่างไร และแนวคิดในการนิเทศด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ดังนี้ “...โรงเรียนแบ่งการบริหารงานออกเป็นฝ่ายวิชาการ บริหารงบประมาณ บุคคล บริหารทั่วไป แล้วก็มีเพิ่มก็ คือ กิจการนักเรียนหรือว่าฝ่ายปกครองเดิม และก็มีฝ่ายกิจการหอพัก รวมเป็น 6 ฝ่าย...” “...การนิเทศงานวิชาการ จะเป็นรองวิชาการและหัวหน้ากลุ่มสาระหลักสูตร ของโรงเรียนจุฬาภรณฯ จะมีความแตกต่างจากโรงเรียนอื่น เรามีการปรับปรุงหลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ. 2560 ฉะนั้น ตรงนี้การนิเทศเราจะดูว่าคุณครูในเรื่องหลักสูตรที่ใช้ตรงตามกลุ่มหรือไม่ นิเทศในเรื่องการใช้หลักสูตร นิเทศในเรื่องกรอบเนื้อหา หรือว่าตัวชี้วัดตามมาตรฐานการเรียนรู้ ว่าครูได้จัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานการเรียนรู้ ในด้านหลักสูตรเราใช้หลักสูตรเดียวกับ มหิดลวิทยานุสรณ์ มีเกณฑ์เฉพาะของกลุ่มฯ ยกตัวอย่างเช่น เวลาออกข้อสอบออกที่เดียว และ ใช้ทั้ง 12 โรงเรียนจุฬาภรณฯ กลางภาค ปลายภาค ครูไม่ได้ออกข้อสอบ ต้องไปออกข้อสอบร่วมกัน เชิญผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกอะไรต่าง ๆ นี้ด้วย ดังนั้น ถ้าครูสอน นอกเหนือจากหลักสูตรที่กำหนด เด็กจะทำข้อสอบไม่ได้ ในการประเมินเราจะมี 2 เซกชั่น ถ้า สมมติว่าในเรื่องการใช้สื่อการนำเข้าสู่บทเรียนหรืออะไรต่าง ๆ จะเป็นครูหัวหน้ากลุ่มสาระและ รองวิชาการจะผ่านไปที่หัวหน้ากลุ่มสาระ ซึ่งบางที่หัวหน้ากลุ่มสาระ เขาก็กระจายให้ครูนิเทศ กันเอง เป็นการนิเทศแบบเป็นกัญญาณมิตร บางที่รองวิชาการไป หรือผู้อำนวยการไปดู ครูเขาก็ประหม่า เขาก็กึก ๆ กัก ๆ แต่ว่าให้เขาประเมินกันเหมือนกระจกสะท้อน เขาก็จะรู้สึกสบายใจ กว่า...”

“...จุดประสงค์ในการนิเทศของเราก็คือ 1) เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ประเมิน เพื่อพัฒนา เราไม่ได้มีลักษณะการจับผิด บางครั้งครูก็อาจจะคิดว่าตัวเองนั้นสอนดีแล้ว การเรียน การสอนดีแล้ว แต่ว่าบางทีอาจจะไม่เหมาะกับบริบทของเด็ก ครูควรใช้สื่อเทคโนโลยี ในการเรียน การสอน ใช้เทคนิคที่หลากหลาย เช่น แบบ Active learning และนักเรียนมีสิทธิ์ในการประเมิน การสอนของคุณ เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาความดีความชอบ 2) ก็เพื่อเสริมจุดแข็งแล้วแก้ไขจุดอ่อน คือ จุดไหนที่เป็นจุดอ่อนที่คุณครูจัดการเรียนการสอน เราจะใช้ทั้งวิธีการสัมภาษณ์ การนิเทศบางที เราก็ไม่ได้เข้าไปในห้องเรียน ก็ต้องเน้นว่าที่โรงเรียนมีกล้องวงจรปิดทุกห้อง ก็ดูทั้งพฤติกรรม นักเรียน ดูทั้งพฤติกรรมของคุณครู แต่เราก็ไม่เชิงจับผิด เพียงแต่ว่าบางทีคุณครูเข้าช้า หรือ

เด็กมีปัญหาอะไร การติดกลิ้งนี้ก็ช่วยได้บ้าง ตรงที่ดูพฤติกรรมของนักเรียน คุณลักษณะการสอนของครู การใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอนมีการใช้เทคโนโลยีบ้างหรือไม่...”

“...รูปแบบเทคนิควิธีการ หรือนวัตกรรมในการนิเทศ ก็เป็นแบบง่าย ๆ ใช้การดูจากงานที่มอบหมาย ดูเรื่องการตรวจการบ้านของครู ผลจากการทำโครงการงานของครูกับนักเรียน เราทำคลินิกวิชาการ ซึ่งก็จะเป็นส่วนหนึ่งที่โรงเรียนปกติไม่มีคลินิกวิชาการ โดยจะเริ่มหลังจากเลิกเรียนตอนเย็น เด็กที่มีความเสี่ยงว่าเกรดเฉลี่ยไม่ถึง ไม่เข้าใจเนื้อหา ก็ให้ลงชื่อที่ห้องวิชาการ โดยคลินิกวิชาการคนที่ดูแลมากที่สุดคือ ผอ. เพราะว่ามันนอกเวลาของครูเขาแล้ว ก็จะไม่ได้เข้มาครับ หรือว่าสัมภาษณ์การพูดคุยนะครับ การสังเกตต่าง ๆ ตรงนี้ก็ใช้กระบวนการนิเทศทั่ว ๆ ไป แต่ว่าจะมีต่างกันตรงที่ว่าจะต้องมีนโยบายของบอร์ดเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เราต้องพยายามจัดการเรียนการสอน ในลักษณะที่เราเรียกว่า Active learning นั่นแหละ คือ ต้องสามารถทำให้สอบพิชช่าได้ จะมีวิทย์ ฯ-คณิต ฯ การหาร การคูณ เวลาออกข้อสอบออกอย่างนี้หรือป่าว ออกลักษณะคิดวิเคราะห์ให้ไหม หรือออกเฉพาะความจำ ดังนั้น นโยบายของเราก็บอกให้ไปทำ โบอิ-ซีดี นั้นไม่รู้ว่าจัดการเรียนการสอนแบบนี้มีัย ตั้งแบบสอบถามแบบนี้มี...”

“...เรื่องการนิเทศ จริง ๆ แล้วสิ่งที่ผมอยากฝาก คือ ผมไม่อยากจะให้สิ่งที่ผมไปพบจริง ๆ How to question how to control คือ การตั้งคำถามไม่เป็น การใช้กระดานดำ ครูรุ่นใหม่เขาใช้ไม่ค่อยเป็นนะครับ คือ กระดานดำ จริง ๆ แล้วคนไทยคิดให้ใช้ไวท์บอร์ด คือ ผมไม่ทำให้ ผมเปลี่ยนจากกระดานไวท์บอร์ดเป็นกระดานดำ คือ ครูจะต้องใช้ชอล์ก คุณใช้ชอล์กได้แสดงว่าคุณต้องมีความรู้อธิบายไปเขียนไป ตอนนี่ครูบางคนใช้แต่ Power point หนักกว่านั้น Power point ก็คือไปเอามาจาก Google ไม่ได้คิดเอง แล้วเด็กก็ทบทวนว่าครูสอนผิด ที่โรงเรียนผมต้องให้ครูสอนเด็กเขารู้ว่าครูสอนผิดเขาทั้งหมด ครูเขาไปโกรธเด็กไม่สอนห้องนี้แล้ว เพราะว่าชั้นนี้ชั้นสุดท้ายก็ต้องเปลี่ยนมาให้ครูอยู่สอน ที่โรงเรียนผมบางคนก็ไม่ให้สอน เขาสอนแล้วเขาสอนไม่ได้อยู่เฉย ๆ คุณสอนได้แค่ประถม คุณดูประถม คุณสอนได้แค่ประถม มาสอนเด็กพวกนี้คุณสอนไม่ได้...”

สรุปผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1 ได้ให้แนวคิด/ หลักเกณฑ์ การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา คือ การนิเทศงานวิชาการจะเป็นบทบาทหน้าที่ของรองวิชาการและหัวหน้ากลุ่มสาระ การนิเทศเป็นแบบกัลยาณมิตร เป็นรูปแบบง่าย ๆ ใช้การดูจากงานที่มอบหมาย ดูเรื่องการตรวจการบ้านของครู ผลจากการทำโครงการงานของครูกับนักเรียน และ การทำคลินิกวิชาการ การนิเทศจะดูว่าครูสอนตรงหลักสูตร ตรงตามตัวชี้วัดหรือไม่ จุดประสงค์ในการนิเทศก็คือ 1) เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ครูควรใช้สื่อเทคโนโลยีในการเรียนการสอน ใช้เทคนิคที่หลากหลาย เช่น แบบ Active learning และนักเรียนมีสิทธิ์ในการประเมินการสอนของครู เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาความดีความชอบ 2) เพื่อเสริมจุดแข็งแล้วแก้ไขจุดอ่อน

โรงเรียนมีกล้องวงจรปิด ดูทั้งพฤติกรรมนักเรียน ดูทั้งพฤติกรรมของการสอนของคุณ ดูพฤติกรรม

ของนักเรียน คุณลักษณะการสอนของคุณ การใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอน และมีการใช้เทคโนโลยีบ้างหรือไม่

ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2 นางรัชนา แสงเปล่งปลั่ง หัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

วันที่สัมภาษณ์: วันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2560

สถานที่สัมภาษณ์: โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

“...ท่านมีความเห็น หรือแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนอย่างไร และแนวคิดในการนิเทศด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา อย่างไร...”

ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2 ได้ให้ความเห็น หรือแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนอย่างไร และแนวคิดในการนิเทศด้านการพัฒนา สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ดังนี้ “...โรงเรียนมีการบริหารจัดการโดยมีแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการประจำปี การเสนอโครงการเป็นเรื่องปกติอยู่แล้ว ครูสามารถดำเนินการที่สอดคล้องกับนโยบาย ส่วนการนิเทศงานวิชาการ เราจะมีการประชุมทุกวันพฤหัสบดี เป็นการประชุมประจำสัปดาห์ ก็มีการวางแผนร่วมกัน รวมทั้ง มีการกำหนดการนิเทศ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน จะมีหัวหน้ากลุ่มสาระ หัวหน้างานวิชาการ เดินไปนิเทศในกลุ่มสาระต่าง ๆ ดูเกี่ยวกับแผนการสอน จัดเหมือนบุทเพื่อแสดงแผนการสอน สื่อการเรียนการสอนในระดับ โรงเรียนก็จะมีหัวหน้างานนิเทศ และในระดับกลุ่มสาระก็จะมีการนิเทศของกลุ่มสาระ แล้วบริหารจัดการเฉพาะในกลุ่มสาระ แทนงานนิเทศระดับโรงเรียน เพื่อนำมาสรุปเป็นภาพรวมของโรงเรียน...”

“...การนิเทศ เราใช้รูปแบบการนิเทศแบบสัญจร 4 จี โมเดล/ โฟทิมิตี ไม่เป็นการนิเทศแบบจับผิด แต่เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในกลุ่มของตัวเอง มีอะไรดีก็เอามาเล่า หรือในกลุ่มของตัวเองที่กลุ่มอื่นเห็น จะต้องมีการพัฒนา หรือหัวหน้านิเทศเขาก็จะสรุปให้ฟัง การนิเทศการบริหารจัดการชั้นเรียน การใช้สื่อการเรียนการสอน โดยหัวหน้างานหรือครูผู้สอนด้วยกัน มีการติดตามการทำงานของครู การออกแบบการเรียนรู้ แผนการสอน สื่อ นวัตกรรมต่าง ๆ คือ ครูเราถ้าเราหนึ่ง เขาก็จะไม่ทำ มันก็กลายเป็นปัญหากลับมาหาเรา เวลาที่เขาออกแบบการเรียนรู้ เวลาที่ตัดผล วัดผลการเรียนรู้ จะมีการติด “0” “ร” เราก็ย้อนกลับไปดูเลยว่าสาเหตุที่เด็กติด “0” ติด “0” “ร” เกิดจากการออกแบบการจัดการเรียนรู้หรือไม่ ทุกคนก็จะให้ความสำคัญกับการออกแบบการเรียนรู้ และการสร้างหรือใช้สื่อการเรียนการสอน ต้องมีเกณฑ์ มีตัวชี้วัด ยกตัวอย่าง เช่น

ของกลุ่มสาระศิลปะ พอเวลาเขาสอนทุกอย่างก็จะวัดเป็นชิ้นงานไปหมด เด็กบางทีไปเรียน เขาก็ไม่ได้เต็ม ก็คล้ายกับเป็นผลสะท้อนกลับมาว่าเหมือนเด็กคิด “0” คิด “ร” เป็นปัญหาของโรงเรียน ต้องปรับปรุง วิชาการจะมาประชุม และเล่าสิ่งที่เราไปพบมา ว่ามีกลุ่มสาระใดมีผลงานดี หัวหน้ากลุ่มสาระที่เนื้อหา มีผลงานยังไม่ดี ก็จะรู้สึกว้าวแพ้กันไม่ได้ ต้องปรับปรุง เราก็จะหาปัญหาของแต่ละส่วนงาน หรือแต่ละขั้นตอนของกระบวนการว่าอะไรมันเป็นส่วนดี หรือบกพร่อง เราก็จะหาวิธีการแก้ไข เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ การออกแบบการเรียนรู้ เราก็ทำให้เป็นรูปแบบเดียวกัน โดยใช้เทคโนโลยี ใช้ระบบออนไลน์ ส่งไฟล์ไว้ที่เพจ ที่เว็บไซต์ของโรงเรียน ครูก็นำไปใช้ให้เป็นรูปแบบเดียวกัน เป็นต้น ปัญหาอีกประเด็น คือ ครูบางส่วนไม่สอนตามตัวชี้วัดและมาตรฐานของหลักสูตร สอน โดยความเชื่อของตัวเองกับความถนัดของตนเอง เคยปฏิบัติกันอย่างไรก็เอามาอย่างนั้น ที่นี้บางทีการวางแผน การประเมินผล ที่ส่งมาก่อนไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัดของหลักสูตร...”

สรุปผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2 ได้ให้แนวคิด/ หลักเกณฑ์ การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ดังนี้ โรงเรียนมีการบริหารจัดการ โดยมีแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการประจำปี ดำเนินการสอดคล้องกับนโยบาย การนิเทศงานวิชาการมีการประชุมทุกวันพฤหัสบดี มีการวางแผนกำหนดการนิเทศ โดยหัวหน้ากลุ่มสาระ หัวหน้างานวิชาการ และหัวหน้างานนิเทศ มีการนิเทศของกลุ่มสาระนำมาสรุปเป็นภาพรวมของโรงเรียน การนิเทศใช้รูปแบบการนิเทศแบบสัจจร 4 จี โมเดล/ โฟกัสดี เป็นรูปแบบของโรงเรียน เป็นการนิเทศเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อการพัฒนา มีการนิเทศการบริหารจัดการชั้นเรียน การใช้สื่อการเรียนการสอน โดยหัวหน้างาน หรือครูผู้สอนด้วยกัน มีการติดตามการทำงานของครู การออกแบบการเรียนรู้ แผนการสอน สื่อ นวัตกรรม ต่าง ๆ ให้ความสำคัญกับการออกแบบการเรียนรู้ และการสร้าง หรือใช้สื่อการเรียนการสอน มีเกณฑ์ มีตัวชี้วัดตามมาตรฐาน นำเทคโนโลยีและระบบออนไลน์เข้ามาใช้ในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3 ครูผู้สอน (ไม่ประสงค์ออกนาม) โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 3

วันที่สัมภาษณ์: วันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2560

สถานที่สัมภาษณ์ โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 3

“...ท่านมีความเห็น หรือแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนอย่างไร และแนวคิดในการนิเทศด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา อย่างไร...”

ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3 ได้ให้ความเห็นหรือแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการภายใน

โรงเรียนอย่างไร และแนวคิดในการนิเทศด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ดังนี้ “...โรงเรียนต้องมีการนิเทศงานวิชาการอย่างเป็นระบบ โดยมีรองฝ่ายวิชาการและหัวหน้ากลุ่มสาระเป็นผู้รับผิดชอบ ในกลุ่มสาระแต่ละกลุ่มจะมีการนิเทศภายในกลุ่มสาระในเรื่องแผนการสอน การจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ เน้นให้มีการพัฒนาสื่อที่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ มีการทำโครงการร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน...”

“...การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม ในปัจจุบันครูต้องทันสมัย ต้องรู้เท่าทันนักเรียน ต้องหาอะไรใหม่ ๆ ที่ดึงความสนใจของผู้เรียนได้ โดยเฉพาะสื่อเทคโนโลยี ดังนั้น โรงเรียนต้องสนับสนุนให้ครูใช้สื่อเทคโนโลยี และต้องให้งบประมาณในการผลิต ไม่เช่นนั้นครูก็ไม่อยากทำ เพราะเห็นว่าไม่คุ้มค่าใช้จ่าย แล้วต้องมีการนิเทศติดตามดูว่าครูใช้จริงหรือไม่ ไม่ใช่ทำสวยหรู แต่ไม่ได้นำมาใช้จริง และควรมีการประเมินผลการใช้เพื่อนำไปสู่การพัฒนา...”

สรุปผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3 ได้ให้แนวคิดว่าการนิเทศงานวิชาการควรทำอย่างเป็นระบบ และต้องมีรองวิชาการหรือหัวหน้ากลุ่มสาระ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม ควรต้องให้ทันสมัย สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ ต้องได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากโรงเรียน และมีการติดตามตรวจสอบ หรือการประเมินผลการใช้สื่อ

ผู้วิจัยนำข้อมูล 3 ส่วน ที่ได้จากแบบสอบถามร่วมกับแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และรูปแบบการนิเทศของ Harris (1985, pp. 13-17) ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) นำไปยกร่าง “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” ดังตารางวิเคราะห์ข้อมูล ตารางที่ 30

ตารางที่ 30 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รูปแบบการนิเทศของ Harris (1985, pp.13-17) ร่วมกับข้อมูลจากแบบสอบถาม และข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เพื่อนำไปยกร่างเป็น “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา”

แนวคิด/ ทฤษฎี/ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ข้อมูลการวิเคราะห์แบบสอบถาม	ข้อมูลจาก Best practice	ยกร่างรูปแบบ
<p>แฮร์ริส (Harris) รูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียน มี 6 ขั้นตอน</p> <p>ขั้นตอนที่ 1 การประเมินสภาพการทำงาน (Assessing) การศึกษาสภาพที่เป็นอยู่ เพื่อเป็นข้อมูลเพื่อกำหนดขั้นตอนย่อย</p> <p>ขั้นตอนที่ 2 การจัดลำดับความสำคัญ (Prioritizing) เป็นการกำหนดความสำคัญ ของงาน</p> <p>1. นโยบายการพัฒนาการศึกษา ประเด็น ยุทธศาสตร์ที่ 3 เรื่องการนิเทศภายใน สถานศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่ มัชฌมศึกษา เขต 18</p> <p>2. ชนกฤตย์ มงคลดวงษ์ พลิกโฉม การนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ฯ ด้วยเทคนิค การนิเทศภายใน แบบสอนแนะ (Coaching techniques)</p>	<p>การวิเคราะห์ระดับความต้องการจำเป็น ในการนิเทศงานวิชาการโรงเรียน ด้านการ พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทาง การศึกษา</p> <p>ลำดับที่ 1 โรงเรียนมีการจัดอบรมเกี่ยวกับ สื่อการเรียนการสอนให้กับครู เช่น การผลิต สื่อ การใช้ การบำรุงรักษา มีการสนับสนุน การผลิตและงบประมาณการผลิตสื่อ</p> <p>ลำดับที่ 5 โรงเรียนมีการพัฒนาครูในการ ผลิตสื่อการเรียนรู้อัดคลดสื่อกับหลักสูตร</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการนิเทศงานวิชาการโดยมี รอง ผอ. รร.ฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระ โดยการแจกแจงงาน การประชุม นิเทศ เป็นคณะตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 2. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ชี้นะ สอนงาน การติดตามผล และปรับปรุง 3. มีการนิเทศการใช้หลักสูตร รวมถึง ตัวชี้วัดมาตรฐานการเรียนรู้ 4. ใช้เทคนิควิธีการนิเทศอย่างหลากหลาย เช่น การนิเทศแบบสัจจร 4 จี โมเดล/ โฟกัสดี 5. มีการนิเทศการบริหารจัดการชั้นเรียน การใช้สื่อการเรียนการสอน โดย หัวหน้างานหรือครูผู้สอนด้วยกัน 	<p>โมดูลที่ 1 Coaching and mentoring (การนิเทศภายใน แบบสอนงาน)</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และ คุณสมบัติส่วนบุคคล (Personal attributes) เพื่อให้การทำงานบรรลุ เป้าหมายที่วางไว้ 2. ถ่ายทอดเทคนิคและวิธีการทำงาน เพื่อให้บุคลากรมีศักยภาพในการ ทำงานที่สูงขึ้นบรรลุความก้าวหน้าใน วิชาชีพ <p>เนื้อหาสาระ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. บทบาทหน้าที่ จรรยาบรรณวิชาชีพครู 2. พลิกโฉมการนิเทศเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา

ตารางที่ 30 (ต่อ)

แนวคิด/ ทฤษฎี/ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ข้อมูลการวิเคราะห์แบบสอบถาม	ข้อมูลจาก Best practice	ยกกร่างรูปแบบ
1. สังค์ อูทรานันท์ การนิเทศภายใน โรงเรียนจะสำเร็จได้ต้องอาศัยความ ร่วมมือของ 3 ฝ่าย คือผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ		6. มีเป้าหมายการนิเทศที่ชัดเจน ใช้ กระบวนการนิเทศภายในพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	3. การนิเทศภายในสถานศึกษา 4. ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 5. PLC กับการพัฒนาวิชาชีพครู <u>กระบวนการพัฒนา</u>
2. ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 2.1 ด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม 2.2 ด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี 2.3 ด้านชีวิตและอาชีพ 2.4 ด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม 2.5 ทักษะของคนในศตวรรษที่ 21		7. มีการใช้เครื่องมือในการนิเทศ 8. มีการใช้กล้องวงจรปิดในการนิเทศ พฤติกรรมการสอนของครู	1. การอบรมเชิงปฏิบัติการ
3. การเรียนรู้ 3R + 8C		9. มีแผนการนิเทศที่สอดคล้องกับนโยบาย 10. มีการนำผลการนิเทศมาใช้ในการพัฒนา งานบริหาร และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง	
4. แนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21		11. ศึกษาวิเคราะห์ ทำงานโครงการตาม นโยบาย ไม่ทำหน้าที่นิเทศการเรียน การสอนของครู	

ตารางที่ 30 (ต่อ)

แนวคิด/ ทฤษฎี/ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ข้อมูลการวิเคราะห์แบบสอบถาม	ข้อมูลจาก Best practice	ยกกร่างรูปแบบ
<p>แฮร์ริส (Harris) รูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียน มี 6 ขั้นตอน</p> <p>ขั้นตอนที่ 3 การออกแบบวิธีการทำงาน (Designing) เป็นการจัดระบบวางแผนการทำงานเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง</p> <p>ขั้นตอนที่ 4 การจัดสรรทรัพยากร (Allocating resources) เป็นการกำหนดทรัพยากรต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงาน</p> <p>1. Glickman กล่าวถึงการนิเทศว่าเป็นหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน เรื่องหลักสูตร สื่อการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก การเตรียม และพัฒนาครู รวมถึงการประเมินผลการสอน การสนับสนุนให้ครูทำวิจัยปฏิบัติการ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุง การสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น</p>	<p>การวิเคราะห์ระดับความต้องการจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการ โรงเรียนด้าน</p> <p>การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา</p> <p>ลำดับที่ 2 โรงเรียนมีการประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อจัดการเรียนการสอนกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร และหน่วยงานอื่น ๆ การผลิต และงบประมาณการผลิตสื่อ</p> <p>ลำดับที่ 7 โรงเรียนสนับสนุนให้มีการจัดหา และผลิตสื่อการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร</p>	<p>12. โรงเรียนมีการบริหารจัดการ โดยมีแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการประจำปี การเสนอโครงการเป็นเรื่องปกติอยู่แล้ว ครูสามารถดำเนินการที่สอดคล้องกับนโยบายได้</p> <p>13. กระบวนการทางวิชาการคนที่มี ความสำคัญที่สุด คือ ครู</p> <p>14. การจัดการเรียนการสอน ต้องมีการใช้สื่อการเรียนรู้</p> <p>15. นักเรียนมีสิทธิ์ในการประเมิน การสอนของครู เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาความดีความชอบ</p> <p>16. มีการจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning</p> <p>17. การใช้สื่อของครูไม่ได้สร้างขึ้นมาจาก</p> <p>18. ครูต้องมีความรู้ ความสามารถในการสร้างชิ้นงาน/ นวัตกรรม</p>	<p>โมดูลที่ 2 Budget (สนับสนุนงบประมาณ) ขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาของครู ด้วยวิธีการเรียนแบบโครงการร่วมกับโซเซียลมีเดียของนักเรียน เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <p>ครูสามารถเขียนโครงการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาของครู ด้วยวิธีการเรียนแบบโครงการร่วมกับโซเซียลมีเดียของนักเรียน เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อขอสนับสนุนงบประมาณ</p> <p>เนื้อหาสาระ</p> <p>8 ขั้นตอน การเรียนแบบโครงการร่วมกับโซเซียลมีเดียของนักเรียน เพื่อ</p>

ตารางที่ 30 (ต่อ)

แนวคิด/ ทฤษฎี/ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ข้อมูลการวิเคราะห์แบบสอบถาม	ข้อมูลจาก Best practice	ยกกร่างรูปแบบ
<p>2. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ให้ความหมายไว้ว่าการนิเทศภายใน เป็นการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร และครูในการปรับปรุง พัฒนาการทำงาน ของครูให้มีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้ นักเรียนมีคุณภาพ</p>		<p>19. โรงเรียนต้องมีการจัดทำโครงการ/ แผนงาน เกี่ยวกับการสร้างสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา</p> <p>20. ครูและบุคลากรต้องมีความรู้ ความเข้าใจเรื่อง การเขียน โครงการ ในการของบประมาณ</p>	<p>ส่งเสริมการใช้ทักษะในศตวรรษที่ 21 และ ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษาของครูผู้สอน ให้มีความ สอดคล้องกับกับรูปแบบการเรียนรู้ที่ ทันสมัย</p> <p><u>กระบวนการพัฒนา</u></p>
<p>3. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นกิจกรรม ที่เป็นภารกิจของงานวิชาการที่มีความสำคัญ ทั้งนี้ จากข้อมูล ที่ผู้วิจัย ได้ดำเนินการสำรวจ มีระดับความ ต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับแรก</p>		<p>21. ครูต้องมีความกระตือรือร้นในการหา เทคนิคใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอน</p> <p>22. ครูต้องใช้เทคโนโลยี และสื่อโซเชียล มีเดีย ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียน การสอน</p>	<p>1. ครูเขียนโครงการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา และนำเสนอ เพื่อพิจารณาอนุมัติงบประมาณ</p> <p>2. ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ 8 ขั้นตอน การเรียนแบบโครงการร่วมกับโซเชียลมีเดีย ของนักเรียน เพื่อส่งเสริมการใช้ทักษะใน ศตวรรษที่ 21</p>
<p>4. จันทรานี สงวนนาม กล่าวว่า ผู้บริหาร ต้องจัดให้สถานศึกษา มีสื่อการเรียน การสอนที่จำเป็นสำหรับครูผู้สอน ช่วยให้การเรียนการสอนของครูดำเนิน ไปด้วยดี</p>		<p>23. ผู้บริหารต้องสนับสนุนให้ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีที่เหมาะสม</p> <p>24. โรงเรียนต้องมีระบบการบริหารจัดการ สื่อการเรียนการสอน เพื่ออำนวยความสะดวกกับครูผู้สอนนักเรียน</p>	

ตารางที่ 30 (ต่อ)

แนวคิด/ ทฤษฎี/ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ข้อมูลการวิเคราะห์แบบสอบถาม	ข้อมูลจาก Best practice	ยกกร่างรูปแบบ
5. กระทรวงศึกษาธิการ ให้แนวทางในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การศึกษา เรื่องการส่งเสริมให้ครูผลิต และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การเรียนการสอน ด้วยตนเอง			
6. ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21			
6.1 ด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม			
6.2 ด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี			
6.3 ด้านชีวิตและอาชีพ			
6.4 ด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม			
6.5 ทักษะของคนในศตวรรษที่ 21			
7. การเรียนรู้ 3R + 8C			
8. แนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21			
9. 8 ขั้นตอน การเรียนแบบโครงการ ร่วมกับโซเซียลมีเดีย เพื่อเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21			

ตารางที่ 30 (ต่อ)

แนวคิด/ ทฤษฎี/ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ข้อมูลการวิเคราะห์แบบสอบถาม	ข้อมูลจาก Best practice	ยกกร่างรูปแบบ
<p>แฮร์ริส (Harris) รูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียน มี 6 ขั้นตอน</p> <p>ขั้นตอนที่ 5 การประสานงาน (Coordination) เป็นกระบวนการประสานการใช้ทรัพยากร ทั้งบุคลากรและงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และประสานแผนการทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด</p> <p>1. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นกิจกรรมที่เป็นภารกิจของงานวิชาการที่มีความสำคัญ ทั้งนี้ จากข้อมูล ที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจ มีระดับความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับแรก</p> <p>2. กระทรวงศึกษาธิการ ให้แนวทางในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา เรื่องการส่งเสริมให้ครูผลิต และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การเรียนการสอนด้วยตนเอง</p>	<p>การวิเคราะห์ระดับความต้องการจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการ โรงเรียน</p> <p>ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา</p> <p>ลำดับที่ 3 โรงเรียนมีการประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู</p> <p>ลำดับที่ 4 โรงเรียนมีการติดตามการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง</p>	<p>25. โรงเรียนมีการบริหารจัดการ โดยมีแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการประจำปี การเสนอโครงการเป็นเรื่องปกติอยู่แล้ว ครูสามารถดำเนินการที่สอดคล้องกับนโยบายได้</p> <p>26. กระบวนการทางวิชาการ คนที่มีความสำคัญที่สุด คือ ครู</p> <p>27. การจัดการเรียนการสอนต้องมีการใช้สื่อการเรียนรู้</p> <p>28. นักเรียนมีสิทธิ์ในการประเมินการสอนของครู เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาความดีความชอบ</p> <p>29. มีการจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning</p> <p>30. การใช้สื่อของครูไม่ได้สร้างขึ้นมาจาก</p> <p>31. ครูต้องมีความรู้ ความสามารถในการสร้างชิ้นงาน/ นวัตกรรม</p>	<p>โมดูลที่ 3 Action (การลงมือปฏิบัติ) การสร้างสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาของครู ด้วยวิธีการเรียนแบบโครงการร่วมกับโซเซียลมีเดียของนักเรียน เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <p>ครูและนักเรียน สามารถผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาของครู ด้วยวิธีการเรียนแบบโครงการร่วมกับโซเซียลมีเดียของนักเรียน เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21</p> <p>เนื้อหาสาระ</p> <p>8 ขั้นตอน การเรียนแบบโครงการร่วมกับโซเซียลมีเดียของนักเรียน เพื่อส่งเสริมการใช้ทักษะในศตวรรษที่ 21 และด้านการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาของครูผู้สอน</p>

ตารางที่ 30 (ต่อ)

แนวคิด/ ทฤษฎี/ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ข้อมูลการวิเคราะห์แบบสอบถาม	ข้อมูลจาก Best practice	ยกกร่างรูปแบบ
3. ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21		32. ครูต้องมีความกระตือรือร้นในการหาเทคนิคใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอน	ให้มีความสอดคล้องกันกับรูปแบบการเรียนรู้ที่ทันสมัย
3.1 ด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม			
3.2 ด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี		33. ครูต้องใช้เทคโนโลยี และสื่อ โซเชียลมีเดีย ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน	<u>กระบวนการพัฒนา</u> -ปฏิบัติการ 8 ขั้นตอน การเรียนแบบโครงการร่วมกับโซเชียลมีเดียของนักเรียน เพื่อส่งเสริมการใช้ทักษะในศตวรรษที่ 21 และด้านการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาของครูผู้สอน
3.3 ด้านชีวิตและอาชีพ			
3.4 ด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม			
4. ทักษะของคนในศตวรรษที่ 21		34. ผู้บริหารต้องสนับสนุนให้ครูใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสม	
4.1 การเรียนรู้ 3R + 8C			
5. แนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21		35. โรงเรียนต้องมีระบบการบริหารจัดการสื่อการเรียนการสอน เพื่ออำนวยความสะดวกกับครูผู้สอน และนักเรียน	ให้มีความสอดคล้องกันกับรูปแบบการเรียนรู้ที่ทันสมัย มี 8 ขั้นตอน ดังนี้
6. 8 ขั้นตอน การเรียนแบบโครงการร่วมกับโซเชียลมีเดีย เพื่อเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21			ขั้นที่ 1) เตรียมความพร้อม ขั้นที่ 2) เลือกปัญหาที่จะศึกษา ขั้นที่ 3) วางแผนการทำโครงการ ขั้นที่ 4) ลงมือปฏิบัติตามแผน ขั้นที่ 5) ค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม ขั้นที่ 6) เขียนรายงาน ขั้นที่ 7) นำเสนอผลงานและเผยแพร่สู่สาธารณะ ขั้นที่ 8) ประเมินผลการทำงาน

ตารางที่ 30 (ต่อ)

แนวคิด/ ทฤษฎี/ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ข้อมูลการวิเคราะห์แบบสอบถาม	ข้อมูลจาก Best practice	ยกกร่างรูปแบบ
<p>แฮร์ริส (Harris) รูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียน มี 6 ขั้นตอน</p> <p>ขั้นตอนที่ 6 การอำนวยความสะดวก เป็นการทำให้เกิดความเหมาะสมในการดำเนินการตามแผนงานให้มากที่สุด</p> <p>1. จันทรานี สงวนนาม กล่าวว่า ผู้บริหารต้องจัดให้สถานศึกษา มีสื่อการเรียนการสอนที่จำเป็นสำหรับครูผู้สอน ช่วยให้การเรียนการสอนของครูดำเนินไปด้วยดี</p> <p>2. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นกิจกรรมที่เป็นการกิจของงานวิชาการที่มีความสำคัญ ทั้งนี้ จากข้อมูล ที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจ มีระดับความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับแรก</p>	<p>การวิเคราะห์ระดับความต้องการจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการ</p> <p>โรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา</p> <p>ลำดับที่ 6 โรงเรียนมีการแนะนำและส่งเสริมให้ครูมีการใช้แหล่งเรียนในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน</p>	<p>36. โรงเรียนมีการบริหารจัดการ โดยมีแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการประจำปี การเสนอโครงการเป็นเรื่องปกติอยู่แล้ว ครูสามารถดำเนินการที่สอดคล้องกับนโยบายได้</p> <p>37. กระบวนการทางวิชาการ คนที่มีความสำคัญที่สุด คือ ครู</p> <p>38. การจัดการเรียนการสอน ต้องมีการใช้สื่อการเรียนรู้</p> <p>39. นักเรียนมีสิทธิ์ในการประเมินการสอนของครู เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาความคิดเห็น</p> <p>40. มีการจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning</p> <p>41. การใช้สื่อของครูไม่ได้สร้างขึ้นเอง</p>	<p>โมดูลที่ 4 Presentation (นำเสนอสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา) วัตถุประสงค์</p> <p>เพื่อแสดงกระบวนการในการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาของครู ด้วยวิธีการเรียนแบบ โครงงานร่วมกับโซเซียลมีเดีย ของนักเรียน เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21</p> <p>เนื้อหาสาระ</p> <p>รูปแบบการนำเสนอกระบวนการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาของครู ด้วยวิธีการเรียนแบบ โครงงานร่วมกับโซเซียลมีเดียของนักเรียน เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21</p> <p>กระบวนการพัฒนา</p> <p>การนำเสนอในลักษณะผังโครงการ</p>

ตารางที่ 30 (ต่อ)

แนวคิด/ ทฤษฎี/ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ข้อมูลการวิเคราะห์แบบสอบถาม	ข้อมูลจาก Best practice	ยกย่องรูปแบบ
3. กระทรวงศึกษาธิการ ให้แนวทางในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา เรื่องการส่งเสริมให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอนด้วยตนเอง		42. ครูต้องมีความรู้ ความสามารถในการสร้างชิ้นงาน/ นวัตกรรม	
4. ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21		43. ครูต้องมีความกระตือรือร้นในการหาเทคนิคใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอน	
4.1 ด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม		44. ครูต้องใช้เทคโนโลยี และสื่อโซเชียลมีเดีย ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน	
4.2 ด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี		45. ผู้บริหารต้องสนับสนุนให้ครูใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสม	
4.3 ด้านชีวิตและอาชีพ		46. โรงเรียนต้องมีระบบการบริหารจัดการสื่อการเรียนการสอน เพื่ออำนวยความสะดวกกับครูผู้สอนและนักเรียน	
4.4 ด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม			
5. ทักษะของคนในศตวรรษที่ 21			
5.1 การเรียนรู้ 3R + 8C			
6. แนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21			
7. 8 ขั้นตอน การเรียนแบบโครงการร่วมกับโซเชียลมีเดีย เพื่อเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21			

ตารางที่ 30 (ต่อ)

แนวคิด/ ทฤษฎี/ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ข้อมูลการวิเคราะห์แบบสอบถาม	ข้อมูลจาก Best practice	ยกวางรูปแบบ
<p>- กระทรวงศึกษาธิการ ให้แนวทางในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การศึกษา เรื่องการส่งเสริมให้ครูผลิต และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน ด้วยตนเอง</p> <p>- ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21</p> <ul style="list-style-type: none"> - ด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม - ด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี - ด้านชีวิตและอาชีพ - ด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม <p>- ทักษะของคนในศตวรรษที่ 21</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเรียนรู้ 3R + 7C <p>- แนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21</p> <p>- 8 ขั้นตอนการเรียนรู้แบบ โครงงาน ร่วมกับ โชเชิลมีเดีย เพื่อเสริมทักษะ ในศตวรรษที่ 21</p>			

ตารางที่ 30 (ต่อ)

แนวคิด/ ทฤษฎี/ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ข้อมูลการวิเคราะห์แบบสอบถาม	ข้อมูลจาก Best practice	ยกกร่างรูปแบบ
<p>แฮร์ริส (Harris) รูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียน มี 6 ขั้นตอน</p> <p>ขั้นตอนที่ 6 การอำนวยความสะดวก เป็นการทำให้เกิดความเหมาะสมในการดำเนินการตามแผนงานให้มากที่สุด</p> <p>- จันทราณี สวงวนาม กล่าวว่า ผู้บริหารต้องจัดให้สถานศึกษา มีสื่อการเรียนการสอนที่จำเป็นสำหรับครูผู้สอน ช่วยให้การเรียนการสอนของครูดำเนินไปด้วยดี</p> <p>- กระทรวงศึกษาธิการ ให้แนวทางในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เรื่องการส่งเสริมให้ครูผลิต และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอนด้วยตนเอง</p> <p>- การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นกิจกรรม</p>	<p>การวิเคราะห์ระดับความต้องการจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการ</p> <p>โรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา</p> <p>ลำดับที่ 8 โรงเรียนส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการเรียนการสอน</p> <p>ลำดับที่ 10 โรงเรียนมีการสนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการจัดการเรียนรู้</p>	<p>- โรงเรียนมีการบริหารจัดการ โดยมีแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการประจำปี</p> <p>การเสนอโครงการเป็นเรื่องปกติอยู่แล้ว</p> <p>ครูสามารถดำเนินการที่สอดคล้องกับนโยบายได้</p> <p>- กระบวนการทางวิชาการ คนที่มีความสำคัญที่สุด คือ ครู</p> <p>- การจัดการเรียนการสอนต้องมีการใช้สื่อการเรียนรู้</p> <p>- นักเรียนมีสิทธิ์ในการประเมินการสอนของครู เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาความดีความชอบ</p> <p>- มีการจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning</p> <p>- การใช้สื่อของครูไม่ได้สร้างขึ้นมาจาก</p> <p>- ครูต้องมีความรู้ ความสามารถในการ</p>	<p>โมดูลที่ 5 Assessment (ประเมิน สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา)</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <p>เพื่อประเมินผลงานครูในการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาของครู ด้วยวิธีการเรียนแบบ โครงงานร่วมกับโซเชียลมีเดียของนักเรียน เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21</p> <p>เนื้อหาสาระ</p> <p>หลักเกณฑ์การประเมินสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21</p> <p>กระบวนการพัฒนา</p> <p>การประเมินสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาของครู ในการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาของ</p>

ตารางที่ 30 (ต่อ)

แนวคิด/ ทฤษฎี/ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ข้อมูลการวิเคราะห์แบบสอบถาม	ข้อมูลจาก Best practice	ยกย่องรูปแบบ
<p>ที่เป็นภารกิจของงานวิชาการ ที่มี ความสำคัญ ทั้งนี้จากข้อมูล ที่ผู้วิจัย ได้ดำเนินการสำรวจ มีระดับความต้องการ จำเป็นอยู่ในอันดับแรก</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 - ด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม - ด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี - ด้านชีวิตและอาชีพ - ด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม <p>- ทักษะของคนในศตวรรษที่ 21</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเรียนรู้ 3R + 8C <p>- แนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21</p> <p>- 8 ขั้นตอน การเรียนแบบโครงการร่วมกับ โซเชียลมีเดีย เพื่อเสริมทักษะ ในศตวรรษที่ 21</p>		<p>สร้างชิ้นงาน/ นวัตกรรม ครูต้องมี ความกระตือรือร้นในการหาเทคนิคใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูต้องใช้เทคโนโลยี และสื่อโซเชียล มีเดีย ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียน การสอน - ผู้บริหารต้องสนับสนุนให้ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีที่เหมาะสม - โรงเรียนต้องมีระบบการบริหารจัดการ สื่อการเรียนการสอน เพื่ออำนวยความสะดวก ความสะดวกกับครูผู้สอนและนักเรียน - ใช้เครือข่ายโรงเรียนที่มีสื่อ นวัตกรรม ที่เป็นต้นแบบในการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยี 	<p>ครูด้วยวิธีการเรียนแบบ โครงการร่วมกับ โซเชียลมีเดียของนักเรียน เพื่อส่งเสริม ทักษะในศตวรรษที่ 21</p>

ตารางที่ 30 (ต่อ)

แนวคิด/ ทฤษฎี/ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ข้อมูลการวิเคราะห์แบบสอบถาม	ข้อมูลจาก Best practice	ยกกร่างรูปแบบ
<p>แฮร์ริส (Harris) รูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียน มี 6 ขั้นตอน</p> <p>ขั้นตอนที่ 6 การอำนวยความสะดวก (Directing) เป็นการทำให้เกิดความเหมาะสมในการดำเนินการตามแผนงานให้มากที่สุด</p> <p>- จันทราณี สวงวนนาม กล่าวว่า ผู้บริหารต้องจัดให้สถานศึกษา มีสื่อการเรียนการสอนที่จำเป็นสำหรับครูผู้สอน ช่วยให้การเรียนการสอนของครูดำเนินไปด้วยดี</p> <p>- กระทรวงศึกษาธิการ ให้แนวทางในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา เรื่องการส่งเสริมให้ครูผลิต และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การเรียนการสอนด้วยตนเอง</p> <p>- การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นกิจกรรม</p>	<p>การวิเคราะห์ระดับความต้องการจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการ โรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา</p> <p>ลำดับที่ 9 โรงเรียนจัดบรรยากาศในห้องสมุดเหมาะแก่การเรียนรู้</p>	<p>- โรงเรียนมีการบริหารจัดการ โดยมีแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการประจำปี การเสนอโครงการเป็นเรื่องปกติอยู่แล้ว</p> <p>ครูสามารถดำเนินการที่สอดคล้องกับนโยบายได้</p> <p>- กระบวนการทางวิชาการ คนที่มีความสำคัญที่สุด คือ ครู</p> <p>- การจัดการเรียนการสอนต้องมีการใช้สื่อการเรียนรู้</p> <p>- นักเรียนมีสิทธิ์ในการประเมินการสอนของครู เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาความคิดความชอบ</p> <p>- มีการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning</p> <p>- การใช้สื่อของครูไม่ได้สร้างขึ้นมาจากครูต้องมีความรู้ ความสามารถในการ</p>	<p>โมดูลที่ 6 Disseminate (เผยแพร่ผลงานสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา)</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <p>เพื่อเผยแพร่ผลงานของครูในการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาของครู ด้วยวิธีการเรียนแบบ โครงการงานร่วมกับโซเชียลมีเดียของนักเรียน เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ผ่านระบบโซเชียลเน็ตเวิร์ก</p> <p>เนื้อหาสาระ</p> <p>เครื่องมือในการเผยแพร่ผลงานของครูในการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาของครู ด้วยวิธีการเรียนแบบ โครงการงานร่วมกับโซเชียลมีเดียของนักเรียน เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21</p>

ตารางที่ 30 (ต่อ)

แนวคิด/ ทฤษฎี/ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ข้อมูลการวิเคราะห์แบบสอบถาม	ข้อมูลจาก Best practice	ยกกร่างรูปแบบ
<p>ที่เป็นภารกิจของงานวิชาการ ที่มี ความสำคัญ ทั้งนี้ จากข้อมูล ที่ผู้วิจัย ได้ดำเนินการสำรวจ มีระดับความต้องการ จำเป็นอยู่ในอันดับแรก</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 <ul style="list-style-type: none"> - ด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม - ด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี - ด้านชีวิตและอาชีพ - ด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม - ทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 <ul style="list-style-type: none"> - การเรียนรู้ 3R + 8C - แนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 - 8 ขั้นตอน การเรียนแบบโครงการ ร่วมกับ โซเชียลมีเดีย เพื่อเสริมทักษะ ในศตวรรษที่ 21 	<p>สร้างชิ้นงาน/ นวัตกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - โรงเรียนต้องมีการจัดทำโครงการ/ แผนงานเกี่ยวกับการสร้างสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา - ครูและบุคลากรต้องมีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการเขียนโครงการในการขอ งบประมาณ - ครูต้องมีความกระตือรือร้นในการหา เทคนิคใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอน - ครูต้องใช้เทคโนโลยี และสื่อโซเชียล มีเดียให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียน การสอน - ผู้บริหารต้องสนับสนุนให้ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีที่เหมาะสม - โรงเรียนต้องมีระบบการบริหารจัดการ สื่อการเรียนการสอน เพื่ออำนวยความสะดวก ความสะดวกกับครูผู้สอนและนักเรียน 	<p>กระบวนการพัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปฏิบัติการเผยแพร่ของครูในการผลิต สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ของครูด้วยวิธีการเรียนแบบโครงการ ร่วมกับ โซเชียลมีเดียของนักเรียน เพื่อส่งเสริม ทักษะในศตวรรษที่ 21 ผ่านระบบ โซเชียลเน็ตเวิร์ก 	

ตารางที่ 30 (ต่อ)

แนวคิด/ ทฤษฎี/ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ข้อมูลการวิเคราะห์แบบสอบถาม	ข้อมูลจาก Best practice	ยกกร่างรูปแบบ
<p>- กระทรวงศึกษาธิการ ให้แนวทางในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การศึกษา เรื่องการส่งเสริมให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน ด้วยตนเอง</p> <p>- ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21</p> <ul style="list-style-type: none"> - ด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม - ด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี - ด้านชีวิตและอาชีพ - ด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม <p>- ทักษะของคนในศตวรรษที่ 21</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเรียนรู้ 3R + 7C <p>- แนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21</p> <p>- 8 ขั้นตอนการเรียนรู้แบบโครงงาน ร่วมกับโซเซียลมีเดีย เพื่อเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21</p>		<p>- แหล่งเรียนรู้ภายในภายนอกโรงเรียน เป็นแหล่งเผยแพร่ผลงานครูนักเรียนได้ เป็นอย่างดี</p>	

ยกร่าง “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ใช้ชื่อว่า Janda model: CBAPAD”

หลังจากได้ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 33 ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์มาตั้งเคราะห์เป็นรูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ยกร่าง “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ใช้ชื่อว่า Janda model: CBAPAD” เป็นกระบวนการพัฒนาอย่าง เป็นระบบ 6 ขั้นตอน คือ

1. Coaching and mentoring: ชี้นำ สอนงาน
2. Budget: สนับสนุนงบประมาณ
3. Action: ปฏิบัติการ
4. Presentation: นำเสนอผลงาน
5. Assessment: ประเมินผลงาน
6. Dissemination: เผยแพร่ผลงาน

เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างเป็นระบบ ในแต่ละโมดูลจะประกอบไปด้วย แนวคิด วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ กระบวนการพัฒนา แนวทางดำเนินการ สื่อ/ วัสดุ/ อุปกรณ์ ประเมินผล ใ้ความรู้ และใบงาน/ ตัวอย่างเอกสาร โดยในแต่ละโมดูล มีรายละเอียด ดังนี้

โมดูลที่ 1 Coaching and mentoring (ชี้นำ สอนงาน)

แนวคิด

“การนิเทศภายในโรงเรียน” ผู้บริหารโรงเรียนต้องถือเป็นหน้าที่สำคัญในการดำเนินการร่วมกันภายใน โรงเรียน เพื่อพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข และยกระดับคุณภาพการศึกษา ในขณะที่เดียวกัน จะต้องเป็นการส่งเสริม สนับสนุน และให้กำลังใจแก่บุคลากรภายในโรงเรียนให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง พร้อมทั้งจะเผยแพร่ผลงานทางวิชาการในการพัฒนาทางวิชาชีพไปด้วย

จากการปฏิรูปการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป พบว่า บทบาทของสื่อและเทคโนโลยีมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนสมัยใหม่และในชีวิตประจำวันมาก ซึ่งในด้านการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย ถือได้ว่าการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ในปัจจุบัน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามศักยภาพ และความสะดวกของตนเอง สามารถสร้างสถานการณ์จริงจากประสบการณ์ ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ ทำให้เกิดการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กัน ระหว่างผู้เรียนกับครูผู้สอน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และคุณสมบัติส่วนบุคคล (Personal attributes) เพื่อให้การทำงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้
2. ถ่ายทอดเทคนิคและวิธีการทำงาน เพื่อให้บุคลากรมีศักยภาพในการทำงานที่สูงขึ้น บรรลุความก้าวหน้าในวิชาชีพ

เนื้อหาหลักสูตร

1. บทบาทหน้าที่ จรรยาบรรณวิชาชีพครู (1 ชั่วโมง)
2. พลิกโฉมการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (1 ชั่วโมง)
3. การนิเทศภายในสถานศึกษา (1 ชั่วโมง)
4. ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (1 ชั่วโมง)
5. PLC กับการพัฒนาวิชาชีพครู (2 ชั่วโมง)

กระบวนการพัฒนา

การอบรมเชิงปฏิบัติการการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา มีแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่
2. เนื้อหาหลักสูตร
3. ระยะเวลาดำเนินการ
4. ผู้รับผิดชอบ
5. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

แนวทางการดำเนินการ

บทบาทหน้าที่ ผู้บริหาร ฯ	เนื้อหาหลักสูตร	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ ครู/ นักเรียน	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ
1. ประชุมคณะครู เพื่อ ชี้แจงทำความเข้าใจใน แผนพัฒนาการนิเทศงาน วิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา	1. บทบาทหน้าที่ จรรยาบรรณวิชาชีพครู	1 ชั่วโมง	-หัวหน้าโครงการ หรือคณะทำงาน	1. มีแผนปฏิบัติการ ประจำปีของโรงเรียน
	2. พลิกโฉมการนิเทศ เพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	1 ชั่วโมง	ตามคำสั่งแต่งตั้ง ของโรงเรียน	2. มีโครงการ พัฒนาบุคลากร ของโรงเรียน
	3. การนิเทศภายใน สถานศึกษา	1 ชั่วโมง		3. มีหนังสือเชิญ วิทยากร

บทบาทหน้าที่ ผู้บริหาร ฯ	เนื้อหาหลักสูตร	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ ครู/ นักเรียน	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ
2. จัดทำคำสั่งแต่งตั้ง คณะทำงาน โครงการ พัฒนา บุคลากรของ โรงเรียน 3. ติดต่่วิทยากร ในการอบรมเชิง ปฏิบัติการตามหลักสูตร 4. กำหนดระยะเวลา ในการอบรมเชิง ปฏิบัติการตามหลักสูตร 5. อำนวยความสะดวก ระหว่างการจัดอบรม เชิงปฏิบัติการ 6. กำกับ ติดตาม และ ประเมินผล การอบรม	4. ทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 5. PLC กับการพัฒนา วิชาชีพครู	1 ชั่วโมง 2 ชั่วโมง		4. มีหนังสือ ตอบรับการเป็น วิทยากร 5. มีเครื่องมือกำกับ ติดตาม และ ประเมินผล การอบรม เชิงปฏิบัติการ 6. เอกสารประกอบ คำบรรยายของ วิทยากร

สื่อ/ วัสดุ/ อุปกรณ์

1. เอกสารการอบรมเชิงปฏิบัติการ
 2. อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการฝึกอบรม
- การประเมินผล

แบบประเมินการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ใบความรู้

เอกสารประกอบคำบรรยาย

1. บทบาทหน้าที่ จรรยาบรรณวิชาชีพครู
2. พลิกโฉมการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
3. การนิเทศภายในสถานศึกษา
4. ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
5. PLC กับการพัฒนาวิชาชีพครู

ใบงาน/ ตัวอย่างเอกสาร

1. ตัวอย่างคำสั่งโรงเรียน

2. ตัวอย่างหนังสือเชิญวิทยากร
3. ตัวอย่างหนังสือตอบรับเป็นวิทยากร
4. ตัวอย่างหนังสือขอบคุณวิทยากร

โมดูลที่ 2 Budget (สนับสนุนงบประมาณ)

แผนพัฒนาการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

แนวคิด

“การจัดการศึกษาในปัจจุบัน” ครู คือ ผู้เอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ และเป็นผู้ทำงานร่วมกับนักเรียนในการแสวงหาและป้อนข้อมูลที่ต้องการให้กับนักเรียน สื่อการเรียนรู้ หรือนวัตกรรมต่าง ๆ ที่ครูนำมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ หากมีความหลากหลายทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่ออื่น ๆ จะช่วยส่งเสริมให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตาม เข้าใจง่าย และรวดเร็วขึ้น รวมทั้ง จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้ง และต่อเนื่องตลอดเวลา ดังนั้น จึงให้ครูเขียนโครงการขึ้น เพื่อขอสนับสนุนงบประมาณ และเป็นการส่งเสริมให้ครูกิดค้น สร้างสรรค์ สื่อการเรียนรู้และนวัตกรรมต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย เป็นการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และนวัตกรรมต่าง ๆ ให้สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้ง เป็นการสนับสนุนครูในการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการให้ก้าวหน้าเป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ครูมีงบประมาณในการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้
2. เพื่อส่งเสริมให้ครูกิดค้นสร้างสรรค์ ประดิษฐ์สื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

เนื้อหาหลักสูตร

1. รูปแบบการเขียนโครงการ เพื่อขอสนับสนุนงบประมาณการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

2. การเรียนรู้แบบโครงงาน

กระบวนการพัฒนา

1. ครูฝึกปฏิบัติเขียนโครงการ เพื่อขอสนับสนุนงบประมาณการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

2. ครูฝึกปฏิบัติ 8 ขั้นตอน เรียนรู้แบบโครงการ

แนวทางการดำเนินการ

1. บทบาทหน้าที่
2. เนื้อหาหลักสูตร
3. ระยะเวลาดำเนินการ
4. ผู้รับผิดชอบ
5. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

บทบาทหน้าที่ ผู้บริหาร ฯ	เนื้อหาหลักสูตร	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ ครู/ นักเรียน	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ
1. ประชุมปฏิบัติการ ครูเพื่อเขียนโครงการ ตามรูปแบบที่กำหนด ให้เพื่อเป็นแนวปฏิบัติ เดียวกันจากใบความรู้ที่ กำหนดให้ และ เสนอ เพื่อของบประมาณ สนับสนุนในการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษาของครู ด้วยวิธีการเรียนแบบ โครงการร่วมกับ โขเชียล มีเดีย เพื่อส่งเสริม ทักษะ ในศตวรรษ ที่ 21 2. ประชุมเพื่อจัดทำ แผนปฏิบัติการ 8 ขั้นตอน การเรียน แบบโครงการร่วมกับ โขเชียล มีเดียเพื่อ ส่งเสริม ทักษะใน ศตวรรษที่ 21	1. รูปแบบการเขียน โครงการ เพื่อขอ สนับสนุนงบประมาณ การผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทาง การศึกษา 2. การเรียนรู้แบบ โครงการ	2 ชั่วโมง 2 ชั่วโมง	ครูผู้รับผิดชอบ โครงการ ฯ ครูผู้รับผิดชอบ โครงการ ฯ/ นักเรียน	1. โครงการผลิตสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยี ทางการศึกษา ของครู ด้วย วิธีการเรียนแบบ โครงการร่วมกับ โขเชียลมีเดีย ของนักเรียน เพื่อส่งเสริมทักษะ ในศตวรรษที่ 21 2. แผนปฏิบัติการ 8 ขั้นตอน การเรียนแบบ โครงการร่วมกับ โขเชียลมีเดีย เพื่อส่งเสริม ทักษะใน ศตวรรษที่ 21

สื่อ/ วัสดุ/ อุปกรณ์

8 ขั้นตอน เรียนรู้แบบโครงการ

การประเมินผล

แบบประเมินการเขียนโครงการเพื่อของบประมาณสนับสนุนของครู

ใบความรู้

1. รูปแบบการเขียนโครงการ เพื่อของบประมาณสนับสนุนในการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาของครู ด้วยวิธีการเรียนแบบโครงการร่วมกับ โซเซียลมีเดีย เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21

2. แนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบสอนโครงการร่วมกับ โซเซียลมีเดีย 8 ขั้นตอน การเรียนแบบโครงการร่วมกับโซเซียลมีเดีย เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21

โมดูลที่ 3 Action (ปฏิบัติการ)

แผนพัฒนาการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา

แนวคิด

“การเรียนรู้โดยการลงมือทำ” เป็นแนวคิดหรือความเชื่อที่สนับสนุนให้คนเราปฏิบัติ สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองตามความสนใจ ตามความถนัด และศักยภาพ ด้วยการศึกษาค้นคว้า ฝึกปฏิบัติ ฝึกทักษะ จนถึงการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพราะเชื่อว่าหากคนเราได้กระทำ จะทำให้เกิดความเชื่อมั่น เป็นแรงจูงใจให้เกิดการใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ผู้เรียนจะสนุกสานที่จะสืบค้นหาความรู้ต่อไป มีความสุข ที่จะเรียน

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครูและนักเรียนนำประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนแบบโครงการ ร่วมกับ โซเซียลมีเดีย ไปใช้ในการแก้ปัญหา การตัดสินใจ และส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21

เนื้อหาหลักสูตร

1. ทักษะพื้นฐาน โซเซียลมีเดีย

2. กระบวนการ 8 ขั้นตอน การเรียนแบบโครงการร่วมกับ โซเซียลมีเดีย เพื่อส่งเสริม ทักษะในศตวรรษที่ 21

ขั้นที่ 1 เตรียมความพร้อม

ขั้นที่ 2 เลือกปัญหาที่จะศึกษา

ขั้นที่ 3 วางแผนการทำโครงการ

ขั้นที่ 4 ลงมือปฏิบัติตามแผน

ขั้นที่ 5 ค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม

ขั้นที่ 6 เขียนรายงาน

ขั้นที่ 7 นำเสนอผลงานและเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณะ

ขั้นที่ 8 ประเมินผลการทำโครงการ

กระบวนการพัฒนา

ครูและนักเรียนปฏิบัติการร่วมกันตามขั้นตอนที่ 1-8 การเรียนแบบ โครงการร่วมกับ
โซเซียลมีเดีย เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยมีแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่
2. เนื้อหาหลักสูตร
3. ระยะเวลาดำเนินการ
4. ผู้รับผิดชอบ
5. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

แนวทางการดำเนินการ

บทบาทหน้าที่ ผู้บริหาร ฯ	เนื้อหาหลักสูตร	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ ครู/ นักเรียน	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ
1. ควบคุม กำกับ ดูแล ชี้แนะ สอนงาน และ อำนวยความสะดวก ในการปฏิบัติกิจกรรม โดยการกำหนดเป็น ตารางปฏิบัติการในแต่ละ ขั้นตอน	1. ทักษะพื้นฐาน โซเซียลมีเดีย 2. กระบวนการ 8 ขั้นตอน การเรียนแบบ โครงการ ร่วมกับ โซเซียล มีเดีย เพื่อส่งเสริมทักษะ ในศตวรรษที่ 21 ดังนี้	1 ชั่วโมง	ครูผู้รับผิดชอบ โครงการ ฯ/ นักเรียน	1. ตารางปฏิบัติการ ในแต่ละขั้นตอน 2. ครูและนักเรียน เรียนรู้และ ทำงานร่วมกัน อย่างมีความสุข
2. ประเมิน การปฏิบัติงานเป็น ระยะ ๆ ในทุก ขั้นตอน	ขั้นที่ 1 เตรียมความพร้อม	1 ชั่วโมง		3. ผลงานปรากฏ ในแต่ละขั้นตอน มีความถูกต้อง และสมบูรณ์
3. ชื่นชมการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ ให้กับครูและนักเรียนได้ เรียนรู้และทำงานร่วมกัน	ขั้นที่ 2 เลือกปัญหาที่จะ ศึกษา	1 ชั่วโมง		4. บันทึกการ สืบค้นเพิ่มเติม นอกเวลา จาก ตารางปฏิบัติ กิจกรรม
	ขั้นที่ 3 วางแผนการทำ โครงการ	1 ชั่วโมง		
	ขั้นที่ 4 ลงมือปฏิบัติ ตามแผน	1 ชั่วโมง		

บทบาทหน้าที่ ผู้บริหาร ฯ	เนื้อหาหลักสูตร	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ ครู/นักเรียน	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ
	ชั้นที่ 5 ค้นคว้าข้อมูล เพิ่มเติม ชั้นที่ 6 เขียนรายงาน ชั้นที่ 7 นำเสนอผลงาน และเผยแพร่	1 ชั่วโมง 1 ชั่วโมง 1 ชั่วโมง		
อย่างมีความสุข นักเรียนได้เรียนรู้	ผลงานคู่ สาธารณะ ชั้นที่ 8 ประเมินผล การทำโครงงาน ชั้นที่ 7 นำเสนอผลงาน	1 ชั่วโมง 1 ชั่วโมง		

หมายเหตุ ในแต่ละชั้นตอนนั้น ครูผู้สอนสามารถดำเนินการในชั่วโมงการเรียนรู้ปกติตามตารางวิชา
ที่ตนเองสอน เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจในแต่ละชั้นตอน หลังจากนั้นนักเรียนสามารถดำเนิน
กิจกรรมในช่วงระยะเวลาที่ครูกำหนดให้เป็นระยะ ๆ ในแต่ละชั้นตอนจนครบ 8 ชั้นตอน
(ไม่ใช่ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในวันเดียว)

สื่อ/ วัสดุ/ อุปกรณ์

1. เครื่องมืออำนวยความสะดวกให้นักเรียน เช่น ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์
2. ระบบเน็ตเวิร์คและโซเซียลมีเดียที่มีความสมบูรณ์
3. วัสดุอุปกรณ์ในการพิมพ์/ จัดทำผังโครงงาน
4. แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน/ ชุมชน
5. ห้องสมุดโรงเรียน/ ห้องสมุดชุมชน

การประเมินผล

แบบบันทึกกระบวนการฝึกปฏิบัติการสอน โดยโครงงาน 8 ชั้นตอน

ใบความรู้

กระบวนการ 8 ชั้นตอน การเรียนแบบ โครงงานร่วมกับ โซเซียลมีเดีย เพื่อส่งเสริมทักษะ

ในศตวรรษที่ 21 พร้อมด้วยรายละเอียดในแต่ละชั้นตอน ซึ่งครูได้รับความรู้มาแล้วในโมดูลที่ 1
และ โมดูลที่ 2

ใบงาน

ครุภัณฑ์กระบวนการฝึกปฏิบัติการสอน โดยโครงงาน 8 ชั้นตอน ตามกระบวนการ

PLC ลงใน Logbook

โมดูลที่ 4 Presentation (นำเสนอผลงาน)

แผนพัฒนาการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ
เทคโนโลยีทางการศึกษา

แนวคิด

“การนำเสนอ (Presentation)” เป็นการสื่อสารรูปแบบหนึ่ง ที่มีความสำคัญ และมีความจำเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบัน ทั้งในแวดวงการศึกษา แวดวงวิชาชีพ การทำงานทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนให้ความสำคัญกับทักษะการนำเสนอของบุคลากร (Cheryl Hamilton, 1999, p. 6) อธิบายว่า มีงานวิจัยที่ศึกษา พบว่า ผู้จ้างงานส่วนใหญ่เห็นว่าทักษะการนำเสนอมีส่วนสำคัญต่อการประสบความสำเร็จในการทำงานมากกว่าทักษะทางวิชาชีพ จากการศึกษาของ Michigan state university ศึกษาความคิดเห็นผู้อำนวยกาฝ่ายบุคคล 479 คน จากบริษัทใหญ่ ๆ หน่วยงานของรัฐและองค์กรไม่แสวงหากำไร พบว่า ในการคัดเลือกบุคลากรเข้าทำงาน ทักษะการนำเสนอเป็นทักษะที่สำคัญที่สุด ที่ใช้ในการพิจารณาคัดเลือกผู้เข้าทำงานในชีวิตการทำงาน การนำเสนอเป็นบทบาทหน้าที่หนึ่ง ที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ การนำเสนอเป็นวิธีการสื่อสารข้อมูลข่าวสารและแนวความคิด ไปยังกลุ่มผู้ฟัง ที่อาจจะเป็นกลุ่มผู้ฟังขนาดเล็กที่มีความคุ้นเคยกัน เช่น กลุ่มผู้ร่วมงาน หรือกลุ่มผู้ฟังขนาดใหญ่ ที่ไม่มีความคุ้นเคยกัน เช่น กลุ่มบุคคลทั่วไป

วัตถุประสงค์

1. สามารถนำเสนอผลงานของตนเองได้
2. พัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

เนื้อหาหลักสูตร

1. เทคนิคการนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 3 ต. (1. เตรียมกายและใจ
2. เตรียมเนื้อหา 3. เตรียมสื่อ)

2. ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

กระบวนการพัฒนา

1. ครูถ่ายทอดเทคนิคการนำเสนอที่มีประสิทธิภาพแก่นักเรียน
2. ครูนำเสนอโครงการต่อคณะกรรมการประเมินการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี

ทางการศึกษา

3. นักเรียนนำเสนอโครงการการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีต่อครู

แนวทางการดำเนินการ

1. บทบาทหน้าที่
2. เนื้อหาหลักสูตร

3. ระยะเวลาดำเนินการ
4. ผู้รับผิดชอบ
5. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

บทบาทหน้าที่ ผู้บริหาร ฯ	เนื้อหาหลักสูตร	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ ครู/ นักเรียน	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ
1. ควบคุม กำกับ ดูแล ชี้นำ สอนงาน และอำนวยความสะดวก สะดวกในการปฏิบัติ กิจกรรมโดย การกำหนดเป็นตาราง ปฏิบัติการในแต่ละ ขั้นตอน 2. ประเมิน การปฏิบัติงานเป็น ระยะ ๆ ในทุกขั้นตอน 3. ชื่นชม การปฏิบัติงาน เพื่อ เป็นขวัญและกำลังใจ ให้กับครูและนักเรียน ได้เรียนรู้และทำงาน ร่วมกัน	1. เทคนิคการนำเสนอ อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 3 ต. 1. เตรียมกายและใจ 2. เตรียมเนื้อหา 3. เตรียมสื่อ 2. ทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21	ครูศึกษาเอกสาร ในใบ ความรู้ ด้วยตนเอง และ เตรียม นำเสนองาน โครงการที่ รับผิดชอบ พร้อมทั้ง ถ่ายทอดความรู้ สู่นักเรียนที่ร่วม โครงการด้วย วิธีการเดียวกัน	ครูผู้รับผิดชอบ โครงการ ฯ/ นักเรียน	1. เอกสาร/ ชิ้นงาน การนำเสนองาน โครงการ 2. ครูและนักเรียน เรียนรู้ และ ทำงานร่วมกัน อย่างมีความสุข 3. การนำเสนองาน ปรากฏในแต่ละ ขั้นตอน มี ความถูกต้อง และสมบูรณ์ 4. แบบการ ประเมินผลงาน การนำเสนองาน โครงการ

สื่อ/ วัสดุ/ อุปกรณ์

1. เครื่องคอมพิวเตอร์/ โน้ตบุ๊ก
2. จอ LCD หรือจอมอนิเตอร์
3. เครื่องโปรเจ็คเตอร์

การประเมินผล

แบบประเมินการนำเสนองาน

ใบความรู้

เทคนิคการนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ

ใบงาน

แบบประเมินการนำเสนองาน

โมดูลที่ 5 Assessment (ประเมินผลงาน)

แผนพัฒนาการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ
เทคโนโลยีทางการศึกษา

แนวคิด

“การประเมินโครงการ” หมายถึง กระบวนการเชิงระบบเพื่อการตรวจสอบ หรือชี้บ่งถึง
ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการ ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อ
การตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ปรับปรุง และพัฒนาโครงการ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินผลงานในการจัดการเรียนการสอนของครูในรูปแบบโซเซียลมีเดีย
2. เพื่อประเมินผลงานนักเรียนที่นำเสนอโดยโซเซียลมีเดีย

เนื้อหาหลักสูตร

1. กระบวนการประเมินโครงการ 9 ขั้นตอน
2. การนำผลการประเมินไปใช้

กระบวนการพัฒนา

1. ครูศึกษาใบความรู้ด้วยตนเอง และถ่ายทอดวิธีการสู่นักเรียนที่ร่วมโครงการ
2. วิธีการนำผลการประเมินไปใช้

แนวทางการดำเนินการ

1. บทบาทหน้าที่
2. เนื้อหาหลักสูตร
3. ระยะเวลาดำเนินการ
4. ผู้รับผิดชอบ
5. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

บทบาทหน้าที่ ผู้บริหาร ฯ	เนื้อหาหลักสูตร	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ ครู/ นักเรียน	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ
1. ผู้บริหารประชุม และแต่งตั้งคณะกรรมการ ประเมินโครงการ ฯ และดำเนินการวางแผน การประเมินตาม กระบวนการประเมิน โครงการตามขั้นตอนที่ 1 ถึงขั้นตอนที่ 9 2. ประชุมสรุป การประเมิน โครงการ และชี้แจง ในการนำผลการประเมิน ไปใช้ในปีการศึกษา ต่อไป	1. กระบวนการ ประเมินโครงการ 9 ขั้นตอน 2. การนำผล การประเมินไปใช้	สามารถ ดำเนินการ ได้ตาม กระบวนการ ตลอดระยะ เวลาใน การดำเนิน โครงการ	คณะกรรมการ ประเมิน ฯ ที่ได้รับคำสั่ง แต่งตั้งจาก สถานศึกษา	รายงานผล การประเมิน โครงการ

สื่อ/ วัสดุ/ อุปกรณ์

ขั้นตอนและกระบวนการประเมินโครงการ

การประเมินผล

แบบประเมินโครงการตามแผนปฏิบัติการ ประจำปี 2560

ใบความรู้

1. กระบวนการประเมินโครงการ/ การนำผลการประเมินไปใช้

2. แบบประเมินโครงการ

โมดูลที่ 6 Dissemination (เผยแพร่ผลงาน)

แผนพัฒนาการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ
เทคโนโลยีทางการศึกษา

แนวคิด

“ความสำคัญของการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ” หมายถึง การเพิ่มคุณค่าให้กับผลงาน
ทางวิชาการ เพื่อแสดงให้เห็นความก้าวหน้าทางวิชาการ การพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง
ซึ่งสมควรส่งเสริมให้มีการเผยแพร่และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

“ผลงานทางวิชาการ” หมายถึง เอกสารหรือหลักฐานที่จัดทำขึ้นจากความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ของผู้จัดทำ โดยการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัย และได้นำไปใช้ในการแก้ปัญหา หรือพัฒนางานในหน้าที่ จนเกิดผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษา และเป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ รายงาน โครงการที่เกี่ยวกับการ เรียนการสอน หมายถึง โครงการที่ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับสาขาวิชาที่สอน หรืองานที่ปฏิบัติ เกี่ยวกับการศึกษา โดยระบุเหตุผลหรือความจำเป็น วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ผลกระทบอื่น ๆ และ ประโยชน์ต่อนักเรียน เผยแพร่เป็นผลงานทางวิชาการได้ ด้วยวิธีการหลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีในยุคปัจจุบัน

วัตถุประสงค์

1. เผยแพร่ผลงานของครู
2. เผยแพร่ผลงานของนักเรียน

เนื้อหาหลักสูตร

1. ประเภทของผลงานทางวิชาการ
2. เทคนิควิธีการเผยแพร่ผลงานวิชาการ

กระบวนการพัฒนา

1. ชี้นำ สอนงานความรู้เกี่ยวกับการทำผลงานทางวิชาการ
2. ฝึกทักษะการใช้เทคโนโลยีในการเผยแพร่ผลงานอย่างหลากหลาย

แนวทางการดำเนินการ

1. บทบาทหน้าที่
2. เนื้อหาหลักสูตร
3. ระยะเวลาดำเนินการ
4. ผู้รับผิดชอบ
5. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

บทบาทหน้าที่ ผู้บริหาร ฯ	เนื้อหาหลักสูตร	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ ครู/ นักเรียน	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ
1. ศึกษาเปรียบเทียบ หลักเกณฑ์การเลื่อน วิทยฐานะให้เป็นต้นแบบ ในการพัฒนาวิชาชีพ 2. ให้คำปรึกษา แนะนำ กับครู, ผู้ได้บังคับบัญชา ในการพัฒนาตนเองสู่วิทย ฐานะที่สูงขึ้น จากการปฏิบัติงาน อย่างครุมีมืออาชีพ	1. ประเภทของผลงาน ทางวิชาการ 2. เทคนิควิธีการ เผยแพร่ผลงานวิชาการ	มีการพัฒนา ตนเอง อย่างต่อเนื่อง โดยการวางแผน พัฒนาอย่าง เป็นระบบตาม หลักเกณฑ์ การพัฒนา วิชาชีพ	ครูผู้สอน ทุกคน	1. เอกสารการเข้า รับการอบรม และ พัฒนาตนเอง ทางวิชาชีพ 2. ผลงานที่เกิดจาก การปฏิบัติหน้าที่ รับผิดชอบ การเรียนการสอน 3. รายงานโครงการ หรือผลงานที่ ได้รับมอบหมาย และประสบ ความสำเร็จ

แหล่งเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ มีวิธีการเผยแพร่ผลงานที่แตกต่างกัน ไปของแต่ละเว็บไซต์

<http://www.kroobannok.com/>

<http://www.krupunmai.com/>

<http://www.trueplookpanya.com/>

<http://www.kruwandee.com/>

<https://www.dek-d.com/>

<https://www.dek-d.com/>

<http://www.vcharkarn.com/>

<https://www.gotoknow.org/>

การประเมินผล

1. ดูจากหนังสือขอเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
2. ดูจากยอดผู้เข้าชมผลงานทางวิชาการที่เผยแพร่

ใบความรู้

1. ประเภทของผลงานทางวิชาการ
2. ตัวอย่างหนังสือขอเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

การตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้

การตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ/ คู่มือการนิเทศงาน วิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำเป็นร่าง “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” 6 โมดูล ในขั้นตอน 2.1 โดยการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) เป็นการวิเคราะห์แบบ Content analysis วิเคราะห์เนื้อหาจากร่างคู่มือ ฯ เพื่อประเมินความเหมาะสม/ ความเป็นไปได้มี 3 ระดับ กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

- 3 = คู่มือมีความเหมาะสมในระดับมาก
- 2 = คู่มือมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
- 1 = คู่มือมีความเหมาะสมในระดับน้อย

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยกำหนดเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

- 2.01-3.00 หมายถึง คู่มือมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในในระดับมาก
- 1.01-2.00 หมายถึง คู่มือมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในระดับปานกลาง
- 0.01-1.00 หมายถึง คู่มือมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในระดับน้อย

สรุปผลการประเมินความเหมาะสม/ ความเป็นไปได้ จากผู้ทรงคุณวุฒิ Focus group discussion “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา” Janda model: CBAPAD” ดังตารางที่ 31

ตารางที่ 31 สรุปผลการประเมินความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ จากผู้ทรงคุณวุฒิ Focus group discussion “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา” Janda model: CBAPAD”

โมดูลที่	ผู้ทรงคุณวุฒิ							ค่าเฉลี่ย
	1	2	3	4	5	6	7	
1	2	3	2	3	3	3	3	2.71
2	3	2	3	3	3	2	3	2.71
3	3	3	3	3	3	3	3	3.00
4	3	3	3	3	3	3	3	3.00
5	2	3	3	3	3	3	3	2.86
6	3	3	3	3	3	3	3	3.00
ค่าเฉลี่ยโดยรวม								2.88

จากตารางที่ 31 แสดงข้อมูลผลการประเมินความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ จากผู้ทรงคุณวุฒิในการ Focus group discussion “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา” Janda model: CBAPAD” ของงานวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ในวันอังคารที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2561 เวลา 09.00 น.-12.00 น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนอุทกวิทยาคม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 4 กลุ่ม จำนวน 7 คน ให้ระดับการประเมิน “ความเหมาะสม/ ความเป็นไปได้” ของ คู่มือ ฯ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 2.88 แสดงว่าผู้ทรงคุณวุฒิ ฯ มีความเห็นว่าคู่มือ ฯ มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในระดั้มาก ค่าเฉลี่ยรายโมดูลอยู่ในระดับ 2.71-3.00 แสดงว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าทุกโมดูลในคู่มือ ฯ มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในระดั้มาก และให้ผู้วิจัย “ปรับแก้ไข” ตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนะ เพื่อให้คู่มือ ฯ มีความสมบูรณ์ เหมาะสมในการนำไปใช้มากยิ่งขึ้น หลังจากการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการประเมิน การให้ความคิดเห็น และ ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ ในการสนทนากลุ่ม มาแก้ไข/ ปรับปรุง “คู่มือการนิเทศงานวิชาการ

ภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” และนำฉบับปรับปรุงที่ผ่านการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ไปให้ อาจารย์ที่ปรึกษาคุณภิญโญพันธ์ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง เมื่อได้รูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา (คู่มือการนิเทศงานวิชาการ ภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD) ผู้วิจัยได้นำคู่มือ ฯ ไปทดลองใช้จริงในโรงเรียนนำร่อง ได้แก่ โรงเรียนอุทกวิทยาคม ตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนสนธิคม จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี เป็นระยะเวลา 1 เดือน (ตั้งแต่วันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2561 ถึงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561)

ระยะที่ 3 การประเมินผลโดยการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี (คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD)

การทดลองใช้ “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

1. Coaching and Mentoring: ชี้แนะ สอนงาน
2. Budget: สนับสนุนงบประมาณ
3. Action: ปฏิบัติการ
4. Presentation: การนำเสนอผลงาน
5. Assessment: การประเมินผลงาน
6. Disseminate: การเผยแพร่ผลงาน

โรงเรียนนำร่อง ได้แก่ โรงเรียนอุทกวิทยาคม ตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนสนธิคม จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ระยะเวลา ในการทดลองใช้ 1 เดือน (ตั้งแต่วันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2561 ถึงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561) สาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกโรงเรียนอุทกวิทยาคมเป็นโรงเรียนนำร่อง เนื่องจากเป็นสถานศึกษาระดับมัธยม ที่มีขนาดเล็กที่สุดของจังหวัดชลบุรี ครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นครูบรรจุใหม่และต้องการพัฒนาตนเอง นักเรียนในโรงเรียนเป็นเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา และเป็นโรงเรียนที่ผู้วิจัยเป็นผู้บริหาร สถานศึกษา จึงรู้สภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนสามารถกำกับติดตามการทดลองใช้ คู่มือ ได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกขั้นตอนการดำเนินงาน ผู้เข้าร่วมวิจัยประกอบด้วย ตัวผู้วิจัย ในฐานะผู้บริหาร และครู จำนวน 9 คน ผู้วิจัยได้วางแผนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ประชุมชี้แจง เพื่อทำความเข้าใจในการนำ “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” ไปใช้
2. กำหนดปฏิทินการดำเนินการ การทดลองใช้ “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” เพื่อประเมินผล เป็นระยะ ๆ ดังนี้

ตารางที่ 32 ปฏิทินการทดลองใช้ “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” ระยะเวลา 1 เดือน ณ โรงเรียนอุทกวิทยาคม ตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี

วัน/ เดือน/ ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	สถานที่
6 ธันวาคม พ.ศ. 2560	ผู้วิจัยประชุมชี้แจงความเป็นมาของ งานวิจัย และแนวทางการใช้คู่มือ ฯ ในระยะเวลาทดลองใช้ 1 เดือน	โรงเรียนอุทกวิทยาคม
12 ธันวาคม พ.ศ. 2560	1. แต่งตั้งคณะทำงาน 2. เชิญวิทยากรในการอบรมให้ความรู้ในโมดูลที่ 1	โรงเรียนอุทกวิทยาคม
สัปดาห์ที่ 1 (15 มกราคม พ.ศ. 2561)	ดำเนินกิจกรรมในโมดูลที่ 1 Coaching and mentoring (ชี้แนะ สอนงาน) จัดอบรมผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่เข้าร่วมการวิจัย จำนวน 10 คน (ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้บริหาร ฯ) <u>เนื้อหาหลักสูตร</u> 1. บทบาทหน้าที่ จรรยาบรรณวิชาชีพ ครู (1 ชั่วโมง) 2. พลิกโฉมการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (1 ชั่วโมง)	โรงเรียนอุทกวิทยาคม

ตารางที่ 32 (ต่อ)

วัน/ เดือน/ ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	สถานที่
	3. การนิเทศภายในสถานศึกษา (1 ชั่วโมง) 4. ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (1 ชั่วโมง) 5. PLC กับการพัฒนาวิชาชีพครู (2 ชั่วโมง)	
(16-19 มกราคม พ.ศ. 2561)	ดำเนินการในโมดูลที่ 2 Budget (สนับสนุนงบประมาณ) <u>เนื้อหาหลักสูตร</u> 1. รูปแบบการเขียนโครงการ เพื่อขอ สนับสนุนงบประมาณการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทาง การศึกษา 2. การเรียนรู้แบบโครงงาน กระบวนการพัฒนา 1. ครูฝึกปฏิบัติเขียนโครงการ เพื่อขอ สนับสนุนงบประมาณการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทาง การศึกษา 2. ครูฝึกปฏิบัติ 8 ขั้นตอน เรียนรูปแบบ โครงงาน	โรงเรียนอุทกวิทยาคม
สัปดาห์ที่ 2-3 (22 มกราคม พ.ศ. 2561 ถึง 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561)	ดำเนินกิจกรรมในโมดูลที่ 3 Action (ปฏิบัติการ) <u>เนื้อหาหลักสูตร</u> 1. ทักษะพื้นฐาน โขเซียมมีเดีย 2. กระบวนการ 8 ขั้นตอน การเรียน แบบโครงงานร่วมกับโขเซียมมีเดีย เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21	โรงเรียนอุทกวิทยาคม

ตารางที่ 32 (ต่อ)

วัน/ เดือน/ ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	สถานที่
	<p>ขั้นที่ 1 เตรียมความพร้อม</p> <p>ขั้นที่ 2 เลือกปัญหาที่จะศึกษา</p> <p>ขั้นที่ 3 วางแผนการทำโครงการ</p> <p>ขั้นที่ 4 ลงมือปฏิบัติตามแผน</p> <p>ขั้นที่ 5 ค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม</p> <p>ขั้นที่ 6 เขียนรายงาน</p> <p>ขั้นที่ 7 นำเสนอผลงานและเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณชน</p> <p>ขั้นที่ 8 ประเมินผลการทำโครงการ</p> <p><u>กระบวนการพัฒนา</u></p> <p>ครูและนักเรียนปฏิบัติกรร่วมกันตามขั้นตอนที่ 1-8 การเรียนแบบ โครงการร่วมกับ โขชัยลมีเดีย เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ครูผู้สอนสามารถดำเนินการในชั่วโมง การเรียนรู้ปกติตามตารางวิชา ที่ตนเองสอน เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจในแต่ละขั้นตอน หลังจากนั้นนักเรียนสามารถดำเนิน กิจกรรม ในช่วงระยะเวลาที่ครูกำหนดให้เป็นระยะ ๆ ในแต่ละขั้นตอนจนครบ 8 ขั้นตอน</p>	
สัปดาห์ที่ 4	<p>ดำเนินการในโมดูลที่ 4 Presentation (นำเสนอผลงาน)</p> <p><u>เนื้อหาหลักสูตร</u></p> <p>1. เทคนิคการนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 3 ต ได้แก่ 1) เตรียมกายและใจ 2) เตรียม เนื้อหา 3) เตรียมสื่อ</p> <p>2. ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21</p>	โรงเรียนอุทกวิทยาคม

ตารางที่ 32 (ต่อ)

วัน/ เดือน/ ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	สถานที่
	<p><u>กระบวนการพัฒนา</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูถ่ายทอดเทคนิคการนำเสนอที่มีประสิทธิภาพแก่นักเรียน 2. ครูนำเสนอโครงการต่อคณะกรรมการประเมินการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 3. นักเรียนนำเสนอโครงการการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาต่อครู 	
สัปดาห์ที่ 4	<p>ดำเนินการในโมดูลที่ 5 Assessment (ประเมินผลงาน)</p> <p><u>เนื้อหาหลักสูตร</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กระบวนการประเมินโครงการ 9 ขั้นตอน 2. การนำผลการประเมินไปใช้ 	โรงเรียนอุทกวิทยาคม
	<p><u>กระบวนการพัฒนา</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูศึกษาไปความรู้ด้วยตนเอง และถ่ายทอดวิธีการสู่นักเรียนที่ร่วมโครงการ 2. วิธีการนำผลการประเมินไปใช้ 	
สัปดาห์ที่ 4	<p>ดำเนินการในโมดูลที่ 6 Dissemination (เผยแพร่ผลงาน)</p> <p><u>เนื้อหาหลักสูตร</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประเภทของผลงานทางวิชาการ 2. เทคนิควิธีการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ 	โรงเรียนอุทกวิทยาคม
	<p><u>กระบวนการพัฒนา</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ชี้นำ สอนงานความรู้เกี่ยวกับการทำผลงานทางวิชาการ 2. ฝึกทักษะการใช้เทคโนโลยีในการเผยแพร่ผลงานอย่าง หลากหลาย 	

ผลการทดลองใช้ “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” ผู้วิจัยประเมินผลการใช้คู่มือ ๑ แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ 1) ระยะดำเนินการใช้คู่มือ ๑ ในแต่ละโมดูล ประเมินจากแบบประเมินที่ ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้สอดคล้องกับการปฏิบัติกิจกรรมใน โมดูลนั้น ๆ 2) ระยะหลังการใช้คู่มือ ๑ ประเมินภาพรวมของคู่มือ ๑ หลังการทดลองใช้ ด้วยแบบสอบถามระดับความสำเร็จของงาน ที่เกิดขึ้น และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ผลการทดลองใช้คู่มือ ๑ ดังนี้

โมดูลที่ 1 Coaching and mentoring: ชี้นำ สอนงาน ผู้วิจัยออกแบบให้ครูเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อเป็นการปลูกจิตสำนึกความเป็นครู และอบรมความรู้ต่าง ๆ ที่ครู สมควรรู้ เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอนและผลิตสื่อ นวัตกรรม ๑ เช่น บทบาทหน้าที่ จรรยาบรรณวิชาชีพครู พลิกโฉมการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศภายใน ทักษะ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 PLC กับการพัฒนาวิชาชีพครู หลังการอบรมได้สอบถามความเห็นของ ครูผู้เข้ารับการอบรม ด้วยแบบประเมินการอบรมเชิงปฏิบัติการ “การนิเทศงานวิชาการใน โรงเรียน ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา” ดังตารางที่ 36

ตารางที่ 33 สรุปผลการประเมินการอบรมเชิงปฏิบัติการ “การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา” ของครูผู้เข้าร่วมวิจัย

ลำดับที่	รายการประเมิน	n = 9		ระดับ
		Mean	SD	
1	ชื่อโครงการ	5.00	0.00	มากที่สุด
2	หลักการและเหตุผล	4.11	0.78	มาก
3	วัตถุประสงค์	4.67	0.50	มากที่สุด
4	ระยะเวลาดำเนินงาน	5.00	0.00	มากที่สุด
5	สถานที่ปฏิบัติงาน	5.00	0.00	มากที่สุด
6	ผู้เข้าร่วมกิจกรรม	5.00	0.00	มากที่สุด
7	วิธีดำเนินการและแผนงาน	4.44	0.53	มาก
8	งบประมาณ	4.11	0.78	มาก
9	การประเมินโครงการ	4.78	0.44	มากที่สุด
10	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	4.44	0.53	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.66	0.36	มากที่สุด

จากตารางที่ 33 สรุปผลการประเมินความพึงพอใจในการอบรมเชิงปฏิบัติการ “การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา” ของครูผู้เข้าร่วมวิจัย พบว่า ครูมีความพึงพอใจในการอบรมเชิงปฏิบัติการในโมดูลที่ 1 อยู่ในระดับมากที่สุด

โมดูลที่ 2 Bugget: สนับสนุนงบประมาณ ผู้วิจัยออกแบบการฝึกปฏิบัติการเขียนโครงการให้กับครู ผู้วิจัยเป็นผู้คอยแนะนำ ช่วยเหลือให้ครูได้ฝึกปฏิบัติการเขียนโครงการ เพื่อเสนอของบประมาณจากโรงเรียน เสนอให้ฝ่ายบริหารโรงเรียนได้พิจารณา ทำให้ครูมีงบประมาณในการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา อีกทั้งเป็นการกระตุ้นให้ครูแสวงหาความรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการผลิต สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ศึกษาการสอนแบบโครงการนำใช้ในการเรียนการสอน การผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา หลังจากครูฝึกปฏิบัติการเขียนโครงการ ผู้วิจัยทำการประเมินผลในฐานะการผู้บริหาร ร่วมกับครูที่ปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการ และครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาไม่น้อยกว่า 10 ปี ด้วยแบบประเมินการเขียนโครงการ ฯ ผลการประเมิน ดังตารางที่ 34

ตารางที่ 34 สรุปผลการประเมินการเขียนโครงการของครูที่เข้าร่วมการวิจัย โดยผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และฝ่ายแผนงาน

ลำดับที่	รายการประเมิน	n = 9		ระดับ
		Mean	SD	
1	ชื่อโครงการ	4.56	0.73	มากที่สุด
2	หลักการและเหตุผล	4.56	0.53	มากที่สุด
3	วัตถุประสงค์	4.67	0.50	มากที่สุด
4	ระยะเวลาดำเนินงาน	4.33	0.50	มาก
5	สถานที่ปฏิบัติงาน	4.44	0.53	มาก
6	ผู้เข้าร่วมกิจกรรม	5.00	0.00	มากที่สุด
7	วิธีดำเนินการและแผนงาน	4.67	0.50	มากที่สุด
8	งบประมาณ	4.44	0.53	มาก
9	การประเมินโครงการ	5.00	0.00	มากที่สุด
10	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	5.00	0.00	มากที่สุด
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.66	4.67	มากที่สุด

จากตารางที่ 34 สรุปผลการประเมินการเขียนโครงการของครูที่เข้าร่วมการวิจัย พบว่าค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าภาพรวมของครูเขียนโครงการได้ในระดับมากที่สุด

โมดูลที่ 3 Action: ปฏิบัติการ ผู้วิจัยออกแบบให้ครูลงมือปฏิบัติ ใช้กระบวนการสอนแบบโครงงาน ผลิตภัณฑ์ นวัตกรรม โดยใช้เทคโนโลยี และ โซเชียลมีเดีย เพื่อนำไปใช้กับนักเรียนในกระบวนการเรียนการสอน ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยใช้โครงงาน สร้างเสริมให้นักเรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยครูต้องบันทึกการฝึกปฏิบัติการสอนโดยโครงงาน 8 ขั้นตอน นักเรียนต้องสร้างชิ้นงานที่เกิดจากการเรียนรู้โดยครูผู้สอนทำหน้าที่เป็น Coaching and mentoring หรือ ผู้ชี้แนะ สอนงาน ให้กับนักเรียน นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า โดยใช้เทคโนโลยีและโซเชียลมีเดีย เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่าง และเป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน โครงงานที่เกิดจากการเรียนรู้ร่วมกันโดยกระบวนการ โครงงาน 8 ขั้นตอน และการใช้เทคโนโลยี และโซเชียลมีเดีย มี ดังนี้

1. ชื่อโครงงาน My favorite Asean foods “ Tom yam goong” ผู้ศึกษาเป็นนักเรียน\ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับชั้นนี้ มีปัญหาเรื่องของการเรียนรู้ของนักเรียนที่ไม่ชอบภาษาอังกฤษ จึงปรึกษากับครูผู้สอนในระดับชั้นเดียวกัน โดยใช้กระบวนการ PLC เกิดเป็นการบูรณาการการเรียนรู้ใน 3 กลุ่มสาระ เพื่อการแก้ปัญหาและช่วยเหลือนักเรียน คือ กลุ่มสาระภาษาอังกฤษ กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในเรื่องอาเซียนศึกษา โดยครูทั้งสามกลุ่มสาระได้บูรณาการเนื้อหาและสร้างสื่อการสอนโดยใช้เทคโนโลยีเป็น e-Book ให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน จัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบโครงงาน 8 ขั้นตอน นักเรียนได้ร่วมกันคิด และสร้างสรรค์ผลงานจัดทำโครงงานเรื่อง My favorite Asean foods “ Tom yam goong” ซึ่งเป็นการบูรณาการใน 4 วิชา คือ ภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ ฯ สังคมศึกษา ฯ และวิชางานบ้าน (คหกรรม) ออกมาเป็นชิ้นงานของนักเรียน

2. ชื่อโครงงานอ่านอย่างไร เขียนอย่างไร ผู้ศึกษา คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย เกิดขึ้นจากครูที่เข้าร่วมวิจัยเป็นครูภาษาไทย พบว่า นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย อ่านไม่คล่อง และเขียนผิดอยู่เสมอ จึงได้พูดคุยกับนักเรียนในห้องที่ตนสอนว่าจะแก้ปัญหาอย่างไรดี นักเรียนจึงระดมสมองและช่วยกันคิด โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา และลงความเห็นว่าควรทำโครงงานอ่านอย่างไร เขียนอย่างไร โดยเลือกใช้สื่อโซเชียลที่นักเรียนมีความเห็นว่าเข้าถึงได้ง่าย และทุกคนชอบเล่น คือ Facebook และ Line จึงตั้งกลุ่มร่วมกันทั้งในระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย และมัธยมศึกษาตอนต้น ศึกษาวิธีการสร้างเพจ

Facebook และ QR ใช้กับ Line อ่านอย่างไร เขียนอย่างไร และช่วยกันหาคำที่มักอ่านผิด เขียนผิด ลงไว้ในเพจ แล้วเชิญชวนให้ทุกคนที่สนใจ รวมทั้ง ผู้ปกครองเข้าไปศึกษาหาความรู้ และ แลกเปลี่ยนความเห็นหรือข้อเสนอแนะกัน นอกจากนี้ ยังทำหนังสือเล่มเล็กที่เกิดจากการรวบรวม คำที่ขึ้นไว้ในเพจ นำมารวบรวมเป็นหนังสือ เพื่อให้เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ได้ใช้ ประกอบการเรียน อีกด้วย

3. ชื่อโครงการ QR code 4.0 ผู้ศึกษา คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ครูผู้สอน ในกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ประสบปัญหาในเรื่องการใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน นักเรียนใช้เวลาว่างไม่เป็นประโยชน์ เล่นเกม เล่น Line และ Facebook จึงได้ทำการปรึกษากัน คุยใช้กระบวนการ PLC ตกผลึกความคิดเห็นว่าควรใช้เทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการเรียนการสอน และให้นักเรียนสร้างผลงานของตนเอง โดยใช้เทคโนโลยี และ โซเชียลมีเดียที่นักเรียนถนัด โดยใช้กระบวนการสอนแบบโครงการเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนร่วมกับเทคโนโลยีต่าง ๆ ผลงานของนักเรียน คือ โครงการ QR code 4.0 โดยสร้างเพจของตนเองที่รวบรวมแหล่งเรียนรู้ และคลังข้อสอบในรายวิชาต่าง ๆ มาแชร์วางไว้ในหน้าเพจ และให้นักเรียนทุกคนเข้าร่วมกลุ่ม ด้วยการแสกน QR code เพื่อเข้าศึกษา

จากโครงการ ทั้ง 3 กลุ่ม ดังที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ผลการใช้ “คู่มือการนิเทศงาน วิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” ในโมดูลที่ 3 ทำให้เห็นกระบวนการทำงานของครู จากการศึกษาด้วยตนเอง และการชี้แนะจากผู้วิจัย ทำให้ครูที่เข้าร่วมการวิจัยเกิดความกระตือรือร้น เกิดความคิดสร้างสรรค์ ผลงานด้านสื่อ นวัตกรรม ๆ ที่สามารถแก้ปัญหาการเรียนการสอนของนักเรียน มีการปรึกษาหารือ กับผู้สอนในรายวิชาเดียวกัน หรือในระดับชั้นเดียวกัน เกิดเป็นการเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกัน (PLC) ครูใช้กระบวนการการเรียนรู้แบบโครงการ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ทำให้ครูมั่นใจใน กระบวนการจัดการเรียนการสอนของตนเอง นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยมีครูทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะ สอนงานหรือ Coaching and mentoring นักเรียนมีการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ใน 3 ด้าน คือ ทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี นักเรียนได้คิดได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง มีการทำงานอย่างเป็นระบบ และรู้จัก การทำงานเป็นทีม นักเรียนยังได้เรียนรู้โดยผ่านเทคโนโลยี และ โซเชียลมีเดีย ที่เป็นการเรียนรู้ใน โลกสมัยใหม่ในยุค 4.0 ทำให้นักเรียนเรียนรู้อย่างสนุกสนาน โดยไม่รู้ตัวว่าถูกปิดกั้น ผู้วิจัยจึงเห็น ว่าการเรียนรู้แบบ โครงการ 8 ขั้นตอน สามารถพัฒนาครูด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ๆ ได้เป็นอย่างดีและส่งผลถึงผู้เรียนในทางที่ดีขึ้น

ตารางที่ 35 ชื่อโครงการ ผู้ศึกษา และครูที่ปรึกษาโครงการ

กลุ่มที่	ชื่อโครงการ	ผู้ศึกษา/ ผู้จัดทำโครงการ	ครูที่ปรึกษา
1	โครงการอ่านอย่างไร เขียนอย่างไร	ระดับ ม.ปลาย 1. น.ส.อนงค์ลักษณ์ พุกอิน 2. นายศราวุธ รักชาติ 3. นายวีระยุทธ ชูจิตร 4. น.ส.สุรัญญา นกหงส์ ระดับ ม.ต้น 1. ค.ช.พิพัฒพงษ์ ทองสะอาด 2. ค.ญ.ภัททิยา คำบุปผา 3. ค.ญ.ศลนภา ทิพย์ศิริ 4. ค.ญ.ดวงกมล ศรีงาม	1. น.ส.เจนจิรา มาเรือน 2. นายสุเมธ โฉมรุ่ง
2	My favorite asean foods “ Tom yam goong”	ระดับ ม.ต้น 1. ค.ญ.กัญญาพัชร นกหงส์ 2. ค.ญ.พรรณมด พ่วงศรี 3. ค.ช.กานุพงศ์ ทองเกิด	1. นายธนัฐ หัสเจริญ 2. นางวันทนา แจ่มกิ่งवाल 3. นางชารินี สว่างไพโร 4. นายสาธิต ดวงจำ
3	QR code 4.0	ระดับ ม.ต้น 1. นายทศพร เหมือนศรี 2. นายรุ่งโรจน์ ดวงดารา 3. นายกิตติศักดิ์ แซงเพชร	1. น.ส.เมธาวิ คัมภีรานนท์ 2. น.ส.นารีรัตน์ กำจัดทุกข์ 3. นายปณตพล สุเมทานนท์

โมดูลที่ 4 Presentation: นำเสนอผลงาน ผู้วิจัยออกแบบให้ครูและนักเรียน นำผลงานที่ได้จากโมดูลที่ 3 ของมานำเสนอ โดยให้เรียนรู้ด้วยตนเองจากคู่มือฯ ถึงเทคนิคการนำเสนอผลงานอย่างมีประสิทธิภาพ และผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารร่วมกับครูที่มีประสบการณ์สอนมากกว่า 10 ปี เป็นผู้ประเมิน ผลการนำเสนอของครูและนักเรียน โดยใช้แบบประเมินการนำเสนอโครงการที่เกิดจากการฝึกปฏิบัติการสอน โดยโครงการ 8 ขั้นตอน ผลการประเมิน ดังตารางที่ 39

ตารางที่ 36 ผลการประเมินการนำเสนอโครงการที่เกิดจาก “การฝึกปฏิบัติการสอนโดยโครงงาน 8 ขั้นตอน” ของนักเรียนและครู

ที่	หัวข้อนำเสนอ	โครงการที่ 1				โครงการที่ 2				โครงการที่ 3				
		กรรมกร	กรรมกร	กรรมกร	รวม	กรรมกร	กรรมกร	กรรมกร	รวม	กรรมกร	กรรมกร	กรรมกร	รวม	
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	เตรียมตัวพร้อม	4	5	4	13	5	5	4	14	4	4	4	12	
2	อธิบายเนื้อหาได้อย่างชัดเจน	4	5	4	13	4	5	5	14	4	4	5	13	
3	ยกตัวอย่างประกอบได้อย่างชัดเจน	4	5	4	13	4	4	5	13	5	4	4	13	
4	สื่อนำเสนอ สามารถมองเห็นได้ชัดเจน	4	5	4	13	5	4	5	14	5	4	5	14	
5	สื่อนำเสนอ น่าสนใจ	4	5	5	14	5	5	5	15	4	5	5	14	
6	ตอบข้อสงสัยได้ตรงประเด็น	4	5	4	13	5	4	5	14	5	4	5	14	
7	กิจกรรมที่ใช้ ตรงประเด็นตามเนื้อหา	4	5	4	13	5	5	4	14	5	5	5	15	
8	ผู้นำเสนอแต่งกายสุภาพ เรียบร้อย	4	5	5	14	5	5	5	15	5	5	5	15	
คะแนนรวม					107						113			110
คะแนนเฉลี่ย					35.67						37.67			36.67
คิดเป็นร้อยละ					89.18						94.18			91.68

จากตารางที่ 36 แสดงผลการประเมินการนำเสนอโครงการที่เกิดจาก “การฝึกปฏิบัติการสอน โดยโครงการ 8 ขั้นตอน” ของนักเรียนและครู คะแนนรวมในแต่ละกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ โครงการที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 94.18 โครงการที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 91.68 และโครงการที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 89.18

โมดูลที่ 5 Assessment: ประเมินผลงาน ผู้วิจัยออกแบบให้มีการประเมินโครงการที่ได้จัดทำในโมดูลที่ 2 โดยครูเป็นผู้เขียนเสนอของบประมาณมาดำเนินการในโมดูลที่ 3 โดยใช้แบบประเมินโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี ผู้ประเมินคือ ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหาร และครูปฏิบัติหน้าที่รองฝ่ายอำนวยการ และฝ่ายแผนงาน ผลการประเมินดังตารางที่ 37

ตารางที่ 37 ผลการประเมิน โครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี จากการเขียนโครงการของงบประมาณในโมดูลที่ 2

ที่	หัวข้อนำเสนอ	กลุ่มที่ 1				กลุ่มที่ 2				กลุ่มที่ 3				
		กรรมการ	กรรมการ	กรรมการ	รวม	กรรมการ	กรรมการ	กรรมการ	รวม	กรรมการ	กรรมการ	กรรมการ	รวม	
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	ผลการดำเนินงาน/ โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ เพียงใด	4	5	4	13	5	5	4	14	5	5	4	14	
2	ผลสำเร็จของงาน/ โครงการบรรลุเป้าหมายเพียงใด	4	5	4	13	4	4	5	13	4	4	5	13	
3	งบประมาณ หรือค่าใช้จ่ายที่ได้รับเหมาะสมเพียงใด	4	5	4	13	5	5	5	15	4	4	4	12	
4	วัสดุ/ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการปฏิบัติงานเหมาะสม หรือ เพียงพอเพียงใด	4	5	4	13	5	4	5	14	5	4	5	14	
5	ความร่วมมือของผู้ร่วมงานมาก-น้อย เพียงใด	4	5	5	14	4	5	5	14	4	5	4	13	
6	โดยภาพรวมผลสัมฤทธิ์ของงาน/ โครงการ อยู่ในระดับใด	4	5	4	13	5	5	5	15	5	4	5	15	
7	ขั้นตอนการดำเนินงาน เป็นไปตามกำหนดเวลา เพียงใด	5	5	4	14	5	5	5	15	5	5	4	14	
8	งาน/ โครงการนี้ สอนองมาตรฐานตามที่ระบุไว้เพียงใด	5	5	5	15	5	5	5	15	5	5	5	15	
ผลรวม					108						115			110
ผลคะแนนรวมเฉลี่ย					36.00						38.33			36.67
ค่าเฉลี่ย หาร 8					4.46						4.49			4.58
ระดับ					ดีมาก						ดีมาก			ดีมาก

จากตารางที่ 37 แสดงผลการประเมินโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี จากการเขียนโครงการของงบประมาณในโมดูลที่ 2 ผลการประเมินโครงการของทั้ง 3 กลุ่ม มีผลการประเมินในการดำเนินการโครงการอยู่ในระดับ ดีมาก

โมดูลที่ 6 Dissemination: เผยแพร่ผลงาน ผู้วิจัยออกแบบให้ครูเรียนรู้ด้วยตนเองในการเผยแพร่ผลงาน ของนักเรียนและครู ที่ได้จากกระบวนการปฏิบัติใน โมดูลที่ 3 โดยผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะ สอนงาน ผลงานคือ 1) โครงการงาน My favorite Asean foods “Tom yam goong” 2) โครงการงานอ่านอย่างไร เขียนอย่างไร 3) โครงการงาน QR code 4.0 นำขึ้นเผยแพร่ในโซเชียลมีเดียหรือเว็บไซต์ ต่าง ๆ แหล่งที่ใช้ในการเผยแพร่ผลงาน ดังตารางที่ 38

ตารางที่ 38 แหล่งที่ใช้เผยแพร่ผลงาน

ชื่อโครงการงาน	แหล่งเผยแพร่ผลงาน
1. โครงการ My favorite Asean foods “Tom Yam Goong”	1. Website โรงเรียนอุทกวิทยาคม 2. Line
2. โครงการงานอ่านอย่างไร เขียนอย่างไร	1. เพจ อ่านอย่างไร เขียนอย่างไร 2. QR ใช้กับ Line และ Facebook
3. โครงการงาน QR code 4.0	1. Facebook page: S&M 2. Website โรงเรียนอุทกวิทยาคม 3. QR code (App Utok)

ผลการประเมินรูปแบบ หลังการทดลองใช้

การประเมินรูปแบบ “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” โดยใช้แบบสอบถามผลการประเมินการใช้คู่มือ ฯ ดังตารางที่ 42 และตารางที่ 39

ตารางที่ 39 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม หลังการทดลองใช้คู่มือ ฯ ในระยะเวลา 1 เดือน

ผู้ตอบแบบสอบถาม (เพศ)		วุฒิการศึกษา		ตำแหน่ง	
ชาย	หญิง	ป.ตรี	ป.โท	ผู้อำนวยการโรงเรียน	ครู
4	6	9	1	1	9

จากตารางที่ 39 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็นเพศชาย จำนวน 4 คน เพศหญิง จำนวน 6 คน วุฒิการศึกษาปริญญาตรีจำนวน 9 คน ปริญญาโทจำนวน 1 คน ตำแหน่งผู้บริหาร จำนวน 1 คน ครูจำนวน 9 คน

ตารางที่ 40 ข้อมูลค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: SD) ของผู้ตอบแบบสอบถาม หลังการทดลองใช้คู่มือ ฯ ในระยะเวลา 1 เดือน

โมดูลที่	รายการ	\bar{X}	SD
1	Coaching: ชี้นำสอนงาน		
	1. บทบาทหน้าที่ และจรรยาบรรณวิชาชีพครู	4.70	0.46
	2. พลิกโฉมการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.60	0.49
	3. การนิเทศภายใน	4.80	0.40
	4. ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	4.40	0.49
	5. PLC กับการพัฒนาวิชาชีพครู	4.50	0.50
2	Budget: สนับสนุนงบประมาณ		
	1. ครูฝึกปฏิบัติเขียน โครงการเพื่อขอรับการสนับสนุน งบประมาณ ฯ	4.70	0.46
	2. ครูฝึกปฏิบัติ 8 ขั้นตอน การเรียนรู้แบบโครงการ	4.80	0.40
3	Action: ปฏิบัติการ		
	1. ขึ้นเตรียมความพร้อม	4.70	0.46
	2. ขึ้นเลือกปัญหาที่จะศึกษา	4.70	0.46
	3. ขึ้นวางแผนการทำโครงการ	4.80	0.40
	4. ขึ้นลงมือปฏิบัติ	4.70	0.46

ตารางที่ 40 (ต่อ)

โมดูลที่	รายการ	\bar{X}	SD
	5. ขึ้นคั่นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม	4.70	0.46
	6. ขึ้นเขียนรายงาน	4.50	0.50
	7. ขึ้นนำเสนอและเผยแพร่ผลงาน	4.50	0.67
	8. ขึ้นประเมินผลการทำโครงการ	4.60	0.66
4	Presentation: นำเสนอผลงาน		
	1. เตรียมกายและใจ	4.50	0.67
	2. เตรียมเนื้อหา	4.60	0.66
	3. เตรียมสื่อ	4.80	0.40
5	Assessment: ประเมินผลงาน		
	1. กระบวนการประเมิน	4.70	0.46
	2. การนำผลการประเมินไปใช้	4.70	0.64
6	Dissemination: เผยแพร่ผลงาน		
	1. หนังสือ	4.50	0.50
	2. คำรา	4.30	0.64
	3. เอกสารประกอบการสอน	4.60	0.66
	4. เอกสารคำสอน	4.60	0.66
	5. บทความทางวิชาการ	4.50	0.67
	6. ผลงานวิจัย	4.40	0.66
	7. งานแปล	4.30	0.64
	8. รายงานการศึกษาค้นคว้า	4.50	0.50
	9. สื่อการเรียนการสอน	4.50	0.50
	10. รายงานโครงการต่าง ๆ	4.50	0.67
	11. ผลงานลักษณะอื่น ๆ	4.40	0.66

จากตารางที่ 40 พบว่า ข้อมูลค่าเฉลี่ย (Mean) ของผู้ตอบแบบสอบถามหลังการทดลองใช้คู่มือ ฯ ในระยะเวลา 1 เดือน ในโมดูลที่ 1-6 ทุกด้าน อยู่ระหว่าง 4.30-4.80 แสดงว่าผู้บริหารและครู โรงเรียนอุทกวิทยาคม มีความเห็นว่ระดับความสำเร็จในการใช้ “คู่มือการนิเทศ

งานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” ที่ได้ทดลองใช้อยู่ในระดับมาก-มากที่สุด และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: SD) ของครูผู้ตอบแบบสอบถาม หลังการทดลองใช้คู่มือ ฯ ในระยะเวลา 1 เดือน ในโมดูลที่ 1-6 ทุกด้าน อยู่ระหว่างค่า 0.40-0.67 แสดงว่าข้อมูลมีการกระจายน้อย ซึ่งให้เห็นว่าเมื่อครูใช้คู่มือ ฯ ดำเนินการ ตาม โมดูลที่ 1-6 แล้ว ระดับความสำเร็จของงานภายในหลังการทดลองใช้คู่มือ ฯ มีระดับความสำเร็จสูง ครูและนักเรียนพึงพอใจ ครูมั่นใจในกระบวนการจัดการเรียนการสอนของตนเอง นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยมีครูทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะ สอนงาน หรือ Coaching and mentoring นักเรียนมีการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ได้คิดได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง มีการทำงานอย่างเป็นระบบและรู้จักการทำงานเป็นทีม นักเรียนได้เรียนรู้โดยผ่านเทคโนโลยี และโซเชียลมีเดีย ที่เป็นการเรียนรู้ในโลกสมัยใหม่ในยุค 4.0 ทำให้นักเรียนเรียนรู้อย่างสนุกสนาน โดยไม่รู้สึกลัวถูกปิดกั้น

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ครูผู้สอน โรงเรียนอุทกวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านความคิดเห็นต่อ “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” ภายหลังจากทดลองใช้คู่มือ ฯ ในระยะเวลา 1 เดือน (ตั้งแต่วันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2561 ถึงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561) มีดังนี้

คำถามข้อที่ 1: “คุณภาพของ “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” ที่โรงเรียนได้ทดลองใช้ ส่งผลต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาหรือไม่ อย่างไร”

คำตอบ: ครู A “...ช่วยให้การนิเทศเกิดระบบ และมีขั้นตอนการทำงานที่ดีขึ้น มุ่งเน้นการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ของครูและนักเรียน...”

คำตอบ: ครู B “...เป็นการทำงานอย่างมีระบบ และเป็นขั้นตอน สามารถศึกษาได้ด้วยตนเองจากคู่มือ ฯ ครูต้องผลิตสื่อ นวัตกรรม ฯ ที่จูงใจนักเรียน และนักเรียนก็ได้เรียนรู้วิธีการใหม่ ๆ ที่อาจเคยเรียนมาแล้ว แต่ยังไม่ค่อยเข้าใจเท่าที่ควร...”

คำตอบ: ครู C “...ส่งผลต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีกับผู้เรียนและครูผู้สอน ในส่วนของนักเรียนเกิดขึ้นงานที่ได้จากกระบวนการต่าง ๆ ของการเรียนรู้แบบโครงงาน มีขั้นตอนอย่างเป็นระบบ และเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน...”

คำตอบ: ครู D “...ส่งผลให้การนิเทศด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นไปด้วยความสะดวก และไม่เกิดความอึดอัด ทำให้ครูผู้สอนไม่เกิดความกดดัน...”

คำตอบ: ครู E “...ส่งผลให้เกิดการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ที่สอดคล้องกับการเรียนการสอน และงานวิชาการ...”

คำตอบ: ครู F “...ส่งผลต่อการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม ฯ ทำให้มีสื่อการสอนที่ทันสมัย และใช้เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วม เหมาะสมกับยุคไทยแลนด์ 4.0...”

คำตอบ: ครู G “...จากคู่มือ ฯ ถือว่าเป็นแนวทางในการนำมาประยุกต์ และปรับใช้ใน กิจกรรมการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี และส่งผลให้ผู้สอนและผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ ในการสร้างสื่อ นวัตกรรม ฯ ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี...”

คำตอบ: ครู H “...คู่มือ ฯ ทำให้เกิดสื่อ นวัตกรรมใหม่ ๆ และทำให้ครูมีแนวทาง ในการพัฒนาด้านการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา...”

คำตอบ: ผู้อำนวยการ โรงเรียนอุทกวิทยาคม “...คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” ส่งผลต่อการนิเทศงานวิชาการอย่างมาก เพราะการนิเทศ หมายถึง การแนะนำ ช่วยเหลือ ชี้แนะ สอนงาน คู่มือ ฯ นี้ มีขั้นตอนกระบวนการที่ดี เป็นการชี้แนะ สอนงาน ให้ครูมีแนวทาง ในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม ฯ ที่ดี อย่างเป็นขั้นตอน โดยใช้วิธีการของโครงการเข้ามาช่วย ในการพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครูและนักเรียนได้เรียนรู้ ร่วมกัน ครูเป็นผู้ชี้แนะ แนวทาง นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติ และนำเสนอผลงาน ครูและนักเรียนมีทักษะ ในการเรียนรู้โดยใช้สื่อเทคโนโลยีมากขึ้น...”

คำถามข้อที่ 2 “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษา หรือไม่ อย่างไร”

คำตอบ: ครู A “...เกิดการพัฒนาไปในทางที่ดี ทันสมัย เนื่องจากนำเทคโนโลยีมาใช้ ในการผลิตสื่อ นวัตกรรม ฯ เพื่อการเรียนการสอน...”

คำตอบ: ครู B “...ทำให้การเรียนการสอนสนุก การเรียนเข้าใจมากขึ้น มีสื่อ นวัตกรรม ที่แปลกใหม่และใช้เทคโนโลยีมาช่วย นักเรียนได้ใช้ความคิด และการทำงานเป็นทีม เมื่อนักเรียน เข้าใจ สนุกกับการเรียน ผลก็ออกมาดี คือ คุณภาพการศึกษาดี...”

คำตอบ: ครู C “...ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษา ในด้านการสร้างองค์ความรู้ที่เกิด จากการเรียนรู้แบบโครงการ 8 ขั้นตอน จาก “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียน

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” และขั้นตอนต่าง ๆ ในการสร้างสื่อการสอน...”

คำตอบ: ครู D “...ส่งผลให้ครูผู้สอนต้องใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ๆ มากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาขึ้น...”

คำตอบ: ครู E “...ส่งผลต่อการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม ๆ ในการเรียนการสอนของครู...”

คำตอบ: ครู F “...ทำให้การศึกษาของนักเรียนดีขึ้น มีสื่อ นวัตกรรม ๆ ที่ทันสมัย...”

คำตอบ: ครู G “...คู่มือ ๆ ทำให้เกิดระบบการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนดำเนินไปได้ด้วยดี ตามแนวทางการปฏิบัติงานของวิชาการ เมื่อแบบแผนการดำเนินงานสอดคล้องกัน ก็ทำให้คุณภาพการจัดการศึกษาดีขึ้น คุณภาพผู้เรียนก็พัฒนาดีขึ้นตามมาด้วย...”

คำตอบ: ครู H “...เมื่อครูมีการผลิตสื่อ นวัตกรรม ๆ ที่ทันสมัย ทำให้นักเรียนมีความสนใจและใฝ่เรียนรู้ ย่อมส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน...”

คำตอบ: ผู้อำนวยการ โรงเรียนอุทกวิทยาคม “...“คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาในด้านทักษะ และพฤติกรรม ของครูกับนักเรียน ที่ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้เป็นอย่างดี คือ มีทักษะในการอ่านออก เขียนได้ และคิดคำนวณได้ มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การคิดอย่างสร้างสรรค์ ในเชิงนวัตกรรม เข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรม การทำงานเป็นทีมมีภาวะผู้นำ มีทักษะในการสื่อสาร รู้เท่าทันสื่อ มีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ ๆ มีทักษะในการเรียนรู้ และมีระเบียบวินัย มีคุณธรรม เป็นต้น...”

คำถามข้อที่ 3 “ทัศนคติ/ ความพึงพอใจ ของท่าน ต่อ “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” เป็นอย่างไร”

คำตอบ: ครู A “...มีความพอใจ คิดว่ามีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน นักเรียนชอบ และตื่นเต้น แปลกใหม่ สำหรับนักเรียนที่โรงเรียนนี้...”

คำตอบ: ครู B “...พอใจ เพราะสามารถใช้ได้กับการเรียนการสอนในยุคสมัยนี้ นักเรียนได้ค้นคว้า ได้ทดลองทำ ได้คิดว่าจะทำอะไร อย่างไร และนักเรียนมีความสุขกับการเรียน...”

คำตอบ: ครู C “...มีความพอใจ เพราะทำให้ครูสร้างชิ้นงานร่วมกับผู้เรียนอย่างเป็นขั้นตอนจากแนวทางของคู่มือ ๆ นำมาใช้ในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการจัดการศึกษาและพัฒนาผู้เรียน ...”

คำตอบ: ครู D “...มีความพอใจ ควรนำมาใช้ในการนิเทศของโรงเรียน...”

คำตอบ: ครู E “...มีความพอใจมาก เนื่องจากคู่มือ ๑ ทำให้เกิดการพัฒนาลือ นวัตกรรม ๑ อย่างแท้จริง...”

คำตอบ: ครู F “...มีความพึงพอใจ เพราะ “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาลือ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” ทำให้มีลือ นวัตกรรม ๑ ที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้จริง...”

คำตอบ: ครู H “...มีความพึงพอใจมาก ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาลือ การเรียนการสอน ครั้งต่อไปได้เป็นอย่างดี...”

คำตอบ: ครู I “...มีความพึงพอใจ เพราะจากการที่เราใช้คู่มือ ๑ ทำให้การเรียนการสอนของเราเปลี่ยนไป เรามีลือ นวัตกรรม ที่ทันสมัย การใช้เทคโนโลยีและโซเซียลต่าง ๆ ทำให้นักเรียนสนุก มีความสุขกับการเรียน...”

คำตอบ: ผู้อำนวยการโรงเรียนอุทกวิทยาคม “...คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนด้านการพัฒนาลือ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” ถูกออกแบบมาอย่างเหมาะสม รู้สึกพึงพอใจในคู่มือ ๑ ในรูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาลือ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา อย่างมาก เพราะสามารถพัฒนาครูให้มีความรู้ มีทักษะในการผลิตลือ นวัตกรรม ๑ และเกิดผลงานของทั้งครูและนักเรียน ในทางที่ดี ครูสามารถพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอน และยังสามารถนำเสนอเป็นผลงานทางวิชาการได้ หากมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเกิดเป็นองค์ความรู้ ได้เป็นอย่างดี...”

คำถามข้อที่ 4 ท่านคิดว่า “พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปของครูและนักเรียน ภายหลังการใช้ “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนด้านการพัฒนาลือ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” เป็นอย่างไร”

คำตอบ: ครู A “...ครูและนักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนการสอน เนื่องจากมีคู่มือ ๑ มาช่วยให้สะดวกในการสอน ง่ายต่อการพัฒนาลือ การเรียนการสอน สามารถพัฒนาต่อยอดได้ และทำให้การศึกษาของโรงเรียนอุทกวิทยาคม ทัดเทียมกับการศึกษาโรงเรียนอื่น ๆ ...”

คำตอบ: ครู B “...พฤติกรรมที่เปลี่ยนไป คือ ความตื่นตัว นักเรียนต้องค้นคว้า และช่วยกันคิด ต้องทำงานเป็นทีม ครูต้องให้คำแนะนำ และคอยชี้แนะ ครูและนักเรียนได้ศึกษาไปพร้อม ๆ กัน และใกล้ชิดกันมากขึ้น เพราะต้องทำงานร่วมกัน...”

คำตอบ: ครู C “...ทำให้ครูและนักเรียน ร่วมมือกันช่วยกันคิด ช่วยกันทำ และใกล้ชิดกันมากขึ้น มีความเป็นกันเอง นักเรียนกล้าซักถามปัญหากับครู ทำให้ครูแก้ปัญหาได้ตรงจุดมากขึ้น...”

คำตอบ: ครู D “...การใช้ “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” ทำให้ครูและนักเรียนใช้ เทคโนโลยีมากขึ้น ซึ่งส่งผลดีสำหรับการเรียนการสอนในยุคนี้...”

คำตอบ: ครู E “...ครูมีความรับผิดชอบมากขึ้น และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม ๆ ที่ใช้ในการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากขึ้น นักเรียนมีพฤติกรรมในการเรียนที่ดีขึ้น มีส่วนร่วม ในการทำกิจกรรมมากขึ้น...”

คำตอบ: ครู F “...ครูมีความรับผิดชอบมากขึ้น นักเรียนมีความกระตือรือร้นมากขึ้น ในการเรียนการสอน...”

คำตอบ: ครู G “...ครูและนักเรียนกระตือรือร้นในการคิดค้นสื่อการจัดการเรียนการสอน ในรายวิชาต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี และผู้สอนก็เกิดแนวคิด ใหม่ ๆ ...”

คำตอบ: ครู H “...พฤติกรรมที่เปลี่ยนไปอย่างเห็นได้ชัดของครูและนักเรียน คือ การใฝ่เรียนรู้ ต้องค้นคว้า หาคำตอบจากสิ่งที่ตนสงสัยหรือสนใจ ครูและนักเรียน มีความกระตือรือร้นในการเรียน มีความสร้างสรรค์ผลงาน และมีการใช้สื่อเทคโนโลยีกับการเรียน การสอน...”

คำตอบ: ผู้อำนวยการ โรงเรียนอุทกวิทยาคม “...หลังจากได้ใช้คู่มือ ๆ กับครูจนครบ กระบวนการ ทำให้สังเกตเห็นพัฒนาการต่าง ๆ ทั้งของครูและนักเรียนไปในทางที่ดีขึ้น ผู้บริหาร และครูได้ปรึกษากันในเรื่องของงบประมาณในการผลิตสื่อ นวัตกรรม ๆ ครูที่ไม่ได้ใช้สื่อ เทคโนโลยีในการเรียนการสอน ก็หันมาให้ความสำคัญในการผลิตสื่อ นวัตกรรม ๆ และการสอน แบบโครงงาน นักเรียนมีความเข้าใจกับการเรียนแบบโครงงานมากขึ้น และสนุกกับการศึกษา หาความรู้ โดยใช้คอมพิวเตอร์เสาะแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยี มีความคิดสร้างสรรค์ผลิตผลงาน มีทักษะในการนำเสนอผลงานได้ดี ได้ฝึกการทำงานเป็นทีม ทั้งครูและนักเรียน มีการยอมรับในความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างลงตัว สิ่งที่สำคัญ คือ นักเรียน มีความภูมิใจในผลงานที่ร่วมกันทำโดยมีครูเป็นที่ปรึกษา...”

คำถามข้อที่ 5 ท่านมีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับ “คู่มือการนิเทศงาน วิชาการภายในโรงเรียนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” หรือไม่ อย่างไร”

คำตอบ: ครู A “...เห็นว่าควรมีการพัฒนาต่อยอดไปสู่การทำโครงงานในลักษณะอื่น ๆ และใช้เทคโนโลยีให้เพิ่มมากขึ้นกว่าที่ทำในครั้งนี่ เป็นการเริ่มที่ดีในการใช้เทคโนโลยีเข้ามาใช้ ในการเรียนการสอน...”

คำตอบ: ครู B “...ควรมีการฝึกให้นักเรียนใช้สื่อเทคโนโลยีในการนำเสนอผลงาน และเผยแพร่ผลงาน...”

คำตอบ: ครู C “...“คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” เป็นประโยชน์ต่อการสร้าง นวัตกรรมของครูในยุคไทยแลนด์ 4.0 เนื่องจากมีขั้นตอนที่เป็นระบบ และสามารถศึกษาพัฒนาได้ ด้วยตนเอง...”

คำตอบ: ครู D “...เห็นว่าควรนำมาใช้ในการเรียนการสอนให้เกิดผลอย่างต่อเนื่อง...”

คำตอบ: ครู E “...ไม่มีข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ...”

คำตอบ: ครู F “...ควรใช้ “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิด การพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่อง...”

คำตอบ: ครู G “...น่าจะเพิ่มเบื้องหลังการสร้างสรรค์สื่อให้มากขึ้น เพราะสื่อที่ใช้ ยกตัวอย่างมาทั้งหมด โดยมากจะเป็นเรื่องหนังสือ ไม่สามารถเข้าใจองค์ประกอบได้ทันที โดยรวม ทั้งหมดของ “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” เป็นประโยชน์อย่างมาก เนื่องจากใช้ได้กับ สมัยนี้ ที่เทคโนโลยีก้าวหน้าไปมาก...”

คำตอบ: ครู H “...เห็นว่าถ้าปรับใช้กับทุกหน่วยการเรียนรู้ ครูสามารถทำผลงานตนเอง ได้ นักเรียนก็มีองค์ความรู้ที่เกิดจากการเรียนรู้ ควรนำไปใช้ในการนิเทศงานวิชาการด้านสื่อ นวัตกรรม ฯ ในโรงเรียนต่าง ๆ ...”

คำตอบ: ผู้อำนวยการโรงเรียนอุทกวิทยาคม “...การพัฒนาครูด้านสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา ตาม “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” จะทำให้ครูได้พัฒนา ความสามารถของตนเองในด้านการผลิตสื่อ นวัตกรรม ฯ คู่มือ ฯ เปรียบเสมือน Coaching and mentoring หรือการมีผู้ชี้แนะแนวทาง ให้กับครูในเรื่องสื่อ นวัตกรรม ฯ หากครูมีทักษะ ในการใช้คู่มือ ฯ ที่ดี ก็สามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อีกแนวทางหนึ่ง...”

กล่าวโดยสรุปจากการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้บริหารและครูโรงเรียนอุทกวิทยาคม ผู้ทดลอง ใช้รูปแบบ/ คู่มือ ฯ พบว่า ด้านคุณภาพของคู่มือ ฯ ในภาพรวม มีความเห็นว่า คู่มือ ฯ ส่งผลต่อ การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ในทางที่ดี เนื่องจากทำให้การนิเทศมีระบบ และขั้นตอนที่ดีขึ้น มีการช่วยเหลือ ชี้แนะ สอนงาน ในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม ฯ ครูผู้สอนให้ความสำคัญต่อการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี

ที่สอดคล้องกับหลักสูตร และใช้วิธีการสอนแบบโครงงานมาช่วยในการพัฒนาให้นักเรียนเกิดทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ มีทักษะในการอ่านออก เขียนได้และคิดคำนวณได้ มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การคิดอย่างสร้างสรรค์ ในเชิงนวัตกรรม เข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรม การทำงานเป็นทีมมีภาวะผู้นำ มีทักษะในการสื่อสาร รู้เท่าทันสื่อ มีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ ฯ มีทักษะในการเรียนรู้ และมีระเบียบวินัย มีคุณธรรม เป็นต้น ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษา ด้านการส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารและครูมีความเห็นว่า รูปแบบ/ กลุ่มี้อื่น ๆ มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากครูมีสื่อ นวัตกรรมที่ดี นักเรียนเรียนรู้ด้วยความสนุกมีความสุข ย่อมส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทางที่ดี ด้านทัศนคติต่อรูปแบบ/ กลุ่มี้อื่น ๆ ผู้บริหารและครูมีทัศนคติและความพึงพอใจต่อกลุ่มี้อื่น ๆ ในทางที่ดี เนื่องจากกลุ่มี้อื่น ๆ มีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน ครูสามารถพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอน และยังสามารถนำไปเสนอเป็นผลงานทางวิชาการได้ หากมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเกิดเป็นองค์ความรู้ นักเรียนได้ค้นคว้า ได้ทดลองทำ มีความสุขกับการเรียน ด้านพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปของครูและนักเรียน ในภาพรวม มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ครูและนักเรียนได้สร้างสรรค์ผลงานด้าน สื่อ นวัตกรรม ฯ โดยใช้เทคโนโลยี และสนุกกับการศึกษาหาความรู้ โดยใช้คอมพิวเตอร์ และการเสาะแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รู้เท่าทันสื่อ เทคโนโลยี มีความคิดสร้างสรรค์ผลิตผลงาน มีทักษะในการนำเสนอผลงานได้ดี ได้ฝึกการทำงานเป็นทีม ทั้งครูและนักเรียน มีการยอมรับ ในความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างลงตัว สิ่งที่สำคัญคือ นักเรียนมีความภูมิใจในผลงานที่ร่วมกันทำ โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา ด้านข้อเสนอแนะ ผู้บริหารและครูมีความเห็นว่าควรนำไปปรับใช้กับหน่วยการเรียนรู้อื่น ๆ หรือในการพัฒนาด้านอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 3 ข้อ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาความต้องการการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี 3) เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ได้มาโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 608-609) ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน ครู จำนวน 632 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสำรวจรายการ (Check list) แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: SD) และค่าความถี่ (Frequency) และดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Modified priority needs index: PNI_{Modified}) ซึ่งการสรุปผลของการวิจัยผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี

ระยะที่ 3 การประเมินผลรูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี

สรุปผลการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ผลจากการจัดเรียงลำดับความสำคัญสภาพที่ควรจะเป็น (I) และสภาพที่เป็นจริง (D) ในการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูพบว่า

1. สภาพที่ควรจะเป็น (I) เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ลำดับที่ 1 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ลำดับที่ 2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ลำดับที่ 3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ลำดับที่ 4 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2. สภาพที่เป็นจริง (D) เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ลำดับที่ 1 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ลำดับที่ 2 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ลำดับที่ 3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ลำดับที่ 4 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

3. ความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี โดยรวม พบว่า ค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.38-0.23 โดยด้านที่ พบว่า มีค่า เมื่อ $PNI_{Modified}$ สูงสุด มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ลำดับที่ 2 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ลำดับที่ 3 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ลำดับที่ 4 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ผลการศึกษาสภาพปัญหาความต้องการจำเป็น ในการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยรวม พบว่า ค่า $PNI_{Modified}$ เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยคือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาผู้วิจัย จึงนำด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เนื่องจากมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น $PNI_{Modified}$ สูงสุด ไปยกกร่างรูปแบบ “คู่มืองานนิเทศวิชาการภายในโรงเรียน ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา” ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ในระยะที่ 2

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี

ผลการยกร่างรูปแบบ การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ของสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ด้วยการสังเคราะห์จากแบบสอบถาม
สภาพความต้องการในการนิเทศงานวิชาการ ๑ หลักการนิเทศตามแนวคิดของ Harris และวิธีปฏิบัติ
ที่เป็นเลิศจากสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาการศึกษา ได้รูปแบบ “คู่มือการนิเทศ
งานวิชาการภายในโรงเรียนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda
model: CBAPAD” ซึ่งมีลำดับขั้นตอน 6 โมดูลได้แก่ โมดูลที่ 1 Coaching and Mentoring: ชี้แนะ
สอนงาน โมดูลที่ 2 Budget: สนับสนุนงบประมาณ โมดูลที่ 3 Action: การลงมือปฏิบัติ โมดูลที่ 4
Presentation: นำเสนอสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา โมดูลที่ 5 Assessment: ประเมิน
สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และ โมดูลที่ 6 Disseminate: เผยแพร่ผลงานสื่อ
นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ผลการตรวจสอบรูปแบบ “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนด้านการพัฒนาสื่อ
นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” ทั้ง 6 โมดูล ด้วยการสนทนากลุ่ม
(Focus group discussion) โดยผู้ทรงคุณวุฒิทางการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าทุกโมดูลในคู่มือ ๑ มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในระดั้มาก ผู้วิจัยนำ
รูปแบบ/ คู่มือ ๑ ฉบับสมบูรณ์ ไปใช้ในระยะที่ 3

ระยะที่ 3 การประเมินผลรูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี

ผลการทดลองใช้รูปแบบ “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ
นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” ด้วยการประเมินด้วย
แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้บริหารและครู พบว่า ผู้บริหารและครูมีความเห็นว่าระดับ
ความสำเร็จในการใช้รูปแบบ/ คู่มือ ๑ อยู่ในระดั้มาก-มากที่สุด และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(Standard deviation: SD) มีการกระจายน้อย ซึ่งให้เห็นว่า รูปแบบ/ คู่มือ ๑ มีระดับความสำเร็จของ
การนำไปใช้สูง ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้บริหารและครูในภาพรวม พบว่า ด้านคุณภาพของคู่มือ
๑ ส่งผลต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทาง
การศึกษาในทางที่ดี ด้านการส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารและครู มีความเห็นว่า
รูปแบบ/ คู่มือ ๑ มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านทัศนคติต่อรูปแบบ/ คู่มือ ๑ ผู้บริหาร
และครูมีทัศนคติและความพึงพอใจต่อคู่มือ ๑ ในทางที่ดี ด้านพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปของครู
และนักเรียน ในภาพรวม มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ด้านข้อเสนอแนะ ผู้บริหารและครูมี

ความเห็นว่าจะนำไปปรับใช้กับหน่วยการเรียนรู้อื่น ๆ หรือในการพัฒนาด้านอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

อภิปรายผล

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี

ผลจากการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารและครู นำมาจัดเรียงลำดับความสำคัญของสภาพที่ควรจะเป็น (I) และสภาพที่เป็นจริง (D) ในการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมพบว่า สภาพที่ควรจะเป็น (I) ที่ควรได้รับการพัฒนามากที่สุดคือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา แต่จากการสำรวจสภาพที่เป็นจริง (D) กับ พบว่า ด้านที่ได้รับการพัฒนาน้อยที่สุดคือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เมื่อนำข้อมูลมาจัดเรียงลำดับตามดัชนีความต้องการจำเป็น $PNI_{Modified}$ ในการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี โดยรวมจึง พบว่าด้านที่มีสภาพปัญหาความต้องการจำเป็นในการพัฒนามากที่สุดคือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจาก งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน หรือคุณภาพการศึกษา การบริหารงานวิชาการให้ประสบผลสำเร็จ จำเป็นต้องมีการใช้สื่อและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาสนับสนุนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ในการพัฒนาคุณภาพวิชาการ การพัฒนาด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนางานวิชาการภายในโรงเรียน ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จากผลการสำรวจสภาพปัญหาทำให้ทราบว่าในความเป็นจริงสถานศึกษามีการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่น้อยมาก ดังนั้น การศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ของผู้บริหารและครูจึงมีความต้องการพัฒนาด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เนื่องจากสื่อ นวัตกรรม ๆ มีความจำเป็นต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาการในสถานศึกษา ซึ่ง จันทรานี สงวนนาม (2545) กล่าวว่า สื่อการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ช่วยให้ครูและผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนได้สะดวกยิ่งขึ้น เป็นส่วนประกอบสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนของครูดำเนินไปด้วยดี ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีตามที่หลักสูตรต้องการ และหน่วยงานทางการศึกษาให้ความสำคัญในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม ๆ อย่างต่อเนื่องจากอดีตถึงปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการ (2552) ให้แนวทางการพัฒนา

สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ว่าต้องศึกษาวิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการ ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนา หรือจัดหา สื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอนและการพัฒนางานด้านวิชาการ มีการประสานความร่วมมือสถานศึกษา บุคคลรอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ๆ ในการผลิตสื่อ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549) ที่ให้มีการดำเนินงานเพื่อการพัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้วยการศึกษาคำวิจัย วิเคราะห์สภาพปัญหา การจัดการ การเลือก การใช้และการประเมิน คุณภาพสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อใช้ในการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา และส่งเสริมสนับสนุนให้พัฒนาครู เพื่อผลิตพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอนรวมทั้งการประเมินคุณภาพสื่อเพื่อเลือกใช้ ประกอบการเรียนการสอน ครูจึงต้องมีทักษะในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่เหมาะสมกับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับแนวคิดของ Wallace (n.d.) กล่าวว่า นักเรียนในปัจจุบันอยู่ในสังคมที่มีสื่ออิมมัล มีความเป็น โลกเดียวกัน มีความหลากหลาย มีการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ทางการศึกษา ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา เว็บ 2.0 มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง แนวการสอนของครูและแนวการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนั้น ครูในศตวรรษที่ 21 จึงควรพัฒนาทักษะ ที่สร้างความเข้มแข็งให้กับอนาคตของนักเรียน โดยต้องพัฒนาสมรรถนะทางเทคโนโลยี และ ศาสตร์การสอนของตนเองอย่างต่อเนื่อง และนำมาใช้เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่กระทำด้วยตนเอง (Active learning) มีความร่วมมือ และทำงานโดยยึดปัญหาเป็นฐาน ทดแทนการเรียนรู้แบบรอรับ (Passive learning) ยึดครูเป็นศูนย์กลาง และการท่องจำตำรา และ Simmons (n.d.) ยังสนับสนุน แนวความคิดดังกล่าวว่า ทักษะสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องทำงานร่วมมือกับคนอื่นเพื่อนำ เทคโนโลยีใหม่ ๆ มาสู่ห้องเรียน และเตรียมนักเรียนออกสู่โลกกว้าง ใน 7 ทักษะ คือ การบริหาร ห้องเรียน (Classroom management) การทำให้บทเรียนมีความสอดคล้องกับชีวิตจริง (Making content relevant) การคิดเชิงวิพากษ์ (Critical thinking) ทักษะทางเทคโนโลยี (Technology) ความเป็นสากล (Globalization) ความร่วมมือ (Collaboration) การพัฒนาทางวิชาชีพ (Professional development) และ วิโรจน์ สารรัตนะ (2556) กล่าวว่า การเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ต้องยึด นักเรียนเป็นศูนย์กลางคำนึงถึงบริบทที่เป็นจริง นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ใช้กระบวนการ เรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานและแบบร่วมมือ รวมทั้งใช้เครื่องมือเทคโนโลยีเพื่อให้บริการ ผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง ใช้หลากหลายสื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ตามความแตกต่างของ ผู้เรียน และงานวิจัยของ ของ ปรีชา ทองรส (2549) ได้ทำการศึกษาสภาพและความต้องการ การนิเทศภายในของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการการนิเทศภายใน

ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า ความต้องการการนิเทศภายในของ ครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับ คือ การนิเทศด้านสื่อ การเรียนการสอน การนิเทศด้านการวัดและประเมินผล การนิเทศด้านเทคนิคและวิธีการนิเทศ การนิเทศด้านหลักสูตร การนิเทศด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และ วีรพล สถิตสุข (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการการนิเทศงานวิชาการของครูผู้สอน โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมือง อำเภอบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ในขอบข่ายของงานวิชาการคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียนรู้ ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ พบว่า โดยรวมและรายด้านความต้องการการนิเทศงานวิชาการของครูผู้สอนอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี

การสร้างรูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ด้วยการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามสภาพความต้องการจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และหลักการนิเทศตามแนวคิดของ Harris ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่ดี ได้ร่างรูปแบบ “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” มีขั้นตอนกระบวนการแบ่งเป็น 6 โมดูลที่มีความเชื่อมโยงเชิงโครงสร้าง และเนื้อหา จากโมดูลที่ 1 Coaching and mentoring (ชี้แนะ สอนงาน) เป็นการผสมผสานการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) และการนิเทศแบบระบบพี่เลี้ยงและการให้คำปรึกษา (Mentoring) โมดูลที่ 2 Budget วิธีการได้มาของงบประมาณในการจัดทำสื่อ นวัตกรรม ฯ ให้ครูฝึกหัดเขียนโครงการ โมดูลที่ 3 Action เป็นขั้นตอนกระบวนการที่นำโมดูลที่ 1 และ 2 สู่อำนาจปฏิบัติร่วมกันของครูและนักเรียน โมดูลที่ 4 Presentation ให้ครูและนักเรียนนำเสนอสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ได้จากการลงมือปฏิบัติมานำเสนอผลงาน โมดูลที่ 5 Assessment เป็นการประเมินโครงการที่เสนอขอเพื่อจัดทำสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และ โมดูลที่ 6 Disseminate สู่อำนาจเผยแพร่ผลงานสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้เนื่องจาก รูปแบบ “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

Janda model: CBAPAD” ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตอบสนองสภาพปัญหาความต้องการของผู้ใช้ และรูปแบบ/ คู่มือ ฯ (Model) ที่สร้างขึ้นแสดงให้เห็นถึง แนวคิด วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ กระบวนการพัฒนา แนวทางดำเนินการ สื่อ/ วัสดุ/ อุปกรณ์ แบบประเมินผล ใบความรู้ ใบงาน และตัวอย่างเอกสาร หรือกิจกรรมการดำเนินงาน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดหาหรือผลิต และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม ฯ ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของรูปแบบ และเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน โดยมีผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลสำคัญในการดำเนินการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ซึ่งกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนตามรูปแบบ “CBAPAD” เป็นรูปแบบที่เชื่อมโยงโครงสร้างของระบบการนิเทศภายในโรงเรียนเข้ากับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในการนิเทศภายในด้านสื่อ นวัตกรรม ฯ โดยการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู และนักเรียน ผู้เรียนและผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสามารถประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรม ฯ ที่สร้างขึ้นได้ รูปแบบการนิเทศภายใน “CBAPAD” ช่วยพัฒนาครูให้เกิดทักษะที่จำเป็นในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุขส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาอย่างยั่งยืน และครูผู้สอนสามารถนำผลการพัฒนาด้านสื่อ นวัตกรรม ฯ ไปเสนอผลงานทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Keeves (1988) กล่าวว่ารูปแบบที่ใช้ประโยชน์ได้ควรจะต้องมีความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้าง (Structural relationship) มากกว่าความสัมพันธ์ที่เกี่ยวเนื่องกันแบบรวม ๆ (Associative relationship) ควรใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้น ซึ่งสามารถถูกตรวจสอบได้โดยการสังเกต ควรจะต้องระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ ควรจะเป็นเครื่องมือในการสร้างนวัตกรรมใหม่ และสร้างความสัมพันธ์ของ ตัวแปรในลักษณะใหม่ ซึ่งเป็นการขยายในเรื่องที่กำลังศึกษา และ ทิสนา แจมมณี (2557) กล่าวว่ารูปแบบโดยทั่วไปจะต้องนำไปสู่การทำนายผลที่ตามมาซึ่งสามารถทดสอบได้ มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ สามารถอธิบายปรากฏการณ์ ความสัมพันธ์รวมทั้งขยายขอบเขตของการสืบเสาะความรู้ มีความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างมากกว่าความสัมพันธ์เชิงเชื่อมโยง และ Torsten and Postlethwaite (1994) ได้กล่าวว่า รูปแบบที่สมบูรณ์ต้องสามารถสังเกตได้โครงสร้างของรูปแบบจะต้องปรากฏกลไกเชิงสาเหตุที่กำลังศึกษา และอธิบายเรื่องที่กำลังศึกษา ช่วยให้เกิดจินตนาการในการสร้างแนวความคิดรวบยอด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สกนธ์ สระแก้ว (2550) ได้วิจัยเกี่ยวกับการศึกษาการใช้เทคนิคการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศูรินทร์ เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคนิคการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมในระดับมาก

การตรวจสอบร่างรูปแบบ “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” โดยผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการ

นิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ตรวจสอบความเหมาะสม เป็นไปได้ในการนำไปใช้ ด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติจากแบบประเมินความเหมาะสมเป็นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าทุกโมดูลในคู่มือ ๗ มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในระดั้มาก ทั้งนี้เนื่องจาก รูปแบบ “CBAPAD” เป็นการนิเทศงานวิชาการภายในสถานศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ ที่บุคลากรภายในโรงเรียนร่วมกันปฏิบัติและให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ เพื่อพัฒนา ปรับปรุงการปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานวิชาการของครูและบุคลากรในโรงเรียนให้มีคุณภาพ เป็นการนิเทศที่ผสมผสานเทคนิคการนิเทศแบบ Coaching และแบบ Mentoring เป็นเทคนิคที่ใช้ในการพัฒนามุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการแนะนำ หรือเรียนรู้จากผู้ชำนาญการ (Coach) อย่างเป็นกัลยาณมิตรต่อกัน และลงมือปฏิบัติจนเห็นผลสำเร็จของงานที่ทำ มีการประเมินผลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และนำไปสู่การพัฒนา และพัฒนาวิชาชีพอย่างสมบูรณ์ สอดคล้องกับแนวคิดของ สจัด อุทรานันท์ (2548) กล่าวว่า การนิเทศภายในจะสำเร็จได้ต้องอาศัยความร่วมมือจาก 3 ฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ซึ่งทุกฝ่ายต้องตระหนักถึงความเข้าใจว่า การนิเทศภายในเป็นการพัฒนาเพื่อนร่วมงานให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานสูงขึ้น ภาวิดา ชาราศรีสุทธิ (2550) กล่าวถึง การนิเทศภายในสถานศึกษา สามารถทำได้หลายรูปแบบ รวมทั้ง สามารถผสมผสานแต่ละรูปแบบเข้าด้วยกัน แต่จะใช้รูปแบบใดเมื่อใดนั้น ควรคำนึงความเหมาะสมกับสภาพปัญหาของสถานศึกษาเป็นสำคัญ และงานวิจัยของ นันทากร คัมภีร์พงษ์ (2550) ศึกษาทักษะการนิเทศของผู้ทำหน้าที่นิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียน ควรส่งเสริม สนับสนุน ให้รองผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้าสายชั้น และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้ง ครูภายในโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครราชสีมาให้มีการพัฒนาทักษะในการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้นิเทศให้มากขึ้น โดยจัดให้มีการอบรม/ สัมมนา/ ดูงาน และศึกษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยเพื่อให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเกิดเจตคติและเข้าใจเข้าใจในงานนิเทศ เพื่อจะได้นำมาใช้ในการปฏิบัติงานพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากเหตุผลดังที่กล่าวมาทำให้รูปแบบ “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้

ระยะที่ 3 การประเมินผลรูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี

การประเมินผลรูปแบบ “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” ด้วยการทดลองใช้ใน โรงเรียน นำร่องเป็นเวลา 1 เดือน และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติจากแบบสอบถามวัดระดับความสำเร็จของงาน

พบว่า ระดับความสำเร็จตามความเห็นของผู้บริหารและครูผู้ใช้มีความเห็นว่าระดับความสำเร็จในการใช้อยู่ในระดับ มาก-มากที่สุด และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: SD) มีการกระจายน้อย ซึ่งให้เห็นว่า รูปแบบ/ คู่มือ ฯ มีระดับความสำเร็จของการนำไปใช้สูง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยายจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ของผู้บริหารและครูผู้ใช้ รูปแบบ “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” พบว่า ด้านคุณภาพของคู่มือ ฯ ในภาพรวมมีความเห็นว่า คู่มือ ฯ ส่งผลต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาในทางที่ดี ด้านการส่งผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารและครู มีความเห็นว่า รูปแบบ/ คู่มือ ฯ มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านทัศนคติต่อรูปแบบ/ คู่มือ ฯ ผู้บริหารและครูมีทัศนคติและความพึงพอใจต่อคู่มือ ฯ ในทางที่ดี ด้านพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปของครูและนักเรียน ในภาพรวม มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ด้านข้อเสนอแนะผู้บริหารและครูมีความเห็นว่าควรนำไปปรับใช้กับหน่วยการเรียนรู้อื่น ๆ หรือในการพัฒนาด้านอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจาก กระบวนการของรูปแบบ“CBAPAD” ทั้ง 6 โมดูล เป็นรูปแบบการนิเทศที่ส่งผลการพัฒนาทักษะของครูผู้สอนและผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี และทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ครูผู้สอนต้องเปลี่ยนจากเน้น “สอน” หรือสั่งสอน ไปทำหน้าที่จุดประกายความสนใจใฝ่รู้ (Inspire) แก่ผู้เรียน ให้ผู้เรียน ได้เรียนจากการลงมือปฏิบัติ (Learning by doing) ส่งผลต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ช่วยให้การนิเทศมีระบบและขั้นตอนในการทำงาน ผู้บริหารและครูมีการแนะนำช่วยเหลือ ซึ่งแนะ สอนงาน แนวทางในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม ฯ ครูมีการผลิตสื่อ นวัตกรรม ฯ ที่สอดคล้องกับหลักสูตร ด้วยวิธีการสอนแบบโครงงานและใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการพัฒนานักเรียนให้เกิดทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ มีทักษะในการอ่านออก เขียนได้และคิดคำนวณได้ มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การคิดอย่างสร้างสรรค์ ในเชิงนวัตกรรม เข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรม รู้จักการทำงานเป็นทีมมีภาวะผู้นำ มีทักษะในการสื่อสาร รู้เท่าทันสื่อ มีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ ฯ มีทักษะในการเรียนรู้ และมีระเบียบวินัย มีคุณธรรม เป็นต้น ทำให้ผู้บริหารและครูมีทัศนคติและความพึงพอใจต่อคู่มือ ฯ ในทางที่ดี เนื่องจากคู่มือ ฯ มีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาคุณภาพการศึกษา ครูได้สร้างและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม ฯ ร่วมกับนักเรียน นักเรียนได้ค้นคว้า ได้ทดลองทำ ได้คิดว่าต้องทำอะไร อย่างไร มีความสุขกับการเรียน นอกจากนี้ยังส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครูและนักเรียน นักเรียนมีความกระตือรือร้นใฝ่เรียนรู้ มีความตื่นตัวกล้าแสดงความคิดเห็นและซักถาม ได้ค้นคว้าหาคำตอบ

จากสิ่งที่ตนสนใจ รู้จักการทำงานเป็นทีม ครูมีบทบาทในการให้คำแนะนำ และคอยชี้แนะ ครูและนักเรียนได้สร้างสรรค์ผลงานด้าน สื่อ นวัตกรรม ฯ โดยใช้เทคโนโลยี สอดคล้องกับแนวคิดของ ยาวเรศ ภักดีจิตร (2557) ให้แนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไว้ 3 ลักษณะ คือ กระบวนการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ มีลักษณะ 1) การเรียนรู้ผ่านการทำงาน (Work-based learning) การฝึกปฏิบัติจริง ฝึกฝนทักษะทางสังคม ทักษะชีวิต ทักษะวิชาชีพการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง 2) การเรียนรู้ผ่านโครงการ (Project-based learning) ผู้เรียน ได้ลงมือปฏิบัติจริงในลักษณะของการศึกษา สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง ประดิษฐ์คิดค้น โดยครูเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ให้ความรู้ (Teacher) เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) หรือผู้ให้คำแนะนำ (Guide) 3) การเรียนรู้ผ่านกิจกรรม (Activity-based learning) ให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง “Child centered” การเรียน โดยการปฏิบัติจริง (Learning by doing) และปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และแก้ปัญหาได้ (Doing by learning) 4) การเรียนรู้ผ่านการแก้ปัญหา (Problem-based learning) ผู้เรียนรู้จักการทำงานเป็นทีม 5) การเรียนรู้ผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือวิธีวิจัย (Research-based learning) กระบวนการเรียนรู้ผ่านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ โดยใช้เทคนิคสุนทรียสนทนา (Dialogue) ฝึกการเป็นผู้ฟังที่ดี ฟังผู้อื่นพูดอย่างตั้งใจ ฟังให้มาก พูดให้น้อยลง การฝึกทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค Communities of practice หรือ CoP และกระบวนการเรียนรู้แบบขั้นบันได (IS)

ผลการประเมินรูปแบบ ด้วยการทดลองใช้ในสถานศึกษา จากข้อมูลทางสถิติ และการสัมภาษณ์เชิงลึก แสดงให้เห็นว่ารูปแบบ “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” ผ่านการประเมินรูปแบบตามมาตรฐานที่กำหนด เป็นการยืนยันว่ารูปแบบ/ คู่มือ มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ในการนำไปใช้ในการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ แนวคิดของ สุวิมล ว่องวานิช (2549) ที่กล่าวถึงการทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินตามมาตรฐานที่กำหนด การประเมินที่พัฒนา โดย The joint committee on standards of educational evaluation ภายใต้การดำเนินงานของ Stufflebeam et al. ได้นำเสนอหลักการประเมินเพื่อเป็นบรรทัดฐานของกิจกรรม การตรวจสอบรูปแบบ ประกอบด้วย มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility standards) เป็นการประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility standards) เป็นการประเมินการสนองต่อความต้องการของผู้ใช้รูปแบบ มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety standards) เป็นการประเมินความเหมาะสมทั้งในด้านกฎหมาย และ ศีลธรรมจรรยา มาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy standards) เป็นการประเมินความน่าเชื่อถือ และได้สาระครอบคลุมครบถ้วนตามความต้องการอย่างแท้จริง การทดสอบรูปแบบ

โดยการทดลองใช้รูปแบบการทดสอบรูปแบบโดยการทดลองใช้รูปแบบนี้ผู้วิจัยจะนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้จริงจังกับกลุ่มเป้าหมาย มีการดำเนินการตามกิจกรรมอย่างครบถ้วน และสอดคล้องกับ ศิริชัย กาญจนวาสี (2550) กล่าวว่ามาตรฐานของการประเมิน คือ มาตรฐานการใช้ประโยชน์ (Utility standard) เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันถึงความเป็นประโยชน์ของผลการประเมิน ในการตอบสนองต่อความต้องการใช้สารสนเทศของผู้เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุมทันเวลา และมีผลต่อการนำไปใช้ มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility standard) เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันถึงการประเมินที่มีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง เหมาะสมกับสถานการณ์ปฏิบัติได้ ยอมรับได้ ประหยัด มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety standard) เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันว่าการประเมินได้ทำอย่างเหมาะสมตามกฎ ระเบียบ จรรยาบรรณ และ มาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy standard) เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันว่า การประเมินได้มีการใช้เทคนิคที่เหมาะสมเพื่อให้ได้ข้อสรุป ข้อค้นพบและสารสนเทศที่เพียงพอสำหรับตัดสินใจคุณค่าของสิ่งที่ประเมิน

ดังนั้น ผลการประเมินรูปแบบ “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” ที่ได้จากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก สอดคล้องและเป็นแนวทางเดียวกันด้านระดับความสำเร็จของงาน พบว่าระดับความสำเร็จตามความเห็นของผู้บริหารและครูผู้ใช้มีความเห็นวาระดับความสำเร็จในการใช้อยู่ในระดับ มาก-มากที่สุด ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการนำคู่มือ ฯ ไปทดลองใช้ จะทำให้เกิดการพัฒนาโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นว่า “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

รูปแบบ “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” มีลำดับขั้นตอนในการนิเทศที่มีความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างและเนื้อหา ดังนั้น การนำไปใช้ต้องปฏิบัติอย่างเป็นขั้นตอน กระบวนการ ทั้งนี้สามารถนำขั้นตอนกระบวนการในการนิเทศ ฯ ไปปรับใช้ในการพัฒนางานด้านอื่น ๆ ตามความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและความพร้อมของบุคลากร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู โดยรวม พบว่า สภาพความต้องการจำเป็นด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยมีค่า $PNI_{Modified}$ เท่ากับ 0.38 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน มีค่า $PNI_{Modified}$ เท่ากับ 0.23 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีค่า $PNI_{Modified}$ เท่ากับ 0.22 และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีค่า $PNI_{Modified}$ เท่ากับ 0.21 จากค่าดัชนีความต้องการจำเป็นทั้ง 4 ด้านมีความแตกต่างกันไม่มากนักแสดงให้เห็นว่าความต้องการในการนิเทศด้านอื่น ๆ ก็มีความสำคัญและมีความจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนา เพื่อให้การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ๆ ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ ลือพีช. (2553). การศึกษาสภาพและความคาดหวังการนิเทศด้านวิชาการของครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กมล สุทธาวาส. (2546). รูปแบบการบริหารวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดน่าน. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กาญจนา จันทะพันธ์. (2554). ความต้องการการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กิติมา ปรีดีดิถก. (2545). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: อักษรภาพิพัฒน์.
- กัญญนัช เข้มประยูร. (2549). ปัญหาการบริหารการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2545). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: บั๊กพอยท์.
- จิราภรณ์ ธนาลัย. (2549). ความต้องการการนิเทศงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรสด. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- แจ่มใส กรมรินทร์. (2556). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ฉวีวรรณ พันวัน. (2552). การนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาลาพูน เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

- ชนกนารถ ชื่นเชย. (2550). *รูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่องในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน*
 ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์บัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่, บัณฑิตวิทยาลัย,
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชนาธิป พรกุล. (2544). *แคทส์: รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*.
 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยยุทธ หิรัญวิบูลย์. (2549). *การศึกษากการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา*
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
 สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีนครินทร์.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2547). *การนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพฯ: แอนด์พีบีคส์.
- ชาตมังกร เลนคำมี. (2550). *ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานของโรงเรียน*
ประถมศึกษานขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะที่ 2.
 งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
 มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชารี มณีศรี. (2542). *การนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาการ.
- ชารี มณีศรี. (2548). *การนิเทศการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ: บุรพาสาน.
- ชาลินี ฉายรัตน์. (2550). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา*
อำเภอปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะที่ 1. งานนิพนธ์
 การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
 มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2546). *การบริหารงานวิชาการ (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. ปัตตานี: ฝ่ายเทคโนโลยี
 ทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- เซอร์โธ, ซามูเอล ซี. (2550). *การจัดการสมัยใหม่ (พจนานุกรมศัพท์ และยะพันธ์ ปิงเมือง, แปล)*.
 กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า.
- ณรงค์ ผิวอ่อน. (2550). *ความต้องการนิเทศงานวิชาการภายในสถานศึกษาของครูในโรงเรียน*
สังกัดเมืองพัทยา. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
 คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐศักดิ์ จันทร์ผล. (2552). *การพัฒนา รูปแบบการบริหารงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา*
ที่เน้นการกระจายอำนาจ. ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์บัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
 การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสยาม.

- แดง นิ่มอนงค์. (2549). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทักษะแห่งศตวรรษที่ +21. (ม.ป.ป.). เข้าถึงได้จาก <https://sites.google.com/site/ppvilawan21/krx-b-naewkhid-thaksa-haeng-stwrrs-thi-21>
- ทิสนา แจมมณี. (2548). รูปแบบการเรียนการสอน ทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิสนา แจมมณี. (2557). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 17). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระ รุญเจริญ. (2544). การบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- นันทากร คัมภีร์พงศ์. (2551). ทักษะการนิเทศของเจ้าหน้าที่นิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- นัยนา ลีดี. (2552). ความต้องการการนิเทศภายในของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิตย์ ประจงแต่ง. (2548). บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- นิรชร มีสุขโข. (2550). การศึกษาสภาพและความคาดหวังการนิเทศด้านวิชาการของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิรัชกร บัวน้อย. (2556). การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนประถมศึกษา. ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2552). รูปแบบการควบคุมวิทยานิพนธ์. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เบญจา พรหมเพชร. (2555). การนิเทศงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

- ประกอบ เนื่อนสกุล. (2551). *สภาพปัญหาการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่บุรีรัมย์ เขต 3*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2548). *การนิเทศการสอน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปิยบุษ ทองพรม. (2550). *ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในเขตอำเภอหนองใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบุรี เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปรีชา ทองรส. (2549). *สภาพและความต้องการการนิเทศภายในของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พยุศรี วังโส. (2549). *ความต้องการการนิเทศงานวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา กิ่งอำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบุรี เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรจันทร์ พรศักดิ์กุล. (2550). *รูปแบบกระบวนการงบประมาณของโรงเรียนที่บริหารงบประมาณแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. ปรินิพนธ์การศึกษาคุฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรชัย ภาพันธ์. (2550). เมื่อโรงเรียนเป็นนิติบุคคลทุกคนต้องพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง. *วิชาการ*, 7(1), 39-45.
- พัชรี ศรีสังข์. (2551). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาจิตวิทยาสังคมโดยใช้ชุมชนและประสบการณ์เป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์*. คุุฎีนิพนธ์ปริญญาคุุฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- พิชัย อุ่นแสง. (2549). *กระบวนการนิเทศภายใน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมจังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิสมัย แก้วแสงใส. (2551). *ความต้องการการนิเทศงานวิชาการของครูผู้สอนใน โรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานีเขต 3*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาศึกษาพิเศษ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เพชริน สงค์ประเสริฐ. (2550). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ โดยยึดหลักการทำงาน เป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. คุุณิพนธ์การศึกษาคุุณิบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ไพฑูริย์ เจริญพันธุ์วงศ์. (2547). *การบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์.
- ภาณุวัฒน์ กมล. (2554). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภารดี หินขาว. (2555). *ความต้องการการนิเทศการสอนของครูและแนวทางพัฒนาการนิเทศ การสอนภายใน โรงเรียน โทษิสัมพันธ์พิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธี. (2550). *การจัดและการบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2546). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 9-12 (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มนตรี สิริพิพัฒน์สุนทร. (2560). *ความต้องการการนิเทศภายใน โรงเรียนของครู โรงเรียน สังกัดเทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เยาวเรศ ภักดีจิตร. (2557). *Active Learning* กับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. เข้าถึงได้จาก http://apr.nsr.u.ac.th/Act_learn/myfile27022015155130_article.docx.
- ระเบียบ วิเศษรัมย์. (2556). *ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- รังสรรค์ คุ่มตระกูล. (2551). *ความต้องการการนิเทศภายในของครูผู้สอนอำเภอแก่งหางแมว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- รัตนา อนันตชาติ. (2550). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน ประถมศึกษาในอำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2548). *การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน. คุษฎีนิพนธ์การศึกษาคุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- รุ่งโรจน์ แก้วอุไร และศรีณยู หมั่นเดช. (2557). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน แบบโครงการ ร่วมกับสื่อสังคมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น. คุษฎีนิพนธ์การศึกษาคุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาสื่อการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยทักษิณ.*
- ฤทัยพิพย์ ไชยวงศ์คต. (2556). *การดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏ สุรินทร์.*
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.*
- วรรณพร สุขอนันต์. (2550). *รูปแบบการนิเทศภายในสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2550). *การนิเทศการสอน. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร.*
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ. มูลนิธิสดศรี- สฤษดิ์วงศ์.*
- วิภาดา ธาราศรีสุทธิ. (2550). *การจัดและการบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2556). *กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษากรณีทัศนคติต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: ทิพวิสุทธิ.*

- วีรพล สถิตสุข. (2553). *ความต้องการการนิเทศงานวิชาการของครูผู้สอนโรงเรียน
สังกัดเทศบาลเมืองบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วีรสิทธิ์ กิติพิเชษฐสุวรรณ. (2547). *การนิเทศภายในห้องเรียนเชิงปฏิบัติการ* (พิมพ์ครั้งที่ 2).
อุบลราชธานี: รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2550). *การวิเคราะห์พหุระดับ: Multi-level analysis* (พิมพ์ครั้งที่ 4).
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สกนธ์ สระแก้ว. (2550). *การศึกษาการใช้เทคนิคการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุรินทร์ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สุรินทร์.
- สังัด อุทรานันท์. (2530). *การนิเทศการศึกษา: หลักการ ทฤษฎีและการปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ: มิตรสยาม.
- สังัด อุทรานันท์. (2548). *หลักสูตรและการสอน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2557). รายงานที่ตีอาร์ไอ. *การจัดทำยุทธศาสตร์การปฏิรูป
การศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดความรับผิดชอบ*, 103, 3-19.
- สมาน อัสวภูมิ. (2537). *การพัฒนารูปแบบการบริหารการประถมศึกษาระดับจังหวัด*. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมาน อัสวภูมิ. (2551). *การบริหารการศึกษาสมัยใหม่: แนวคิด ทฤษฎีและการปฏิบัติ*
(พิมพ์ครั้งที่ 4). อุบลราชธานี: อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์.
- สวัสดิ์ เดชกัลยา. (2550). *การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: บুদ্ধ พอยท์.
- สายใจ ประยูรสุข. (2551). *ความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอน วิทยาลัยนาฏศิลป
วิฑายคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนคร.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. (2559). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559*. ชลบุรี: กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. (2560). *รายงานผลการดำเนินงานการประจำปีงบประมาณ 2560*. ชลบุรี: กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. (2560). *พลิกโฉมการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา*. ชลบุรี: กลุ่มนิเทศติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). *การบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). *แนวปฏิบัติงานการจัดการศึกษาของสถานศึกษานิติบุคคลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). *คู่มือ การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษามัธยมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2559*. เข้าถึงได้จาก http://sesa.srilamai.net/files/Manual_FullText59.pdf

สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา. (2556). *เอกสารแนวทางการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). *กระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). *แนวทางการบริหารและจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- สิทธิศักดิ์ จุลศิริพงษ์. (2545). *หลักสูตรและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. นครราชสีมา: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- สิทธิศักดิ์ จุลศิริพงษ์. (2551). *การบริหารการศึกษาใหม่: แนวคิดทฤษฎีและการปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 4). อุบลราชธานี: อุบลกิจออกเซทการพิมพ์.
- สุทธนู ศรีไสย์. (2549). *หลักการนิเทศการศึกษา*. ม.ป.ท.
- สุริย์มาศ สุขกสิ. (2549). *รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. คุษฎีบัณฑิตศึกษา ศาสตร คุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2546). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2549). *การประเมินอภิमान: วิธีวิทยาและการประยุกต์ใช้*. กรุงเทพฯ: ศูนย์เครือข่าย สมศ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิรดี มนุษย์พันธ์. (2551). *การนิเทศงานวิชาการของหน่วยศึกษานิเทศก์ โรงเรียนในสังกัดเทศบาล นครเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- อรัญญา ตุ่มวิจิตร. (2557). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนปลวกแดงพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อัญชลี ธรรมะวิสิกุล. (2552). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา*. เข้าถึงได้จาก <http://panchalee.wordpress.com/2009/03/30/supervision>. 9 เมษายน 2552.
- อัมพร พงษ์กัสนนันท์. (2550). *การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต*. ปริญญาโทการศึกษาคณะคุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัมพร วัฒนนิรันดร์. (2546). *การนิเทศภายในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาเกษตรศึกษา คณะเกษตรศาสตร์.
- อารมณ ฉนวนจิตร. (2551). *การนิเทศการสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 73). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อุทุมพร จามรมาน. (2544). *การวิจัยในชั้นเรียนและใน โรงเรียนเพื่อพัฒนานักเรียน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พันธ์.

- เอกรินทร์ สีมหาศาล. (2545). *กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา: แนวคิดสู่การปฏิบัติ*.
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย.
- เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์. (2548). *การจัดการและนิเทศสื่อการศึกษา*. สงขลา: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- Aggarwal, S. P. (1967). *Inventory control aspect in warehouses*. New Delhi: Symposium on
Operations Research, Indian National Science Academy.
- Anello, F. R. (1996). Behaviors and attitudes of teacher and principals concerning
effective supervision. *Dissertation Abstracts International*, 56, 2941 -A.
- Barrow, R., & Milburn, G. (1990). *A critical dictionary of educational concepts* (2nd ed.).
New York: Teach College Press.
- Burton, W. H., & Brueckner, L. J. (1955). *Supervision, a social process*. New York: Appleton-
Century-Crofts.
- Chao, C. (1994). A proposed total quality management model for instructional supervision in
vocational-technical programs. *Dissertation Abstracts International*, 94(1),12-17.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Cheryl, H. (1999). *Essentials of public speaking*. Belmont, CA: Wadsworth.
- Dew, D. R. (1994). Teacher's perceptions of the role of content knowledge in the supervisory
process. *Dissertation Abstracts International*, 54(8), 2514-A.
- Eisner, E. (1976). Education connoisseurship and criticism: Their form and functions in
educational evaluation. *Journal of Aesthetic Education*, 10, 135-150.
- Glickman, C. D. (1981). *Developmental supervision: Alternative practice for helping teachers
improve instruction*. Washington DC: Association for Supervision And Curriculum
Development.
- Glickman, C. D. (1985). *Supervision of insteuction: A development approach*. Massachusetts:
Allyn and Bacon.
- Glickman, C. D. (2004). *Supervision and instructional leadership: A developmental approach*
(6th ed.). Boston: Allyn & Bacon.
- Gilmore, G. D., & Cambell, M. D. (1996). *Needs assessment strategies for health education and
promotion*. Madison, WI: Brown and Benchmark.
- Good, C. V. (1959). *Dictionary of education* (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.

- Guba, E. G., & Lincoln, Y. S. (1982). The place of values in needs assessment. *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 4, 311-320.
- Harris, B. M. (1985). *Supervisory behavior in education* (2nd ed.). Englewood Cliff, New Jersey: Prentice-Hall.
- Joyce, B., & Weil, M. (1986). *Model of teaching* (3rd ed.). London: Prentice-Hall.
- Kaplan, R. S., & Norton, D. P. (2008). *The execution premium*. Boston, MA: Harvard Business School Press.
- Kaufman, R., & English, F. W. (1981). *Needs assessment: Concepts and application*. Englewood Cliffs, NJ: Educational Technology Publications.
- Kaufman, R., Rojas, A. M., & Mayer, H. (1993). *Needs assessment: A user's guide*. Englewood Cliffs, NJ: Educational Technology Publication.
- Keeves, J. P. (1988). *Educational research, methodology and measurement: An international hand book*. Oxford: Pergamon.
- Klimes, R. F. (1977). Goal development in planning. *Educational Technology*, 17, 52-54.
- Kragewski, R. J., Martin, J. S., & Walden, J. C. (1983). *The elementary school principalship*. New York: CBS.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 608-609.
- Longman. (1981). *Longman dictionary of contemporary english*. Harlow: Clays.
- Mcnamara, C. (2008). *Field guide to consulting and organizational development*. Minneapolis, MN: Authenticity Consulting.
- Moore, W. G. (2000). The supervision and evaluation of high school principals as described by central office administrators. *Dissertation Abstracts International*, 61, 112.
- Nowak, A. T. (1970). *Supervision and curriculum renewal: A systems approach*. New York: Meredith Corporation.
- Oliva, P. F., & Pawlas, G. E. (2001). *Supervision for today's schools*. New York: Wiley.
- Rabideau, A. W. (1993). Teachers' satisfaction with instructional supervision and related key variables. *Dissertation Abstracts International*, 54(5), 1623-A.

- Reviere, R. (1996). *Need assessment a creative and practical guide for social scientists*. New York. NY 10017.
- Sallis, E. (2002). *Total quality management in education* (3rd ed.). London: Kogan Page.
- Schwinrean, R., & Bardo, H. (1982). *Urban society: A systematic introduction*. New York: F. E. Peacock.
- Sergiovanni, T. J., & Starratt, R. J. (1983). *Supervision: Human perspective*. New York: McGraw-Hill Book.
- Simmons, C. (n.d.) *Teacher skill for the 21st century*. Retrieved from http://www.ehow.com/list_6593189_teacher-skill-21st-century.html.
- Speace, C. C. (2003). *The effect of differentiated supervision on classroom practice and participants*. Doctoral Dissertation, Immaculata College.
- Stone, J., & Wankel, C. (1986). *Management* (3rd ed.). New Delhi: Prentice-Hall.
- Stufflebeam, D. L. (1985). *Educational evaluation theory and practice*. Illinois: Peacock.
- Tanner, D., & Tanner, L. (1998). *Supervision in education problems and practices*. New York. Macmillan.
- Torsten, H., & Postlethwaite, N. T. (1994). *The international encyclopedia of education* (7th ed.). Great Britain: BPC Wheatons.
- Wallace, C. (n.d.). *21st century teacher should*. Retrieved from <http://21teachersict.wordpress.com/ChrisWallace>.
- Webster, N. (1981). *Webster's third new international dictionary of the english language*. Springfield, Massachusetts: Merriam-Webster.
- Wiles, K., & Lovell, J. T. (1975). *Supervision for better school* (4th ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Williams, R. L. (1994). *Essentials of total quality management*. New York: Amacom.
- Witkin, B. R., & Alschuld, W. J. (1998). *Planning and conducting needs assessment: A practical guide*. Thousand Oaks: Sage.
- Witkin, B. R. (1984) *Assessing needs in educational and social programs*. San Francisco, CA: Jossey-Boss.
- WordPress.com (2011). *Characteristics of a 21st century learner*. Retrieved from http://blog.core-ed.org/tessa/2011/11/08/characteristics-of-a-21st-century-learner/.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือวิจัย
- รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ประเมินความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของกลุ่มมือ ๆ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือวิจัย

ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ได้แก่

1. ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู อาจารย์พิเศษ ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. ดร.วิโรจน์ ชมภู ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ”
มหาวิทยาลัยบูรพา
3. ดร.สุริสา บุญโชติหิรัญ อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนระยองวิทยาคม
จังหวัดระยอง
4. ดร.มณูญ เชื้อชาติ อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนพนัสพิทยาคม
จังหวัดชลบุรี
5. ดร.รุ่งทิพย์ พรหมศิริ ผู้อำนวยการโรงเรียนชลบุรีสุขบท
จังหวัดชลบุรี

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)
“ประเมินความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ของคู่มือฯ”

ผู้ทรงคุณวุฒิในการ Focus group discussion ประเมินความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ของ “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” ประกอบด้วย

1. ผู้ทรงคุณวุฒิ “ด้านการบริหารการศึกษา” ได้แก่
 - 1.1 นายอภิสิทธิ์ รื่นจิตร อดีตผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
 - 1.2 นางสาวพร ฤทธาภรณ์ รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
2. ผู้ทรงคุณวุฒิ “ด้านกรนิเทศการศึกษา” ได้แก่
 - 2.1 นายเริงศักดิ์ คันสร ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
 - 2.2 นายจาตุภณ ศรีวิริญ ศึกษาพิเศษชำนาญการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
3. ผู้ทรงคุณวุฒิ “ด้านครู ผู้ปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษา” ได้แก่

นายชัญญ์ ตระกูลสินทอง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบางละมุง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
4. ผู้ทรงคุณวุฒิ “ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา” ได้แก่
 - 4.1 ดร.ชนกฤตย์ มงคลวงษ์ อดีตผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล
การจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
 - 4.2 ดร.ภาวิตา วงษ์แก้ว อดีตผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ภาคผนวก ข

- สำเนาบันทึกข้อความขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย
- สำเนาหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
- สำเนาหนังสือขออนุญาตใช้ชื่อสถาบันเพื่อการวิจัย
- สำเนาบันทึกข้อความขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือเพื่อการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการบริหารการศึกษา โทร.๒๐๕๒

ที่ ศร ๖๒๑๘/ว๗๒๐

วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู

ด้วยนางณัฐชา จันทร์ดา นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๘ จังหวัดชลบุรี ในความควบคุมดูแลของ ดร.ชัยพนธ์ รังงาม ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอกความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เชษฐ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการบริหารการศึกษา โทร.๒๐๕๒

ที่ ศร ๖๒๑๘/ว๗๒๐

วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ”

ด้วยนางณัฐชา จันทร์ดา นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำคุษฎีนิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๘ จังหวัดชลบุรี ในความควบคุมดูแลของ ดร.ชัยพนธ์ รังงาม ประธานกรรมการควบคุมคุษฎีนิพนธ์ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดีจึงขอกความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เชษฐ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(สำเนา)

ที่ ศร ๖๒๑๘/ ๖๐๖

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๓ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ดร.มนูญ เชื้อชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เค้าโครงย่อวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางณัฐชา จันทร์ดา นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๘ จังหวัดชลบุรี ในความควบคุมดูแลของ ดร.ชัยพจน์ รักราม ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

เชษฐ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ ๐๓๘-๑๐-๒๐๕๒ โทรสาร ๐๓๘-๓๔๕-๘๑๑

ผู้วิจัยโทร. ๐๘๕-๖๐๖-๘๔๘๘

(สำเนา)

ที่ ศร ๖๒๑๘/ ๖๗๔

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๓๑ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนสิงห์สมุทร

ด้วยนางณัฐชา จันทร์ดา นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๘ จังหวัดชลบุรี ในความควบคุมดูแลของ ดร.ชัยพจน์ รักราม ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้ เพื่อให้การวิจัยดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ คณะศึกษาศาสตร์ จึงมีความประสงค์ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยกับบุคลากรในสถาบันของท่าน

ทั้งนี้ เพื่อนำไปประกอบการขออนุมัติพิจารณาจริยธรรมการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ เพื่อให้หนังสือขออนุญาตสถานที่ก่อนที่จะเก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

ขอแสดงความนับถือ

เชษฐ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

สำนักงานคณบดี คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ ๐-๓๘๑๐-๒๒๒๒ ต่อ ๒๐๐๖

โทรสาร ๐-๓๘๑๕-๑๐๔๓

(สำเนา)

ที่ ศร ๖๒๑๘/ ๖๗๕

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๓๑ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตใช้ชื่อสถาบันเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี

ด้วยนางณัฐชา จันทร์ดา นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำคุณิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๘ จังหวัดชลบุรี ในความควบคุมดูแลของ ดร.ชัยพจน์ รักราม ประธานกรรมการควบคุมคุณิพนธ์ ขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการทำคุณิพนธ์ ในกรณีนี้ เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ คณะศึกษาศาสตร์ จึงมีความประสงค์ขออนุญาตใช้ชื่อสถาบันของท่าน เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในงานวิจัยของนิสิตดังกล่าว

ทั้งนี้ เพื่อนำไปประกอบการขออนุมัติพิจารณาจริยธรรมการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ เพื่อให้ นิสิตได้ขออนุญาตสถานที่ก่อนที่จะเก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

ขอแสดงความนับถือ

เชษฐ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

สำนักงานคณบดี คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ ๐-๓๘๑๐-๒๒๒๒ ต่อ ๒๐๐๖

โทรสาร ๐-๓๘๑๕-๑๐๔๓

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการบริหารการศึกษา โทร.๒๐๕๒

ที่ ศร ๖๒๑๘/ ๖๗๒๐

วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู

ด้วยนางณัฐชา จันทร์ดา นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำคุษฎีนิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๘ จังหวัดชลบุรี ในความควบคุมดูแลของ ดร.ชัยพนธ์ รั้งงาม ประธานกรรมการควบคุมคุษฎีนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เชษฐ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(สำเนา)

ที่ ศธ ๖๒๑๘/ ๖๕๑๑

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ชุด

ด้วยนางณัฐชา จันทร์ดา นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำคุณวุฒิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๘ จังหวัดชลบุรี ในความควบคุมดูแลของ ดร.ชัยพนธ์ รั้งงาม ประธานกรรมการควบคุมคุณวุฒิพนธ์ในการนี้ ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากท่านเพื่อการอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ อนึ่ง โครงการวิจัยนี้ได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพาเรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

เชษฐ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ ๐-๓๘๓๕-๓๔๘๓ โทรสาร ๐-๓๘๓๔-๕๓๑๑

ผู้วิจัยโทร. ๐๘๕-๖๐๖-๘๔๘๘

(สำเนา)

ที่ ศธ ๖๒๑๘/ ว๕๑๒

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ชุด

ด้วยนางฉัฐษา จันทร์ดา นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำคุณวุฒินิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๘ จังหวัดชลบุรี ในความควบคุมดูแลของ ดร.ชัยพนธ์ รั้งงาม ประธานกรรมการควบคุมคุณวุฒินิพนธ์ในการนี้ มหาวิทยาลัยบูรพา มีความประสงค์ขออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย โครงการวิจัยนี้ได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพา เรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

เชษฐ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ ๐-๓๘๓๕-๓๔๘๓

โทรสาร ๐-๓๘๓๔-๕๗๑๑

ผู้วิจัยโทร. ๐๘๕-๖๐๖-๘๔๘๘

ภาคผนวก ค

- แบบสอบถามเพื่อการวิจัย ชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา
- แบบสอบถามเพื่อการวิจัย ชุดที่ 2 สำหรับครู
- แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) สถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best practice)
- แบบประเมินความเที่ยงตรงของเครื่องมือ ฯ (IOC) สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา
- แบบประเมินความเที่ยงตรงของเครื่องมือ ฯ (IOC) สำหรับครู
- แบบประเมินความเหมาะสม/ ความเป็นไปได้ ของคู่มือ ฯ
- แบบสอบถามการใช้คู่มือ ฯ หลังการทดลองใช้คู่มือ ฯ ระยะเวลา 1 เดือน
- แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) หลังการทดลองใช้คู่มือ ฯ ระยะเวลา 1 เดือน

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดชลบุรี
ชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหาร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพปัญหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ให้ตอบข้อมูล 2 ชุด คือ ระบุระดับสภาพที่เป็นจริงในการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน และระดับสภาพที่ควรจะเป็นในการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของท่าน ใน 4 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

2. การวิจัยครั้งนี้ จะสำเร็จไปด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามของท่าน และกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง

3. ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ จะไม่กระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ของท่าน และข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามจะเก็บรักษาไว้เป็นความลับ และนำผลมาใช้ในการวิจัยเท่านั้น

ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์มายังท่าน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณล่วงหน้าเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ ที่ท่านได้สละเวลาอันมีค่าตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้

ณัฐชา จันทร์ดา

นิสิตปริญญาการศึกษาคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1: ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย \surd ลงใน () หน้าข้อที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

1. ขนาดโรงเรียน
 - () ขนาดเล็ก
 - () ขนาดกลาง
 - () ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ

ตอนที่ 2: สภาพปัญหาและความต้องการ การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย \surd ในช่องที่ตรงกับระดับ “สภาพที่เป็นจริง” ในการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนที่มีการดำเนินการอยู่จริง และระดับ “สภาพที่ควรจะเป็น” ในการนิเทศงานวิชาการที่ควรจะมีการดำเนินการในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของท่าน โดยแต่ละข้อมีระดับความคิดเห็น ดังนี้

- 5 หมายถึง สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการนิเทศงานวิชาการ
อยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการนิเทศงานวิชาการ
อยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการนิเทศงานวิชาการ
อยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการนิเทศงานวิชาการ
อยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการนิเทศงานวิชาการ
อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ที่	สภาพการนิเทศงานวิชาการ	สภาพที่เป็นจริง					สภาพที่ควรจะเป็น				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
0	มีการวางแผนการนิเทศภายในงานวิชาการ				\surd		\surd				

คำอธิบาย จากข้อ 0 แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษา มีความเห็นว่าโรงเรียนมีการวางแผนการนิเทศภายในงานวิชาการในสภาพที่เป็นจริง อยู่ในระดับน้อย และในสภาพที่ควรจะเป็น อยู่ในระดับมากที่สุด

ที่	สภาพการนิเทศงานวิชาการ	สภาพที่เป็นจริง					สภาพที่ควรจะเป็น				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
9	โรงเรียนมีการจัดประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดจากการใช้หลักสูตร										
10	โรงเรียนให้ความรู้แก่ครูในการประเมินผลการใช้หลักสูตร										
11	โรงเรียนมีการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือให้ครูสามารถประเมินผลการใช้หลักสูตรได้ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์										
12	โรงเรียนมีการติดตามช่วยเหลือให้ครูสามารถนำผลการประเมินผลการใช้หลักสูตรไปใช้พัฒนาหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ										
13	โรงเรียนมีการประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูเพื่อนำผลการประเมินหลักสูตรไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร										
14	โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม										
15	โรงเรียนมีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง										
16	โรงเรียนมีการนิเทศการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ										
17	โรงเรียนมีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยและเหมาะสมบริบทของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง										

ที่	สภาพการนิเทศงานวิชาการ	สภาพที่เป็นจริง					สภาพที่ควรจะเป็น				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
9	โรงเรียนมีการจัดประชุม สัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ระหว่างครูในกลุ่มสาระ										
10	โรงเรียนมีการจัดการประชุมสัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนให้แก่ครู										
11	โรงเรียนมีการนิเทศการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศแบบกัลยาณมิตร										
	<u>ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ</u> <u>เทคโนโลยีทางการศึกษา</u>										
1	โรงเรียนสนับสนุนให้มีการจัดหา และผลิตสื่อการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร										
2	โรงเรียนมีการจัดอบรมเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนให้กับครู เช่น การผลิตสื่อ การใช้การบำรุงรักษา มีการสนับสนุนการผลิตและงบประมาณการผลิตสื่อ										
3	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการเรียนการสอน										
4	โรงเรียนมีการประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการสอนกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร และหน่วยงานอื่น ๆ										

ที่	สภาพการนิเทศงานวิชาการ	สภาพที่เป็นจริง					สภาพที่ควรจะเป็น				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5	โรงเรียนมีการแนะนำ และส่งเสริมให้ครูมีการใช้แหล่งเรียนในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน										
6	โรงเรียนมีการประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู										
7	โรงเรียนมีการพัฒนาครูในการผลิตสื่อ การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร										
8	โรงเรียนมีการสนับสนุนให้ครูใช้ เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการจัดการเรียนรู้										
9	โรงเรียนมีการติดตามการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา อย่างต่อเนื่อง										
10	โรงเรียนจัดบรรยากาศในห้องสมุด เหมาะแก่การเรียนรู้										
	<u>ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอน ผลการเรียนรู้</u>										
1	โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนของโรงเรียน										
2	โรงเรียนมีการชี้แจงทำความเข้าใจ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนแก่ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน										
3	โรงเรียนชี้แจง แนะนำ ควบคุมให้ครู วัดผลและประเมินผลให้ครอบคลุมแต่ละ สาระการเรียนรู้และสอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษา										

ที่	สภาพการนิเทศงานวิชาการ	สภาพที่เป็นจริง					สภาพที่ควรจะเป็น					
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
12	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูนำผล การประเมินผลการเรียนรู้มาเป็นข้อมูลใน การพัฒนาการเรียนการสอนของครู											

“ขอขอบพระคุณทุก ๆ ท่าน ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย”

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี
ชุดที่ 2 สำหรับครูผู้สอน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพปัญหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ให้ตอบข้อมูล 2 ชุด คือ ระบุระดับสภาพที่เป็นจริงในการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน และระดับสภาพที่ควรจะเป็นในการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของท่าน ใน 4 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

2. การวิจัยครั้งนี้ จะสำเร็จไปด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามของท่าน และกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง

3. ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ จะไม่กระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ของท่าน และข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามจะเก็บรักษาไว้เป็นความลับ และนำผลมาใช้ในการวิจัยเท่านั้น

ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์มายังท่าน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณล่วงหน้าเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ ที่ท่านได้สละเวลาอันมีค่าตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้

ณัฐชา จันทร์ดา

นิสิตปริญญาการศึกษาคุณวุฒิปบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1: ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย \sqrt ลงใน () หน้าข้อที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

1. ขนาดโรงเรียน

() ขนาดเล็ก

() ขนาดกลาง

() ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ

ตอนที่ 2: สภาพปัญหาและความต้องการ การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย \sqrt ในช่องที่ตรงกับระดับ “สภาพที่เป็นจริง” ในการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนที่มีการดำเนินการอยู่จริง และระดับ “สภาพที่ควรจะเป็น” ในการนิเทศงานวิชาการที่ควรจะมีการดำเนินการในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของท่าน โดยแต่ละข้อ มีระดับความคิดเห็น ดังนี้

5 หมายถึง สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการนิเทศงานวิชาการ อยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการนิเทศงานวิชาการ อยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการนิเทศงานวิชาการ อยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการนิเทศงานวิชาการ อยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการนิเทศงานวิชาการ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ที่	สภาพการนิเทศงานวิชาการ	สภาพที่เป็นจริง					สภาพที่ควรจะเป็น				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
0	มีการวางแผนการนิเทศภายในงานวิชาการ				\sqrt		\sqrt				

คำอธิบาย จากข้อ 0 แสดงว่าครูผู้สอน มีความเห็นว่าโรงเรียนมีการวางแผนการนิเทศภายในงานวิชาการในสภาพที่เป็นจริง อยู่ในระดับน้อย และในสภาพที่ควรจะเป็น อยู่ในระดับมากที่สุด

ที่	สภาพการณ์เทศงานวิชาการ	สภาพที่เป็นจริง					สภาพที่ควรจะเป็น				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1	<u>ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา</u> ท่านได้รับการอบรมหรือการสร้าง ความเข้าใจที่ดีในการพัฒนาหลักสูตร ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ										
2	ท่านได้รับเอกสารประกอบหลักสูตร อย่างเพียงพอ เช่น คู่มือครู หนังสือเรียน										
3	ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับเอกสาร หลักสูตร เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ และคู่มือต่าง ๆ										
4	ท่านมีการจัดทำเอกสารประกอบ การสอนรายวิชาต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับ หลักสูตร										
5	ท่านนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วย ในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตร										
6	ท่านมีความสามารถจัดทำแผนการเรียนรู้ ที่มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ของท้องถิ่นได้										
7	ท่านมีความสามารถจัดทำแผนการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับความต้องการของ ผู้เรียนได้										
8	ท่านมีความรู้ ความเข้าใจในการวิเคราะห์ หลักสูตรเพื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้										
9	โรงเรียนมีการจัดประชุมสัมมนาเกี่ยวกับ การใช้หลักสูตร เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดจาก การใช้หลักสูตร										

ที่	สภาพการนิเทศงานวิชาการ	สภาพที่เป็นจริง					สภาพที่ควรจะเป็น				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
10	ท่านมีความรู้ในการประเมินผลการใช้หลักสูตร										
11	ท่านมีความสามารถที่จะประเมินผลการใช้หลักสูตรได้ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์										
12	ที่มีความสามารถนำผลการประเมินผลการใช้หลักสูตรไปใช้พัฒนาหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ										
13	ผู้บริหารมีการประชุมวางแผนร่วมกันกับท่านเพื่อนำผลการประเมินหลักสูตรไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร										
14	โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม										
15	โรงเรียนมีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง										
16	โรงเรียนมีการนิเทศการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ										
17	โรงเรียนมีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยและเหมาะสมบริบทของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง										
1	ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ท่านจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมเนื้อหาหลักสูตรและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ										

ที่	สภาพการนิเทศงานวิชาการ	สภาพที่เป็นจริง					สภาพที่ควรจะเป็น				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5	โรงเรียนของท่านมีการแนะนำและส่งเสริมให้ครูมีการใช้แหล่งเรียนในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน										
6	โรงเรียนของท่านมีการประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอน										
7	โรงเรียนของท่านมีการพัฒนาครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร										
8	โรงเรียนของท่านมีการสนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการจัดการเรียนรู้										
9	โรงเรียนของท่านมีการติดตามการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาของครู										
10	โรงเรียนของท่านมีการจัดบรรยากาศในห้องสมุดให้เหมาะแก่การเรียนรู้										
	ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน										
1	โรงเรียนของท่านมีการกำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนของโรงเรียน										
2	โรงเรียนของท่านมีการชี้แจงทำความเข้าใจแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนแก่ครู ผู้ปกครองและนักเรียน										

ที่	สภาพการนิเทศงานวิชาการ	สภาพที่เป็นจริง					สภาพที่ควรจะเป็น				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3	โรงเรียนชี้แจง แนะนำ ควบคุมให้ครู วัดผลและประเมินผล ให้ครอบคลุม แต่ละสาระการเรียนรู้และสอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษา										
4	โรงเรียนจัดให้มีเครื่องมือที่ใช้ใน การวัดผลและประเมินผลการเรียนแต่ละ กลุ่มสาระอย่างเพียงพอ										
5	โรงเรียนมีการจัดตั้งคณะกรรมการ เพื่อประเมินผลการเรียน การสร้าง ข้อสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ										
6	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน โดยใช้ วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้										
7	โรงเรียนส่งเสริมให้พัฒนาเครื่องมือ วัดผลประเมินผลให้มีคุณภาพได้ มาตรฐาน										
8	โรงเรียนจัดให้มีการประชุมปฏิบัติการ ปรับปรุงพัฒนาเครื่องมือการวัดผล ประเมินผลให้ได้มาตรฐาน										
9	โรงเรียนจัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะประสบการณ์ และผลการเรียนจาก สถานศึกษาอื่น ตามแนวทางที่ กระทรวงศึกษาธิการกำหนด										
10	โรงเรียนมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การวัดผลประเมินผล และการเทียบโอน ผลการเรียนอย่างต่อเนื่องและมี ประสิทธิภาพ										

ที่	สภาพการนิเทศงานวิชาการ	สภาพที่เป็นจริง					สภาพที่ควรจะเป็น				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
11	โรงเรียนมีการรายงานผลการประเมินผล การเรียนรู้ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ										
12	มีการนำผลการประเมินผลการเรียนรู้ มาเป็นข้อมูลในการพัฒนาการเรียน การสอนของครู										

“ขอขอบพระคุณทุก ๆ ท่าน ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย”

สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

โรงเรียนที่ได้ศึกษารางวัลพระราชทาน ระดับมัธยมศึกษา (จำนวน 2 โรงเรียน)
 ได้แก่ โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัด สพม. เขต 3
 โรงเรียนจุฬารัตนราชวิทยาลัย จังหวัดปทุมธานี สังกัด สพม. เขต 4

แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

1. โรงเรียนท่านแบ่งโครงสร้างการบริหารงานเป็นกี่ฝ่าย มีฝ่ายใดบ้าง
 2. โรงเรียนท่านมีการนิเทศภายในหรือไม่ นิเทศงานใดบ้าง (งานบริหารทั่วไป งานบุคคล งานงบประมาณ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน ฯลฯ)
 3. โรงเรียนท่านมีการนิเทศงานวิชาการด้านใดบ้าง ในหัวข้อต่อไปนี้เป็นด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการวัดผล ประเมินผล
 4. จุดประสงค์ หรือเป้าหมายการนิเทศงานวิชาการของโรงเรียนเป็นอย่างไร
 5. ใครมีบทบาทสำคัญในการนิเทศงานวิชาการ
 6. ใช้รูปแบบ เทคนิค วิธีการ หรือนวัตกรรมใด ในการนิเทศงานวิชาการ
 7. มีเครื่องมือ หรือแบบบันทึก และแบบรายงานการนิเทศอย่างไร
 8. นำผลการนิเทศงานวิชาการมาใช้อย่างไร
 9. โรงเรียนของท่านดำเนินการนิเทศงานวิชาการมาเป็นระยะเวลานานเท่าไร
 10. ปัญหาและอุปสรรคในการนิเทศงานวิชาการที่โรงเรียนท่านพบ และวิธีการแก้ปัญหา
-

แบบประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย
เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดชลบุรี
ชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหาร

คำชี้แจง

แบบประเมินความเที่ยงตรง (IOC) ของเครื่องมือเพื่อการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เพื่อประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อข้อคำถามว่ามีความเหมาะสมในการนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยจะทำการประเมินในตอนที 2 กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาความเที่ยงตรง ดังนี้

+1 = แน่ใจว่าคำถามมีความเหมาะสม

0 = ไม่แน่ใจว่าคำถามมีความเหมาะสม

-1 = แน่ใจว่าคำถามไม่มีความเหมาะสม

โปรดเขียนเครื่องหมาย \surd ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่าน เพื่อแสดงว่าข้อความมีความสอดคล้อง หรือถูกต้องเพียงใด

ที่	ข้อคำถามในแบบสอบถาม	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
นิยามศัพท์					
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การจัดให้มีหรือส่งเสริมให้ครู ศึกษา ทำความเข้าใจหลักสูตร และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ คู่มือครู การส่งเสริมให้ครูพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น การวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อนำไปใช้ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดให้มีการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดจากการใช้หลักสูตร การจัดให้มีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรภายในโรงเรียน					
1	<u>ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา</u> โรงเรียนมีการจัดอบรมหรือการสร้าง ความเข้าใจที่ดีให้แก่ครูในการพัฒนา หลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				

ที่	ข้อความถามในแบบสอบถาม	ความเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
2	โรงเรียนมีเอกสารประกอบหลักสูตรให้ครู อย่างเพียงพอ เช่น คู่มือครู หนังสือเรียน				
3	โรงเรียนจัดกิจกรรมหรือสร้างความเข้าใจ ให้ครูได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับหลักสูตร เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ และคู่มือต่าง ๆ				
4	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดทำเอกสาร ประกอบการสอนรายวิชาต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับหลักสูตร				
5	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูนำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาช่วยในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตร				
6	โรงเรียนให้ความรู้แก่ครูในการจัดทำแผน การเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมกับ สภาพแวดล้อมของท้องถิ่น				
7	โรงเรียนจัดอบรมหรือส่งเสริมให้ครู จัดทำแผนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียน				
8	โรงเรียนมีการอบรมหรือสร้างความเข้าใจ ในการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อจัดทำแผน การจัดการเรียนรู้ให้ครู				
9	โรงเรียนมีการจัดประชุมสัมมนาเกี่ยวกับ การใช้หลักสูตร เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดจาก การใช้หลักสูตร				
10	โรงเรียนให้ความรู้แก่ครูในการประเมินผล การใช้หลักสูตร				

ที่	ข้อความในแบบสอบถาม	ความเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
11	โรงเรียนมีการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ให้ครูสามารถประเมินผลการใช้หลักสูตรได้ถูกต้องครบถ้วน สมบูรณ์				
12	โรงเรียนมีการติดตามช่วยเหลือให้ครูสามารถนำผลการประเมินผลการใช้หลักสูตรไปใช้พัฒนาหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
13	โรงเรียนมีการประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครู เพื่อนำผลการประเมินหลักสูตรไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร				
14	โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม				
15	โรงเรียนมีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง				
16	โรงเรียนมีการนิเทศการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ				
17	โรงเรียนมีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยและเหมาะสมบริบทของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง				

ที่	ข้อความในแบบสอบถาม	ความเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
		+1	0	-1	
<p>นิยามศัพท์</p> <p>การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การฝึกทักษะ และกระบวนการคิดให้กับผู้เรียน การปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การเป็นผู้สร้างเสริมบรรยากาศในการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีการนิเทศติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดให้ครูศึกษาดูงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนอื่น ๆ จัดประชุมครูเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการ และเพื่อแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</p>					
1	<u>ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้</u> โรงเรียนมีการส่งเสริมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมเนื้อหาหลักสูตรและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				
2	โรงเรียนส่งเสริมให้มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน				
3	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์ การแก้ปัญหา และเรียนรู้จากประสบการณ์จริง				
4	โรงเรียนส่งเสริมให้มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับหลักสูตร				

ที่	ข้อความในแบบสอบถาม	ความเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
		+1	0	-1	
5	โรงเรียนให้คำแนะนำในการจัดสภาพแวดล้อม และบรรยากาศให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ของผู้เรียน				
6	โรงเรียนมีการจัดอบรมเรื่องการจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้ให้กับครู				
7	โรงเรียนมีการพัฒนาครูให้มีทักษะในการจัด กระบวนการเรียนการสอนให้บรรลุตาม จุดมุ่งหมายของหลักสูตร				
8	โรงเรียนจัดให้มีการศึกษาดูงานการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนของครู				
9	โรงเรียนมีการจัดประชุม สัมมนา เพื่อ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้ระหว่างครูในกลุ่มสาระ				
10	โรงเรียนมีการจัดการประชุม สัมมนา เพื่อ แลกเปลี่ยนแนวคิดในการแก้ปัญหาการเรียน การสอนให้แก่ครู				
11	โรงเรียนมีการนิเทศการสอนแก่ครู ในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศ แบบกัลยาณมิตร				

ที่	ข้อความในแบบสอบถาม	ความเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
		+1	0	-1	
<p>นิยามศัพท์</p> <p>การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการจัดการ การผลิต การพัฒนาสื่อ และเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอน การประสานความร่วมมือ การใช้สื่อกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และจุดมุ่งหมาย</p> <p>ของหลักสูตร การประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา จัดให้มีห้องสมุด เพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ การจัดสื่อให้เพียงพอกับความต้องการของครู และส่งเสริมให้ครูนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ผลิตสื่อการเรียนการสอน มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้สื่อ ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สนับสนุนให้ครูใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการสอน</p>					
	<p><u>ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา</u></p> <p>1 โรงเรียนสนับสนุนให้มีการจัดหา และผลิต สื่อการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร</p>				
	<p>2 โรงเรียนมีการจัดอบรมเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนให้กับครู เช่น การผลิตสื่อ การใช้ การบำรุงรักษา มีการสนับสนุนการผลิต และงบประมาณการผลิตสื่อ</p>				
	<p>3 โรงเรียนส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการเรียนการสอน</p>				
	<p>4 โรงเรียนมีการประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการสอนกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครั้ว องค์กร และหน่วยงานอื่น ๆ</p>				

ที่	ข้อความในแบบสอบถาม	ความเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
		+1	0	-1	
5	โรงเรียนมีการแนะนำและส่งเสริมให้ครูมีการใช้แหล่งเรียนในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน				
6	โรงเรียนมีการประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู				
7	โรงเรียนมีการพัฒนาครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร				
8	โรงเรียนมีการสนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการจัดการเรียนรู้				
9	โรงเรียนมีการติดตามการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง				
10	โรงเรียนจัดบรรยากาศในห้องสมุดเหมาะแก่การเรียนรู้				
<p>นิยามศัพท์</p> <p>การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การศึกษาทำความเข้าใจระเบียบการวัดผล ประเมินผล ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ตามหลักการวัดผลและประเมินผล วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ และมีการสร้างเครื่องมือวัดผลที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผลของครู ผู้เรียนผู้ปกครอง หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง การนำการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนมาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนและตัดสินผลการเรียน รวมทั้ง นำผลที่ได้ไปเทียบเมื่อมีการย้ายหรือโอนไปต่างสถานศึกษา</p>					
1	<p>ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน</p> <p>โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนของโรงเรียน</p>				

ที่	ข้อความในแบบสอบถาม	ความเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
		+1	0	-1	
2	โรงเรียนมีการชี้แจงทำความเข้าใจแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนแก่ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน				
3	โรงเรียนชี้แจง แนะนำ ควบคุม ให้ครูวัดผล และประเมินผล ให้ครอบคลุมแต่ละสาระการเรียนรู้ และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา				
4	โรงเรียนจัดให้มีเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล และประเมินผลการเรียนแต่ละกลุ่มสาระอย่างเพียงพอ				
5	โรงเรียนมีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อประเมินผลการเรียน การสร้างข้อสอบ และวิเคราะห์ข้อสอบ				
6	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน โดยใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลายครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้				
7	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูพัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเมินผลให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน				
8	โรงเรียนจัดให้มีการประชุมปฏิบัติการปรับปรุงพัฒนาเครื่องมือการวัดผล ประเมินผล ให้กับครู				
9	โรงเรียนจัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด				

ที่	ข้อความในแบบสอบถาม	ความเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
		+1	0	-1	
19	โรงเรียนมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ				
11	โรงเรียนมีการรายงานผลการประเมินผล การเรียนให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ				
12	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมินผล การเรียนรู้ มาเป็นข้อมูลในการพัฒนา การเรียนการสอนของครู				

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
(.....)

แบบประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย
เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี
ชุดที่ 2 ครูผู้สอน

คำชี้แจง

แบบประเมินความเที่ยงตรง (IOC) ของเครื่องมือเพื่อการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เพื่อประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อข้อคำถามว่ามีความเหมาะสมในการนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยจะทำการประเมินในตอนี่ 2 กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาความเที่ยงตรง ดังนี้

+1 = แน่ใจว่าคำถามมีความเหมาะสม

0 = ไม่แน่ใจว่าคำถามมีความเหมาะสม

-1 = แน่ใจว่าคำถามไม่มีความเหมาะสม

โปรดเขียนเครื่องหมาย \surd ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่าน เพื่อแสดงว่าข้อความมีความสอดคล้อง หรือถูกต้องเพียงใด

ที่	ข้อคำถามในแบบสอบถาม	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
นิยามศัพท์					
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การจัดทำให้มีหรือส่งเสริมให้ครู ศึกษา ทำความเข้าใจหลักสูตร และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ คู่มือครู การส่งเสริมให้ครูพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น การวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อนำไปใช้ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดทำให้มีการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดจากการใช้หลักสูตร การจัดทำมีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรภายในโรงเรียน					
1	<u>ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา</u> ท่านได้รับการอบรมหรือการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ดีในการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				

ที่	ข้อความในแบบสอบถาม	ความเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
		+1	0	-1	
2	ท่านได้รับเอกสารประกอบหลักสูตร อย่างเพียงพอ เช่น คู่มือครู หนังสือเรียน				
3	ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับเอกสารหลักสูตร เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ และคู่มือต่าง ๆ				
4	ท่านมีการจัดทำเอกสารประกอบการสอน รายวิชาต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับหลักสูตร				
5	ท่านนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยในการจัดทำ และพัฒนาหลักสูตร				
6	ท่านมีความสามารถจัดทำแผนการเรียนรู้ ที่มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของ ท้องถิ่นได้				
7	ท่านมีความสามารถจัดทำแผนการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนได้				
8	ท่านมีความรู้ ความเข้าใจ ในการวิเคราะห์ หลักสูตร เพื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้				
9	โรงเรียนมีการจัดประชุมสัมมนาเกี่ยวกับ การใช้หลักสูตร เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดจาก การใช้หลักสูตร				
10	ท่านมีความรู้ในการประเมินผลการใช้ หลักสูตร				
11	ท่านมีความสามารถที่จะประเมินผลการใช้ หลักสูตรได้ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์				
12	ท่านมีความสามารถนำผลการประเมินผล การใช้หลักสูตรไปใช้พัฒนาหลักสูตรได้ อย่างมีประสิทธิภาพ				

ที่	ข้อความในแบบสอบถาม	ความเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
		+1	0	-1	
13	ผู้บริหารมีการประชุมวางแผนร่วมกันกับท่าน เพื่อนำผลการประเมินหลักสูตรไปใช้ ในการพัฒนาหลักสูตร				
14	โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระ การเรียนรู้เดียวกัน และระหว่างกลุ่มสาระ การเรียนรู้ตามความเหมาะสม				
15	โรงเรียนมีการติดตามและประเมินผลการใช้ หลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง				
16	โรงเรียนมีการนิเทศการใช้หลักสูตร สถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ				
17	โรงเรียนมีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ให้ทันสมัยและเหมาะสมบริบทของ สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง				
<p>นิยามศัพท์</p> <p>การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับ ความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การฝึกทักษะ และกระบวนการคิดให้กับผู้เรียน การปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การเป็นผู้สร้างเสริมบรรยากาศในการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีการนิเทศติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดให้ครูศึกษาคูงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนอื่น ๆ จัดประชุมครูเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดทางวิชาการ และเพื่อแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</p>					
1	ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ท่านจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุม เนื้อหาหลักสูตรและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				

ที่	ข้อความในแบบสอบถาม	ความเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
		+1	0	-1	
2	ท่านจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ ความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึง ความแตกต่างของผู้เรียน				
3	ท่านมีการจัดกระบวนการเรียนการสอน โดยให้นักเรียน ได้ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์ การแก้ปัญหา และ เรียนรู้จากประสบการณ์จริง				
4	ท่านมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่เน้น การปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับ หลักสูตรให้กับผู้เรียน				
5	ท่านได้รับคำแนะนำในการจัดสภาพแวดล้อม และบรรยากาศให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ของผู้เรียนจากฝ่ายบริหาร				
6	ฝ่ายบริหารจัดการจัดอบรมเรื่องการจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้ให้กับครู				
7	ท่านได้รับการพัฒนาให้มีทักษะในการจัด กระบวนการเรียนการสอนให้บรรลุตาม จุดมุ่งหมายของหลักสูตร				
8	ท่านได้รับโอกาสให้ไปศึกษาดูงานการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนในต่างโรงเรียน				
9	ท่านได้เข้าประชุมสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ในการจัดทำแผนการจัด การเรียนรู้ระหว่างครูในกลุ่มสาระ				

ที่	ข้อความในแบบสอบถาม	ความเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
		+1	0	-1	
10	ท่านได้เข้าประชุมสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยน แนวคิดในการแก้ปัญหาการเรียนการสอน ให้แก่ครู				
11	โรงเรียนมีการนิเทศการสอนแก่ครู ในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศ แบบกัลยาณมิตร				
<p>นิยามศัพท์</p> <p>การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุน ให้มี การจัดการ การผลิต การพัฒนาสื่อ และเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอน การประสานความร่วมมือ การใช้สื่อกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร การประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา จัดให้ มีห้องสมุดเพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ การจัดสื่อให้เพียงพอกับความต้องการของครู และส่งเสริมให้ครู นำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ผลิตสื่อการเรียนการสอน มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้สื่อ ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สนับสนุนให้ครูใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี ในการสอน</p>					
<p>ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษา</p>					
1	ท่านได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียน ในการจัดหา และผลิตสื่อจัดการเรียน การสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร และ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร				
2	ท่านได้เข้ารับการจัดอบรมเกี่ยวกับสื่อ การเรียนการสอน เช่น การผลิตสื่อ การใช้ การบำรุงรักษา มีการสนับสนุนการผลิต และงบประมาณการผลิตสื่อที่โรงเรียนจัดให้				

ที่	ข้อความในแบบสอบถาม	ความเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
		+1	0	-1	
3	ท่านได้รับการส่งเสริมจาก โรงเรียนให้ใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการเรียน การสอน				
4	โรงเรียนของท่านมีการประสานความร่วมมือ ในการผลิต จัดทำ พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยี เพื่อจัดการเรียนการสอนกับ สถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร และ หน่วยงานอื่น ๆ				
5	โรงเรียนของท่านมีการแนะนำ และส่งเสริม ให้ครูมีการใช้แหล่งเรียนในท้องถิ่น มาใช้ ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน				
6	โรงเรียนของท่านมีการประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการจัด การเรียนการสอน				
7	โรงเรียนของท่านมีการพัฒนาครูในการผลิต สื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร				
8	โรงเรียนของท่านมีการสนับสนุนให้ครูใช้ เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการจัดการเรียนรู้				
9	โรงเรียนของท่านมีการติดตามการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ของครู				
10	โรงเรียนของท่านมีการจัดบรรยากาศ ในห้องสมุดให้เหมาะแก่การเรียนรู้				

ที่	ข้อความในแบบสอบถาม	ความเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
		+1	0	-1	
<p>นิยามศัพท์</p> <p>การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การศึกษาทำความเข้าใจระเบียบ การวัดผล ประเมินผล ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ตามหลักการวัดผล และประเมินผล วิธีการวัดผล และประเมินผล ที่หลากหลาย ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ และมีการสร้าง เครื่องมือวัดผลที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผลของครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง การนำผลการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนมาปรับปรุง พัฒนา การเรียนการสอน และตัดสินผลการเรียน รวมทั้ง นำผลที่ได้ไปเทียบเมื่อมีการย้ายหรือโอนไป ต่างสถานศึกษา</p>					
	ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผล การเรียน				
1	โรงเรียนของท่านมีการกำหนดระเบียบ และ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนของโรงเรียน				
2	โรงเรียนของท่านมีการชี้แจง ทำความเข้าใจ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน แก่ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน				
3	โรงเรียนชี้แจง แนะนำ ควบคุม ให้ครูวัดผล และประเมินผล ให้ครอบคลุมแต่ละสาระ การเรียนรู้ และสอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษา				
4	โรงเรียนจัดให้มีเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล และประเมินผลการเรียน แต่ละกลุ่มสาระ อย่างเพียงพอ				

ที่	ข้อความในแบบสอบถาม	ความเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
5	โรงเรียนมีการจัดตั้งคณะกรรมการ เพื่อประเมินผลการเรียน การสร้างข้อสอบ และวิเคราะห์ข้อสอบ				
6	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน โดยใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้				
7	โรงเรียนส่งเสริมให้พัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเมินผลให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน				
8	โรงเรียนจัดให้มีการประชุมปฏิบัติการ ปรับปรุง พัฒนา เครื่องมือการวัดผล ประเมินผล ให้ได้มาตรฐาน				
9	โรงเรียนจัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจาก สถานศึกษาอื่น ตามแนวทางที่ กระทรวงศึกษาธิการกำหนด				
19	โรงเรียนมีการนิเทศ กำกับ ติดตามการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ				
11	โรงเรียนมีการรายงานผลการประเมินผล การเรียนให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ				
12	มีการนำผลการประเมินผลการเรียนรู้ มาเป็น ข้อมูลในการพัฒนาการเรียนการสอนของครู				

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
(.....)

แบบประเมินความเหมาะสม/ความเป็นไปได้

ของ

คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

Janda model: CBAPAD

งานวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการพัฒนารูปแบบนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง: โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ใน ของ “สถานภาพของผู้ประเมิน”

สถานภาพของผู้ประเมิน

- ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา
- ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการนิเทศการศึกษา
- ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นครูผู้ปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษา
- ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา

ตอนที่ 1: ท่านคิดว่าข้อความตามรายการ มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับใด

คำชี้แจง: โปรดพิจารณารายการในแต่ละข้อ แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความเหมาะสม/เป็นไปได้

โดยมีค่าคะแนนระดับปฏิบัติ ดังนี้

- 3 = คู่มือมีความเหมาะสมในระดับมาก
- 2 = คู่มือมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
- 1 = คู่มือมีความเหมาะสมในระดับน้อย

โมดูล ที่	รายการ	ระดับการประเมิน		
		3	2	1
1	Coaching: ชี้นำ สอนงาน 1. บทบาทหน้าที่ จรรยาบรรณวิชาชีพครู 2. พลิกโฉมการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3. การนิเทศภายในสถานศึกษา 4. ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 5. PLC กับการพัฒนาวิชาชีพครู
2	Budget: สนับสนุนงบประมาณ 1. ครูฝึกปฏิบัติเขียน โครงการ เพื่อขอสนับสนุน งบประมาณการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษา 2. ครูฝึกปฏิบัติ 8 ขั้นตอน เรียนรู้แบบโครงการ
3	Action: ปฏิบัติการ 8 ขั้นตอน การเรียนแบบโครงการร่วมกับ โซเซียลมีเดีย ของนักเรียน เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ขั้นที่ 1 เตรียมความพร้อม ขั้นที่ 2 เลือกปัญหาที่จะศึกษา ขั้นที่ 3 วางแผนการทำโครงการ ขั้นที่ 4 ลงมือปฏิบัติตามแผน ขั้นที่ 5 ค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม ขั้นที่ 6 เขียนรายงาน ขั้นที่ 7 นำเสนอผลงานและเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณะ ขั้นที่ 8 ประเมินผลการทำโครงการ
4	Presentation: นำเสนอผลงาน เทคนิคการนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 3 ค. คือ 1. เตรียมกายและใจ 2. เตรียมเนื้อหา 3. เตรียมสื่อ

โมดูล ที่	รายการ	ระดับการประเมิน		
		3	2	1
5	Assessment: ประเมินผลงาน 1. กระบวนการประเมินโครงการ 2. การนำผลการประเมินไปใช้
6	Dissemination: เผยแพร่ผลงาน ประเภทของผลงานทางวิชาการ ผลงานทางวิชาการ สามารถแบ่งออกได้ 11 ประเภท คือ 1. หนังสือ 2. ตำรา 3. เอกสารประกอบการสอน 4. เอกสารคำสอน 5. บทความทางวิชาการ 6. ผลงานวิจัย/วิเคราะห์ 7. งานแปล 8. รายงานการศึกษาค้นคว้า 9. สื่อการเรียนการสอน 10. รายงานโครงการต่าง ๆ 11. ผลงานลักษณะอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบประเมินความเหมาะสม/ ความเป็นไปได้

ของ

คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

Janda model: CBAPAD

แบบสอบถามการใช้คู่มือฯ (Implement)

คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

Janda model: CBAPAD

งานวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการพัฒนารูปแบบนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามชุดนี้ มีจุดประสงค์ เพื่อสอบถามความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการใช้ “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” ที่ได้ นำสู่การปฏิบัติจริง ในช่วงระยะเวลาที่ทดลองใช้ เป็นเวลา 1 เดือน (ตั้งแต่วันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2561 ถึงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561)
2. แบบสอบถามชุดนี้ มีทั้งหมด 4 หน้า ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน “ได้โปรดตอบข้อความให้ครบทุกข้อ” เพราะหากตอบขาดข้อใดข้อหนึ่งไป ผู้วิจัยก็จะไม่สามารถนำข้อมูลความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ของท่านไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้
3. แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลพื้นฐาน
 - ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนา สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD ตั้งแต่โมดูลที่ 1-6
4. การให้คำตอบของท่าน “จะไม่เกี่ยวข้องกับใด ๆ ในการนำไปจัดอันดับ หรือประเมินผลใด ๆ ” ที่จะส่งผลต่อผู้บริหารสถานศึกษา ครู หรือหน่วยงานต้นสังกัดของท่าน
5. ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามชุดนี้ ผู้วิจัย “จะเก็บไว้เป็นความลับ และนำผลมาใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้ เท่านั้น”

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน จึงขอขอบพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

ณัฐชา จันทร์ดา

นิสิตปริญญาการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1: ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดพิจารณารายการในแต่ละข้อ แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง ตามความเป็นจริง

1. เพศ ชาย หญิง

2. ท่านจบการศึกษาสูงสุดในระดับใด ?

ปริญญาตรี - ป.บัณฑิต

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

อื่น ๆ (ระบุ)

3. ตำแหน่งหน้าที่ราชการ/ อื่น ๆ

ผู้บริหารสถานศึกษา

ครู

อื่น ๆ (ระบุ)

ตอนที่ 2: ประโยชน์ที่ได้รับจากการนำคู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนา

สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD มาใช้ในการปฏิบัติ

งานบริหาร ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

คำชี้แจง: โปรดพิจารณารายการในแต่ละข้อ แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับประโยชน์ที่ได้รับ

โดยมีค่าคะแนนระดับประโยชน์ที่ได้รับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ความสำเร็จที่เกิดขึ้น ระดับ มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ความสำเร็จที่เกิดขึ้น ระดับ มาก

ระดับ 3 หมายถึง ความสำเร็จที่เกิดขึ้น ระดับ ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ความสำเร็จที่เกิดขึ้น ระดับ น้อย

ระดับ 1 หมายถึง ความสำเร็จที่เกิดขึ้น ระดับ น้อยที่สุด

โมดูล ที่	รายการ	ระดับความสำเร็จที่เกิดขึ้น				
		5	4	3	2	1
1	Coaching: ชี้นำ สอนงาน 1. บทบาทหน้าที่ จรรยาบรรณวิชาชีพครู 2. พลิกโฉมการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3. การนิเทศภายในสถานศึกษา 4. ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 5. PLC กับการพัฒนาวิชาชีพครู
2	Budget: สนับสนุนงบประมาณ 1. ครูฝึกปฏิบัติเขียนโครงการ เพื่อขอสนับสนุนงบประมาณการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 2. ครูฝึกปฏิบัติ 8 ขั้นตอน เรียนรู้แบบ โครงงาน
3	Action: ปฏิบัติการ 8 ขั้นตอน การเรียนแบบ โครงงานร่วมกับ โซเชียลมีเดียของนักเรียน เพื่อส่งเสริมทักษะ ในศตวรรษที่ 21 ขั้นที่ 1 เตรียมความพร้อม ขั้นที่ 2 เลือกปัญหาที่จะศึกษา ขั้นที่ 3 วางแผนการทำโครงการ ขั้นที่ 4 ลงมือปฏิบัติตามแผน ขั้นที่ 5 ค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม ขั้นที่ 6 เขียนรายงาน ขั้นที่ 7 นำเสนอผลงานและเผยแพร่ผลงาน ผู้สาธารณะ ขั้นที่ 8 ประเมินผลการทำโครงการ
4	Presentation: นำเสนอผลงาน เทคนิคการนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 3 ค. คือ 1. เตรียมกายและใจ 2. เตรียมเนื้อหา 3. เตรียมสื่อ

โมดูล ที่	รายการ	ระดับความสำเร็จที่เกิดขึ้น				
		5	4	3	2	1
5	Assessment: ประเมินผลงาน					
	1. กระบวนการประเมินโครงการ 2. การนำผลการประเมินไปใช้
6	Dissemination: เผยแพร่ผลงาน					
	ประเภทของผลงานทางวิชาการ ผลงาน					
	ทางวิชาการ สามารถแบ่งออกได้ 11 ประเภท					
	คือ					
	1. หนังสือ
	2. ตำรา
	3. เอกสารประกอบการสอน
	4. เอกสารคำสอน
	5. บทความทางวิชาการ
	6. ผลงานวิจัย/วิเคราะห์
	7. งานแปล
	8. รายงานการศึกษาค้นคว้า
9. สื่อการเรียนการสอน	
10. รายงานโครงการต่าง ๆ	
11. ผลงานลักษณะอื่น ๆ	

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม

.....
.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถามหลังการใช้

คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

Janda model: CBAPAD

ณัฐชา จันทร์ดา

นิสิตปริญญาการศึกษาคุษฎ์บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ผู้วิจัย

สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

คณะครู โรงเรียนอุทกวิทยาคม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี
 หลังการทดลองใช้

คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

Janda model: CBAPAD

แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

ความคิดเห็นที่มีต่อ “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” หลังการทดลองใช้ 1 เดือน (ตั้งแต่วันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2561 ถึงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561)

1. คุณภาพของ “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” ที่โรงเรียนได้ทดลองใช้ ส่งผลต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาคู่มือ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา หรือไม่ อย่างไร
2. “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษา หรือไม่ อย่างไร
3. ทักษะ/ ความพึงพอใจ ของท่าน ต่อ “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” เป็นอย่างไร
4. ท่านคิดว่า “พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปของครูและนักเรียน” ภายหลังการใช้ “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” เป็นอย่างไร
5. ท่านมีข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับ “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” หรือไม่ อย่างไร

ภาคผนวก ง

คู่มือ

คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน

“ก้าวมการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา”

Janda Model “CBAPAD”

ณัฐชา จันทร์ดา

คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
“ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา”

Janda Model “CBAPAD” : ฉัฐชา จันทร์ดา

คำนำ

“การนิเทศภายในสถานศึกษา” เป็นระบบการนิเทศที่เป็นกระบวนการที่สถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่อง โดยต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลภายในสถานศึกษาเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และ/หรือครู ที่มีความสามารถ มีประสบการณ์ ที่นับว่าก่อให้เกิดผลดีต่อการศึกษามากหลายประการ คือ เป็นการเสริมกำลังการนิเทศการศึกษาอย่างทั่วถึง เป็นการแก้ปัญหาได้ตรงจุด บรรยากาศของการนิเทศมีบรรยากาศของความรัก ความสามัคคี และการติดตามผลการนิเทศจะสามารถกระทำได้อย่างต่อเนื่อง

“คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” ฉบับนี้ เป็นเครื่องมือที่เน้น เรื่อง การนิเทศการสอนในปัจจุบัน และอนาคต ซึ่งมีความจำเป็นมาก มีการมุ่งเน้นใน 3 มิติ คือ การพัฒนาการสอน การพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนาทีมงาน โดยใช้แนวทางในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 ให้ครูผู้สอนและผู้เรียนไปพร้อม ๆ กัน รูปแบบการเรียนรู้ที่นำมาออกแบบ เพื่อให้เกิดกระบวนการที่ครู และนักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินการสร้างสื่อการเรียนรู้ร่วมกัน คือ การเรียนรู้แบบโครงการ จากงานวิจัย ของ รุ่งโรจน์ แก้วอุไร และศรีบุญ หมื่นเดช (มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2557) เรื่อง 8 ขั้นตอน การเรียนแบบโครงการร่วมกับโซเชียลมีเดียของนักเรียน เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21

“คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย “การพัฒนารูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี

ณัฐชา จันทร์ดา

ผู้วิจัย

สารบัญ

คำนำ	
สารบัญ	
บทนำ	1
คำชี้แจงการใช้คู่มือ ฯ	2
โมดูลที่ 1	3-16
โมดูลที่ 2	17-26
โมดูลที่ 3	27-50
โมดูลที่ 4	51-62
โมดูลที่ 5	63-74
โมดูลที่ 6	75-84
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร ฯ	85-86
บรรณานุกรม	87-89
ประวัติย่อผู้จัดทำคู่มือ ฯ	90-91

บทนำ

“แนวโน้มในการพัฒนาการศึกษาหลังปี ค.ศ. 2015” ให้ความสำคัญในเรื่อง คุณภาพ ความเสมอภาค และประสิทธิภาพ เพื่อสร้างสังคมการเรียนรู้ ลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม และการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ให้เกิดการพัฒนายั่งยืน 3 ด้าน คือ 1) ด้านคุณภาพการศึกษา มุ่งไปที่ เรื่อง การพัฒนาคุณภาพของครู กระบวนการเรียนรู้ และการวัดผล ที่อิงคุณภาพเด็ก การจัดสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ การศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองที่ดี ของชาติและของโลก การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม มีทักษะชีวิต และมีความรับผิดชอบ กระบวนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นหัวใจของคุณภาพการศึกษา ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้รายบุคคล และการใช้เทคโนโลยีช่วยอำนวยความสะดวกและการเข้าถึงการเรียนรู้มากขึ้น รวมถึง การติดตาม ความสำเร็จของผู้เรียน 2) ด้านความเสมอภาคทางการศึกษา มุ่งไปที่เรื่องสิทธิในการเข้าถึงการศึกษา ที่มีคุณภาพ ความเสมอภาคของกลุ่มด้อยโอกาสในการพัฒนาทักษะ และการเพิ่มการเข้าเรียนหลัง การศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) ด้านประสิทธิภาพการศึกษา มุ่งไปที่ เรื่อง การจัดสรรทรัพยากร ระบบ ธรรมเนียมปฏิบัติ และความน่าเชื่อถือของหน่วยงานที่จัดการศึกษา การกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม การศึกษาภาคประชาชน และกลไกการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพของบุคคลทุกช่วงวัย

“คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพการจัดการ การศึกษา ที่มุ่งพัฒนา ทั้งครูและนักเรียนไปพร้อม ๆ กัน โดยมีกระบวนการในการพัฒนาเป็น รูปแบบที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากสภาพปัญหาที่ค้นพบ โดยใช้ชื่อว่า **Janda model “CBAPAD”** เป็นกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นระบบ 6 ขั้นตอน คือ 1) Coaching: ชี้นำสอนงาน 2) Budget: สนับสนุนงบประมาณ 3) Action: ปฏิบัติการ 4) Presentation: นำเสนอผลงาน 5) Assessment: ประเมินผลงาน และ 6) Dissemination: เผยแพร่ผลงาน

ในการพัฒนาการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากบุคคลภายในสถานศึกษา และ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระบวนการนิเทศภายใน โรงเรียน จึงจะประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน

คำชี้แจงในการใช้คู่มือ ฯ

คำชี้แจง: ในการใช้ “คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในเรียน ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPAD” ฉบับนี้

1. ผู้ที่เหมาะสมในการนำ “คู่มือ ฯ” ไปใช้ เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หรือผู้รับผิดชอบงานด้านงานนิเทศงานวิชาการ
2. การใช้ “คู่มือ ฯ” ควรศึกษาเนื้อหาในคู่มือ ฯ ทั้ง 6 โมดูล ที่ใช้ชื่อว่า **Janda model: CBAPAD** เพื่อให้เกิดความเข้าใจในวิธีดำเนินการตามกระบวนการก่อน
3. การดำเนินการพัฒนาต้องเป็นไปตามขั้นตอน ตั้งแต่โมดูลที่ 1-6 ตามลำดับ
4. ผู้ที่จะนำ “คู่มือ ฯ” ไปใช้ ควรนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

Janda model “CBAPAD”

โมดูลที่ 1

Coaching and mentoring (ชี้แนะ สอนงาน)

แผนพัฒนาการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

แนวคิด

“การนิเทศภายในโรงเรียน” ผู้บริหาร โรงเรียนต้องถือเป็นหน้าที่สำคัญในการดำเนินการร่วมกันภายใน โรงเรียน เพื่อพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข และยกระดับคุณภาพการศึกษา ในขณะเดียวกัน จะต้องเป็นการส่งเสริม สนับสนุน และให้กำลังใจแก่บุคลากรภายใน โรงเรียน ให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง พร้อมทั้งจะเผยแพร่ผลงานทางวิชาการในการพัฒนาทางวิชาชีพไปด้วย

จากการปฏิรูปการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป พบว่า บทบาทของสื่อและเทคโนโลยีมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนสมัยใหม่และในชีวิตประจำวันมาก ซึ่งในด้านการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย ถือได้ว่าการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ในปัจจุบัน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามศักยภาพ และความสะดวกของตนเอง สามารถสร้างสถานการณ์จริงจากประสบการณ์ ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ ทำให้เกิดการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กัน ระหว่างผู้เรียนกับครูผู้สอน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ (knowledge) ทักษะ (skill) และคุณสมบัติส่วนบุคคล (personal attributes) เพื่อให้การทำงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้
2. ถ่ายทอดเทคนิคและวิธีการทำงาน เพื่อให้บุคลากรมีศักยภาพในการทำงานที่สูงขึ้น บรรลุความก้าวหน้าในวิชาชีพ

เนื้อหาหลักสูตร

1. บทบาทหน้าที่ จรรยาบรรณวิชาชีพครู (1 ชั่วโมง)
2. พลิกโฉมการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (1 ชั่วโมง)
3. การนิเทศภายในสถานศึกษา (1 ชั่วโมง)
4. ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (1 ชั่วโมง)
5. PLC กับการพัฒนาวิชาชีพครู (2 ชั่วโมง)

กระบวนการพัฒนา

การอบรมเชิงปฏิบัติการการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา มีแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่
2. เนื้อหาหลักสูตร
3. ระยะเวลาดำเนินการ
4. ผู้รับผิดชอบ
5. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

แนวทางการดำเนินการ

บทบาทหน้าที่ ผู้บริหาร ฯ	เนื้อหาหลักสูตร	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ ครู/ นักเรียน	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ
1. ประชุมคณะครู เพื่อชี้แจงทำ ความเข้าใจใน แผนพัฒนาการ นิเทศงานวิชาการ ภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทาง การศึกษา	1. บทบาทหน้าที่ จรรยาบรรณวิชาชีพครู	1 ชั่วโมง	หัวหน้า โครงการ	1. มีแผนปฏิบัติการ ประจำปีของ โรงเรียน
	2. พลิกโฉมการนิเทศ เพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	1 ชั่วโมง	หรือ คณะทำงาน ตามคำสั่ง แต่งตั้ง	2. มีโครงการ พัฒนาบุคลากร ของโรงเรียน
	3. การนิเทศภายใน สถานศึกษา	1 ชั่วโมง	ของโรงเรียน	3. มีหนังสือเชิญ วิทยากร
	4. ทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21	1 ชั่วโมง		4. มีหนังสือ ตอบรับการเป็น วิทยากร
2. จัดทำคำสั่งแต่งตั้ง คณะทำงาน โครงการพัฒนา บุคลากรของ โรงเรียน	5. PLC กับการพัฒนา วิชาชีพครู	2 ชั่วโมง		5. มีเครื่องมือกำกับ ติดตาม และ ประเมินผล การอบรม เชิงปฏิบัติการ
3. ติดต่อวิทยากร ในการอบรม เชิงปฏิบัติการ ตามหลักสูตร				6. เอกสารประกอบ คำบรรยายของ วิทยากร

บทบาทหน้าที่ ผู้บริหาร ฯ	เนื้อหาหลักสูตร	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ ครู/ นักเรียน	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ
4. กำหนดระยะเวลา ในการอบรม เชิงปฏิบัติการ ตามหลักสูตร				
5. อำนวยความ สะดวกระหว่าง การจัดอบรม เชิงปฏิบัติการ				
6. กำกับ ติดตาม และประเมินผล การอบรม				

สื่อ/ วัสดุ/ อุปกรณ์

1. เอกสารการอบรมเชิงปฏิบัติการ
2. อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการฝึกอบรม

การประเมินผล

แบบประเมินการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ใบความรู้

เอกสารประกอบคำบรรยาย

1. บทบาทหน้าที่ จรรยาบรรณวิชาชีพครู
2. พลิกโฉมการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
3. การนิเทศภายในสถานศึกษา
4. ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
5. PLC กับการพัฒนาวิชาชีพครู

ใบงาน/ ตัวอย่างเอกสาร

1. ตัวอย่างคำสั่งโรงเรียน
2. ตัวอย่างหนังสือเชิญวิทยากร
3. ตัวอย่างหนังสือตอบรับเป็นวิทยากร
4. ตัวอย่างหนังสือขอบคุณวิทยากร

ตัวอย่าง คำสั่งโรงเรียน

คำสั่งโรงเรียนอุทกวิทยาคม

ที่ 98/ 2560

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดอบรมตาม โครงการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

.....

ด้วยโรงเรียนอุทกวิทยาคม ได้จัดทำโครงการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ในด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และยกระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการในการจัดการเรียนการสอน ในวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2561 เวลา 09.00-1.00 น. ณ หอประชุมวิชาการ โรงเรียนอุทกวิทยาคม จึงแต่งตั้งคณะกรรมการ ดังนี้

1. คณะกรรมการอำนวยการ

1.1 นางณัฐชา จันทร์ดา	ผู้อำนวยการโรงเรียน	ประธานกรรมการ
1.2 นางวันทนา แจ่มกังวาน	ครู	กรรมการ
1.3 นายไพโรจน์ กิมเต็ก	ครู	กรรมการ
1.4 นางยุภาพร ทองเอี่ยม	ครู	กรรมการ
1.5 นางสาวเมธาวี คัมภีรานนท์	ครู	กรรมการและ เลขานุการ

มีหน้าที่ ประสานงาน กำกับ ดูแล ติดตาม การอบรม ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

2. คณะกรรมการดำเนินงาน

2.1 นางณัฐชา จันทร์ดา	ผู้อำนวยการโรงเรียน	ประธานกรรมการ
2.2 นางวันทนา แจ่มกังวาน	ครู	กรรมการ
2.3 นางยุภาพร ทองเอี่ยม	ครู	กรรมการ
2.4 นางสาวเมธาวี คัมภีรานนท์	ครู	กรรมการและ เลขานุการ

มีหน้าที่

1. ติดต่อวิทยากรในการอบรม แลกกำหนดเวลาการอบรม
2. ทำหนังสือเชิญวิทยากร และติดต่อประสานงานกับวิทยากร
3. จัดทำเอกสารการอบรม
4. อำนวยความสะดวกให้กับวิทยากรและผู้เข้ารับการอบรม

3. คณะกรรมการฝ่ายลงทะเบียน

3.1 นางสาวเมธาวี คัมภีรานนท์	ครู	ประธานกรรมการ
3.2 นางสาวเจนจิรา มาเรือน	ครูผู้ช่วย	กรรมการ
3.3 นางสาวนารีรัตน์ บำบัดทุกข์	ครูอัตราจ้าง	กรรมการ
3.4 นางสาววัลย์ นาคสิน	เจ้าหน้าที่ธุรการ	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ จัดทำรายชื่อผู้เข้ารับการอบรม และรับรายงานตัว**4. คณะกรรมการฝ่ายการเงิน**

4.1 นายไพโรจน์ กิมเต็ก	ครู	ประธานกรรมการ
4.2 นางกุหลาบ มุกดาหาร	ครู	กรรมการ

มีหน้าที่

1. จัดทำเอกสารการเบิกเงินตามระเบียบ
2. ให้คำแนะนำการใช้งบประมาณในการจัดอบรม

5. คณะกรรมการฝ่ายพิธีการ

5.1 นางสาวเมธาวี คัมภีรานนท์	ครู	ประธานกรรมการ
5.2 นายสุเมธ โจนรุ่ง	ครู	กรรมการ

มีหน้าที่ เป็นพิธีกรในการจัดอบรม และกล่าวเชิญวิทยากร**6. คณะกรรมการฝ่ายโสตทัศนูปกรณ์และเทคโนโลยี**

6.1 นายปณตพล สุเมทานนท์	ครู	ประธานกรรมการ
6.2 นางสาวเจนจิรา มาเรือน	ครูผู้ช่วย	กรรมการ
6.3 นายสาธิต ดวงจำ	พนักงานราชการ	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่

1. จัดเครื่องเสียงและอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ในการอบรม
2. บันทึกภาพตลอดการอบรม

7. คณะกรรมการฝ่ายสถานที่

7.1 นางสาวเมธาวี คัมภีรานนท์	ครู	ประธานกรรมการ
7.2 นายชนัฐ หัสเจริญ	ครู	กรรมการ
7.3 นางสาวเจนจิรา มาเรื่อน	ครูผู้ช่วย	กรรมการ
7.4 นางสาวนารีรัตน์ บำบัดทุกข์	พนักงานราชการ	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่

1. จัดโต๊ะ-เก้าอี้ สำหรับการอบรม
2. จัดสถานที่สำหรับรับประทานอาหาร สำหรับครูและบุคลากรที่เข้าอบรม
3. จัดเตรียมสถานที่ให้พร้อมในการอบรม
4. อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

8. คณะกรรมการฝ่ายจัดเลี้ยง

8.1 นางวันทนา แจ่มกังวาน	ครู	ประธานกรรมการ
8.2 นางสาวเจนจิรา มาเรื่อน	ครูผู้ช่วย	กรรมการ
8.3 นางสาวนารีรัตน์ บำบัดทุกข์	พนักงานราชการ	กรรมการ
8.4 นางลาวลีย์ นาคสิน	ครู	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่

1. จัดอาหารว่าง น้ำดื่ม อาหารกลางวัน ให้ผู้เข้ารับการอบรม
2. อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

9. คณะกรรมการฝ่ายจัดเลี้ยง

9.1 นางวันทนา แจ่มกังวาน	ครู
9.2 นางยุภาพร ทองเยี่ยม	ครู
9.3 นายไพโรจน์ กิมเต็ก	ครู
9.4 นางจันทรา กระแสร์	ครู
9.5 นางกุหลาบ มุกดาหาร	ครู
9.6 นางสาวสุชาติ กิมเต็ก	ครู
9.7 นางสาวเมธาวี คัมภีรานนท์	ครู
9.8 นายชนัฐ หัสเจริญ	ครู
9.9 นายปณตพล สุเมทานนท์	ครู
9.10 นางสาวเจนจิรา มาเรื่อน	ครูผู้ช่วย

9.11 นางสาวนารีรัตน์ บำบัดทุกข์ พนักงานราชการ

9.12 นายสาธิต ดวงจำ พนักงานราชการ

9.13 นายสุเมธ โฉมรุ่ง นิสิตฝึกประสบการณ์

มีหน้าที่ เข้ารับการอบรมตามตารางการอบรม และจัดทำรายงานการอบรม

ส่งผู้อำนวยการโรงเรียน

10. คณะกรรมการประเมินผล

10.1 นางฉัฐชา จันทร์ดา ผู้อำนวยการโรงเรียน ประธานกรรมการ

10.2 นางสาวเมธาวี คัมภีรานนท์ ครู กรรมการ

มีหน้าที่ จัดพิมพ์แบบประเมินการอบรม และสรุปผลการอบรม

จึงให้คณะกรรมการปฏิบัติหน้าที่ ตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลังความสามารถ

เพื่อให้การดำเนินงานสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ทางราชการที่กำหนดไว้ทุกประการ

สั่ง ณ วันที่ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2560

ฉัฐชา จันทร์ดา

(นางฉัฐชา จันทร์ดา)

ผู้อำนวยการโรงเรียนอุทกวิทยาคม

ตัวอย่าง
หนังสือเชิญวิทยากร

ที่ ศธ 04248.15/ 240

โรงเรียนอุทกวิทยาคม ตำบลวัดโบสถ์
อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี 20140

1 ธันวาคม 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นวิทยากร

เรียน คุณกิตติศักดิ์ บัวขาว

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือตอบรับการเป็นวิทยากร

จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยโรงเรียนอุทกวิทยาคม ได้จัดทำโครงการการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำ ปีการศึกษา 2559 ในครั้งนี้โรงเรียนอุทกวิทยาคม มีความประสงค์ขอเชิญท่านเป็นวิทยากร เพื่อทำการสอนวิชาการช่างพื้นฐาน 2 ให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4-6 จำนวน 9 คน ตั้งแต่วันที่ 6 ธันวาคม 2559 ถึงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2560 เวลา 12.30-14.30 น.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

ณัฐชา จันทร์ดา

(นางณัฐชา จันทร์ดา)

ผู้อำนวยการ โรงเรียนอุทกวิทยาคม

โรงเรียนอุทกวิทยาคม

โทร ฯ 038-163216

ตัวอย่าง

หนังสือตอบรับการเป็นวิทยากรให้การอบรม

บ้านเลขที่ 500/ 112 ม.2 ตำบลหนองป่าไหล

อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี 20150

วันที่.....

เรื่อง ตอบรับการเป็นวิทยากร

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอุทกวิทยาคม

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนอุทกวิทยาคม ที่ ศธ 04248.15/ 240 ลงวันที่ 1 ธันวาคม 2559

ตามหนังสือที่อ้างถึง.....

.....

.....

.....

ในการนี้ข้าพเจ้า.....รู้สึกยินดีและเป็นเกียรติอย่างยิ่ง

ที่ได้รับเชิญเป็นวิทยากรให้การอบรม.....

.....

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

แบบประเมินการอบรมเชิงปฏิบัติการ

“การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา”

โมดูลที่ 1 (Coaching and mentoring: ชี้แนะ สอนงาน)

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				
	มากที่สุด	มากปาน	กลางน้อย	น้อย	ที่น้อยที่สุด
ประเมินตนเอง					
1. ความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม ฯ					
2. ความคาดหวังเกี่ยวกับความรู้ที่จะได้รับในการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม ฯ					
3. ความรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม ฯ					
4. การอบรมในครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม ฯ					
5. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม ฯ					
ประเมินวิทยากร					
1. วิทยากรมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และถ่ายทอดเนื้อหาให้เข้าใจได้ในเรื่องบทบาทหน้าที่จรรยาบรรณวิชาชีพเป็นอย่างดี					
2. วิทยากรมีความรู้ ความเชี่ยวชาญและถ่ายทอดเนื้อหาให้เข้าใจได้ในเรื่องพลิกโฉมการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างดี					
3. วิทยากรมีความรู้ ความเชี่ยวชาญและถ่ายทอดเนื้อหาให้เข้าใจได้ในเรื่องการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นอย่างดี					
4. วิทยากรมีความรู้ ความเชี่ยวชาญและถ่ายทอดเนื้อหาให้เข้าใจได้ในเรื่องทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นอย่างดี					
5. วิทยากรมีความรู้ ความเชี่ยวชาญและถ่ายทอดเนื้อหาให้เข้าใจได้ในเรื่อง PLC กับการพัฒนาวิชาชีพครูเป็นอย่างดี					

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				
	มากที่สุด	มาก ปาน	กลาง น้อย	น้อย	ที่ ที่สุด
ประเมินภาพรวมของการจัดการอบรม					
1. ความพึงพอใจต่อสถานที่การจัดอบรม					
2. ความพึงพอใจต่อวิทยากร					
3. ความพึงพอใจต่อการจัดอบรม					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง

วันที่..... เดือน.....,..... พ.ศ.

โมดูลที่ 2

Budget (สนับสนุนงบประมาณ)

แผนพัฒนาการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

แนวคิด

“การจัดการศึกษาในปัจจุบัน” ครู คือ ผู้เอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ และเป็นผู้ทำงานร่วมกับนักเรียนในการแสวงหาและป้อนข้อมูลที่ต้องการให้กับนักเรียน สื่อการเรียนรู้ หรือนวัตกรรมต่าง ๆ ที่ครูนำมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ หากมีความหลากหลายทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่ออื่น ๆ จะช่วยส่งเสริมให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตาม เข้าใจง่าย และรวดเร็วขึ้น รวมทั้ง จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้ง และต่อเนื่องตลอดเวลา ดังนั้น จึงให้ครูเขียนโครงการขึ้น เพื่อขอสนับสนุนงบประมาณ และเป็นการส่งเสริมให้ครูกิดค้น สร้างสรรค์ สื่อการเรียนรู้และนวัตกรรมต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย เป็นการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และนวัตกรรมต่าง ๆ ให้สามารถนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้ง เป็นการสนับสนุนครูในการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการให้ก้าวหน้าเป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ครูมีงบประมาณในการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้
2. เพื่อส่งเสริมให้ครูกิดค้นสร้างสรรค์ ประดิษฐ์สื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

เนื้อหาหลักสูตร

1. รูปแบบการเขียนโครงการ เพื่อขอสนับสนุนงบประมาณการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
2. การเรียนรู้แบบโครงงาน

กระบวนการพัฒนา

1. ครูฝึกปฏิบัติเขียน โครงการ เพื่อขอสนับสนุนงบประมาณการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
2. ครูฝึกปฏิบัติ 8 ขั้นตอน เรียนรู้แบบ โครงงาน

แนวทางการดำเนินการ

1. บทบาทหน้าที่
2. เนื้อหาหลักสูตร
3. ระยะเวลาดำเนินการ
4. ผู้รับผิดชอบ
5. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

บทบาทหน้าที่ ผู้บริหาร ฯ	เนื้อหาหลักสูตร	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ ครู/ นักเรียน	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ
1. ประชุมปฏิบัติการ ครูเพื่อเขียนโครงการ ตามรูปแบบที่กำหนด ให้เพื่อเป็นแนว ปฏิบัติเดียวกัน จากใบความรู้ที่ กำหนดให้ และ เสนอเพื่อขอ งบประมาณสนับสนุน ในการ ผลิต สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ทางการศึกษาของ ครูด้วยวิธีการเรียน แบบ โครงงาน ร่วมกับ โซเชียล มีเดีย เพื่อส่งเสริม	1. รูปแบบการเขียน โครงการ เพื่อขอ สนับสนุนงบประมาณ การผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทาง การศึกษา 2. การเรียนรู้แบบ โครงงาน	2 ชั่วโมง 2 ชั่วโมง	ครูผู้รับผิดชอบ โครงการ ฯ ครูผู้รับผิดชอบ โครงการ ฯ/ นักเรียน	1. โครงการผลิต สื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยี ทางการศึกษา ของครู ด้วย วิธีการเรียนแบบ โครงงานร่วมกับ โซเชียลมีเดีย ของนักเรียน เพื่อ ส่งเสริมทักษะ ในศตวรรษที่ 21 2. แผนปฏิบัติการ 8 ขั้นตอน การเรียน แบบ โครงงาน ร่วมกับ โซเชียล มีเดีย เพื่อส่งเสริม ทักษะใน

บทบาทหน้าที่ ผู้บริหาร ฯ	เนื้อหาหลักสูตร	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ ครู/ นักเรียน	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ
ทักษะในศตวรรษ ที่ 21 2. ประชุมเพื่อจัดทำ แผนปฏิบัติการ 8 ขั้นตอน การเรียน แบบโครงงาน ร่วมกับโซเซียล มีเดียเพื่อส่งเสริม ทักษะในศตวรรษ ที่ 21				ศตวรรษที่ 21

สื่อ/ วัสดุ/ อุปกรณ์

8 ขั้นตอน เรียนรู้แบบโครงงาน

การประเมินผล

แบบประเมินการเขียนโครงการเพื่อของบประมาณสนับสนุนของครู

ใบความรู้

1. รูปแบบการเขียนโครงการ เพื่อของบประมาณสนับสนุนในการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาของครู ด้วยวิธีการเรียนแบบโครงงานร่วมกับ โซเซียลมีเดีย เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21
2. แนวทางการจัดการเรียนการสอนโครงงานร่วมกับ โซเซียลมีเดีย 8 ขั้นตอน การเรียนแบบโครงงานร่วมกับโซเซียลมีเดีย เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21

ตัวอย่าง

รูปแบบการเขียนโครงการเพื่อของบประมาณสนับสนุน ในการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ชื่อ โครงการ.....
งานวิชาการ/ กิจกรรม.....
ผู้รับผิดชอบ.....

1. **หลักการและเหตุผล** ระบุความสำคัญของโครงการตามหลักการ ทฤษฎี และเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินการตาม โครงการนี้ โดยชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และสาเหตุของปัญหา หรือ อาจระบุสิ่งที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้นอัน เนื่องมาจากความสำเร็จของ โครงการ
2. **วัตถุประสงค์** ระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้น เมื่อดำเนินการตามโครงการนี้แล้ว โดยตอบคำถามว่า “จะทำเพื่ออะไร” หรือ “ทำแล้วได้อะไร” โดยต้องสอดคล้องกับหลักการและเหตุผล
3. **ระยะเวลาดำเนินงาน** ระบุเวลาเริ่มต้น และเวลาสิ้นสุดโครงการอย่างชัดเจน
4. **สถานที่ปฏิบัติงาน** ระบุสถานที่ปฏิบัติงาน
5. **ผู้เข้าร่วมกิจกรรม** ระบุผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน.....คน
6. **วิธีดำเนินการ/ แผนงาน** บอกรายละเอียดวิธีดำเนินการ หรือแผนงานเป็นขั้น ๆ ที่สามารถมองเห็นภาพของกิจกรรมอย่างเป็นเหตุการณ์ โดยระบุเวลาและกิจกรรมการดำเนินโครงการ (ควรมีรายละเอียดหัวข้อกิจกรรม และสอดคล้องกับการใช้งบประมาณ/ คน/ เวลา) และตัวอย่างแผนงาน ระยะเวลา ระยะเวลาดำเนินการ ผู้รับผิดชอบ/ วิธีการดำเนินงาน เริ่มต้น-สิ้นสุด เช่น ม.ค. ก.พ. มี.ค. เม.ย. พ.ค. เป็นต้น
7. **งบประมาณ** (ระบุรายละเอียดค่าใช้จ่ายให้ชัดเจนแยกเป็นรายการ และสรุปยอดรวม)
8. **การประเมินโครงการ** ประเมินความสำเร็จของโครงการ ทั้งด้านปริมาณ คุณภาพ เช่น “ร้อยละ 75 ของนักเรียนที่ร่วมโครงการ มีความรู้ ความเข้าใจ ในการเรียนรู้แบบโครงการ ในระดับมาก โดยวัดจากข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่ร่วมโครงการ และประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม เป็นต้น

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ บอกประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นเมื่อโครงการสำเร็จตามวัตถุประสงค์ โดยระบุว่าใครจะได้รับประโยชน์อย่างไร มากน้อยเพียงใด มีผลเชิงบวกอย่างไรบ้าง เหตุการณ์หรือสภาพการณ์ที่เกิดขึ้น เมื่อตัวชี้วัดประสบความสำเร็จ Outcome (ผลกระทบที่ได้จากการดำเนินโครงการ) ซึ่งไม่ใช่ผลสำเร็จ (Output) โดยตรงของโครงการ (ส่วนนี้ไม่ควรแยกหน้ากระดาษออกมาจากเนื้อหาในทางปฏิบัติ)

(ลงชื่อ) ผู้เสนอโครงการ

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.

แนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบสอนโครงการร่วมกับโซเวียลมีเดีย

“การทำโครงการ” เป็นการดำเนินงานทางวิทยาศาสตร์ ครูผู้สอนต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและขั้นตอนของโครงการที่ชัดเจน สามารถออกแบบการเรียนการสอนประยุกต์ใช้โซเวียลมีเดียเป็นเครื่องมือในการเรียนการสอน เพื่ออำนวยความสะดวกและเสริมสร้างทักษะที่สำคัญของนักเรียน (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, พเยาว์ ยินดีสุข และราชน มีศรี, 2553, และ ลัดดา ภูเกียรติ, 2552

การเรียนแบบโครงการมีขั้นตอนการดำเนินการที่สำคัญ 8 ขั้นตอน ดังนี้

บทบาทของครูผู้รับผิดชอบโครงการ

ครูต้องเตรียมเด็กให้พร้อมสำหรับงานและอาชีพใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทักษะที่จำเป็น เช่น การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ แก้ปัญหา สร้างสรรค์ และนวัตกรรม ความเข้าใจ ความต่างวัฒนธรรม ความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม ภาวะผู้นำ การสื่อสาร สารสนเทศ การรู้เท่าทันสื่อ คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ อาชีพ และการเรียนรู้ เป็นต้น เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเป็นพลเมืองในยุคศตวรรษที่ 21 (วิจารณ์ พานิช, 2555; Taylor and Fratto, 2012) ปัจจุบันครูนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเรียนรู้แบบโครงการ โดยให้นักเรียนสืบค้นจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายที่เรียกว่า “โซเชี่ยลมีเดีย” ครูเองอาจมีความชำนาญไม่พอในการนำสื่อเครื่องมือใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน รูปแบบการจัดการเรียนการสอนต้องเปลี่ยนไป สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาของครู จึงปรับเปลี่ยนมาเป็นการใช้เทคนิคการสอนที่ทันสมัย เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง มีการเรียนรู้ร่วมกัน ทำงานได้จากทุกที่ ทุกเวลา แบ่งปันความรู้และผลงานไปทั่วโลกได้ จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ครูจำเป็นต้องใช้สื่อมัลติมีเดียได้อย่างคล่องแคล่ว และออกแบบการเรียนการสอน โดยนำเครื่องมือโซเชี่ยลมีเดียเข้ามาร่วมในแต่ละขั้นตอนของการเรียนการสอนแบบโครงการ เพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน (Vender, 2012)

แบบประเมินการเขียนโครงการเพื่อของบประมาณสนับสนุน
การผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
โมดูลที่ 2 (Budget: สนับสนุนงบประมาณ)

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
1	ชื่อโครงการ					
2	หลักการและเหตุผล					
3	วัตถุประสงค์					
4	ระยะเวลาดำเนินงาน					
5	สถานที่ปฏิบัติงาน					
6	ผู้เข้าร่วมกิจกรรม					
7	วิธีดำเนินการและแผนงาน					
8	งบประมาณ					
9	การประเมินโครงการ					
10	ผลที่คาดว่าจะได้รับ					

สรุปผลการประเมินการเสนอโครงการ (ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน)

อนุมัติ ไม่อนุมัติ ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินโครงการ

ระดับการประเมิน 5 หมายถึง ดีมาก

ระดับการประเมิน 4 หมายถึง ดี

ระดับการประเมิน 3 หมายถึง ปานกลาง

ระดับการประเมิน 2 หมายถึง พอใช้

ระดับการประเมิน 1 หมายถึง ปรับปรุง

ข้อเสนอแนะ

.....

ลงชื่อ ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.

โมดูลที่ 3

Action (ปฏิบัติการ)

แผนพัฒนาการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

แนวคิด

“การเรียนรู้โดยการลงมือทำ” เป็นแนวคิดหรือความเชื่อที่สนับสนุนให้คนเราปฏิบัติ
 สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองตามความสนใจ ตามความถนัด และศักยภาพ ด้วยการศึกษาค้นคว้า ฝึกปฏิบัติ
 ฝึกทักษะ จนถึงการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพราะเชื่อว่าหากคนเราได้กระทำ จะทำให้เกิดความเชื่อมั่น
 เป็นแรงจูงใจให้เกิดการใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ผู้เรียนจะสนุกสานที่จะสืบค้นหาความรู้ต่อไป มีความสุข
 ที่จะเรียน

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครูและนักเรียนนำประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนแบบโครงการร่วมกับ
 โซเซียลมีเดีย ไปใช้ในการแก้ปัญหา การตัดสินใจ และส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21

เนื้อหาหลักสูตร

1. ทักษะพื้นฐาน โซเซียลมีเดีย
2. กระบวนการ 8 ขั้นตอน การเรียนแบบโครงการร่วมกับ โซเซียลมีเดีย เพื่อส่งเสริม
 ทักษะในศตวรรษที่ 21

ขั้นที่ 1 เตรียมความพร้อม

ขั้นที่ 2 เลือกปัญหาที่จะศึกษา

ขั้นที่ 3 วางแผนการทำโครงการ

ขั้นที่ 4 ลงมือปฏิบัติตามแผน

ขั้นที่ 5 ค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม

ขั้นที่ 6 เขียนรายงาน

ขั้นที่ 7 นำเสนอผลงานและเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณะ

ขั้นที่ 8 ประเมินผลการทำโครงการ

กระบวนการพัฒนา

ครูและนักเรียนปฏิบัติการร่วมกันตามขั้นตอนที่ 1-8 การเรียนแบบ โครงงานร่วมกับ โขเซียมมีเดีย เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยมีแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่
2. เนื้อหาหลักสูตร
3. ระยะเวลาดำเนินการ
4. ผู้รับผิดชอบ
5. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

แนวทางการดำเนินการ

บทบาทหน้าที่ ผู้บริหาร ฯ	เนื้อหาหลักสูตร	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ ครู/ นักเรียน	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ
1. ควบคุม กำกับ ดูแล ชี้นำ สอนงาน และอำนวยความสะดวกใน การปฏิบัติกิจกรรม โดยการกำหนด เป็นตารางปฏิบัติการ ในแต่ละขั้นตอน	1. ทักษะพื้นฐาน โขเซียม มีเดีย 2. กระบวนการ 8 ขั้นตอน การเรียนแบบ โครงงาน ร่วมกับ โขเซียมมีเดีย เพื่อส่งเสริมทักษะใน ศตวรรษที่ 21 ดังนี้ ขั้นที่ 1 เตรียมความพร้อม ขั้นที่ 2 เลือกปัญหาที่จะ ศึกษา	1 ชั่วโมง	ครูผู้รับผิดชอบ โครงการ ฯ/ นักเรียน	1. ตาราง ปฏิบัติการ ในแต่ละขั้นตอน
2. ประเมิน การปฏิบัติงานเป็น ระยะ ๆ ในทุก ขั้นตอน	ขั้นที่ 3 วางแผนการทำ โครงการ	1 ชั่วโมง		2. ครูและนักเรียน เรียนรู้และ ทำงานร่วมกัน อย่างมีความสุข
3. ชื่นชม การปฏิบัติงาน เพื่อ เป็นขวัญและกำลังใจ ให้กับครูและ นักเรียนได้เรียนรู้	ขั้นที่ 4 ลงมือปฏิบัติ ตามแผน ขั้นที่ 5 ค้นคว้าข้อมูล เพิ่มเติม ขั้นที่ 6 เขียนรายงาน ขั้นที่ 7 นำเสนอผลงาน	1 ชั่วโมง 1 ชั่วโมง 1 ชั่วโมง 1 ชั่วโมง		3. ผลงานปรากฏ ในแต่ละขั้นตอน มีความถูกต้อง และสมบูรณ์ 4. บันทึก การสืบค้นเพิ่มเติม นอกเวลา จาก ตารางปฏิบัติ กิจกรรม

บทบาทหน้าที่ ผู้บริหาร ฯ	เนื้อหาหลักสูตร	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ ครู/นักเรียน	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ
และทำงานร่วมกัน อย่างมีความสุข	และเผยแพร่ ผลงานสู่ สาธารณะ ชั้นที่ 8 ประเมินผล การทำโครงการ	1 ชั่วโมง 1 ชั่วโมง		

หมายเหตุ ในแต่ละชั้นตอนนั้น ครูผู้สอนสามารถดำเนินการในชั่วโมงการเรียนรู้ปกติตามตารางวิชา
ที่ตนเองสอน เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจในแต่ละชั้นตอน หลังจากนั้นนักเรียนสามารถดำเนิน
กิจกรรมในช่วงระยะเวลาที่ครูกำหนดให้เป็นระยะ ๆ ในแต่ละชั้นตอนจนครบ 8 ชั้นตอน
(ไม่ใช่ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในวันเดียว)

สื่อ/ วัสดุ/ อุปกรณ์

1. เครื่องมืออำนวยความสะดวกให้นักเรียน เช่น ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์
2. ระบบเน็ตเวิร์คและโซเซียมมีเดียที่มีความสมบูรณ์
3. วัสดุอุปกรณ์ในการพิมพ์/ จัดทำผังโครงการ
4. แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน/ ชุมชน
5. ห้องสมุดโรงเรียน/ ห้องสมุดชุมชน

การประเมินผล

แบบบันทึกกระบวนการฝึกปฏิบัติการสอน โดยโครงการ 8 ชั้นตอน

ใบความรู้

กระบวนการ 8 ชั้นตอน การเรียนแบบโครงการร่วมกับโซเซียมมีเดียเพื่อส่งเสริมทักษะ
ในศตวรรษที่ 21 พร้อมด้วยรายละเอียดในแต่ละชั้นตอน ซึ่งครูได้รับความรู้มาแล้วใน โมดูลที่ 1
และ โมดูลที่ 2

ใบงาน

ครูบันทึกกระบวนการฝึกปฏิบัติการสอน โดยโครงการ 8 ชั้นตอน ตามกระบวนการ
PLC ลงใน Logbook

กระบวนการ 8 ขั้นตอน การเรียนแบบโครงการร่วมกับโซเซียลมีเดีย เพื่อส่งเสริมทักษะ ในศตวรรษที่ 21

รายละเอียดแต่ละขั้นตอน มี ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมความพร้อม

“การเรียนการสอนแบบโครงการ” สิ่งสำคัญอันดับแรก คือ ครูต้องตระหนักถึงความจำเป็นและคุณค่าของการสอนแบบโครงการ ปรับเปลี่ยนแนวคิดการสอนแบบเดิม ที่ครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้โดยตรง เป็นการสอนที่ครูเป็นผู้ให้คำปรึกษา และอำนวยความสะดวก ต้องมีความเชื่อว่านักเรียนสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ วิธีการ และเทคนิคการสอนแบบโครงการอย่างลุ่มลึก จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ จัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนให้เหมาะกับการทำกิจกรรม และจัดหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง (ลัดดา ภูเกียรติ, 2552)

ครูต้องกำหนดหรือตัดสินใจว่า จะจัดการเรียนการสอนแบบโครงการในลักษณะใด จึงจะสะดวกและเหมาะสมที่สุด อาทิเช่น การดำเนินการเรียนรู้แบบโครงการในบางเรื่อง อาจเหมาะสำหรับปฏิบัติเป็นรายบุคคลมากกว่าเป็นกลุ่ม ถ้าหากเป็นการทำงานกลุ่ม นักเรียนจะได้ฝึกการใช้ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการเป็นผู้นำและความรับผิดชอบต่อกัน ครูอาจใช้การเรียนการสอนแบบโครงการเฉพาะบางเนื้อหาหรือบางวิชา แทนที่จะทำโครงการในทุกเนื้อหาหรือทุกวิชา ขึ้นอยู่กับความสะดวกและความเหมาะสมของแต่ละบริบท จัดเตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศที่จำเป็นต้องใช้ โดยเฉพาะเครื่องมือโซเซียลมีเดีย ซึ่งครูจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับความสามารถและประโยชน์ของโซเซียลมีเดียแต่ละชนิดเป็นอย่างดี เพื่อที่ครูจะสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการในแต่ละขั้นตอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การเตรียมความพร้อมของนักเรียนก็มีความสำคัญไม่แพ้กัน ครูควรเตรียมนักเรียนให้มีความรู้และทักษะเบื้องต้นในการทำโครงการ รวมถึง ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ครูจะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างราบรื่น (Bender, 2012)

ขั้นตอนที่ 2 เลือกปัญหาที่จะศึกษา

การเลือกปัญหาหรือหัวข้อที่จะศึกษา เพื่อทำโครงการ เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดของการทำโครงการ นักเรียนควรเป็นผู้เลือกปัญหาด้วยตนเอง ปัญหาที่จะศึกษานั้น อาจมาจากความสนใจ การสังเกตสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ประสบการณ์ที่เคยพบ หนังสือ หรือวารสารต่าง ๆ

ครูต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ออกไปสังเกตสิ่งแวดล้อมรอบตัวและชุมชน เพื่อจุดประกายความอยากรู้อยากเห็น ซึ่งเป็นการฝึกการใช้ทักษะการสังเกต ประสบการณ์จากการสังเกตเหล่านี้ อาจเป็นสภาพแวดล้อมจริง หรืออาจเป็นสภาพแวดล้อมเสมือนก็ได้ ซึ่งในยุคดิจิทัลนี้ โซเชียลมีเดีย เป็นเครื่องมือที่สามารถนำมาใช้ในการทำให้ผู้เรียนเกิดคำถามหรือประเด็นปัญหาจากประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่ต้องการค้นหาคำตอบ เช่น เว็บไซต์/ ยูทูป ที่บรรจุวิดีโอจากทั่วโลก ครูสามารถเลือกใช้วิดีโอเหล่านี้ มาช่วยจุดประกายความคิด เพื่อให้ผู้เรียนเห็นประเด็นปัญหา และสามารถกำหนดหัวข้อที่ตนเองสนใจได้ หากเป็นการทำโครงการลักษณะกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มต้องตกลงกันภายในกลุ่มว่าสนใจที่จะทำโครงการเรื่องใด และนำเสนอต่อครู เพื่อร่วมกันอภิปรายถึงความน่าสนใจ และความเป็นไปได้อีกครั้งหนึ่ง โดยในการอภิปรายอาจใช้การระดมสมองผ่านเครื่องมือโซเชียลมีเดีย อย่างเฟสบุ๊ค (Facebook) ที่อนุญาตให้สมาชิกในกลุ่มสามารถแสดงความคิดเห็น สนทนา ผ่านการพิมพ์ข้อความ และลงคะแนนเสียง เพื่อตัดสินใจเลือกเรื่องที่จะทำโครงการ โดยอาจนำเสนอเรื่องในกลุ่มตนเองสนใจ ใ้บนบล็อก (Blog) ของกลุ่ม เพื่อให้ครูและเพื่อนกลุ่มอื่นได้ทราบ และช่วยแนะนำหรือแสดงความคิดเห็น ทั้งหมดนี้นักเรียนจะได้ใช้ทักษะการสื่อสารในการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และแสดงความคิดเห็นของตนเอง ได้ใช้ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ในการให้เหตุผลสนับสนุนความคิดเห็นของตนเองในการตัดสินใจเลือกเรื่องที่ต้องการจะศึกษา หลังจากนั้นนักเรียนแต่ละกลุ่มจะตั้งชื่อเรื่องโครงการ ซึ่งชื่อเรื่องจะต้องสื่อถึงงานที่จะทำให้ชัดเจน กะทัดรัด และควรบอกรายละเอียดเกี่ยวกับงานที่จะทำให้มากที่สุด (ลัดดา ภูเกียรติ, 2552; ปรียา บุญญศิริ, 2553; บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2550; VanCleave, 1997 อ้างถึงใน ปรียา บุญญศิริ, 2553; Bender, 2012)

ขั้นตอนที่ 3 วางแผนการทำโครงการ

การวางแผนการทำโครงการ จะช่วยให้โครงการดำเนินไปด้วยความราบรื่น รัดกุม เป็นไปตามลำดับขั้นตอน โดยนักเรียนต้องร่วมกันกำหนดแผนการดำเนินงานอย่างคร่าว ๆ คือ กำหนดวัตถุประสงค์ สมมติฐาน ขอบเขตของการศึกษา วิธีการที่จะศึกษา ศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง และเสนอเค้าโครงของโครงการต่อครูผู้สอน โดยครูผู้สอนมีบทบาทหน้าที่ในการให้คำปรึกษาในการดำเนินงานของผู้เรียนในทุกขั้นตอน (ปรียา บุญญศิริ, 2553; บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2551; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550)

การวางแผนในขั้นตอนแรก คือ นักเรียน “กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ” ซึ่งเป็นการกำหนดเป้าหมายปลายทางของการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดจากการทำโครงการของนักเรียน

ต้องเขียนให้ชัดเจนสอดคล้องกับชื่อโครงการ และต้องเป็นสิ่งที่นักเรียนอยากทราบคำตอบจากการทำโครงการนั้น หากเป็นการทำโครงการเป็นกลุ่ม นักเรียนแต่ละกลุ่มต้องร่วมกันอภิปราย ทบทวนหัวข้อที่ตนเองสนใจว่าต้องการทราบอะไรบ้าง เพื่อนำมาเป็นวัตถุประสงค์ของโครงการ การกำหนดเป้าหมายจะช่วยให้นักเรียนรู้จักบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่เป้าหมาย กำหนดกลยุทธ์ และเวลาในการทำบรรลุเป้าหมายนั้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นขั้นเริ่มต้นของการฝึกทักษะการเรียนรู้ ด้วยการกำกับตนเองของ โดยครูใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนคิดถึงสิ่งที่ต้องการจากเรื่องนั้น ๆ เช่น นักเรียนอยากรู้อะไรเกี่ยวกับเรื่องนี้ นักเรียนอยากรู้อะไรไปเพื่ออะไร นักเรียนอยากสร้าง หรือ ประดิษฐ์อะไรและเพื่ออะไร เป็นต้น สุดท้ายครูและนักเรียนจะร่วมกันพิจารณาถึงความชัดเจน เข้าใจง่าย ความสอดคล้องกับชื่อโครงการ และความสมบูรณ์ของวัตถุประสงค์ของโครงการ อีกครั้งหนึ่ง นักเรียนจะได้ฝึกการใช้ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ในการให้เหตุผลที่หลากหลาย เพื่อสนับสนุนความคิดของตนเอง และตั้งคำถามที่ชัดเจน เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาของโครงการ โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ต้องชัดเจน และสอดคล้องกับเรื่องที่ศึกษา (พิมพันธ์ เดชะคุปต์, พเยาว์ ยินดีสุข และราชน มีศรี, 2553; บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2550; ลัดดา ภูเกียรติ, 2552;

The partnership for 21st century skills, 2009)

ในขั้นตอนนี้ ครูอาจใช้วิกิสเปซ (Wikispaces) เป็นพื้นที่สำหรับสร้าง แก้ไข และแสดง วัตถุประสงค์ของแต่ละกลุ่ม โดยวิกิสเปซมีลักษณะคล้ายเว็บไซต์อย่างง่ายหรือบล็อก แต่พิเศษกว่าตรงที่วิกิสเปซอนุญาตให้สมาชิกภายในกลุ่มสามารถสร้างและแก้ไขเนื้อหาพร้อมกันได้ มีพื้นที่ให้ใช้ในการติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร มีเครื่องมืออำนวยความสะดวกในการสร้าง เครื่องมือและสร้างเนื้อหา ซึ่งเครื่องมือโซเชียลมีเดียประเภทนี้ จะช่วยส่งเสริมทักษะการทำงาน ร่วมกันของนักเรียนได้เป็นอย่างดี และสามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนได้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย ภายใต้งบประมาณที่ผู้บริการกำหนด (Poore, 2013)

เมื่อทราบวัตถุประสงค์ของโครงการที่ชัดเจนแล้ว นักเรียนจะ “กำหนดสมมติฐานของโครงการ” เพื่อเป็นการคาดคะเนคำตอบของปัญหาที่สนใจอย่างมีหลักและเหตุผล ตามหลักการ ทฤษฎี เป็นการใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และทักษะการคิด นั่นคือ ทักษะการตั้ง สมมติฐาน ซึ่งเกิดจากการที่นักเรียนทบทวนความรู้เดิม สรุปอ้างอิงโดยอาศัยความรู้เดิมที่เกี่ยวข้อง เพื่อคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นตามมา ซึ่งจะทำให้การออกแบบการศึกษามีความชัดเจน สมาชิกภายใน กลุ่มต้องพูดคุยกันถึงคำตอบที่น่าจะเป็นไปได้ โดยอาจมีได้หลายคำตอบ และเขียนคำตอบที่เลือกไว้ เพื่อรอการพิสูจน์ นักเรียนจะได้ใช้ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ในการให้เหตุผลสนับสนุน

สมมติฐานของตนเอง วิเคราะห์ความเป็นไปได้ และตัดสินใจเลือกสมมติฐานที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด ครูต้องพยายามใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนพยายามคาดคะเนคำตอบล่วงหน้า (พิมพันธ์ เดชะคุปต์, พเยาว์ ยินดีสุข และราชน มีศรี, 2553; บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2550; ลัดดา ภูเกียรติ, 2552; The partnership for 21st century skills, 2009)

การร่วมกันอภิปรายและกำหนดสมมติฐานของโครงการของสมาชิกภายในกลุ่มสามารถนำเครื่องมือ โชเซียลมีเดียมาใช้ เพื่อให้สมาชิกทุกคนสามารถสร้างและแก้ไขสมมติฐานร่วมกัน ได้อาทิเช่น Wikispace, Google site, Google drive, Skydrive เป็นต้น นักเรียนจะได้ใช้ทักษะการทำงานร่วมกัน โดยผู้ให้บริการบางรายจะมีกล่องสนทนา (Chat box) สำหรับให้สมาชิกใช้พูดคุย/ อภิปรายร่วมกัน และสุดท้ายครูอาจให้แต่ละกลุ่มนำเสนอสมมติฐานของกลุ่มตนเอง เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ความเป็นไปได้และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากครูอีกครั้ง นักเรียนจะได้ฝึกทักษะการสื่อสารจากการอภิปรายภายในกลุ่มและการนำเสนอสมมติฐานของกลุ่มให้ครูและเพื่อนกลุ่มอื่นฟัง (The partnership for 21st century skills, 2009)

หลังจากที่นักเรียนและครูอภิปรายร่วมกันจนได้ข้อสรุปของสมมติฐานแล้ว จึงดำเนินการ “กำหนดขอบเขตการศึกษาของโครงการ” ให้ชัดเจนเพื่อทำให้ได้ผลการศึกษาที่น่าเชื่อถือ ได้แก่ การกำหนดประชากร กลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรที่ศึกษา ประชากรที่ศึกษาอาจเป็น คน สัตว์ หรือพืช รวมทั้ง กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างให้เหมาะสมเป็นตัวแทนของประชากร กำหนดตัวแปรต้นตัวแปรตาม และตัวแปรควบคุมให้ชัดเจน จะทำให้สื่อความหมายให้ผู้ฟังและผู้อ่านเข้าใจตรงกันการกำหนดขอบเขตการศึกษาของโครงการนี้ สมาชิกอาจร่วมกันอภิปรายและกำหนดขอบเขตในบล็อกหรือวิกิสเปซส์ของกลุ่มตนเอง ครูสามารถยกตัวอย่างการกำหนดขอบเขตการทำโครงการให้นักเรียนเข้าใจโดยนำเสนอไว้บนบล็อกหรือวิกิสเปซส์ของรายวิชา เมื่อนักเรียนกำหนดขอบเขตการศึกษาได้แล้ว ครูให้แต่ละกลุ่มนำเสนอขอบเขตการทำโครงการของตนเองที่กลุ่ม เพื่อร่วมกันอภิปรายและให้ข้อเสนอแนะแก่นักเรียน ในขั้นตอนนี้ นักเรียนจะได้ฝึกทักษะการทำงานร่วมกันของสมาชิกในกลุ่ม และใช้ทักษะการสื่อสารในการอธิบายเหตุผลของตนเอง และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ใช้ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการใช้เหตุผลในการกำหนดขอบเขตการศึกษา วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างขอบเขตการศึกษาและตัวแปรแต่ละตัว และประเมินของขอบเขตการศึกษาอย่างรอบด้าน (พิมพันธ์ เดชะคุปต์, พเยาว์ ยินดีสุข และราชน มีศรี, 2553)

เมื่อกำหนดขอบเขตอย่างรอบด้านแล้ว นักเรียนจะร่วมกัน “กำหนดวิธีการศึกษา” เพื่อระบุวิธีการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยกำหนดแหล่งข้อมูล ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือและอุปกรณ์ วิธีการสร้างเครื่องมือ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ระยะเวลาในการศึกษา วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล และวิธีการนำเสนอ โดยระบุเป็นขั้นตอนให้ชัดเจน และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง จากวัตถุประสงค์และสมมติฐานนักเรียนต้องคิดหาวิธีการที่จะหาคำตอบที่หลากหลาย เลือกวิธีที่เหมาะสม ครูต้องแนะนำวิธีการหาคำตอบที่หลากหลาย เพื่อเลือกให้เหมาะสมกับเรื่องที่ศึกษา โดยคำนึงถึงข้อจำกัดต่าง ๆ (พิมพันธ์ เดชะคุปต์, พเยาว์ ยินดีสุข และราชน มีศรี, 2553; ลัดดา ภูเกียรติ, 2552)

ในขั้นตอนนี้ นักเรียนจะได้ฝึกทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ในการใช้เหตุผลที่หลากหลายในการกำหนดและเลือกใช้วิธีการดำเนินโครงการ รวมถึง การคิดหาวิธีการแก้ปัญหา เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบตามวัตถุประสงค์ของโครงการ การอภิปรายของสมาชิกภายในกลุ่มไม่ว่าจะด้วยวาจาหรือเขียนลงบนวิกิสเปซส์หรือบล็อก เพื่อหาวิธีการศึกษาที่เหมาะสมนั้น จะช่วยส่งเสริมทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการสื่อสาร อาจเป็นการระดมสมองในรูปของแผนภาพความคิด (Mind mapping) โดยใช้เครื่องมือโซเชียลมีเดียอย่าง Bubbl.us ซึ่งเป็นเครื่องมือที่อนุญาตให้สร้าง แบ่งปัน และร่วมกันเขียนแผนภาพความคิดแบบออนไลน์ สามารถส่งออกในรูปของไฟล์รูปภาพ พิมพ์และนำไปใส่ไว้บนบล็อก วิกิสเปซส์ หรือเว็บไซต์อื่นได้ รวมถึงสามารถแบ่งปันผ่านลิงค์ได้โดยตรงอีกด้วย นอกจากนี้ ยังมีเครื่องมือแผนภาพความคิดอื่น ๆ ที่ได้รับความนิยม อาทิเช่น Exploratree.org.uk, Mind42 และ Cadoo.com ซึ่งครูและนักเรียนสามารถเลือกใช้ได้ตามความเหมาะสมนักเรียน (The partnership for 21st century skills, 2009)

เมื่อเลือกวิธีการดำเนินการค้นหาคำตอบตามวัตถุประสงค์ของโครงการเรียบร้อยแล้ว ลำดับต่อไปนักเรียนจะ “ศึกษาหลักการทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง” โดยค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา เฉพาะเรื่องที่สำคัญ มีความสัมพันธ์กับปัญหาที่จะศึกษา ซึ่งจะช่วยให้เห็นภาพของปัญหาได้เด่นชัดขึ้น นักเรียนจะได้ใช้ทักษะในการสืบค้น วิเคราะห์ และประเมินความน่าเชื่อถือ เพื่อคัดกรองข้อมูลความรู้ที่ได้ นั่นคือ การฝึกฝนทักษะการรับรู้ข้อมูลสารสนเทศ โดยครูจะเป็นผู้คอยแนะนำและชี้แนะหลักการวิเคราะห์และเลือกใช้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ รวมถึง ได้ฝึกทักษะการอ่านในการศึกษาเอกสาร ซึ่งนักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในค้นหา และจัดการข้อมูล อาทิเช่น การใช้เครื่องมือสืบค้นข้อมูลยอดนิยมอย่าง Google ให้สามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้อย่างรวดเร็วและตรงความต้องการมากขึ้น เมื่อสืบค้นข้อมูลแล้วนักเรียนสามารถใช้

บริการเก็บที่อยู่เว็บไซต์ (Social bookmarking) เช่นเว็บไซต์ Delicious.com, Diido.com หรือ Connotea.org ในการบันทึกและแบ่งปันเว็บไซต์ให้สมาชิกในกลุ่ม หรือหากไม่ต้องการข้อมูลทั้งเว็บไซต์ แต่ต้องการเพียงบางประโยค หรือรูปภาพหรือวิดีโอที่อยู่บนเว็บไซต์นั้น นักเรียนสามารถใช้บริการคลิปป์ (Clippings) อาทิเช่น Clipmarks หรือ Evernote เป็นต้น เพื่อบันทึกสิ่งที่ต้องการบางส่วน โดยข้อความ รูปภาพ หรือวิดีโอที่นักเรียนบันทึกสามารถแบ่งปันให้กับเพื่อนในกลุ่มได้ และยังสามารถนำไปใส่ไว้ในวิกิหรือบล็อกของกลุ่มได้อีกด้วย การใช้เครื่องมือโซเชียลมีเดียเหล่านี้ ครูควรเตรียมความพร้อมเบื้องต้นให้กับนักเรียนก่อนที่จะเริ่มต้นทำโครงการ (Poore, 2013 pp. 131-134)

ขั้นตอนหลังจากกำหนดวัตถุประสงค์ สมมติฐาน ขอบเขตการศึกษา กำหนดวิธีการศึกษา และศึกษาหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องครอบคลุมและชัดเจน นักเรียนจะดำเนินการ “พัฒนาโครงการหรือแผนปฏิบัติการ” ซึ่งเป็นการจัดทำเค้าโครงของโครงการ โดยเป็นการนำเอาสิ่งที่นักเรียนและครูร่วมกันคิดและดำเนินการมาตั้งแต่ต้นจนถึงขั้นตอนการวางแผนการทำโครงการมาเขียนหรือพิมพ์ในลักษณะของเค้าโครงของโครงการ เพื่อใช้เป็นแผนในการทำโครงการ ซึ่งโครงการหรือแผนปฏิบัติการนี้ โดยปกติจะประกอบด้วยชื่อโครงการ ผู้จัดทำ หรือคณะผู้จัดทำโครงการ ชื่อครูหรืออาจารย์ที่ปรึกษา ที่มาและความสำคัญของโครงการ วัตถุประสงค์ของการทำโครงการ สมมติฐานของการศึกษา ขอบเขตของการศึกษา วิธีการดำเนินการ ผลที่คาดว่าจะได้รับ แผนปฏิทินการปฏิบัติงาน และเอกสารอ้างอิง นักเรียนสามารถใช้เครื่องมือโซเชียลมีเดียในการร่วมกันพัฒนาโครงการหรือแผนปฏิบัติการ โดยใช้โซเชียลมีเดียประเภทสร้างและแก้ไขงานเอกสารเป็นเครื่องมือในการฝึกทักษะการทำงานร่วมกันของสมาชิกภายในกลุ่ม อาทิเช่น กูเกิ้ลไดฟ์ หรือสกายไดฟ์ ซึ่งสมาชิกในกลุ่มสามารถร่วมกันสร้างและแก้ไขเอกสารได้พร้อมกัน และยังสามารถแบ่งปันให้กับครูผู้สอนเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของโครงการและให้ข้อเสนอแนะ ซึ่งในขั้นตอนการพัฒนาโครงการหรือแผนปฏิบัติการนี้ นักเรียนจะได้ฝึกการกำหนดเป้าหมายที่เป็นรูปธรรม และกำหนดเกณฑ์ที่จับต้องไม่ได้ การกำหนดกลยุทธ์การดำเนินโครงการให้สมดุลทั้งระยะสั้นและระยะยาว การบริหารจัดการเวลาในการทำงานที่มีประสิทธิภาพ สิ่งเหล่านี้เป็นการจัดการเป้าหมายและเวลาซึ่งเป็นทักษะย่อย ๆ ของทักษะความคิดริเริ่มและการกำกับตนเอง ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการวางแผนการทำงานและเรียนรู้ด้วยตนเอง (พิมพันธ์ เดชะคุปต์, พเยาว์ ยินดีสุข และราชน มีศรี, 2553; partnership for 21st century skills, 2009)

ขั้นตอนที่ 4 ลงมือปฏิบัติตามแผน

นักเรียนจะเริ่มลงมือปฏิบัติตามแผนด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูล ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นเริ่มต้นของการตรวจสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ด้วยการลงมือปฏิบัติจนค้นพบคำตอบด้วยตนเอง นักเรียนจะเริ่มลงมือปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการหรือโครงการที่ได้กำหนดเอาไว้ ในกรณีของงานกลุ่มต้องมีการแบ่งงานและกำหนดบทบาทหน้าที่ให้ชัดเจน ครูมีหน้าที่จัดเตรียมแหล่งข้อมูล แหล่งเรียนรู้สำหรับการศึกษาของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต ซึ่งปัจจุบันมีโครงการจำนวนมากที่ไม่จำเป็นต้องใช้งานอินเทอร์เน็ต อาจเป็นไปได้ที่โครงการจะมีการใช้เว็บเควสท์ (Webquest) ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่ประกอบด้วยการมอบหมายงานในการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ คำถามที่ช่วยแนะแนวทางในการสืบค้น หรือประเด็นที่ครูกิ่วว่านักเรียนควรศึกษา โดยนักเรียนจะสืบค้นข้อมูลจากลิงค์ที่ครูได้ศึกษามาแล้ว หรืออาจมีสิ่งอื่นเพิ่มเติมที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถทำโครงการได้สำเร็จ ตัวอย่างเว็บไซต์ที่ช่วยในการสร้างเว็บเควสท์ เช่น Internet4classrooms.com, Kn.pacbell.com, Questgarden.com, Teacherweb.com, Webquest.org, Zunal.com เป็นต้น ซึ่งเว็บไซต์เหล่านี้ มีทั้งแบบมีค่าใช้จ่ายและไม่มีค่าใช้จ่าย โดยมีความสามารถแตกต่างกันไป ครูสามารถเลือกใช้ได้ตามความต้องการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550; ลัดดา ภูเกียรติ, 2552; Bender, 2012; Okolo, Englert, Bouck, and Heutsche, 2007; Skylar et al., 2007 cited in Bender, 2012 p. 95)

นอกจากนี้ ครูควรสังเกตการทำงานของนักเรียนแต่ละคนและบันทึกเป็นระยะ ๆ ตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นโครงการ ให้คำแนะนำ อำนวยความสะดวก กระตุ้นและให้กำลังใจระหว่างการทำงานอย่างสม่ำเสมอ ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ นักเรียนจะได้ใช้ทักษะที่หลากหลาย อาทิเช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การสอบถาม การวัด การใช้อุปกรณ์และเครื่องมือ การใช้ตัวเลข การบันทึกผล การค้นหา และการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งด้านการใช้เวลา และแหล่งข้อมูล การประเมินข้อมูลสารสนเทศอย่างมีวิจารณญาณ การใช้ข้อมูลสารสนเทศได้อย่างถูกต้องแม่นยำ และสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาที่มีอยู่ การจัดการข้อมูลสารสนเทศที่ได้มาจากหลายแหล่ง เข้าใจถึงจริยธรรมและกฎหมายในการเข้าถึงและใช้ข้อมูลสารสนเทศ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นการใช้ทักษะการรับรู้ข้อมูลสารสนเทศ ซึ่งเป็นทักษะความสามารถที่จำเป็นในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมถึง ในการดำเนินชีวิตในยุคสมัยใหม่ที่มีข้อมูลข่าวสารจำนวนมากที่สามารถเข้าถึงได้ (ลัดดา ภูเกียรติ, 2552; บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2550; Partnership for 21st century skills, 2009)

เนื่องจากในกระบวนการทำโครงการไม่ได้จำกัดอยู่ในเฉพาะห้องเรียน นักเรียนสามารถใช้เวลานอกเวลาเรียนในการร่วมกันทำโครงการได้ ดังนั้น การติดต่อสื่อสารที่สะดวกรวดเร็วและประหยัดจึงเป็นสิ่งจำเป็น การสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตโดยใช้เครื่องมือโซเชียลมีเดียเป็นสิ่งที่เหมาะสมที่สุดในยุคดิจิทัลนี้ โดยนักเรียนสามารถใช้โซเชียลมีเดียประเภทรับ-ส่งข้อความสั้น ๆ รูปภาพ วิดีโอลิงค์ หรือไฟล์เอกสารถึงกัน (Instant messaging (IM)) หรืออาจเลือกใช้โซเชียลมีเดียประเภทที่สื่อสารได้ทั้งข้อความตัวหนังสือ เสียง และวิดีโอ เช่น สไกป์ (Skype) กูเกิลแฮงก์เอาท์ (Google hangout) หรือไลน์ (Line) ในการติดต่อสื่อสารกันภายในกลุ่ม หรือสื่อสารกับครูที่ปรึกษาใช้ในการประชุมกลุ่ม อภิปราย ระดมสมอง สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ครูสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการให้ผลย้อนกลับหรือคำแนะนำแก่นักเรียน หรือใช้ในการนำเสนอด้วยวาจาผ่านคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์สื่อสารเคลื่อนที่ หรือสื่อสารผ่านทวิตเตอร์ (Twitter) ซึ่งจัดเป็นบล็อกขนาดเล็ก (Micro-blogging) เป็นบริการที่อนุญาตให้พิมพ์ข้อความสั้น ๆ ได้ครั้งละไม่เกิน 140 ตัวอักษร ซึ่งสามารถใช้เป็นสื่อกลางในการอภิปรายนอกเวลาเรียน ให้คำแนะนำหรือผลย้อนกลับแก่นักเรียน แบ่งปันลิงค์หรือแหล่งข้อมูล ถาม-ตอบปัญหา แสดงความคิดเห็น ประกาศหรือเตือนความจำ ซึ่งเครื่องมือโซเชียลมีเดียเหล่านี้ ทำให้เกิดการสร้างความรู้ผ่านสังคม การสนทนา การร่วมมือกันในการเรียนรู้ การทำงานร่วมกัน การสร้างเครือข่าย และการสร้างชุมชน อีกทั้งยังสามารถส่งเสริมกระบวนการของความคิดสร้างสรรค์และการประเมินค่า และที่สำคัญถ้าหากมีการระดมสมองร่วมด้วย โดยผ่านการพูดคุย จะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ขึ้นด้วย ซึ่งล้วนเป็นทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 (Poore, 2013)

นอกเหนือจากเครื่องมือโซเชียลมีเดียที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารแล้ว ในขั้นตอนนี้ยังสามารถนำโซเชียลมีเดียประเภทอื่นมาช่วยในการทำโครงการในยุคดิจิทัลให้ประสบความสำเร็จและเกิดทักษะที่ต้องการได้ เช่น เครื่องมือประเภทบู๊คมาร์กิ้ง คลิปปีง มายด์แม็บปีง ซึ่งได้กล่าวถึงไว้ในขั้นตอนก่อนหน้า และถ้าหากมีขั้นตอนที่จำเป็นต้องทำการสำรวจความคิดเห็น สามารถนำโซเชียลมีเดียประเภทโพลหรือเซอร์เวย์ (Pollsor surveys) มาใช้งานได้ โดยโพลออนไลน์อาจมีลักษณะโครงสร้างอย่างง่าย ที่เป็นการถามความคิดเห็นและข้อมูลในลักษณะที่ต้องการคำตอบเพียง “ใช่ หรือ ไม่ใช่” หรือเป็นตัวเลือก หรือในกรณีที่ต้องการข้อมูลเชิงคุณภาพอาจอยู่ในลักษณะของคำถามปลายเปิด โดยให้นักเรียนสร้างและใส่ไว้บนวิกิสเปซส์หรือบล็อกของตนเอง แล้วนำไปโพสต์ไว้ในเว็บไซต์อื่น ๆ หรือโซเชียลเน็ตเวิร์ค เช่น เฟสบุค (Facebook) กูเกิ้ลพลัส (Google+) กระดานสนทนา (Forum หรือ Webboard) เป็นต้น ครูอาจใช้โพลเป็นการทดสอบ (Quiz)

ความเข้าใจของนักเรียน หรือใช้ในการสำรวจผลย้อนกลับจากนักเรียนในการเรียนการสอน ตัวอย่างของโซเชียลมีเดียที่เป็นที่นิยมในการทำโพลออนไลน์ เช่น PollDaddy.com, Vizu.com, ServeyMonkey.com, Zoomerang (Poore, 2013) หรือเว็บไซต์ของประเทศไทยอย่าง Surveycan.com เป็นต้น

เมื่อนักเรียนเก็บรวบรวมข้อมูลตามที่ได้วางแผนไว้เรียบร้อยแล้ว นักเรียนนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ แปลผลและสรุปผลตามขั้นตอนที่ได้วางแผนเอาไว้ การวิเคราะห์ข้อมูลขึ้นอยู่กับประเภทของโครงการ ถ้าเป็นโครงการประเภทสำรวจหรือทดลอง มักจะใช้สถิติพื้นฐาน เช่น ความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ เป็นต้น ซึ่งครูมีหน้าที่ในการฝึกฝน และให้คำแนะนำวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ผลการศึกษสามารถทำในรูปแบบออนไลน์อัตโนมัติผ่านเว็บไซต์ ที่ให้บริการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ส่วนใหญ่เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เช่น การสำรวจความคิดเห็น ความพึงพอใจ เป็นต้น ซึ่งเว็บไซต์ที่ให้บริการทำโพล หรือแบบสำรวจออนไลน์ บางเว็บไซต์มีบริการแปลผลข้อมูลให้อัตโนมัติ หรือวิเคราะห์ผ่านเว็บไซต์วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยเฉพาะ ตัวอย่างเช่น เว็บไซต์ Quantitativeskills.com ที่ให้บริการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติออนไลน์ผ่านเว็บไซต์โดยไม่มีค่าใช้จ่าย ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ตั้งแต่สถิติพื้นฐาน ไปจนถึงสถิติขั้นสูง (ลัดดา ภูเกียรติ, 2552) ในบางครั้งข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสังเกต การศึกษาเอกสาร การสืบค้นจากอินเทอร์เน็ต ครูควรฝึกให้นักเรียนวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย การวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดข้อมูล การวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบข้อมูล การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา เป็นต้น ซึ่งครูต้องมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการวิเคราะห์เหล่านี้ เพื่อที่จะสามารถแนะนำนักเรียนได้อย่างถูกต้อง นักเรียนอาจใช้เครื่องมือโซเชียลมีเดียอย่างกูเกิ้ลไฉฟ์ในการร่วมกันสร้าง แก้ไข และอภิปรายร่างผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากนั้นนำผลการวิเคราะห์และการแปลผลข้อมูลนำเสนอไว้บนเว็บบล็อกของกลุ่มเพื่อให้ครูช่วยตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำต่อไป (ธีระ ลินเดชารักษ์, 2553)

ในขั้นตอนการวิเคราะห์ผล นักเรียนจะได้ฝึกการใช้เหตุผลที่หลากหลายในการอธิบายผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความเหมาะสมกับสถานการณ์ วิเคราะห์ส่วนย่อยต่าง ๆ ของข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นการจำแนกประเภท การจัดกลุ่ม การเรียงลำดับ และการจัดระบบ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่เป็นระบบ ฝึกการวิเคราะห์และประเมินหลักฐาน ข้อโต้แย้ง ข้อค้นพบต่าง ๆ ตีความข้อมูล และสร้างข้อสรุปบนพื้นฐานของการวิเคราะห์ข้อมูลที่ดี แก้ปัญหาที่ไม่คุ้นเคยด้วยวิธีการดั้งเดิมและนวัตกรรมใหม่ ๆ นักเรียนจะได้ใช้ทักษะคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา นอกจากนี้จะได้ฝึกการใช้ทักษะ

การสื่อความหมาย เช่น การสื่อความหมายรูปแบบตาราง กราฟ ผังกราฟฟิค การเขียนบรรยาย เป็นต้น ซึ่งเป็นทักษะเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญสำหรับพลเมืองในยุคศตวรรษที่ 21 (บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2550; พิมพ์พันธ์ุ เดชะคุปต์, พเยาว์ ยินดีสุข และราชน มีศรี, 2553; ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ และ ชงชัย ชิวปริษา, ม.ป.ป.; Partnership for 21st century skills, 2009)

ขั้นตอนที่ 5 ค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม

เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้แล้ว การตรวจสอบสมมติฐานเบื้องต้นจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นสิ่งจำเป็นที่สมาชิกภายในทีมจะต้องพูดคุยกัน เพื่อระบุว่าสิ่งที่ต้องการนั้น สมบูรณ์แล้วหรือยัง สิ่งใดยังไม่ได้ทำ หรือปัญหาใดยังไม่ได้คำตอบ และมีข้อมูลเพิ่มเติมอีกหรือไม่ ซึ่งในการเรียนแบบโครงงานนักเรียน จะต้องค้นหาและเพิ่มเติมข้อมูลใหม่เข้าไปโครงงาน อยู่เสมอบางครั้งครูอาจช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้คำถามในการนำไปสู่ข้อมูลที่นักเรียนควรเพิ่มเติม แสวงหาแหล่งข้อมูล ติดต่อประสานงาน อภิปรายร่วมกับนักเรียนถึงสิ่งที่นักเรียนอยากรู้ หรือข้อมูลที่นักเรียนต้องการ และกระตุ้นให้นักเรียนดำเนินการค้นหาคำตอบ กระบวนการในขั้นตอน การค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมจะย้อนกลับไปทำการวางแผน การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ และสรุปผลจากข้อมูลใหม่ เพื่อให้ได้ผลการทำโครงงานที่ตรงและครอบคลุมวัตถุประสงค์มากที่สุด (วัฒนา

มัคคสมัน, 2554; Bender, 2012)

ขั้นตอนที่ 6 เขียนรายงาน

การเขียนรายงานการทำโครงงานเป็นการเสนอผลการศึกษาค้นคว้า หรือผลการทำโครงงานในรูปแบบของรายงานเป็นเอกสาร เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจถึงปัญหาและเหตุผลที่ทำให้โครงงาน วิธีการดำเนินการและผลของการดำเนินการ ซึ่งจะต้องเขียนให้อ่านเข้าใจง่าย เนื่องจากผู้อ่านไม่สามารถซักถามได้เมื่อมีข้อสงสัย โดยทั่วไปการเขียนรายงานประกอบด้วย 3 ส่วนคือ ส่วนนำ ส่วนเนื้อหา และส่วนอ้างอิง โดยส่วนนำประกอบด้วยหน้าปกที่แสดงชื่อโครงงาน ชื่อผู้ทำโครงงาน และชื่อครูหรืออาจารย์ที่ปรึกษา สารบัญ และบทคัดย่อ ที่แสดงถึงเนื้อหาอย่างย่อที่ประกอบด้วย ปัญหา วัตถุประสงค์ของการศึกษา วิธีดำเนินการ และผลการศึกษา เพื่อให้ผู้อ่านได้อ่านก่อนที่จะอ่านเนื้อหาทั้งหมดในรายงาน ส่วนเนื้อหาประกอบด้วยที่มาและความสำคัญของโครงงาน วัตถุประสงค์ของการศึกษา หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สมมติฐานของการศึกษา ขอบเขตของการศึกษา ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ วิธีการดำเนินการ ส่วนที่เพิ่มเข้ามาในรายงาน นอกเหนือจากเค้าโครงของโครงงาน คือ ส่วนของผลการวิเคราะห์ ซึ่งเป็นส่วนที่นักเรียนนำ

ข้อมูลมาจัดกระทำและนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ตาราง กราฟ แผนภาพ การบรรยาย เป็นต้น รวมถึง การแปลผลหรือตีความความหมายข้อมูล ส่วนของการสรุปผลที่ได้จากการแปลผล หรือตีความหมายข้อมูล และอาจมีการอภิปรายผลด้วยก็ได้ และส่วนสุดท้ายคือข้อเสนอแนะในการศึกษาต่อไปในอนาคต ส่วนอ้างอิงประกอบด้วยส่วนบรรณานุกรม เป็นการบอกแหล่งที่มาของข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ เอกสาร บันทึกการสัมภาษณ์ และแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ที่ผู้ทำโครงการใช้ในการศึกษาค้นคว้า อ้างอิง โดยใช้รูปแบบสากล หรือรูปแบบที่สถานศึกษากำหนด ซึ่งควรแสดงชื่อผู้แต่ง ชื่อหนังสือ แหล่งที่มา และปีที่จัดพิมพ์ และสุดท้ายคือส่วนภาคผนวก เป็นการนำเสนอข้อมูลที่ไม่สามารถใส่ไว้ในส่วนเนื้อหาได้ (พิมพ์พันธ์์ เดชะคุปต์, พเยาว์ ยินดีสุข และราชน มีศรี, 2553, ลัดดา ภูเกียรติ, 2552)

แน่นอนว่าในขั้นตอนการเขียนรายงาน โกรงงานนั้น เป็นการจัดการเอกสาร สมาชิกภายในกลุ่มจะต้องอภิปรายและเขียนรายงานร่วมกัน เครื่องมือโซเชียลมีเดียที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการเอกสารนั้นมีอยู่หลายชนิด แต่ที่เป็นที่นิยมใช้งานง่ายและไม่มีค่าใช้จ่าย ได้แก่ Google drive และ Sky drive ที่สามารถสร้างและแก้ไขเอกสารร่วมกันแบบออนไลน์ได้ ซึ่งเครื่องมือทั้งสองตัวมีความสามารถในการจัดการเอกสารรายงาน โกรงงานร่วมกันของสมาชิกภายในกลุ่มได้เป็นอย่างดี ในการจัดทำรายงาน โกรงงานนักเรียนจะได้ใช้ทักษะการเขียนเพื่อเรียบเรียงความคิดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร เช่น เขียนแสดงความคิดเห็น เขียนบอกสาเหตุและผลลัพธ์ เขียนเปรียบเทียบ เขียนคำจำกัดความ เขียนกระบวนการ เขียนพรรณนา เป็นต้น ซึ่งการเขียนเหล่านี้ จะปรากฏอยู่ในรายงาน โกรงงานแทบทั้งสิ้น ดังนั้น ในช่วงแรกครูจึงต้องแนะนำวิธีการเขียนรายงานที่ถูกต้องให้กับนักเรียนอย่างใกล้ชิด (พิมพ์พันธ์์ เดชะคุปต์, พเยาว์ ยินดีสุข และราชน มีศรี, 2553)

ขั้นตอนที่ 7 นำเสนอผลงานและเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณะ

เมื่อนักเรียนดำเนินการจนกระทั่งได้รับคำตอบตามวัตถุประสงค์ของโครงการแล้ว จะต้องเผยแพร่ผลการศึกษาให้กับครู เพื่อน และผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ โดยสร้างชิ้นงานเพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมให้ผู้อื่นเข้าใจผลสำเร็จของโครงการ โดยสามารถทำได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับลักษณะของโครงการ เช่น หากเป็นชิ้นงานโครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์ ลักษณะของชิ้นงานที่จะนำเสนอ อาจประกอบด้วยตัวสิ่งประดิษฐ์ร่วมกับสไลด์นำเสนอ หรือแผนผังโครงการ หากเป็นโครงการประเภทสำรวจหรือโครงการที่เป็นเชิงคุณภาพ อาจนำเสนอด้วยแผนภาพหรือสไลด์หรือวิดีโอนำเสนอ เป็นต้น (ปริยา บุญยศิริ, 2553) มีโซเชียลมีเดียจำนวนมาก

ที่นักเรียนสามารถนำมาใช้ในการสร้างชิ้นงานนำเสนอได้ เช่น สร้างสไลด์สำหรับนำเสนออย่าง Prezi.com หรือ Slideshare.net ที่สามารถสร้างและแปลงงานนำเสนอที่สร้างไว้แล้วจากโปรแกรม ไมโครซอฟท์เพาเวอร์พอยท์ ให้สามารถนำเสนอออนไลน์ได้ สร้างอัลบั้มรูปด้วยเว็บไซต์ประเภท แบ่งปันที่นักเรียนสามารถอัปโหลด เก็บรักษา เก็บไว้ และจัดการรูปภาพบนอินเทอร์เน็ตได้ เช่น บริการของ Flickr.com และ Photobucket.com รวมถึงโซเชียลเน็ตเวิร์กอย่าง Facebook และ Google+ ที่อนุญาตให้อัปโหลดรูปภาพเก็บไว้ได้ โดยครูอาจให้นักเรียนสร้างผลงาน (Portfolios) หรือสร้างเรื่องราว (Creative story) โดยใช้รูปภาพ สร้างอัลบั้มของกลุ่ม ให้นักเรียนนำเสนอรูป ประจำสัปดาห์ สร้างสไลด์โชว์รูปภาพ สร้างและแบ่งปันงานนำเสนอประเภทวิดีโอด้วยโซเชียล มีเดียประเภทที่ให้บริการอัปโหลด แบ่งปัน และตัดต่อวิดีโอ เช่น YouTube.com, Metacafe.com, Vimeo.com, Blip.tv เป็นต้น สร้างงานนำเสนอแผนภาพความคิดด้วย Coggle.it, Mindmeister.com, Mind42.com สร้างสรรค์การ์ตูนเพื่อเล่าเรื่องราวด้วย Makebeliefscomix.com, Readwritethink.org, Learnenglishkids.britishcouncil.org สร้างวิดีโอแอนิเมชันด้วย Wideo.com, Powtoon.com, Goanimate.com สร้างไทม์ไลน์ (Time line) นำเสนอลำดับเหตุการณ์การดำเนินโครงการตาม ลำดับเวลาด้วย Dipity.com สร้างโปสเตอร์มัลติมีเดียด้วย Glogster.com ซึ่งโซเชียลมีเดียเหล่านี้ เป็นสื่อที่เข้าใจได้ง่าย และจะช่วยดึงดูดความสนใจของผู้ชมได้เป็นอย่างดี (Poore, 2013)

นักเรียนจะต้องระดมสมองเพื่อหาแนวคิดในการผลิตชิ้นงานนำเสนอ ออกแบบชิ้นงาน วิเคราะห์ และประเมินความคิดของสมาชิกแต่ละคน ปรับแต่งเพื่อให้ได้ความคิดใหม่ ๆ ในการสร้างสรรค์ ชิ้นงานที่เป็นรูปธรรมและใช้ประโยชน์ได้ การสร้างชิ้นงานเหล่านี้ จะช่วยพัฒนาทักษะการรับรู้ที่ ร่วมกับทักษะความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรมในการคิดสร้างสรรค์ชิ้นงาน และใช้ความสามารถ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการพัฒนาเป็นชิ้นงานให้เป็นรูปธรรม โดยก่อนจะ ถึงขั้นตอนการนำเสนอ สมาชิกในกลุ่มจะต้องช่วยกันประเมินความสมบูรณ์และความถูกต้อง ของชิ้นงานนำเสนออีกครั้ง (Peer evaluation) (The partnership for 21st century skills, 2009; Bender, 2012)

หลังจากการสร้างชิ้นงานนำเสนอ นักเรียนจะนำชิ้นงานเหล่านั้นไปเผยแพร่ให้บุคคลอื่น ได้รับทราบ ครูต้องไม่ลืมว่าการเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณะ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญสำหรับการทำ โครงการของนักเรียน ถ้านักเรียนเชื่อว่าพวกเขากำลังแก้ปัญหาในโลกความจริงและเป็นสิ่งที่ชุมชน ให้ความสำคัญ จะทำให้พวกเขามีความตั้งใจและกระตือรือร้นทำงานมากขึ้น ในการนำเสนอผลงาน อาจมีการจัดนิทรรศการร่วมด้วย โดยเชิญนักเรียนห้องอื่น ๆ ครู และผู้ปกครองมาชมนิทรรศการ

โดยนักเรียนแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในการนำเสนอการดำเนินโครงการให้ผู้มาชมนิทรรศการฟัง (วัฒนา มัคคสมัน, 2554; Bender, 2012) นอกเหนือจากการนำเสนอผลการทำโครงการให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องได้รับฟังแล้ว ในยุคดิจิทัลนี้ นักเรียนสามารถบันทึกงานนำเสนอในรูปแบบดิจิทัล และเผยแพร่ทางโซเชียลมีเดียได้ทั่วโลก ตัวอย่างเช่น เว็บไซต์ Prezi.com ที่ให้บริการสร้างและเผยแพร่งานนำเสนอ เว็บไซต์ Flipbooksoft.com และ Slideshare.net ให้บริการแปลงไฟล์เอกสารให้อยู่ในรูปแบบงานสำหรับการนำเสนอ เว็บไซต์ YouTube และ Vimeo ให้บริการจัดเก็บและแบ่งปันวิดีโอที่สามารถรับชมได้ทั่วโลก ขั้นตอนนี้นักเรียนจะได้ใช้ทักษะการนำเสนอ เพื่อให้การนำเสนอเป็นไปอย่างน่าสนใจ รวมถึง การใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเครื่องมือในการนำเสนอ และสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพในสภาพแวดล้อมที่หลากหลาย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของทักษะการสื่อสาร (The partnership for 21st century skills, 2009)

ขั้นตอนที่ 8 ประเมินผลการทำโครงการ

การเรียนรู้แบบโครงการ เป็นวิธีการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 เน้นความเข้าใจที่ลึกซึ้ง กระบวนการแก้ปัญหา และการลงมือปฏิบัติจริง ดังนั้น กรอบการประเมินในการเรียนรู้แบบโครงการ จึงมีความแตกต่างจากการประเมินการเรียนรู้แบบเก่า และต้องใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายเพิ่มเข้ามา เช่น การประเมินตนเอง การประเมินผลงาน การประเมินตามสภาพจริง และการประเมินโดยเพื่อนในกลุ่มหรือในชั้นเรียน ทั้งนี้ การเลือกใช้การประเมินรูปแบบใดนั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะของโครงการที่ทำ เช่น โครงการคณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน ครูอาจประเมินจากเว็บสะสมผลงานอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic portfolios) ซึ่งอาจอยู่ในรูปของบล็อกอย่าง WordPress.com, Pathbrite.com หรือ Edublogs.org ร่วมกับแบบประเมินแบบรูบริก (Rubric) เพื่อประเมินทักษะการวิจัย ทักษะการนำเสนอ และทักษะการใช้เทคโนโลยี ฯลฯ ซึ่งเกณฑ์การประเมินแบบรูบริก เป็นเครื่องมือสำหรับให้คะแนน ซึ่งสามารถใช้ประเมินได้ทั้งนักเรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ โดยเฉพาะใช้ประเมินทักษะที่สำคัญ มีเว็บไซต์ที่ให้บริการสร้าง แก้ไข และดาวน์โหลดเกณฑ์ประเมินแบบรูบริกอยู่หลายเว็บไซต์ เช่น Rubistar.4teachers.org, Rcampus.com, Rubrics4teachers.com เป็นต้น (Greenstein, 2012; Bender, 2012; Moutsund, 2009) จะเห็นได้ว่าการประเมินการเรียนรู้แบบโครงการ จะเน้นประเมินจากสมรรถนะการปฏิบัติงาน มีความความยืดหยุ่น มักไม่เป็นทางการ ใช้วิธีการที่หลากหลาย ใช้การสื่อสารเป็นส่วนหนึ่งของการประเมิน เช่น ผลย้อนกลับจากเพื่อน ครู ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยการประเมิน

การเรียนรู้แบบโครงงานจำเป็นต้องวัดทั้งความรู้ ความเข้าใจ มาตรฐานตามหลักสูตร และทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 (Greenstein, 2012)

โดยสรุป ปัจจุบัน โลกมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก ทั้งด้านเทคโนโลยีและการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร การเรียนการสอนในยุคสมัยใหม่จึงต้องเปลี่ยนแปลงไป วิธีการเรียนการสอนเปลี่ยนไป เป็นรูปแบบที่เน้นพัฒนาทักษะมากกว่าความรู้ การเรียนแบบโครงงานเป็นรูปแบบการเรียนหนึ่งที่เหมาะสมสำหรับการเรียนในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติตามความสนใจของนักเรียน มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างแพร่หลาย เครื่องมือตัวหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานได้เป็นอย่างดีคือ “โซเซียลมีเดีย” การเรียนแบบโครงงานร่วมกับโซเซียลมีเดีย จะเริ่มจากการเตรียมความพร้อมของครู นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ และโครงสร้างพื้นฐานของโรงเรียน จากนั้นนักเรียนเลือกปัญหาที่จะศึกษา โดยมีครูเป็นผู้จุดประกาย และให้คำปรึกษา นักเรียนและครูร่วมกันวางแผนการทำโครงงานในรูปแบบของแผนปฏิบัติการหรือเค้าโครงโครงงาน โดยกำหนดวัตถุประสงค์ สมมติฐาน ขอบเขต การศึกษา และวิธีการศึกษา ศึกษาหลักการทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ลงมือปฏิบัติตามแผน โดยเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล ค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม เขียนรายงาน เผยแพร่ผลงานสู่สาธารณะ และประเมินโครงงาน ซึ่งในแต่ละขั้นตอนนักเรียนสามารถเลือกใช้โซเซียลมีเดียที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของนักเรียนในยุคใหม่ นอกจากช่วยพัฒนาสมรรถนะและทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 แล้ว จากผลการวิจัยยัง พบว่า การเรียนแบบโครงงานจะทำให้ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการเรียนแบบเดิม หากครูออกแบบการจัดการเรียนรู้อย่างรัดกุม และครอบคลุมทุกมาตรฐานของหลักสูตร (Boaler, 2002; Geier et al., 2008; Stepien et al., 1992; Strobel & Barnveld, 2008 cited in Bender, 2012)

แบบบันทึกกระบวนการฝึกปฏิบัติการสอนโดยโครงการ 8 ขั้นตอน

โมดูลที่ 3 (Action: ปฏิบัติการ)

(สำหรับครู/ นักเรียน)

ขั้นที่ 1 เตรียมความพร้อม

เนื้อหาขึ้นอยู่กับความเหมาะสม/ กลุ่มสาระการเรียนรู้/ รายบุคคลหรือกลุ่ม/ สถานที่/ อุปกรณ์/ แหล่งเรียนรู้/ เครื่องมือเทคโนโลยี/ ที่สำคัญ คือ ความรู้ทักษะในการทำโครงการ
วันนี้เตรียมอะไรกันมาบ้าง

.....

.....

.....

.....

ขั้นที่ 2 เลือกปัญหา/ หัวข้อที่จะศึกษา

.....

.....

.....

.....

ขั้นที่ 3 การวางแผนทำโครงการ

เป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก ที่จะช่วยให้การทำโครงการราบรื่น ต้องร่วมกันกำหนดสิ่งต่าง ๆ
อย่างเป็นขั้นเป็นตอน ดังนี้

3.1 วัตถุประสงค์ คือ สิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการทำโครงการ/ ต้องสอดคล้องกับ
ชื่อโครงการ ครบถ้วนและสมบูรณ์ ว่าต้องการทราบอะไร/ เพื่ออะไร และนำมาเขียนเป็น
วัตถุประสงค์ (ระบุเป็นข้อ ๆ)

.....

.....

.....

.....

3.2 สมมติฐาน เป็นการคาดคะเนคำตอบของปัญหาหรือหัวข้อที่สนใจตามหลักการ/ทฤษฎี จากความรู้เดิม สมาชิกต้องพูดคุย/อภิปรายกันอาจจะมากกว่า 1 คำตอบ หรือเลือกเอาที่มีความน่าจะเป็นไปได้มากที่สุด

.....

.....

.....

3.3 ขอบเขตของการศึกษา ได้แก่ การกำหนดประชากร (คน, สัตว์, พืช) / กลุ่มตัวอย่าง (กำหนดให้เหมาะสม) / ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรต้น (สิ่งที่ต้องทำ), ตัวแปรตาม (สิ่งที่ต้องตามผล), ตัวแปรควบคุม (สิ่งที่ต้องทำให้เหมือนกัน) ฝึกทำงานร่วมกันโดยการร่วมอภิปราย/ ให้ข้อเสนอแนะ

➤ ประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง

.....

➤ ตัวแปรต้น

.....

➤ ตัวแปรตาม

.....

➤ ตัวแปรควบคุม

.....

3.4 วิธีการที่จะศึกษา เพื่อระบุวิธีดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยกำหนดแหล่งข้อมูล/ ประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง/ เครื่องมือ/ อุปกรณ์/ วิธีการสร้างเครื่องมือ/ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล/ ระยะเวลาในการศึกษา/ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล/ วิธีการนำเสนอ ให้ระบุเป็นขั้นตอนที่ชัดเจน เพื่อนำไปปฏิบัติได้จริง คู่มือจากวัตถุประสงค์และสมมติฐาน คิดวิธีหาคำตอบอย่างหลากหลาย และคำนึงถึงข้อจำกัดต่าง ๆ ให้ระบุเป็นขั้นตอน

.....

.....

.....

.....

3.5 วิธีศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยการศึกษาค้นคว้า/ เอกสารที่เกี่ยวข้อง เฉพาะเรื่องที่สำคัญ และสัมพันธ์กับปัญหาหรือหัวข้อ เลือกใช้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ใช้ทักษะการสืบค้นจากเครื่องมือเทคโนโลยี ให้มีความครอบคลุมชัดเจนให้ระบุเป็นหัวข้อ

.....

.....

.....

.....

3.6 เสนอเค้าโครงของโครงการต่อครู (บอกวิธีการนำเสนอ) ครั้งนี้ฝึกปฏิบัตินำเสนอแบบผังโครงการ

.....

.....

.....

.....

ขั้นที่ 4 การลงมือปฏิบัติตามแผน

การเก็บรวบรวมข้อมูล/ ตรวจสอบสมมติฐานทำตามแผนที่กำหนดไว้/ การบันทึกผลเป็นระยะ ๆ เป็นขั้นตอน ที่นักเรียนได้ใช้ทักษะในศตวรรษที่ 21 นำข้อมูลที่ได้มาแล้ว “วิเคราะห์ แปรผล และสรุปผล” ส่วนมากเป็นเชิงปริมาณ/ สำนวญความคิดเห็น/ ความพึงพอใจ เป็นต้น

.....

.....

.....

.....

ขั้นที่ 5 การค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม

เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลได้แล้ว เป็นการตรวจสอบสมมติฐานเบื้องต้น สมาชิกต้องคุยกันว่า มีความสมบูรณ์แล้วหรือยัง ควรมีข้อมูลเพิ่มเติมหรือไม่ เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือ และสรุปผลจากข้อมูลใหม่

.....

.....

.....

.....

ขั้นที่ 6 เขียนรายงาน

การเขียนรายงานเป็นการนำเสนอในรูปแบบงานเอกสาร นำเสนอใน 3 ส่วน ดังนี้
ส่วนนำ ประกอบด้วย หน้าปก/ ชื่อโครงการ/ ชื่อผู้ทำ/ ครูที่ปรึกษา/ สารบัญ/ บทคัดย่อ
 ที่แสดงถึงเนื้อหาโดยย่อ กล่าวถึงปัญหา วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ และผลการศึกษา ให้ผู้อ่าน
 ได้อ่านก่อนเนื้อหาทั้งหมด

ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วย ที่มาและความสำคัญของโครงการ/ วัตถุประสงค์ของ
 การศึกษา/ สมมติฐานของการศึกษา/ ขอบเขตของการศึกษา/ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ/ หลักการ
 และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง/ วิธีการดำเนินการที่เพิ่มจากเค้าโครง และที่เพิ่มเติมคือผลการวิเคราะห์ข้อมูล
 ซึ่งเป็นการนำเสนอในรูปแบบตาราง กราฟ แผนภาพ ข้อความบรรยาย เป็นต้น

ส่วนอ้างอิง ประกอบด้วย บรรณานุกรม ที่บอกแหล่งที่มาของข้อมูล/ หนังสือ/ บันทึก
 การสัมภาษณ์ โดยใช้รูปแบบของสถานศึกษา หรือแบบสากล (ชื่อผู้แต่ง/ ชื่อหนังสือ/ แหล่งที่มา/ ปี
 ที่จัดพิมพ์) และท้ายสุด คือ ภาคผนวก

.....

.....

.....

.....

ขั้นที่ 7 นำเสนอผลงานและเผยแพร่สู่สาธารณะ

ดำเนินการจนได้รับคำตอบตามวัตถุประสงค์ของโครงการแล้ว จะต้องเผยแพร่ให้ครู/
 เพื่อน/ ผู้เกี่ยวข้องทราบ โดยการ “สร้างชิ้นงาน” เพื่อให้เห็นเป็นรูปธรรมให้คนอื่นเข้าใจ สามารถ
 ทำได้หลายรูปแบบขึ้นอยู่กับลักษณะของโครงการ เช่น

- ประเภทสิ่งประดิษฐ์ สไลด์ประกอบ/ แผงโครงการ
- ประเภทสำรวจหรือเชิงคุณภาพ อาจนำเสนอด้วยแผนภาพ/ สไลด์/ วิดีโอ
- ต่อยอดการนำเสนอรูปแบบที่ทันสมัยแบบออนไลน์/ เว็บไซต์/ อีบุ๊ก

ขั้นที่ 8 ประเมินผลการทำโครงการ

การเรียนแบบโครงการ เป็นการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องใช้การประเมินอย่าง
 หลากหลาย

- ประเมินตนเอง แบบประเมินตนเอง

- ประเมินผลงาน แบบประเมินผลงาน
- ประเมินตามสภาพจริง แบบประเมินกระบวนการในแต่ละขั้นตอน
- ประเมิน โดยบุคคลอื่น แบบประเมินชิ้นงาน/ ความสำเร็จ/ ประโยชน์

โมดูลที่ 4

Presentation (นำเสนอผลงาน)

แผนพัฒนาการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

แนวคิด

“การนำเสนอ (Presentation)” เป็นการสื่อสารรูปแบบหนึ่งที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบัน ทั้งในแวดวงการศึกษา แวดวงวิชาชีพ การทำงานทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนให้ความสำคัญกับทักษะการนำเสนอของบุคลากร (Hamilton, 1999, p. 6) อธิบายว่า มีงานวิจัยที่ศึกษา พบว่า ผู้จ้างงานส่วนใหญ่เห็นว่าทักษะการนำเสนอมีส่วนสำคัญต่อการประสบความสำเร็จในการทำงานมากกว่าทักษะทางวิชาชีพ จากการศึกษาของ Michigan state university ศึกษาความคิดเห็นผู้อำนวยการฝ่ายบุคคล 479 คน จากบริษัทใหญ่ ๆ หน่วยงานของรัฐและองค์กรไม่แสวงหากำไร พบว่า ในการคัดเลือกบุคลากรเข้าทำงาน ทักษะการนำเสนอเป็นทักษะที่สำคัญที่สุด ที่ใช้ในการพิจารณาคัดเลือกผู้เข้าทำงานในชีวิตการทำงาน การนำเสนอเป็นบทบาทหน้าที่หนึ่ง ที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ การนำเสนอเป็นวิธีการสื่อสารข้อมูลข่าวสาร และแนวความคิดไปยังกลุ่มผู้ฟัง ที่อาจจะเป็นกลุ่มผู้ฟังขนาดเล็กที่มีความคุ้นเคยกัน เช่น กลุ่มผู้ร่วมงาน หรือกลุ่มผู้ฟังขนาดใหญ่ ที่ไม่มีความคุ้นเคยกัน เช่น กลุ่มบุคคลทั่วไป

วัตถุประสงค์

1. สามารถนำเสนอผลงานของตนเองได้
2. พัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

เนื้อหาหลักสูตร

1. เทคนิคการนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 3 ต. 1) เตรียมกายและใจ 2) เตรียมเนื้อหา 3) เตรียมสื่อ
2. ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

กระบวนการพัฒนา

1. ครูถ่ายทอดเทคนิคการนำเสนอที่มีประสิทธิภาพแก่นักเรียน
2. ครูนำเสนอโครงการต่อคณะกรรมการประเมินการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
3. นักเรียนนำเสนอโครงการการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีต่อครู

แนวทางการดำเนินการ

1. บทบาทหน้าที่
2. เนื้อหาหลักสูตร
3. ระยะเวลาดำเนินการ
4. ผู้รับผิดชอบ
5. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

บทบาทหน้าที่ ผู้บริหาร ฯ	เนื้อหาหลักสูตร	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ ครู/ นักเรียน	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ
1. ควบคุม กำกับ ดูแล ชี้แนะ สอนงาน และอำนวยความสะดวก สะดวกในการปฏิบัติ กิจกรรมโดย การกำหนดเป็นตาราง ปฏิบัติการในแต่ละ ขั้นตอน 2. ประเมิน การปฏิบัติงานเป็น ระยะ ๆ ในทุกขั้นตอน 3. ชื่นชม การปฏิบัติงาน เพื่อเป็น ขวัญและกำลังใจ ให้กับครูและนักเรียน ได้เรียนรู้และทำงาน ร่วมกันอย่างมีความสุข	1. เทคนิคการนำเสนอ อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 3 ต. (1. เตรียมกายและใจ 2. เตรียมเนื้อหา 3. เตรียมสื่อ) 2. ทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21	1. ครูศึกษา เอกสารใน ใบความรู้ ด้วยตนเอง และเตรียม นำเสนองาน โครงการ ที่รับผิดชอบ พร้อมทั้ง ถ่ายทอด ความรู้สู่ นักเรียนที่ร่วม โครงการ ด้วยวิธีการ เดียวกัน	ครูผู้รับผิดชอบ โครงการ ฯ/ นักเรียน	1. เอกสาร/ ชิ้นงาน การนำเสนองาน โครงการ 2. ครูและนักเรียน เรียนรู้ และ ทำงานร่วมกัน อย่างมีความสุข 3. การนำเสนองาน ปรากฏในแต่ละ ขั้นตอน มี ความถูกต้อง และสมบูรณ์ 4. แบบ การประเมินผลงาน การนำเสนองาน โครงการ

สื่อ/ วัสดุ/ อุปกรณ์

1. เครื่องคอมพิวเตอร์/ โน้ตบุ๊ก
2. จอ LCD หรือจอมอนิเตอร์
3. เครื่องโปรเจ็กเตอร์

การประเมินผล

แบบประเมินการนำเสนองาน

ใบความรู้

เทคนิคการนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ

ใบงาน

แบบประเมินการนำเสนองาน

เทคนิคการนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ

การนำเสนอจะประสบความสำเร็จได้ หากมีการเตรียมการที่ดี “การเตรียมการเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของการนำเสนอ” (Preparation is a major key to delivering A successful presentation) (Morgan, 2004, p. 15) เทคนิคการนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบไปด้วย 3 ต. คือ เตรียมกายและใจ เตรียมเนื้อหา และเตรียมสื่อ

ต. ที่ 1 เตรียมกายและใจ ผู้นำเสนอจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมทั้งกายและใจ ก่อนที่จะนำเสนอ การเตรียมกายเป็นการเตรียมวิธีการสื่อสารของผู้นำเสนอ เมื่อกล่าวถึงคำว่า “วิธีการสื่อสาร” หมายถึง การใช้เสียงและภาษากายในการนำเสนอ

เสียง (Voice) เสียงของผู้นำเสนอ เป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งในการนำเสนอ ไม่ว่าจะป็นระดับเสียง ความดังของเสียง และการออกเสียง โดยธรรมชาติแล้วเวลาพูดเสียงของเรา จะมีการเปลี่ยนแปลงระดับเสียงเหมือนเส้นกราฟที่มีขึ้นสูงและลงต่ำ ผู้นำเสนอควรฝึกการใช้เสียงให้มีการใช้ระดับเสียงสูงต่ำอย่างเป็นธรรมชาติ เพื่อให้นำเสนอใจ และเสียงไม่ราบเรียบเกินไป

ความดังของเสียง ระดับความดังเสียงของผู้นำเสนอ ควรให้เหมาะสมกับสภาพของสถานที่ ถ้าเป็นการนำเสนอในห้องประชุมขนาดเล็ก ควรใช้ความดังของเสียงระดับปกติ แต่ถ้าเป็นการนำเสนอในห้องประชุมขนาดใหญ่ ควรใช้เสียงที่ดังขึ้น เพื่อให้ผู้ฟังในห้องทุกคน ได้ยินเสียงของผู้นำเสนอชัดเจน ทั้งนี้ เสียงที่ดังจะฟังดูมีอำนาจและกระตุ้นความสนใจได้ดี

การออกเสียง เป็นสิ่งสำคัญมากในการนำเสนอ ถ้าผู้นำเสนอพูดออกเสียงไม่ชัด ผู้ฟังก็จะไม่สามารถรับข้อมูลข่าวสารได้ถูกต้อง นอกจากนั้น ความเร็วในการพูดก็มีความสัมพันธ์กับการออกเสียง ถ้าพูดเร็วเกินไปคำที่พูดต่าง ๆ ที่พูดออกมาจะฟังไม่รู้เรื่อง ควรมีการหยุดเว้นช่วงในการนำเสนอ โดยเฉพาะหัวข้อสำคัญ อาจจะเป็นการหยุด เพื่อจะเริ่มหัวข้อใหม่ หรือหยุดเว้นช่วงเพื่อเปลี่ยนอารมณ์จากอารมณ์หนึ่งเป็นอีกอารมณ์หนึ่ง

สตีฟ จ๊อบส์ ผู้ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้นำเสนองานที่ดีที่สุดคนหนึ่ง มีเทคนิควิธีการพูด คือ “เปลี่ยนระดับความดังและสลับน้ำเสียงสูงต่ำอยู่เรื่อย ๆ เพื่อดึงความสนใจของผู้ฟังให้จับจ้องอยู่ที่คำพูดของคุณ เลือกลงจุดเปลี่ยนที่เหมาะสม เปลี่ยนจังหวะการพูด เพื่อไม่ให้การพูดของคุณราบเรียบจนเกินไป พูดให้เร็วขึ้นในบางช่วง แล้วช้าลง หยุดเว้นช่วงบ้าง เพื่อสร้างอารมณ์” (Gallo, 2010)

ภาษากาย (Body language) มีความสำคัญต่อการสื่อสารของผู้นำเสนอ ภาษากายเป็นปัจจัยหนึ่ง ที่ช่วยสร้างความประทับใจแรกพบ (First impression) ให้เกิดขึ้นในการนำเสนอ ก่อนที่ผู้นำเสนอจะเริ่มพูด ควรที่จะประสานสายตา (Eye contact) กับผู้ฟัง เพื่อแสดงความเป็นมิตร และความเข้าใจ ผู้นำเสนอที่ดีต้องมีการประสานสายตากับผู้ฟังอย่างสม่ำเสมอ การวางท่า (Posture) หรือการปรากฏกายของผู้นำเสนอในขณะที่นำเสนองานต่อผู้ฟังที่เหมาะสม คือ ควรวางท่าอย่างสบาย ๆ เพื่อให้ดูเป็นธรรมชาติมากที่สุด ผนวกกับมีความคล่องตัว พร้อมจะสื่อสารกับผู้ฟัง ควรใช้ท่าทางให้เป็นธรรมชาติ แสดงถึงความกระฉับกระเฉง คล่องแคล่ว และมั่นใจ

เทคนิคในการใช้ภาษากายเพื่อสร้างความประทับใจ

1. เวลาจะนำเสนองาน ควรลุกขึ้นยืนอย่างสง่างาม
2. เดินไปที่เวทีด้วยท่าทางกระตือรือร้น สร้างความรู้สึกประหนึ่งว่ากำลังเดินขึ้นไป

รับรางวัล

3. ก่อนจะเริ่มพูดควรยิ้มอย่างอบอุ่นกับผู้ฟัง
4. ควรสบสายตากับผู้ฟังก่อนจะพูด

วิธีการพูดและภาษากาย เป็นปัจจัยสำคัญที่จะสร้างความประทับใจให้กับผู้ฟัง ภาษากายควรสะท้อนให้เห็นถึงความมั่นใจในคำพูดของผู้นำเสนอ วิธีการสื่อสารที่ดี จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ มีการฝึกฝนบ่อย ๆ ฝึกการอ่านออกเสียงดัง ๆ เพื่อฟังเสียงของตัวเอง หาจุดเด่น จุดด้อยในการใช้เสียง บันทึกภาพและเสียงการนำเสนอของตนเอง เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขจุดบกพร่องในการสื่อสาร

การเตรียมใจ การได้รับมอบหมายให้นำเสนองาน บ่อยครั้งสร้างความวิตกกังวลให้กับผู้ได้รับมอบหมายว่าจะพูดได้ไหม จะพูดรู้เรื่องหรือเปล่า จะมีคนสนใจฟังไหม จะมีคนถามคำถามหรือเปล่า สารพัดความวิตกกังวลที่เกิดขึ้น ส่งผลให้ขาดความเชื่อมั่นและความมั่นใจในการนำเสนอ งานเพิ่มมากขึ้น การเตรียมใจด้วยการคิดบวก (Positive thinking) จึงเป็นสิ่งสำคัญ Elizabeth (1999, p. 56) กล่าวว่า การคิดบวกเป็นวิธีการที่ดีที่สุด ในการขจัดความเครียดและความวิตกกังวลในการนำเสนอ ผู้นำเสนอควรคิดเสมอว่า การนำเสนองาน คือ การนำสิ่งที่ประ โยชน์ มาแบ่งปันให้กับผู้ฟัง เช่น ทำให้ผู้ฟังมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น ทำให้ผู้ฟังรู้สึกชีวิตดีขึ้น ช่วยแก้ปัญหาให้กับผู้ฟัง เป็นต้น

ต. ที่ 2 เตรียมเนื้อหา เนื้อหาเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการนำเสนอ ถ้าไม่มีเนื้อหา การนำเสนอเกิดขึ้นไม่ได้ การเตรียมเนื้อหา คือ การกำหนดว่าเนื้อหาที่นำเสนอ มีประเด็น

ไต่บ้าง ควรมีการจัดลำดับเนื้อหาอย่างไร เนื้อหาเป็นสิ่งสำคัญในการนำเสนอ ผู้นำเสนอจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ เนื้อหาที่ตนนำเสนอเป็นอย่างดี เรียกว่า รู้ลึก รู้จริง ในสิ่งที่พูด เมื่อเรารู้ และเข้าใจในสิ่งที่เรานำเสนอ จะทำให้เราสามารถถ่ายทอดข้อมูลให้ผู้ฟังเข้าใจได้ง่ายขึ้น ดังที่ Albert Einstein กล่าวไว้ว่า “If you can't explain it simply, you don't understand it well enough”

ก่อนที่จะเตรียมเนื้อหา ผู้นำเสนอควรกำหนดจุดมุ่งหมายในการนำเสนอ และศึกษาข้อมูลผู้ฟัง เพื่อเป็นการกำหนดทิศทางการนำเสนอ การกำหนดจุดมุ่งหมายเป็นการตอบคำถามที่ว่า “ทำไมถึงต้องนำเสนองาน” ผู้นำเสนอคาดหวังว่าจะเกิดผลอะไรจากการนำเสนอ เช่น เพื่อให้ข้อมูลข่าวสาร เพื่อจูงใจ เพื่อขายหรือเพื่อสอน เป็นต้น ในการนำเสนองาน ผู้นำเสนอทุกคนควรจะต้องกำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของการนำเสนอ ซึ่งการวัดความสำเร็จของการนำเสนองานสามารถพิจารณาได้จากผลของการนำเสนอนั้น ว่าตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

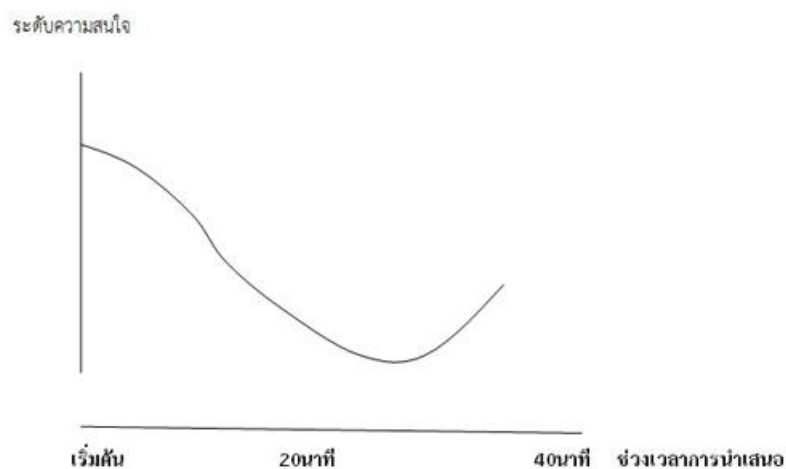
การศึกษาผู้ฟัง ในการนำเสนองาน ผู้นำเสนอควรที่จะทราบล่วงหน้าว่าใครจะเข้าร่วมฟังบ้าง หากรู้จักกลุ่มผู้ฟังดีเท่าไร ก็จะสามารถนำเสนองานให้เข้าถึงกลุ่มผู้ฟังได้ง่ายขึ้นเท่านั้น ผู้ฟังจะมีความหลากหลายทั้งทางด้านภูมิหลัง ลักษณะทางจิตวิทยา ที่สำคัญควรวิเคราะห์ความต้องการของผู้ฟัง (Audiences need) ว่าผู้ฟังจำเป็นต้องรู้อะไรบ้าง และผู้ฟังต้องการรู้อะไรบ้างจากการนำเสนอปัญหาหนึ่งของการนำเสนองาน คือ การไม่นำเสนอในสิ่งที่ผู้ฟังต้องการที่จะได้ฟัง หากนำเสนอแต่เพียงสิ่งที่ผู้ฟังจำเป็นต้องรู้ โดยไม่คำนึงว่าผู้ฟังต้องการรู้อะไรบ้าง เมื่อนำเสนอเสร็จ อาจทำให้ผู้ฟังเกิดคำถามค้างในใจถึงสิ่งที่ต้องการจะรู้แต่ไม่ได้รู้ การวิเคราะห์ความต้องการของผู้ฟัง จะทำให้มีข้อมูลเพื่อใช้ในการกำหนดแนวทางและวิธีการที่ถูกต้องในการนำเสนอแก่ผู้ฟัง แต่ละกลุ่มที่แตกต่างกัน ทั้งในด้านความคาดหวังและเหตุผลของผู้ฟังที่มีต่อการนำเสนอนั้น ๆ การนำเสนอที่ดีที่สุด คือ การนำเสนอด้วยวิธีการและแนวทางที่ถูกต้องผู้ฟัง

การเตรียมเนื้อหา ผู้นำเสนอควรเขียนโครงร่างเนื้อหา โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ส่วนตามโครงสร้างเนื้อหาได้แก่ การเปิด (Opening) เนื้อหาหลัก (Body) และ การปิด (Closing)

1. การเปิด (Opening) คือ การดึงดูดความสนใจจากผู้ฟังและทำให้ผู้ฟังสนใจ ติดตามเนื้อหา การเปิดที่ดีจะสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้นำเสนอ ผู้พูดที่ไม่มีประสบการณ์ มักจะเริ่มต้นด้วยการกล่าวคำขอโทษในเรื่องที่แสดงถึงความไม่มั่นใจ และไม่พร้อม เช่น ขอโทษที่มาสายงานยังไม่เรียบร้อย ไม่เคยนำเสนอมาก่อน หรือรู้สึกตื่นเต้นมาก ซึ่งถือเป็นการเริ่มต้นที่ไม่ดี เพราะผู้ฟังจะตัดสินผู้นำเสนอตั้งแต่การเริ่มต้นการนำเสนอ ถ้าเริ่มต้นไม่ดีจะเป็นการลดความน่าเชื่อถือของผู้นำเสนอ การกล่าวเปิดที่ดีนั้น ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- 1) สามารถดึงดูดความสนใจจากผู้ฟัง
- 2) กล่าวถึงประเด็นสำคัญเป็นหลัก แต่สามารถเสนอภาพรวมของเนื้อหาทั้งหมด
- 3) ชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ที่ผู้ฟังจะได้รับจากการนำเสนอ
- 4) ทำให้ผู้ฟังเกิดความเชื่อถือและมั่นใจผู้นำเสนอ

เนื้อหาหลัก (Body) ในช่วงกลางของการนำเสนอ เป็นช่วงที่เหมาะสมสำหรับการนำเสนอรายละเอียด แต่ผู้พูดควรระมัดระวังไม่ให้ผู้ฟังเกิดความเบื่อหน่าย จากภาพที่ 1 แสดงผลการวิจัยทางจิตวิทยาในเรื่องระดับความสนใจของผู้ฟัง กับระยะเวลาในการนำเสนองาน โดยศึกษาการนำเสนอานที่ใช้ระยะเวลาทั้งสิ้น 40 นาที พบว่า ช่วงเวลา 10 นาทีแรก ความสนใจของผู้ฟังจะอยู่ในระดับที่สูง หลังจากนั้นระดับความสนใจจะลดลงมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งประมาณ 30 นาที ระดับความสนใจจะอยู่ในระดับต่ำสุด และจะเริ่มสูงขึ้นอีกครั้งเมื่อใกล้เวลา 5 นาทีสุดท้าย

ภาพที่ 1 กราฟระดับความสนใจผู้ฟัง (Jay & Jay, 1996, p. 24)

จากผลการศึกษาที่มีประเด็นที่น่าสนใจ 4 ประเด็น คือ ประเด็นแรก การนำเสนอานในระยะเวลาสั้น ๆ จะเป็นช่วงที่ผู้ฟังมีความสนใจอยู่ในระดับที่สูง ประเด็นที่สอง การนำเสนอประเด็นสำคัญเพื่อให้ผู้ฟังเกิดการจดจำ ควรนำเสนอในช่วงเริ่มต้น และช่วงสุดท้าย ประเด็นที่สาม หลังจาก 10 นาทีแรก ระดับความสนใจของผู้ฟังจะลดลง ควรจะใช้สื่อหรือเทคนิคต่าง ๆ ช่วยในการดึงดูดความสนใจผู้ฟังกลับมา และประเด็นสุดท้าย ระดับความสนใจของผู้ฟังจะไม่เพิ่มขึ้นในช่วงท้ายของการนำเสนอ หากผู้ฟังไม่ทราบที่กำลังจะถึงช่วงท้ายของการนำเสนอ

2. การปิด (Closing) การปิด มีความสำคัญเท่ากับการเปิด ซึ่งถือเป็นโอกาสสุดท้ายที่ผู้นำเสนอจะสามารถสร้างความจดจำและความประทับใจให้เกิดขึ้นกับผู้ฟัง ผู้นำเสนอจำเป็นต้องวางแผนการพูด ควรกล่าวย้ำและทบทวนถึงวัตถุประสงค์ในการนำเสนอ และสรุปประเด็นที่สำคัญ รวมทั้ง แนวคิดหลัก ๆ ซึ่งเชื่อมโยงเนื้อหาทุกส่วนเข้าด้วยกัน

นอกจากจะเตรียมเนื้อหาแล้ว ผู้นำเสนอควรเตรียมตัวสำหรับการตอบคำถาม โดยคาดการณ์ล่วงหน้าเกี่ยวกับคำถามที่ผู้ฟังจะถาม และเตรียมคำตอบให้พร้อมทั้งทุกคำถาม ซึ่งการคาดการณ์ล่วงหน้าเกิดขึ้น ได้จากการศึกษาผู้ฟัง และจากประสบการณ์ของผู้นำเสนอ นอกจากนี้ การคิดบวกต่อการถามคำถามจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นในการตอบคำถาม ผู้นำเสนอไม่ควรมองว่าการถามคำถามของผู้ฟังเป็นการจับผิดไม่ว่าไร หรือมีอคติกับผู้นำเสนอ พยายามมองคุณค่าของการถามคำถามว่า การตอบคำถามเป็น โอกาสที่ได้อธิบายหรือตอบย้ำประเด็นสำคัญ และที่สำคัญการตอบคำถามเป็นวิธีการที่จะสร้างความน่าเชื่อถือให้กับตัวผู้นำเสนอ เพราะเป็นการแสดงว่าผู้เสนอมีความรอบรู้ในเรื่องที่นำเสนอ

ท. ที่ 3 เตรียมสื่อ การนำเสนองานโดยการพูดหรือบรรยายให้ผู้ฟังฟัง แต่เพียงอย่างเดียว บางครั้งอาจจะไม่สามารถสื่อความหมายได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งอาจเป็นเพราะความยากของเนื้อหาที่นำเสนอ หรือความสามารถในการอธิบายของผู้นำเสนอไม่ดีพอ ดังนั้น การแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ก็ด้วยการใช้สื่อประกอบในการนำเสนอ สื่อที่ใช้ประกอบในการนำเสนอ เช่น ภาพถ่าย แผนภูมิ แผนภาพ คลิปภาพ คลิปเสียง เป็นต้น จากเทคโนโลยีที่พัฒนาก้าวหน้าในปัจจุบัน ทำให้สื่อที่ใช้ในการนำเสนอมีลูกเล่น มีความน่าสนใจมากขึ้น ประกอบกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการออกแบบสื่อ สามารถใช้งานได้ง่ายและสะดวกสบายมากกว่าแต่ก่อน ผู้เสนอบางคนจึงให้ความสำคัญในการเตรียมสื่อ มากกว่าการเตรียมเนื้อหา ประกอบกับความเชื่อว่าหากนำเสนอด้วยสื่อที่ดี เทคนิคหลากหลาย จะทำให้การนำเสนอสามารถดึงดูดความสนใจของผู้ฟังได้ ความเชื่อดังกล่าวมีความถูกต้อง แต่ไม่ถูกต้องทั้งหมด เพราะหากผู้เสนอนำเสนอด้วยสื่อที่สวยงาม โดยไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องที่นำเสนอ ก็จะไม่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้ฟังได้ ดังนั้น การใช้สื่อในการนำเสนอพึงระลึกเสมอว่าให้สื่อเป็นพระรองที่ช่วยเสริมความเข้าใจในเนื้อหา ผู้เสนอจะต้องเป็นตัวเอกในการนำเสนอ

เทคนิค 3 ต. การเตรียมกายและใจ การเตรียมเนื้อหา และการเตรียมสื่อ จะช่วยลดความวิตกกังวลในการนำเสนอ ทำให้ผู้เสนอมีความพร้อมที่จะสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสร้างความประทับใจและความน่าเชื่อถือให้เกิดขึ้น และหลังจากการนำเสนอผู้เสนอ

ควรมีการประเมินตนเอง หากผู้นำเสนอมองย้อนกลับไป และประเมินในสิ่งที่ทำได้ดี และสิ่งที่
ทำได้ไม่ดี รวมถึง พิจารณาสาเหตุของปัญหา ก็จะทำให้การนำเสนองานครั้งต่อไปมีประสิทธิภาพ
ยิ่งขึ้น ดังคำกล่าวของ วินสตัน เชอร์ชิลล์ ที่ว่า “ The farther backward you can look, the farther
forward you are likely to see” ยิ่งสามารถมองไปข้างหลังได้ไกลเพียงใด ก็จะมีโอกาสเห็น
ข้างหน้าได้ไกลเพียงนั้น

แบบประเมินการนำเสนองาน
โมดูลที่ 4 (Presentation: นำเสนอผลงาน)

ข้อ ที่	เรื่องที่น่าสนใจ	ชื่อผู้นำเสนอ				
					
					
คะแนน						
		5	4	3	2	1
1	เตรียมตัวพร้อม					
2	อธิบายเนื้อหาได้อย่างชัดเจน					
3	ยกตัวอย่างประกอบได้อย่างชัดเจน					
4	สื่อนำเสนอ สามารถมองเห็นได้ชัดเจน					
5	สื่อนำเสนอ น่าสนใจ					
6	ตอบข้อสงสัยได้ตรงประเด็น					
7	กิจกรรมที่ใช้ตรงประเด็นตามเนื้อหา					
8	ผู้นำเสนอแต่งกายสุภาพเรียบร้อย					
รวมคะแนน						
รวมคะแนนทั้งสิ้น.....		คิดเป็นร้อยละ.....				

(ลงชื่อ) คณะกรรมการ

(.....)

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.

โมดูลที่ 5

Assessment (ประเมินผลงาน)

แผนพัฒนาการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

แนวคิด

“การประเมิน โครงการ” หมายถึง กระบวนการเชิงระบบเพื่อการตรวจสอบ หรือชี้บ่งถึง ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการ ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อ การตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ปรับปรุง และพัฒนาโครงการ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินผลงานในการจัดการเรียนการสอนของครูในรูปแบบโซเซียลมีเดีย
2. เพื่อประเมินผลงานนักเรียนที่นำเสนอโดยโซเซียลมีเดีย

เนื้อหาหลักสูตร

1. กระบวนการประเมิน โครงการ 9 ขั้นตอน
2. การนำผลการประเมินไปใช้

กระบวนการพัฒนา

1. ครูศึกษาใบความรู้ด้วยตนเอง และถ่ายทอดวิธีการสู่นักเรียนที่ร่วมโครงการ
2. วิธีการนำผลการประเมินไปใช้

แนวทางการดำเนินการ

1. บทบาทหน้าที่
2. เนื้อหาหลักสูตร
3. ระยะเวลาดำเนินการ
4. ผู้รับผิดชอบ
5. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

บทบาทหน้าที่ ผู้บริหาร ฯ	เนื้อหาหลักสูตร	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ ครู/ นักเรียน	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ
1. ผู้บริหารประชุม และแต่งตั้ง คณะกรรมการ ประเมินโครงการ ฯ และดำเนินการ วางแผนการ ประเมินตาม กระบวนการ ประเมินโครงการ ตามขั้นตอนที่ 1 ถึงขั้นตอนที่ 9 2. ประชุมสรุป การประเมิน โครงการ และ ชี้แจงในการนำผล การประเมินไปใช้ ในปีการศึกษา ต่อไป	1. กระบวนการประเมิน โครงการ 9 ขั้นตอน 2. การนำผลการประเมิน ไปใช้	สามารถ ดำเนินการ ได้ตาม กระบวนการ ตลอดระยะ เวลาใน การดำเนิน โครงการ	คณะกรรมการ ประเมิน ฯ ที่ได้รับคำสั่ง แต่งตั้งจาก สถานศึกษา	รายงานผล การประเมิน โครงการ

สื่อ/ วัสดุ/ อุปกรณ์

ขั้นตอนและกระบวนการประเมินโครงการ

การประเมินผล

แบบประเมินโครงการตามแผนปฏิบัติการ ประจำปี 2560

ใบความรู้

1. กระบวนการประเมินโครงการ/ การนำผลการประเมินไปใช้
2. แบบประเมินโครงการ

กระบวนการประเมินโครงการ

ขั้นที่ 1 ศึกษาวิเคราะห์โครงการที่มุ่งประเมิน โดยผู้ประเมินศึกษาระบบสำคัญของโครงการที่จะประเมิน ซึ่งจะช่วยให้ผู้ประเมินระบุรายละเอียดของสิ่งที่ประเมินได้อย่างชัดเจน ดังนั้น บทบาทสำคัญของผู้ประเมินในช่วงแรก ก็คือ จะต้องศึกษา วิเคราะห์ ทำความรู้จัก และบรรยายโครงการที่มุ่งประเมินให้ชัดเจน โดยศึกษา วิเคราะห์ เอกสาร และหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับโครงการเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมครบถ้วนเกี่ยวกับโครงการที่มุ่งประเมิน

ขั้นที่ 2 ระบุหลักการและเหตุผลของการประเมิน ขั้นนี้ถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของแนวคิดที่จะให้มีการประเมินโครงการ โดยมุ่งตอบคำถามว่าทำไมจึงต้องประเมินโครงการนี้ โดยกล่าวถึงหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้อง ประเมิน โครงการนี้

ขั้นที่ 3 กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน วัตถุประสงค์ของการประเมินเป็นสิ่งที่กำหนดทิศทางในการประเมิน ทำให้ผู้ประเมินรู้ว่าประเมินโครงการนั้น เพื่อมุ่งตอบคำถามเรื่องอะไร จึงต้องวิเคราะห์ความต้องการผลการประเมิน เพื่อการตัดสินใจของผู้บริหาร หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ เพื่อนำไปสู่การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินที่เหมาะสม

ขั้นที่ 4 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และรูปแบบการประเมิน การศึกษาในขั้นตอนนี้ จะทำให้นักประเมินมีฐานความคิด และมองเห็นแนวทางการประเมินโครงการได้ชัดเจนมากขึ้น สามารถออกแบบและวางแผนการประเมินได้ครอบคลุม และเป็นประโยชน์ต่อการใช้ผลการประเมินได้มากขึ้น โดยเฉพาะรูปแบบการประเมินจะเป็นกรอบแนวความคิดในการประเมิน ที่บ่งบอกให้ทราบว่าในการประเมินโครงการนั้น ควรพิจารณาประเมินอะไรบ้าง (What) ในบางรูปแบบการประเมิน อาจเสนอแนะถึงวิธีการประเมิน ตรวจสอบด้วยว่าควรทำอย่างไร (How) ดังตัวอย่างรูปแบบการประเมินซิป (CIPP model) ของ สตีฟเฟิลบีม ได้เสนอแนะให้ประเมินโครงการใน 4 ประเด็น คือ 1) การประเมินสถานะแวดล้อมของโครงการ (Context evaluation) 2) การประเมินทรัพยากรที่ใช้ในโครงการ (Input evaluation) 3) การประเมินกระบวนการดำเนินโครงการ (Process evaluation) และ 4) การประเมินผลผลิตของโครงการ (Product evaluation) การศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับรูปแบบการประเมินต่าง ๆ จะช่วยให้นักประเมิน สามารถออกแบบ และวางแผนการประเมินได้อย่างสมเหตุสมผล มีความเชื่อมั่น ในการดำเนินการประเมินโครงการให้บรรลุผลสำเร็จได้

ขั้นที่ 5 การออกแบบการประเมิน การออกแบบการประเมินโครงการ เป็นการวางแผนการประเมิน เพื่อกำหนดรูปแบบ ขอบเขต และแนวทางการประเมิน เพื่อให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับ

โครงการที่มุ่งประเมิน ซึ่งจะเน้น ประโยชน์ต่อการตัดสินใจปรับปรุง และพัฒนาโครงการต่อไป การออกแบบการประเมินที่มีประสิทธิภาพที่จะให้ได้คำตอบตรงตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน หรือได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) การออกแบบการวัดตัวแปร (Measurement design) เป็นการวางแผนเพื่อกำหนดว่าในการประเมินโครงการครั้งนี้ มุ่งศึกษาประเด็นการประเมินตัวแปร หรือตัวบ่งชี้ใดบ้าง จะใช้เครื่องมือ และเทคนิควิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลชนิดใดบ้าง 2) การออกแบบการสุ่มตัวอย่าง (Sampling design) หรือการเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) เป็นการวางแผน เพื่อกำหนดว่าจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล หรือกลุ่มตัวอย่างใด หรือใครจะเป็นผู้ให้ข้อมูลได้อย่างชัดเจน ถูกต้อง และตรงประเด็น 3) การออกแบบการวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis design) เป็นการวางแผน เพื่อกำหนดว่าข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้นั้น จะวิเคราะห์ข้อมูลอย่างไร หรือวิเคราะห์ข้อมูลด้วย สถิติชนิดใด

ขั้นที่ 6 พัฒนาเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ในขั้นตอนนี้เป็นการตรวจสอบว่า เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลที่ระบุไว้นั้นมีหรือยัง จะใช้เครื่องมือที่มีผู้อื่นสร้างไว้แล้ว หรือจะต้องสร้างขึ้นใหม่ เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล จะต้องวัดได้ตรง สอดคล้อง และครอบคลุมประเด็นการประเมิน หรือตัวแปรที่ศึกษา หากเครื่องมือที่มีอยู่ไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ นักประเมิน จะต้องสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลขึ้นมาใหม่ โดยจะต้องมีการตรวจสอบคุณภาพของ เครื่องมือวัด เช่น ความเป็นปรนัย (Objectivity) ความยาก (Difficulty) ความตรง (Validity) ความเที่ยง (Reliability) เป็นต้น

ขั้นที่ 7 เก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง โดยใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลแต่ละชนิด ซึ่งจะต้องมีการวางแผน ประสานงานกับผู้ให้ข้อมูลหลัก กำหนด ช่วงระยะเวลา วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ชัดเจน เพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูล มีความถูกต้อง และสมบูรณ์ครบถ้วนมากที่สุด

ขั้นที่ 8 วิเคราะห์ข้อมูล เป็นขั้นของการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อสรุป คำตอบตามวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการตามที่กำหนดไว้ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ โดยทั่วไป การวิเคราะห์ข้อมูลมี 2 ลักษณะ คือ ถ้าเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ การวิเคราะห์จะใช้สถิติเป็นเครื่องมือช่วย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วย t-test, F-test เป็นต้น ถ้าเป็นข้อมูลเชิงคุณลักษณะหรือเชิงคุณภาพ ได้แก่ ข้อมูลที่ไม่ได้วัดออกมาเป็น

ตัวเลข แต่อาจจะอยู่ในรูปการบรรยายสถานการณ์ ความรู้สึก ความคิดเห็น หรือคุณลักษณะของสิ่งต่าง ๆ การวิเคราะห์ข้อมูลประเภทนี้ ส่วนมากใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ขั้นที่ 9 รายงานผลการประเมิน เป้าหมายสำคัญของการประเมินโครงการ ก็เพื่อนำข้อมูลผลการประเมินไปใช้ประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุง และพัฒนาโครงการให้เกิดประโยชน์ต่อกลุ่มเป้าหมาย หรือการบริหารโครงการ การรายงานผลการประเมิน จึงเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่นักประเมินจะต้องจัดทำรายงานผลการประเมิน เพื่อนำเสนอต่อผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ

การนำผลการประเมินโครงการไปใช้

ความหมายของการนำผลการประเมินโครงการไปใช้ ตามแนวคิดของ ศิริชัย กาญจนวาสิ (2552, หน้า 157) สรุป ได้ 2 ลักษณะ คือ 1) การนำผลการประเมินโครงการไปใช้ในเชิงปฏิบัติการ (instrumental use) หมายถึง การนำผลการประเมินไปใช้อย่างเป็นรูปธรรม ที่สามารถสังเกตได้ สารสนเทศจากการประเมินเสมือนเป็นเครื่องมือการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีผลโดยตรงต่อการตัดสินใจของผู้บริหารเกี่ยวกับแผนงานหรือโครงการที่จะทำต่อไป เช่น ผลการประเมินทำให้เกิดการตัดสินใจเปลี่ยนแปลงนโยบาย ปรับเปลี่ยนวิธีดำเนินงาน ยุติหรือยกเลิกโครงการ พัฒนาโครงการขึ้นมาใหม่ตามข้อเสนอแนะ เป็นต้น หลักฐานที่แสดงถึงการใช้ผลการประเมินในลักษณะนี้ สังเกตได้จาก รายงานผลการตัดสินใจ และการสั่งการให้ดำเนินการ อันเป็นผลมาจากการประเมิน 2) การนำผลการประเมินโครงการไปใช้ในเชิงความคิด (Conceptual use) หมายถึง ผลการประเมินให้ข้อมูลข่าวสาร ให้แสงสว่างทางปัญญาที่มีอิทธิพลต่อความคิดของผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้อง แต่ไม่ได้นำไปสู่การตัดสินใจโดยตรงต่อแผนงานหรือโครงการ ผู้บริหารได้ประโยชน์จากการประเมิน โดยทำให้รู้ข้อมูลการปฏิบัติงาน รู้สภาพปัญหาดีขึ้น ทำให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่ประเมิน ซึ่งสามารถสะสมสำหรับนำไปใช้ในการตัดสินใจเชิงนโยบายที่เกี่ยวข้องได้ ผลการประเมินจะทำให้เกิดผลในเชิงความคิด สร้างความคิดใหม่ เมื่อสะสมมาก ๆ เข้า อาจนำไปสู่ผลในเชิงปฏิบัติ (Instrumental use) เกี่ยวกับแผนงานหรือโครงการได้

ลักษณะของการนำผลการประเมินโครงการไปใช้ ในการนำผลการประเมินโครงการไปใช้เพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้อง ในการเลือกทางเลือกในการดำเนินโครงการ สามารถนำไปใช้ในลักษณะต่าง ๆ กันได้ ดังนี้

1. การนำผลการประเมินไปใช้เพื่อกำหนดโครงการ เพื่อให้องค์กรได้ดำเนินการตามภารกิจ มีทิศทางที่ชัดเจน และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จากองค์กร ก่อนการบริหารหรือดำเนินการใด ๆ องค์กรจึงต้องมีการกำหนดนโยบายเป็นกรอบทิศทางในการบริหารหรือการดำเนินงาน จากนั้นนโยบายก็จัดทำแผนงานและโครงการไปสู่การปฏิบัติ โดยผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องจะต้องแสวงหาสารสนเทศให้ครบถ้วน เพียงพอ ต่อการกำหนดโครงการ ซึ่งจะต้องมีการประเมินความต้องการจำเป็น หรือการประเมินสถานะแวดล้อมของโครงการ เพื่อให้มีเหตุผลเพียงพอ และเกิดความมั่นใจต่อการกำหนดโครงการ

2. การนำผลการประเมินไปใช้เพื่อจัดทรัพยากรสนับสนุนการดำเนินโครงการ ก่อนการดำเนินโครงการ ผู้บริหารจะต้องจัดปัจจัยหรือทรัพยากรในการดำเนินโครงการให้มีความเหมาะสมความพอเพียงและความพร้อม รวมทั้ง ความมีคุณภาพของปัจจัย เพื่อให้การดำเนินโครงการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารจึงต้องมีการประเมินปัจจัยในการดำเนินงานและใช้ข้อมูลผลการประเมินนี้ประกอบการตัดสินใจในการจัดปรับเปลี่ยนปัจจัยให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงาน และมีประสิทธิภาพที่สุดในการดำเนินโครงการ

3. การนำผลการประเมินไปใช้เพื่อการปรับแผน กระบวนการ หรือวิธีดำเนินโครงการ ในระหว่างการดำเนินโครงการ ผู้บริหารจะต้องมีสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพการดำเนินโครงการ ปัญหา อุปสรรค จุดเด่น จุดด้อย ของกระบวนการ หรือวิธีการดำเนินงาน จึงต้องมีการประเมินกระบวนการศึกษาความก้าวหน้า หรือปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน และใช้ข้อมูลผลการประเมินดังกล่าวนี้ เพื่อประกอบการตัดสินใจปรับแผน กระบวนการ วิธีการดำเนินงาน หรือกิจกรรมให้มีความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. การนำผลการประเมินไปใช้เพื่อตัดสินประสิทธิผล และประสิทธิภาพของโครงการ หลังจากที่ผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องได้ดำเนินโครงการสิ้นสุดตามระยะเวลาที่กำหนดไว้แล้ว ก็จะต้องมีการประเมินผลการดำเนินโครงการ และใช้ข้อมูลผลการประเมินนี้ ตัดสินคุณค่า หรือตรวจสอบประสิทธิผล และประสิทธิภาพของโครงการ ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจของผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องในการปรับปรุง พัฒนา ขยาย หรือยกเลิกโครงการ

แบบประเมินโครงการตามแผนปฏิบัติการ ประจำปี 2560

โมดูลที่ 5 (Assessment: ประเมินผลงาน)

ชื่อกลุ่มงาน/ งาน/ กลุ่มสาระการเรียนรู้

.....

สนองกลยุทธ์ของโรงเรียนข้อที่

.....

สนองเป้าประสงค์ของโรงเรียนข้อที่

.....

สนองมาตรฐานของโรงเรียนข้อที่

.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้น

1.1 ชื่องาน/ โครงการ

.....

.....

1.2 ประเมินผลการปฏิบัติงาน/ โครงการ เมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ.

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับงาน/ โครงการ

2.1 วัตถุประสงค์งาน/ โครงการ

.....

.....

.....

.....

2.2 การดำเนินงาน

(.....) ดำเนินงานสำเร็จแล้ว (.....) กำลังดำเนินการ (.....) ยังไม่ได้ดำเนินการ

2.3 ระยะเวลาดำเนินงานโครงการ

.....

.....

2.4 เป้าหมาย (ระบุกิจกรรม/ คุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้น ระบุจำนวนหรือหน่วย)

2.4.1 เป้าหมาย (ตัวชี้วัดความสำเร็จ) ที่ระบุในงาน/ โครงการ

.....

.....

.....

2.4.2 ปฏิบัติได้จริง

.....

.....

.....

2.5 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน งาน/ โครงการ

เงินงบประมาณได้รับการอนุมัติ.....บาท

จ่ายจริง.....บาท

ใช้งบประมาณเกิน.....บาท/ ใช้งบไม่หมด

คงเหลืองบประมาณ.....บาท

ส่วนที่ 3 การประเมินผลงานของโครงการ/ งาน

เกณฑ์การให้คะแนน

1 คะแนน หมายถึง ประเมินแล้ว อยู่ในระดับ ต่ำกว่า 60%

2 คะแนน หมายถึง ประเมินแล้ว อยู่ในระดับ 60-69%

3 คะแนน หมายถึง ประเมินแล้ว อยู่ในระดับ 70-79%

4 คะแนน หมายถึง ประเมินแล้ว อยู่ในระดับ 80% ขึ้นไป

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ตามรายการที่เห็นว่าเป็นจริงหรือเหมาะสม

รายการประเมิน	คะแนน			
	1	2	3	4
1. ผลการดำเนินงาน/ โครงการนี้บรรลุวัตถุประสงค์เพียงใด				
2. ผลสำเร็จของงาน/ โครงการนี้บรรลุเป้าหมายเพียงใด				
3. งบประมาณหรือค่าใช้จ่ายที่ได้รับเหมาะสมเพียงใด				
4. วัสดุ/ อุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานเหมาะสม หรือเพียงพอเพียงใด				
5. ความร่วมมือของผู้ร่วมงานมากน้อยเพียงใด				
6. โดยภาพรวมผลสัมฤทธิ์ของงาน/ โครงการอยู่ในระดับใด				
7. ขั้นตอนการดำเนินงานเป็นไปตามกำหนดเวลาเพียงใด				
8. งาน/ โครงการนี้สนองมาตรฐานตามที่ระบุเพียงใด				
ผลรวม				
ค่าเฉลี่ย (ผลรวม หารด้วย 8)				

คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.5 ขึ้นไป แสดงว่า การดำเนินงาน/ โครงการ อยู่ในระดับ ดีมาก
 คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 2.5-3.4 ขึ้นไป แสดงว่า การดำเนินงาน/ โครงการ อยู่ในระดับ ดี
 คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 1.5-2.4 ขึ้นไป แสดงว่า การดำเนินงาน/ โครงการ อยู่ในระดับ พอใช้
 คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 1.5 ขึ้นไป แสดงว่า การดำเนินงาน/ โครงการ อยู่ในระดับ ปรับปรุง
สรุปผลการประเมินภาพรวมของงาน/ โครงการ

(.....) ดีมาก (.....) ดี (.....) พอใช้ (.....) ปรับปรุง

ข้อเสนอสำหรับการดำเนินการโครงการในปีงบประมาณต่อไป

(.....) ควรดำเนินการต่อ

(.....) ควรดำเนินการต่อแต่ต้องปรับปรุง

(.....) ยกเลิกการดำเนินงานในปีต่อไป

ส่วนที่ 4 สภาพปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

ปัญหา/ อุปสรรค	สภาพปัญหา/ อุปสรรค	แนวทางแก้ไข/ ข้อเสนอแนะ
1. ด้านบุคลากร		
2. ด้านงบประมาณ/ ค่าใช้จ่าย		
3. ด้านวัสดุ-อุปกรณ์		
4. การประสานงาน และการบริการ		

(ลงชื่อ) ผู้ประเมิน
(.....)

โมดูลที่ 6

Dissemination (เผยแพร่ผลงาน)

แผนพัฒนาการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

แนวคิด

“ความสำคัญของการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ” หมายถึง การเพิ่มคุณค่าให้กับผลงานทางวิชาการ เพื่อแสดงให้เห็นความก้าวหน้าทางวิชาการ การพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสมควรส่งเสริมให้มีการเผยแพร่และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

“ผลงานทางวิชาการ” หมายถึง เอกสารหรือหลักฐานที่จัดทำขึ้นจากความรู้ความสามารถทักษะและประสบการณ์ของผู้จัดทำ โดยการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัย และได้นำไปใช้ในการแก้ปัญหา หรือพัฒนางานในหน้าที่ จนเกิดผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและเป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ รายงาน โครงการที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน หมายถึง โครงการที่ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับสาขาวิชาที่สอน หรืองานที่ปฏิบัติเกี่ยวกับการศึกษาโดยระบุเหตุผลหรือความจำเป็น วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ผลกระทบอื่น ๆ และประโยชน์ต่อนักเรียน เผยแพร่เป็นผลงานทางวิชาการ ได้ ด้วยวิธีการหลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีในยุคปัจจุบัน

วัตถุประสงค์

1. เผยแพร่ผลงานของครู
2. เผยแพร่ผลงานของนักเรียน

เนื้อหาหลักสูตร

1. ประเภทของผลงานทางวิชาการ
2. เทคนิควิธีการเผยแพร่ผลงานวิชาการ

กระบวนการพัฒนา

1. ชี้นำ สอนงานความรู้เกี่ยวกับการทำผลงานทางวิชาการ
2. ฝึกทักษะการใช้เทคโนโลยีในการเผยแพร่ผลงานอย่างหลากหลาย

แนวทางการดำเนินการ

1. บทบาทหน้าที่
2. เนื้อหาหลักสูตร
3. ระยะเวลาดำเนินการ
4. ผู้รับผิดชอบ
5. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

บทบาทหน้าที่ ผู้บริหาร ฯ	เนื้อหาหลักสูตร	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ ครู/นักเรียน	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ
1. ศึกษาเปรียบเทียบ หลักเกณฑ์การ เลื่อนวิทยฐานะ ให้เป็นต้นแบบ ในการพัฒนา วิชาชีพ 2. ให้คำปรึกษา แนะนำกับครู, ผู้ได้บังคับบัญชา ในการพัฒนา ตนเองสู่วิทยฐานะ ที่สูงขึ้น จาก การปฏิบัติงาน อย่างครุมืออาชีพ	1. ประเภทของผลงาน ทางวิชาการ 2. เทคนิควิธีการเผยแพร่ ผลงานวิชาการ	มีการพัฒนา ตนเอง อย่าง ต่อเนื่องโดย การวางแผน พัฒนาอย่าง เป็นระบบ ตาม หลักเกณฑ์ การพัฒนา วิชาชีพ	ครูผู้สอน ทุกคน	เอกสารการเข้ารับ การอบรม และ พัฒนาตนเอง ทางวิชาชีพ ผลงานที่เกิดจาก การปฏิบัติหน้าที่ รับผิดชอบ การเรียนการสอน รายงานโครงการ หรือผลงานที่ ได้รับมอบหมาย และประสบ ความสำเร็จ

แหล่งเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ มีวิธีการเผยแพร่ผลงานที่แตกต่างกันไปของแต่ละเว็บไซต์

<http://www.kroobannok.com/>

<http://www.krupunmai.com/>

<http://www.trueplookpanya.com/>

<http://www.kruwandee.com/>

<https://www.dek-d.com/>

<https://www.dek-d.com/>

<http://www.vcharkarn.com/>

<https://www.gotoknow.org/>

การประเมินผล

1. ดูจากหนังสือขอเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
2. ดูจากยอดผู้เข้าชมผลงานทางวิชาการที่เผยแพร่

ใบความรู้

1. ประเภทของผลงานทางวิชาการ
2. ตัวอย่างหนังสือขอเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

ประเภทของผลงานทางวิชาการ

1. **หนังสือ** หมายถึง เอกสารทางวิชาการหรือกึ่งวิชาการ ที่ได้เรียบเรียงอย่างมีระบบ เข้าปกเย็บเล่มเรียบร้อย มีสารบัญช แบ่งหมวดหมู่ของเนื้อหาอย่างชัดเจน (ตีพิมพ์) ใช้อักษรตัวพิมพ์ และมีการเผยแพร่ เนื้อหาจะต้องมีความละเอียดสมบูรณ์และลึกซึ้งมาก แต่ไม่จำเป็นต้องครอบคลุม รายวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ แบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1.1 หนังสือเรียนหรือบทเรียน หมายถึง เอกสารที่จัดเป็นรูปเล่ม ใช้สำหรับการเรียน มีสาระตรงตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรอย่างถูกต้อง อาจมีลักษณะเป็นหนังสือเล่มเดียว ตามกลุ่มวิชา หรือรายวิชาใด หรือเป็นชุด คือ มีหลายเล่ม หลายชนิด อยู่ในชุดเดียวกันก็ได้ และอาจมีแบบฝึกหัด ประกอบด้วย เพื่อเป็นสื่อการเรียน สำหรับให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดทักษะและแตกฉาน ในบทเรียน สำหรับรายวิชาที่เน้นทักษะและการปฏิบัติ

1.2 หนังสือเสริมประสบการณ์ หมายถึง หนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนและผู้สอน ใช้ประกอบการเรียนการสอน แต่ไม่ได้กำหนดเป็นหนังสือเรียน หรือแบบเรียนเพื่อการศึกษา หากความรู้ด้วยตนเอง เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน เพื่อสร้างเสริมทักษะและนิสัยรักการอ่าน หรือเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ ในสิ่งที่เรียนตามหลักสูตรให้กว้างขวางขึ้น จำแนกเป็น 4 ประเภท คือ

1.2.1 หนังสืออ่านนอกเวลา หมายถึง หนังสือที่ใช้ในการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่ง ตามหลักสูตร นอกเหนือจากหนังสือเรียน สำหรับให้นักเรียนอ่านนอกเวลาเรียน โดยถือว่าเป็น ส่วนหนึ่งของการเรียนตามหลักสูตร

1.2.2 หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่มีเนื้อหาสาระอิงหลักสูตร เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร หรือช่วยให้ผู้เรียนสามารถศึกษา หากความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัย และความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล

1.2.3 หนังสือส่งเสริมการอ่าน หมายถึง หนังสือที่จัดทำเพื่อส่งเสริมผู้อ่านเกิด ทักษะในการอ่าน และมีนิสัยรักการอ่านมากยิ่งขึ้น อาจเป็นหนังสือสารคดี นวนิยาย นิทาน ฯลฯ ที่ไม่ขัดต่อวัฒนธรรม ประเพณี และศีลธรรมอันดีงาม ให้ความรู้ มีคติและมีสารประโยชน์ ชวนให้อ่าน

1.2.4 หนังสืออ้างอิง หมายถึง หนังสือสำหรับใช้ค้นคว้าอ้างอิงเกี่ยวกับการเรียน การสอน

1.3 หนังสืออื่น ๆ

2. ตำรา (งานแต่ง งานเรียบเรียง) หมายถึง เอกสารที่ใช้ในการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่ง โดยเฉพาะที่เรียบเรียงอย่างมีระบบ เช่น ประกอบด้วย คำนำ สารบัญ เนื้อเรื่อง สรุป และการอ้างอิงที่ครบถ้วนสมบูรณ์ทันสมัย โดยจะต้องมีเนื้อหาสาระอย่างละเอียด ครอบคลุมวิชาหรือส่วนของวิชาที่ตนเชี่ยวชาญ/ชำนาญ โดยมียุทธศาสตร์ที่ใช้เป็นหลักในการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่ใช้ในสถานศึกษา และต้องจัดทำเป็นรูปเล่มอย่างเรียบร้อย

3. เอกสารประกอบการสอน หมายถึง เอกสารหรืออุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการสอนวิชาใดวิชาหนึ่ง ตามหลักสูตรที่ใช้ในสถานศึกษา มีหัวข้อและเนื้อหาครอบคลุมและครบถ้วนตามรายละเอียดของวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 1 รายวิชา และครอบคลุมด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 3.1 ความมุ่งหมาย
- 3.2 เนื้อหา
- 3.3 กิจกรรมและวิธีสอน
- 3.4 อุปกรณ์ที่ใช้
- 3.5 วิธีประเมินผล

ดังนั้น สิ่งที่จะช่วยให้ครูสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เรียกว่าเป็นเอกสารประกอบการสอน ได้แก่ แผนการสอน โครงการสอน คู่มือครู ฯลฯ เป็นต้น

4. เอกสารคำสอน หมายถึง เอกสารคำบรรยาย หนังสือเรียนหรืออุปกรณ์ที่ใช้สอนวิชาใดวิชาหนึ่ง ที่มีเนื้อหาสาระสมบูรณ์ครบถ้วนเต็มตามหลักสูตรการเรียนการสอนของวิชานั้น ลักษณะเป็นคำบรรยายของครูผู้สอนได้ นอกจากเนื้อหาสาระแล้ว อาจประกอบด้วยจุดประสงค์การเรียนรู้ ความคิดรวบยอด กิจกรรมท้ายบท รวมทั้ง การวัดผลและประเมินผลด้วย ถ้าเป็นเอกสารจะต้องจัดพิมพ์หรือโรเนียว และจัดทำเป็นรูปเล่มเช่นเดียวกับตำราหรือหนังสือทั่วไป ได้แก่ เอกสารคำสอนแบบหน่วย แบบเรียนสำเร็จรูป ชุดการสอน ฯลฯ เป็นต้น

5. บทความทางวิชาการ หมายถึง เอกสารซึ่งเรียบเรียงจากผลงานทางวิชาการของตนเองหรือผู้อื่น ในลักษณะที่เป็นการวิเคราะห์ หรือเสนอแนวคิดใหม่ ๆ จากพื้นฐานทางวิชาการนั้น ๆ และให้ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารทางวิชาการ ในสาขาวิชาที่เผยแพร่โดยสม่ำเสมอ หรือในหนังสือรวมบทความทางวิชาการ โดยการนำเสนอต่อที่ประชุมสัมมนาก็ได้

6. ผลงานวิจัย/ วิเคราะห์

6.1 ผลงานวิจัย หมายถึง ผลงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบ และมีความมุ่งหมายที่ชัดเจนแน่นอน เพื่อให้ได้มาซึ่งทฤษฎี หลักการ ปัญหา วิธีการแก้ปัญหา การรับรอง หลักการ หรือการพิสูจน์ทฤษฎี ซึ่งนำไปสู่ความก้าวหน้าทางวิชาการ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาโดยอาจเป็นการวิจัยในเชิงทดลอง การวิจัยเชิงสำรวจ หรือการวิจัยเชิงทฤษฎีปฏิบัติการก็ได้ โดยมีลักษณะเป็นเอกสารที่มีรูปแบบของการวิจัยตามหลักวิชาการ

6.2 รายงานผลการวิเคราะห์ หมายถึง เอกสารจากการศึกษาเรื่องหรือสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน แล้วแยกแยะออกเป็นส่วนย่อย เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ ง่ายขึ้น โดยการกำหนดเรื่องที่จะศึกษาขอบเขตของเรื่องที่แน่นอน วิธีการศึกษาประเด็นที่แยกแยะออกเป็นส่วนย่อย ข้อมูลรายงานอย่างกว้างขวาง มีตัวอย่างแผนภูมิ ตารางหรือการคำนวณทางสถิติ ประกอบ และควรถือเป็นเอกสารอ้างอิงได้ตามขั้นตอนการวิจัย 5 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหา ภูมิหลัง ความมุ่งหมาย ขอบเขต (Introduction)

ขั้นที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย (Review of related literature)

ขั้นที่ 3 วิธีการดำเนินการ การเลือกกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

วิธีรวบรวมข้อมูล และวิธีวิเคราะห์ (Research methodology)

ขั้นที่ 4: ผลการวิเคราะห์ (Research results)

ขั้นที่ 5: สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ (Conclusion discuss and recommendation)

7. งานแปล หมายถึง คำราหรือหนังสือ ที่แปลมาจากภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่ง ได้ใจความถูกต้องตามฉบับเดิม ให้สื่อความหมายเป็นที่เข้าใจแก่ผู้อ่าน และเรียบเรียง ตลอดจนปรับปรุงรายละเอียดให้เหมาะสม ในกรณีที่ทำเป็นงานแปลนี้ อาจแปลจากคำราหรือหนังสือเล่มใดเล่มหนึ่ง หรือแปลเฉพาะบางตอนของคำรา หรือหนังสือหลายเล่ม แล้วนำมารวบรวมเป็นเล่มก็ได้

8. รายงานการศึกษาค้นคว้า หมายถึง เอกสารจากการศึกษาค้นคว้าเรื่องเกี่ยวกับวิชาที่สอน หรือวิชาในภาคปฏิบัติ โดยการแสวงหาความรู้จากคำรา หนังสือ บทความทางวิชาการ และจากการเข้าร่วมสัมมนา การอภิปราย และการทดลอง หรือในที่ปฏิบัติและจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงวิธีการสอน หรืองานที่ปฏิบัติในหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ เช่น การเสนอวิธีการสอน หรือการปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้ผลดียิ่งขึ้น แล้วเสนอเป็นเอกสารรายงาน กรณีที่มีการศึกษาค้นคว้า เพื่อจัดทำวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นสื่อการเรียนการสอน ก็ให้ส่งตัวอย่างวัสดุอุปกรณ์นั้น มาเป็นหลักฐานด้วย

9. สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สื่อการเรียนการสอนประเภทหนึ่ง มีลักษณะเป็นอุปกรณ์ที่ผลิตออกมาใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาใดวิชาหนึ่ง เพื่อช่วยเสริมสร้างการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผลงานทางวิชาการลักษณะนี้ จะต้องมีเอกสารประกอบด้วย

10. รายงานโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน หมายถึง โครงการที่ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับสาขาวิชาที่สอน หรืองานที่ปฏิบัติเกี่ยวกับการศึกษา โดยระบุเหตุผล หรือความจำเป็น วัตถุประสงค์ หรือเป้าหมาย และผลกระทบอื่น ๆ และประโยชน์ต่อนักเรียน นักศึกษาทั่วไป ทั้งนี้ จัดทำเป็นเอกสารเสนอข้อมูลดังกล่าวอย่างละเอียด

11. ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น ๆ หมายถึง ผลงานอย่างอื่นที่มีใช้ผลงานทางวิชาการตามข้อ 1-10 โดยปกติ หมายถึง สิ่งประดิษฐ์ หรืองานสร้างสรรค์ที่มีคุณค่า เช่น เครื่องทุนแรง ผลงานด้านศิลปะ ฯลฯ

ตัวอย่าง

หนังสือขอเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

ที่ ศธ 04236.42/ 11

โรงเรียนบางแก้วประชาสรรค์

อำเภอบางพลี สมุทรปราการ 10540

7 เมษายน 2558

เรื่อง ขอเผยแพร่ผลงาน

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนบางพลีราษฎร์บำรุง

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. เอกสารประกอบการเรียน ชุด Getting to know Samut Prakan
2. แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงาน

ด้วย นางลัดดาวัลย์ อยู่พันธ์ ตำแหน่งครูชำนาญการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษา
ต่างประเทศ โรงเรียนบางแก้วประชาสรรค์ ได้จัดทำ หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด Getting to know
Samut Prakan กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ในการนี้ โรงเรียนบางพลีราษฎร์บำรุง เห็นว่าหนังสือดังกล่าว มีคุณภาพประโยชน์
ในการจัดการเรียนรู้ จึงได้ส่งผลงานทางวิชาการมาเผยแพร่ยังหน่วยงานของท่าน เพื่อเป็นประโยชน์
ในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางอัญชิตี พ่วงความสุข)

รองผู้อำนวยการ รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการ โรงเรียนบางแก้วประชาสรรค์

ฝ่ายบริหารวิชาการ

โทร. 0-2710-2361 โทรสาร 0-2710-2361

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร ๗

กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดนโยบายหรือโครงการต่าง ๆ มุ่งแก้ปัญหาที่คุณภาพ โอกาส และประสิทธิภาพ ในการจัดการศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการของประเทศ ในขณะเดียวกันก็เป็นไปตามทิศทางการศึกษาของโลกด้วย ซึ่งในปัจจุบันเป็นยุคที่โลกมีความเจริญก้าวหน้า อย่างรวดเร็ว อันเนื่องมาจากการใช้เทคโนโลยีเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ของทุกภูมิภาค เข้าด้วยกัน กระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีพ ของสังคมอย่างทั่วถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน จึงต้องมีการตื่นตัวเตรียมพร้อมใน การจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกในศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญ ที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning skill) ส่งผลให้มีการปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กนักเรียนในศตวรรษที่ 21 นี้ มีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม 2) ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี 3) ทักษะ ด้านชีวิตและอาชีพ 4) ทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษาเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญ ในระดับปฏิบัติ ต้องศึกษาทำความเข้าใจนโยบาย และช่วยกันเป็นพลังขับเคลื่อน เพื่อก้าวสู่ การปฏิรูปการศึกษาอย่างเต็มรูปแบบ

“คู่มือการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา Janda model: CBAPED” ฉบับนี้ ผู้คิดค้นวิจัยให้ชื่อรูปแบบ การพัฒนาว่า **Janda model: CBAPED** ซึ่งเป็นกระบวนการที่ใช้ขับเคลื่อนการพัฒนา ครูผู้สอนและนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาไปพร้อม ๆ กัน ด้วยวิธีการเรียนแบบโครงการ “8 ขั้นตอน การเรียนแบบโครงการร่วมกับโซเซียลมีเดีย เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21” จากงานวิจัยของภาควิชาเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย นครสวรรค์ ในการดำเนินการพัฒนา มี 6 ขั้นตอน ขับเคลื่อนด้วยกระบวนการนิเทศภายใน โรงเรียน เป็นหลักการเบื้องต้น ภายใต้อิทธิพลการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่มีบทบาท หน้าที่เป็นสำคัญ พร้อมด้วยความร่วมมือของทุก ๆ ฝ่าย ทั้งครู นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษา รูปแบบการพัฒนา **Janda model: CBAPED** ได้แก่ 1) Coaching: ชี้แนะ สอนงาน 2) Budget: สนับสนุนงบประมาณ 3) Action: ปฏิบัติการ 4) Presentation: นำเสนอ ผลงาน 5) Assessment: ประเมินผลงาน และ 6) Dissemination: เผยแพร่ผลงาน ทั้งนี้ 6 ขั้นตอน การพัฒนาได้นำเสนอแนวคิดไว้ในแต่ละขั้นตอนการดำเนินงานอย่างชัดเจน จากการนำไปทดลองใช้

ในช่วงระยะเวลา ตาม “คู่มือ ฯ” กำหนด โดยผ่านกระบวนการวิจัย พบว่า สามารถพัฒนาครู และนักเรียนให้เกิดทักษะแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างแท้จริง และหากมีการพัฒนา ตามรูปแบบ **Janda model: CBAPED** อย่างต่อเนื่องจริงจัง จะเกิดประโยชน์สูงสุดทางการศึกษา ต่อไป

ผู้นำดี ผู้ตามดี มีธมไป

ผู้นำดี ผู้ตามแย่ พอแก้ไข

ผู้นำแย่ ผู้ตามดี มีทางไป

ผู้นำแย่ ผู้ตามไม่เอาไหน บรรลัยเลย

บรรณานุกรม

- ธีระ สตินเดชารักษ์. (2553). *การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมาย (Data analysis and interpretation)*. กรุงเทพฯ: ศูนย์การเรียนรู้ทางการวิจัย.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2550). *แนวทางการพัฒนาการสอนกระบวนการคิด*. ม.ป.ท.
- วัฒนา มัคคสมัน. (2554). *การสอนแบบโครงการ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). *ทฤษฎีการประเมิน (พิมพ์ครั้งที่ 7)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *การจัดการเรียนรู้แบบโครงการ*. กรุงเทพฯ: กลุ่มส่งเสริมวัตกรรมการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Bender, W. N. (2012) . *Project-based learning: Differentiating instruction for the 21st century*. California: CORWIN A SAGE.
- Carmine, G. (2010). *เก่ง Presentation อย่าง สตีฟ จ๊อบส์ (สรชัย จาคิกวนิช และประสิทธิ์ชัย วีระยุทธวิไล, แปล)*. กรุงเทพฯ: แมคกรอ-ฮิล.
- Greenstein, L. (2012). *Assessing 21st century skills: A guide to evaluating mastery and authentic learning* . California: CORWIN A SAGE.
- Hamilton, C. (1999). *Essentials of public speaking*. USA: Wadsworth Publishing.
- Jay, A., & Jay, R. (1996). *Effective presentation*. UK: Pitman.
- Morgan, N. (2004). *Presentations that persuade and motivate*. USA: Harvard Business.
- Partnership for 21st Century Skills. (2009, December). *FRAMEWORK FOR 21ST CENTURY LEARNING: Partnership for 21st Century Skills*. Retrieved from http://www.p21.org/storage/documents/P21_Framework_Definitions.pdf
- Poore, M. (2013). *Using social media in classroom: A best practice guide*. London: SAGE. Publications Ltd.

Elizabeth. (1999). *101 ways to better presentations*. London: Kogan Page Limited School Press.

Stufflebeam, D. L., & Shinkfield, A. J. (1990). *Systematic evaluation*. Boston: Kluwer-Nijhoff.

Taylor, L. M., & Fratto, J. M. (2012). *Transfoming learning through 21st century skill*.

New Jersey: Pearson.

Tiemey, E. (1999). *101 ways to better presentationd*. London: Kogan Page Limited.

ภาคผนวก จ
ภาพประกอบ ชุดที่ 1-9

ชุดที่ 1

การสนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ: โรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice)

โรงเรียนที่ได้สถานศึกษารางวัลพระราชทาน ระดับมัธยมศึกษา

โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

การสนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ: โรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice)

โรงเรียนที่ได้สถานศึกษารางวัลพระราชทาน ระดับมัธยมศึกษา

โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย จังหวัดปทุมธานี

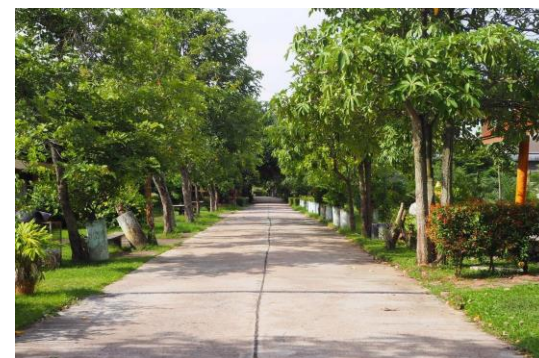
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

ชุดที่ 2 การ Focus group discussion: ประเมินความเหมาะสม/ ความเป็นไปได้ ของคู่มือ ฯ

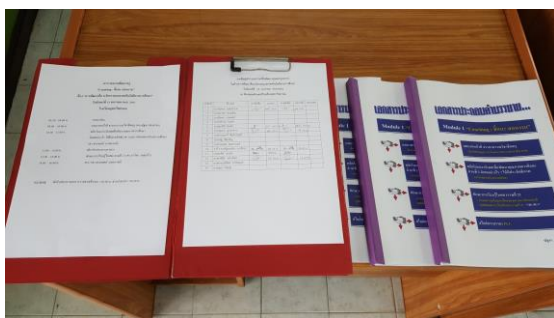
ชุดที่ 3 บริบททั่วไป: โรงเรียนอุทกวิทยาคม
ตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี

ชุดที่ 4 ประชุมชี้แจง “การทดลองใช้คู่มือ ๑ (Implement)”
ณ โรงเรียนอุทกวิทยาคม ตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี

ชุดที่ 5 การอบรมเชิงปฏิบัติการ “การทดลองใช้คู่มือ ฯ (Implement)”
ณ โรงเรียนอุทกวิทยาคม ตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนมสนิกม จังหวัดชลบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี
วันที่ 15 มกราคม 2561

ตารางการอบรมเชิงปฏิบัติการ (พัฒนาครู)
Coaching : ชี้นำะ สอนงาน
เรื่อง การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
วันจันทร์ที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2561
ณ ห้องประชุม โรงเรียนอุทกวิทยาคม อ.พนมสนิกม จ.ชลบุรี

วันที่ 15 มกราคม 2561

เวลา 08.00 - 09.00 น.	รายงานตัว – ลงทะเบียนเข้ารับการอบรมฯ
09.00 - 10.00 น.	- บทบาทหน้าที่ และจรรยาบรรณวิชาชีพครู (ผอ.ณัฐชา จันทร์คำ)
10.00 - 12.00 น.	- พลิกโฉมการนิเทศ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา - นิเทศอย่างไรให้มีประสิทธิภาพ และการนิเทศภายในสถานศึกษา (ดร.ชนกฤกษ์ มงคลวงษ์)
12.00 - 13.00 น.	- พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 - 14.00 น.	- ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (ดร.ภาวิดา วงษ์แก้ว)
14.00 - 16.00 น.	- PLC กับการเรียนรู้การสอน (ดร.ชนกฤกษ์ มงคลวงษ์)

หมายเหตุ

1. พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม เวลา 10.30 - 10.45 น. และเวลา 14.30 - 14.45 น.
2. ตารางการอบรมเชิงปฏิบัติการฯ นี้ อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

ชุดที่ 6 การเรียนการสอนแบบโครงงาน 1 “การทดลองใช้คู่มือ ฯ (Implement)”

ณ โรงเรียนอุทกวิทยาคม ตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนสนิคม จังหวัดชลบุรี

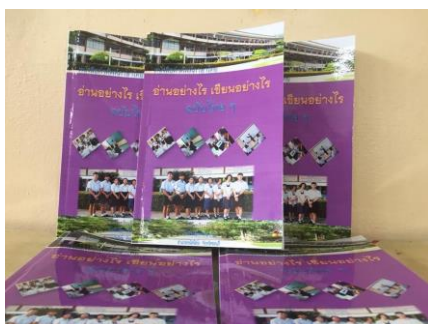
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี

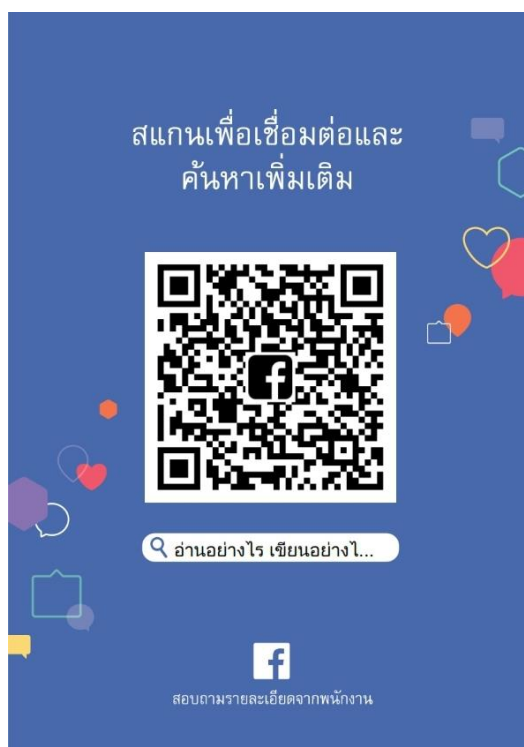
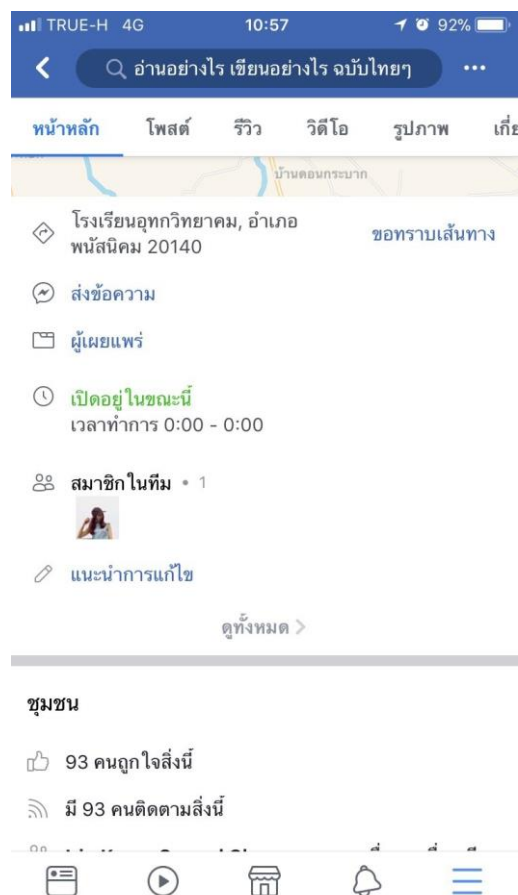

ชุดที่ 7 การเรียนการสอนแบบโครงงาน 2 “การทดลองใช้คู่มือ ฯ (Implement)”

ณ โรงเรียนอุทกวิทยาคม ตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนสนิคม จังหวัดชลบุรี

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี

ชุดที่ 8 การเรียนการสอนแบบโครงงาน 3 “การทดลองใช้คู่มือ ฯ (Implement)”

ณ โรงเรียนอุทกวิทยาคม ตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนสนิคม จังหวัดชลบุรี

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี

ชุดที่ 9 การนำเสนอโครงการ “การทดลองใช้คู่มือ ฯ (Implement)”
ณ โรงเรียนอุทกวิทยาคม ตำบลวัดโบสถ์ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี

ชุดที่ 10

การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ผู้เกี่ยวข้อง ภายหลังจากใช้คู่มือ ฯ

